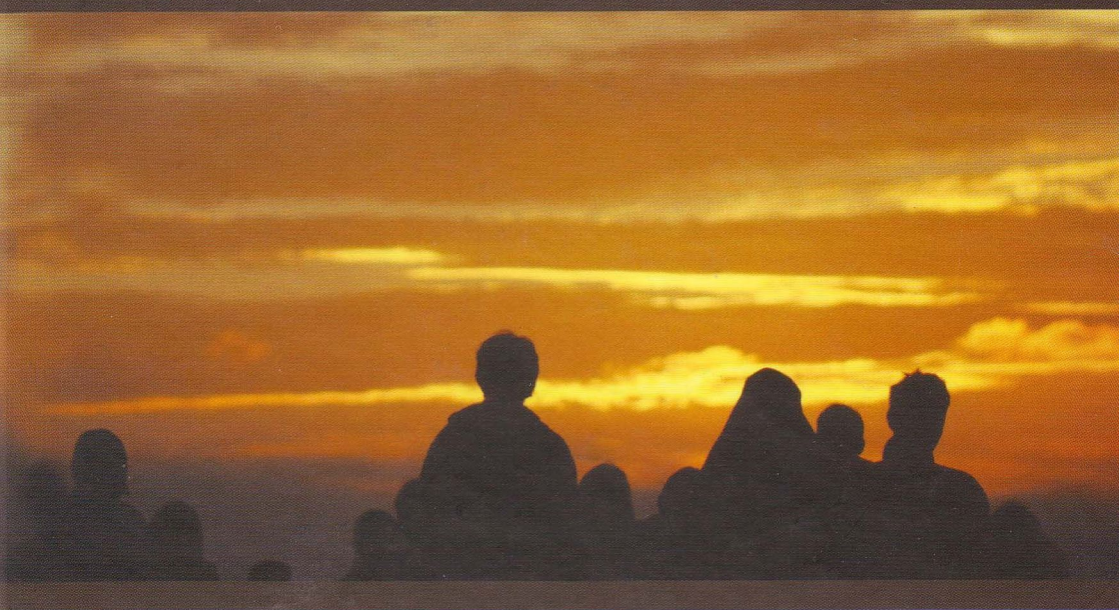

Учителя Петър Дънов

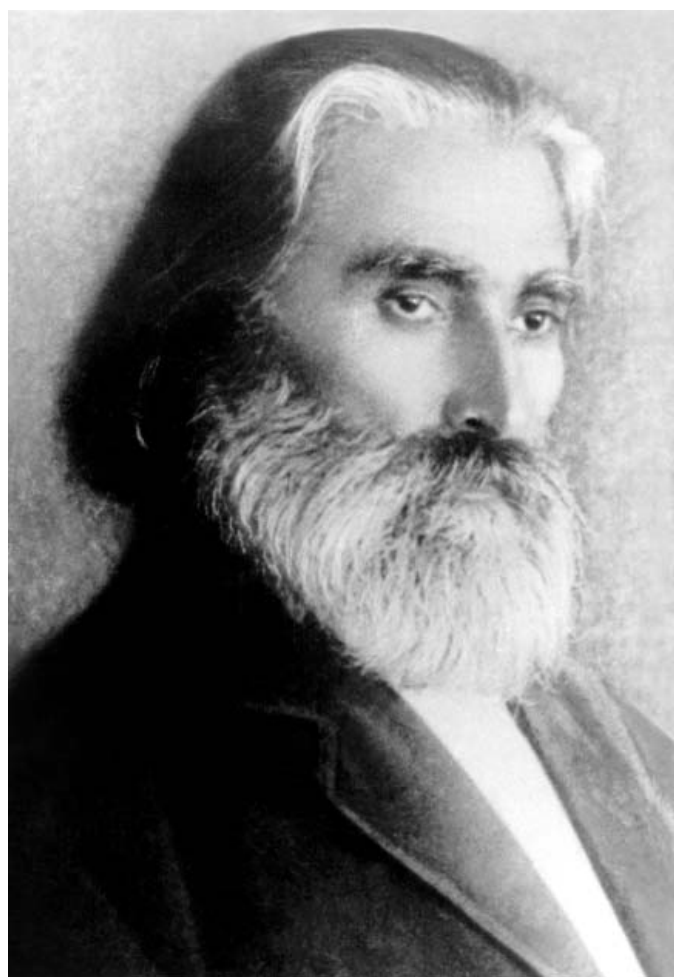

Новите схващания на ученика

Младежки окултен клас
година четвърта

ШКОЛАТА МЛАДЕЖКИ КЛАС

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ

**НОВИТЕ СХВАЩАНИЯ
НА УЧЕНИКА**

МЛАДЕЖКИ КЛАС

**ГОДИНА ЧЕТВЪРТА
(1924–1925)**

**ИЗДАТЕЛСТВО БЯЛО БРАТСТВО
София 2009**

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ

МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС НОВИТЕ СХВАЩАНИЯ НА УЧЕНИКА

година четвърта

Словото в Школата на Учителя
Петър Дънов (Беинса Дуно)
е записано и съхранено
за съвременния читател
от стенографите:

Паша Теодорова
Елена Андреева
Савка Керемидчиева

© Издателство Бяло Братство, 2009

ISBN 978-954-744-120-0

Съдържание

1. Новите схващания на ученика, 19.10.1924	9
2. Природа и геометрия, 26.10.1924	27
3. Възпитателната сила на страданията, 2.11.1924.....	43
4. Условия, лежащи в триъгълника, 9.11.1924.....	57
5. Ролята на противоречията. Влияние на планетите, 16.11.1924..	71
6. Светлина и знание. Музика, 23.11.1924	85
7. Съсредоточение, 30.11.1924.....	103
8. Великата погрешка, 7.12.1924.....	115
9. Що е единица. Числа и действия, 14.12.1924	133
10. Божественото буталце, 21.12.1924	147
11. Закон за внушение и закон за равновесие, 28.12.1924.....	159
12. Направление на енергиите, 4.01.1925	175
13. Квадратура на кръга, 11.01.1925	187
14. Двете възможности, 18.01.1925	201
15. Изпитите на ученика. Житното зърно, 25.01.1925	213
16. Чудните предположения, 1.02.1925.....	225
17. Новото възпитание и самовъзпитание, 8.02.1925.....	239
18. Високите места и чистият въздух, 15.02.1925	245
19. Най-важното, 22.02.1925	255
20. Честността, 1.03.1925.....	273
21. Равностранният триъгълник, 8.03.1925	289
22. Вдлъбнатата и изпъкнала леща, 15.03.1925	301
23. Слънчевите трансформатори, 29.03.1925	317
24. Законът на внушението, 5.04.1925.....	329
25. Влияние на вътрешната светлина, 12.04.1925	343
26. Успоредните пътища, 14.04.1925	357
27. Проявленията на ума, 21.06.1925.....	367

28. Смяна на състоянията, 28.06.1925.....	383
29. Преходни състояния на съзнанието, 5.07.1925	395
30. Учтивият човек, 19.07.1925	411
31. Свободни движения, 26.07.1925	427

ПРИЛОЖЕНИЯ

Речник на остарели и чужди думи	440
Обяснителни бележки	441
Писмени теми	443
Упражнения, задачи и опити	445
Формули и утвърждения	447

НОВИТЕ СХВАЩАНИЯ НА УЧЕНИКА

Първа лекция
19 септември 1924 г.

НОВИТЕ СХВАЩАНИЯ НА УЧЕНИКА

Размишление

Тема №1: „Отношение между психология, логика и етика“

Ще ви задам сега следния въпрос: коя е съществената отличителна черта между човека и животните?

Отговори: – Неговата разумност. – Човекът може да изразява това, което мисли. – Човекът има стремеж към нещо. – Човекът може да обича Бога. – Човекът има етика, естетика и логика. – Човекът има свободна воля. – Според философията пък на човека е присъщо изследването на нещата. У животните тези неща се редуват, без да се систематизират.

Ще ви задам друг въпрос: каква е разликата между положителния и отрицателния полюс, между мъжкия и женския принцип?

Отговор: У жената се проявява сърдечният живот или принципът на Любовта, а у мъжа – умственият живот или принципът на Мъдростта. Те се различават още и по своята пасивност и активност.

В окултната наука под *женски принцип* ние разбираме случаи, когато пасивността на човека е отвън, а активността – отвътре. Когато казваме *мъжки принцип*, разбираме, че активността на човека е отвън, а пасивността му е отвътре. Казват, че жената била пасивна. Питам: ако наистина жената е пасивна, как може да завладява ума на мъжа? Как може да го владя изобщо? Ако умът на едно дете е в сила да те замотае, то не е пасивно.

Аз искам да имате положителни схващания за някои основни идеи. Всяка основна идея трябва да е добре

разграничена, за да можете правилно да я прилагате. Щом кажеш, че си пасивен, то значи, че си активен отвътре, а пасивен отвън; щом кажеш, че си активен, то значи, че си активен отвън, а пасивен отвътре. Вследствие на това се явяват и противоречията. За онзи, който е активен отвън, смущенията и противодействията идват отвън – той отвътре е пасивен, незасегнат; за пасивния принцип пък смущенията идват отвътре. Следователно умът има повече препятствия отвън, а сърцето има повече препятствия отвътре. Сърцето е пасивно отвън, а умът – отвътре; сърцето е активно отвътре, а умът – отвън. Тия два принципа, умът и сърцето, могат взаимно да си помагат. Когато умът се намери в противоречие в своята активност, тогава сърцето, което е активно отвътре, ще му дойде на помощ. Умът е опора на сърцето отвън, а сърцето е опора на ума отвътре. Този закон трябва да разберете добре. Когато се намерите в смущение с вашия ум, трябва да търсите вашето спокойствие отвътре; а когато сте неспокойни сърдечно, трябва да търсите спокойствието си в Божествения принцип на ума. Сърцето винаги изисква принцип, на който може да разчита. Щом сърцето веднъж се излъже, в него се заражда чрезмерна активност и подозрителност. Безверието в човека не започва от ума, а от сърцето; безверието не е родено у мъжа, а у жената. Като казвам *жената*, подразбирам сърцето. Разбира се, вие няма да схващате, че тия термини, *мъж* и *жена*, се отнасят до вас, но ще боравите с тях само като с принципи. *Дева* или *девица* изразява принципа в своята чистота. Когато говорим за жената в нейния първоначален принцип, ние употребяваме думата *дева*, което значи Божествена чистота или символ на Любовта. А *мъж* или *човек*, или *манас*, значи *син на Мъдростта* – той е израз на Божествената Светлина или на Божествената Мъдрост. Следователно тия два принципа у човека се допълват едновременно: единият принцип е активен отвътре, а другият е активен отвън; единият принцип е пасивен отвън, а другият е пасивен отвътре.

И тъй – разликата между човека и животните зависи от гъстотата на тяхната материя. Материята, от която

животните са създадени, е по-гъста. В света на животните прониква по-малко светлина, затова и техните разбирания за живота и нещата не са тъй ясни, както у човека. Окултистите считат, че животните са под тринадесетата сфера. Значи още дълго време ще чакат, докато се повдигнат – те не могат да се повдигнат при сегашните условия на живота.

Ще ви запитам защо Природата е поставила скъпоценните камъни в Земята, там да се образуват? Мислите ли, че у кристалите има известна интелигентност? По какво съдим за интелигентността на едно същество? Като гледаме къщата на един човек – прозорците ѝ, стаята му и всичко наоколо, по това вече съдим за неговата интелигентност. Ако гледаме изработката на някоя статуя или на какъв и да е предмет, ние вече съдим за степента на човешката интелигентност. Кристалите, които са се образували в Земята, и те имат своя интелигентност – те разбират законите на светлината и са научили начина за възприемането ѝ. Всеки кристал е възприел точно тази светлина, която е необходима за неговото развитие. Окултистите поддържат, че кристалите се раждат и зреят в Земята, тъй както и плодовете. Кристалите са големи егоисти, в тях има голямо тщеславие и гордост. Понеже са много горделиви, затова Природата ги е турила на такава голяма дълбочина в материята – само по този начин тя обуздава тяхната гордост. И вие виждате колко са твърдите, в тях няма никаква мекота – дълго време трябва да ги шлифувате, за да ги направите гладки. В туй отношение кристалите показват първичната причина за човешкото падане. Бих желал някои от вас да опишат краските на по-важните скъпоценни камъни, да се позанимават с тях. Защо? – Защото някои от вашите идеи имат връзка и отношение с кристалите. Не мислете, че кристалите са само в Земята – туй, което е в Земята, същото е и у вас.

Трябва да знаете, че всичко, което съществува в Природата, съществува и във вашето тяло: всички растения, всички буболечки, които съществуват по Земята, се намират и в тялото ви. Някой вълк се изпречи във вашия ум, разваля ви всичкото настроение, изяжда ви някоя овца и вие се

намирате пред една катастрофа. Вие се занимавате с вълците на физическия свят, но не се занимавате с вълците във вашия ум. Когато обаче един вълк изяде една овца във вашия живот, вие ще почувствате една голяма болка в сърцето си. Вие мислите за другите вълци, а за вашите вълци не искате да направите нищо. Друг път някоя мечка изяде една от вашите крави или някой паяк хване една от вашите мухи и я изяде. Вие наблюдавате тия неща отвън, а не се занимавате с тях вътрешно. Но трябва да изучавате всичко това! То е една ценна наука. Вие трябва да започнете да обуздавате всички животни в себе си – това са символи, това са идеи, това са начини на онзи Божествен живот, който иде от много направления и се втича в човека. Човек е сглобен от множество отделни сили. Те са като малки рекички, които най-после се сливат в една обща, голяма река. Аз определям това нещо по следния начин: животните и растенията, които съществуват на Земята, представляват човека, разложен на неговите съставни части; всички тези части се събират да живеят в едно тяло, заедно с една монада, която ги ръководи – това именно е човекът. Тази идея прокарва и Лайбниц¹.

Значи в човека има една централна монада и още много монади, които обаче не са на еднаква степен на развитие – те са същества с голямо разнообразие в развитието си. Свирепите животни въобще се намират в една крайно гъста материя – от това се образува повече търкане и повече топлина. Но понеже те не са научили законите за трансформиране на енергията, вследствие на това се изявяват грубо. Аз мога да разгневя когото и да е от вас, без да му кажа нито една дума. Представете си, че обещавам на някого от вас едни хубави дрехи, като му кажа, че след два месеца ще ги има. Вие чакате, обаче дойде Коледа и аз още не ви давам дрехите. Вие веднага кипвате и си казвате: „Как тъй той да не държи на обещанието си!“ – Че защо? Обещанието не е нещо материално. Защо трябва това обещание да произведе във вас такова кипване? Затова, когато някой ви обещава нещо, вие считайте, като че нищо не ви е обещавал, за да бъдете самостоятелни. Дали ще ви дадат нещо, или не, нека ви бъде безразлично. Като ви дадат

дрехите и ги облечете, само тогава се позарадвайте малко. А това, че някой ви обещал дрехи, не туряйте тази мисъл в ума си. Ако мислите за обещанието, ще създадете пакост за душата си; оставете да мисли за обещанието този, който ви е обещал. Това е негова идея, която той сам трябва да реализира. Оставете го сам да изработи своята идея. А вие се радвайте на онзи плод, който той ще принесе. Не отивайте постоянно при него да го питате кога ще дойдат дрехите: вие не трябва да се интересувате за дрехите.

Сега ще ви дам друг пример за същата идея. Да допуснем, че някой ви каже, че ви обича. То значи, че ви е обещал нещо. Той ви праща дрехи, шапка, обувка и ви казва: „Аз ви обичам.“ Вие ги вземате и си казвате: „Е, той ме обича.“ – Не, забравете, че той ви обича – нека тази мисъл е само негова. Ако той ви обича, сам ще се повдига от тази обич – нищо повече! Вие се радвайте, че тази мисъл или това чувство работи у него. Когато някой ме обича, аз ще му се радвам тъй, както когато някой цигулар ми свири. Аз ще седна при него да го слушам и да му се радвам, че той свири. Той като свири, аз мога да се радвам на неговото свирене, тъй както и той се радва. Чувството, което той има към мене, може да роди в ума ми някоя нова идея. Аз може да нямам техника в свиренето, но мога да имам музикално схващане и като слушам, мога да се ползвам.

И тъй, при вашите стари възгледи за живота ще имате и нови схващания, с които ще правите опити. Първият опит, който трябва да направите тази година, е да контролирате известни ваши мисли, които могат да ви раздразнят. Да кажем, че имате една мисъл, която може да ви напакости, да ви спре с десет години във вашето развитие. Ще се опитате да спрете тази мисъл. Спри я, а не да страдаш и да плачеш отпосле.

Въпрос: *Какви са тези мисли?*

Друг път ще ви поговоря конкретно върху тези мисли, които ви спъват. Разбирате ли това, което ви говоря тази вечер? То е нещо много деликатно, нещо мощно. То е едно изкуство, което трябва да усвоите. Едно от великите изкуства

в света е да се владеете, когато искате. Не мислете, че това може да стане изведнъж. Първите резултати ще бъдат като на онзи ученик по цигулка, който едва започва – най-напред учи първа позиция, после втора, трета, след това вече свири по-сложни упражнения. Като изучи всичките необходими упражнения, може да стане виртуоз; и тогава, като излезе пред публиката, ще свири хубави неща, а не обикновени упражнения. Човек, който прави опити да се самовладее, свири такива упражнения. Колко пъти тия упражнения няма да се изпълнят добре! Даже и най-видният цигулар, преди да свири някое мъчно парче пред публиката, се упражнява най-малко по два-три пъти на ден, дълго време повтаря един и същ пасаж и все пак виждате, че всички тонове не са достатъчно ясни. Един тон е ясен, друг не. Колко пъти той ще се умори, докато тоновете му станат отчетливи и ясни! Някой път пръстите му се уморяват, друг път – ръцете, и той ги маха, движи, докато си отпочине. Мислите ли, че когато искате да се въздържате, ще можете изведнъж да постигнете това изкуство? Ако си кажете, че няма да се гневите, ще издържите ли? Заречете ли се да не се гневите, на другия ден ще се разгневите четири пъти до обед; във вторник – седем пъти, а в сряда – десет пъти.

Аз наблюдавах веднъж един господин, който искаше да свири в стаята си, да се упражнява, но започна да сваля транспаранта на прозореца си. Сваля го, но не може – закачил се някъде. Разгневява се, дръпва транспаранта и го хвърля на земята, прозорецът остава открит. Той се навежда, вдига транспаранта и отново го туря на мястото. При това този човек не е някой простак – учен човек е. Защо хвърля транспаранта? Той се разгневява на транспаранта – как така да не се подчини на неговата воля! Транспарантът казва: „За мене е безразлично дали ти ще се гневиш, или не.“ И най-после този господин вижда, че няма причини да се гневи, и отново закачва транспаранта. Този гняв обаче може да се избегне. Причината за този гняв произтича от чувството скритост. Той иска, като свири, да бъде скрит в стаята си, да не го виждат хората отвън. Ако той нямаше в себе си туя

чувство на скритост, нямаше да има нужда от транспарант и щеше да избегне един случай на разгневяване. Скритостта съществува и в Природата – това е едно чувство, от което се зараждат идеите. Човек трябва да бъде скрит до известна степен: да крие някои чувства в себе си, защото те зреят в скритостта. Само по този начин те могат да се развият до съвършенство. Въобще у страхливите хора скритостта е по-силна, а у смелите – по-слаба.

В дадения случай вие трябва да се убедите в това, че всички необходими условия за вашето растене или щастие се намират в самите вас. Извън тази възможност, която се крие във вас, остава един външен плюс – той е възможността на Живата Природа или на Бога. Тъй както Слънцето изгрява и спомага на ония зародиши, които са в Земята, да израстат, така и в човешката душа Природата или Бог иде и възраства всичко у него. Окръжаващата ни среда, както и всички други същества, до известна степен са наши помощници. В някои случаи обаче те не могат да ни помагат. Например колко души в живота ви могат да ви помогнат? Разбира се, в този случай ще се пазите от следното противоречие, което може да се роди във вашата душа: трябва ли да изключвате хората от себе си, или не? Когато се саморазвивате, не изключвайте хората от себе си. Закон е: всички животни, растения, минерали, кристали, които са вътре във вас, едновременно и всички души, които съществуват в света, имат не само отражение във вас, но имат и свои представители. Всеки човек, дете и да е, има един жив представител във вас. Ти не търси да срещнеш този човек отвън, а го търси отвътре. Търси малката игла на Витоша! Ти все ще намериш този малък човек някъде в себе си и с него ще се разговаряш.

При този случай вие ще се намерите в следното положение: в един разказ от Волтер² се говори за някаква френска експедиция, която заминала с параход да изследва Северния полюс. В това време едно интелигентно Същество решило да изследва Слънчевата система, та като отивало към Слънцето, слязло за малко на Земята. То стъпило в нашите океани и водата дошла до коленете му. Като видяло този

параход, това интелигентно Същество повдигнало парахода с пръстите на ръката си, а с едни малки щипци хванало един от французите. След като влязло в контакт с него, почнали да се разговарят. Това интелигентно Същество се почудило, че този малък човек бил толкова умен, та могъл да прави такива сериозни научни изследвания. Така трябва да направите и вие: ще хванете с щипците си това малко същество, което е вътре във вас, и ще се разговаряте с него. В този разказ Волтер предава една истина в хумористична форма.

Първият важен закон при вашето саморазвитие е следният: няма да отричате никой човек извън себе си! Вие казвате за някого: „Не искам да зная нищо за него.“ – Не, не казвай тъй! Кажи си: „Аз искам да зная нещо за този човек; аз ще намеря неговия другар, който живее в миниатюр в мен, и ще го питам какво има да ми разкаже.“ Туй малко същество ще ни разпрати самата Истина, докато външният човек няма тия условия – този човек отвън и да иска да каже Истината, не може. Тъй както сега са създадени хората, те нямат условия да се разбират отвън, а само вътрешно. Аз не съм срещнал досега нито един човек, който може да каже Истината. Малцина са тия хора, които могат да казват Истината. А другите все хъкат-мъкат, заобикалят. Такъв човек, за да изнесе една Истина, отгук ще обиколи, оттам ще обиколи – не върви по права линия, по Божествения път. Толстой³ е единственият в историята, който е изнесъл в своята изповед Истината тъй, както трябва. Вторият е свети Августин⁴. Има и други някои, но тия двамата са главните.

Всички вие трябва да бъдете чистосърдечни. Като дойде тази Чистота във вас, да можете да говорите Истината в себе си, а не отвън. Толстой се изповяда не пред външния свят, а пред себе си, за да възстанови своя мир, да възстанови връзката между Бога и своята душа. Тази негова изповед стана достояние и на целия свят, обаче той се изповяда пред себе си. Сега, като говорим за изповед, не подразбирам изповед пред външните хора, но пред себе си, пред своята душа, за да възстановим връзката между Бога и нас. За да се възстанови тази връзка, всичко трябва да бъде изложено на Божествената

светлина. Кажете ми тогава защо да не изложите всичко пред Бога? Ако Бог е отворил очите ви, ако е имал доверие да ви покаже Небето, да ви даде всички възможности за вашето развитие, да остави на ваше разположение всичко, което е създал, всички блага на настоящето и бъдещето, и да положи за вас всичката Си грижа, не заслужава ли и вие да бъдете спрямо Него тъй, както Той е спрямо вас? Защо не? Ние трябва да имаме спрямо Бога същите отношения, каквито Той има към нас – нито повече, нито по-малко. Той има отношения към нас като Бог, а ние ще имаме отношения към Него като човеци. Моите отношения към Бога ще бъдат тъй прави, както моята душа може да ги определи. Туй е възможно и то е красивото в света. Щом човек дойде до това положение, той се чувства мощен, а преди това той е бил малодушен, страхлив. Реши ли се веднъж да изправи отношенията си към Бога, той става герой; в неговия ум се явява Светлина, в душата му наставя мир и той расте пред себе си, като казва: „Сега вече всичко е възможно за мене.“ Този човек вече е прозрял Божествената светлина, той е пред лицето А.

Ако вие отидете в Германия, в Англия или в Америка, където хората са материалисти, и погледнете някого от тях, то ако този човек е германец, ще ви каже: „Господине, защо ме гледаш? Защо ме фиксираш?“ Ако е англичанин, ще се дуелира с вас. Вие трябва да се пазите от такива хора. Съвременните хора са много големи материалисти, страх ги е да не проникнеш в тяхната душа, в техните дребнавости, но всичките им дребнавости не струват нито лула тютюн.

Вземете сега закона на обичта. Обичта има положителен и отрицателен полюс. Заражда се въпросът: защо човек трябва да обича? – Човек трябва да обича, за да се прояви. Животът не може да се прояви без Обич. Живот без Обич няма. Първият път на Живота е Обичта. За да покажеш, че живееш, трябва да обичаш. Следователно първата стъпка на обичта е към един предмет. Намериш една ябълка, вземеш я, погледнеш я и я обикнеш. При отрицателния полюс на живота пак има обич; отрицателният полюс на живота

винаги представлява областта, в която животът може да се прояви, макар и в минималната си степен. Значи за да се прояви Животът, трябва да обичате някого. Най-първо човек обича себе си. Той не започва с обич към другите, но обича себе си, тялото си: той само яде и пие, за да може да расте. След време той вече си позволява да обича и друго отвън. Значи той може да обича още едно. Като се развие, като забогатее, тогава може да обича още едно вън от себе си. Туй допускане е прокарано навсякъде във философията. Тогава човек се раздвоява.

Ще кажете: „Защо се раздвоява човек?“ – Това е един философски въпрос. В какъв смисъл употребявате в езика си думата *раздвояване*? Женският принцип, който бил първоначално у мъжа, у човека, не могъл да бъде завладян от мъжа, понеже този принцип е активен отвътре, а пасивен отвън, а човекът – мъжът, е пасивен отвътре, активен отвън. Та понеже човек е двойка по естество, то вторият – женският принцип, прозрял, т.е. видял външните неща и тогава неговата външна пасивност се превърнала на външна активност, а вътрешната активност – на вътрешна пасивност. Вследствие на това този принцип се отделил от човека, напуснал го, излязъл навън. Такова било положението на Адам. Този принцип, който излязъл от мъжа, не се върнал вече. Ето защо и до днес виждаме, че между мъжа и жената не съществува хармония, между тях има вечно състезание. Когато казват, че между тях не може да съществува Любов, това е вярно. Любовта не е нещо външно. Най-първо този принцип трябва да се върне вътре, да стане отвън пасивен, а отвътре активен, и да си заеме първото положение. Сега и жената е активна, и мъжът е активен. Затуй при сегашното състояние не е възможно никакво възпитание, никаква култура. Това, което ви говоря сега, не се отнася до вас. Вие сте само проявление на принципа, а ние говорим за общия принцип. Туй, за което ви говоря, вие ще го намерите в себе си. Тогава противоречието ще дойде и вие ще кажете: „Мен не ми трябва мъж.“ – Не, не е така. Това подразбира, че имаш сърце, имаш и ум, които изразяват две различни състояния.

Ти не можеш да ги отречеш. Ако твоето сърце обикне известен предмет отвън, то не е на прав път: сърцето трябва да се интересува само от вътрешни работи. Онова сърце, което се интересува от външни работи, е опорочено; и онзи ум, който се интересува от вътрешния живот, и той също е опорочен. Ти не трябва да отричаш своето сърце или своя ум, но трябва да ги напътваш правилно: всеки да се занимава със своята работа.

Аз не искам да вземете тези неща като абсолютни истини. Това са разсъждения. Вие ще ги проверявате и когато се уверите в тяхната истинност, ще работите с тях. Те са известни математически величини. Ще ги допуснете, ще ги докажете, за да видите възможни ли са, или не, но ще работите върху тях. Тогава можем да изразим сърцето и ума по следния начин: умът изразяваме с 1, а сърцето – с 2. И тъй – умът отвън е плюс, отвътре е минус (+1–), а сърцето отвън е минус, значи пасивно, а отвътре е плюс, активно (–2+). Ще помните: щом вашето сърце обикне известни предмети или вещи отвън, непременно ще паднете в известно изкушение. Защо? – Защото вие не можете да владеее тази вещ. Ако чрез сърцето си обикнете някой човек, той ще иска да бъде самостоятелен; следователно и него не ще можете да владеее. Вие, като обикнете някого, искате да го владеее, а това е невъзможно. Това, дето някой казва, че може да държи някого под свое влияние, това са празни думи. Казват, че Слънцето има грамадна сила и влияние, могло да привлича. Добре, вземете предвид следния факт: известна комета приближава близо до Слънцето, но след това се завъртва силно, отдръпва се и отива в пространството. Питам: ако Слънцето влияе тъй силно, защо не задържи или не спре при себе си тази комета, но я оставя да замине в пространството? Значи има друго нещо в света, което движи телата. Ако една комета отива към Слънцето например, за това има други причини, факторът не е Слънцето. Има и други центрове освен Слънцето, които действат невидимо. Ако ние в даден случай се приближаваме към някой човек, това показва, че той ни влияе, привлича ни. Ние ще дойдем около него

много близо може би; той ще ни нагорещи и ще ни придаде от своята идея, но същевременно ние ще си очертаваме свой път и след време ще се изгубим в пространството, т.е. ще продължим своя предначертан от Божествените сили път. Ти можеш да се влияеш оттук, оттам, но винаги ще следваш своя път.

Значи ние сме свободни в своя път. Това, че временно се влияете от други същества и сили, да не ви плаши. Някой казва: „Ще падна.“ – Не, не се страхувайте! Колкото близо и да дойдете до Слънцето, то няма да ви задържи. Колкото по-близо се приближавате до Слънцето, толкова по-бързо ще се движите. После пак ще си вземете пътя и ще бъдете свободни. Други сили се грижат за вашия път. Следователно пътя, който ви е определен по Божествения закон, никой не може да измени. Като се приближавате към някое Слънце или към някоя планета – Юпитер, Сатурн – те могат да ви поизместят малко от пътя: това са малки пертурбации. Всъщност никой не може да ви отклони от вашия път. В целия Космос няма пример, дето някоя слънчева система да е изменила пътя на друга слънчева система. Може да си оказват известно влияние, но то е от обич – допълнят се. Някога една система ще влияе върху друга, но после ще си разменят ролите. Значи пътят, по който вървите, по който растете, е определен – никой не може да ви измести от вашата орбита. В растенето си ще имате разни влияния. Вземете например една планета, която оказва влияние на Слънцето, но и Слънцето от своя страна ѝ оказва влияние. Това е необходимо. Всяко същество, което се движи, получава тласък от някое по-висше същество, което има свой точно определен път. В пътя си това същество може да се приближава или отдалечава от много центрове, даже може да приема известно влияние от тях, но не и да изменя посоката си. То не получава тласък в движението си от тия центрове, които среща на пътя си, та да се спре при тях.

Сега да се върнем към мисълта си. Ще знаете, че оригиналът на всичко е вътре във вас, а отвън е само копие. Затова няма да обичате външното като нещо свое. Туй, което имате – то е у вас. Пък като се изгуби отвън, ще

кажете: „Аз имам оригинала му – ще го намеря в себе си.“ Ти можеш отвън само да му се радваш. Всичко това ние само го допускаме. Това са допускания, математически вероятности, но дали е тъй, или не, туй за вас не е доказано. Ще знаете, че всяка изказана мисъл не е изгубена – тя остава написана в самия човек.

Какво нещо е Обичта? Да кажем, че обичате някого. Той представлява само една възможност, за да се прояви вашата любов. Вие благодарете на онова съчетание, което съществува в света, че можете да проявите любовта си. Например, ако в един кинематограф няма бялото платно, как ще може да се отпечатват картините? Тъй и вие благодарете, че има едно живо същество, което ще ви позира – то е пасивно. Вие ще проектирате върху него любовта си, а то ще ви разправя за тази любов. Аз като любя някого, не зная колко го обичам. Той ще ми разправя колко го обичам. Кой е този човек? – Този отвътре, той ще ми разправя колко го обичам. Той едновременно е и отвън, и отвътре. В този случай вие, като обичате някого, ще бъдете тихи и спокойни: ще ви бъде безразлично дали той е при вас, или ще замине в Америка – тия връзки се разтеглят. Където и да замине той, вие се радвайте на това, защото той едновременно е и вътре във вас.

Аз ще ви приведа един пример, за да видите разликата между физическата и духовната любов. Когато някоя майка обича детето си физически, ако то пожелае да иде на разходка, тя го държи при себе си, не го пуща, казва: „Не може, мама, може да ти стане нещо.“ А онази майка, която обича детето си духовно, тя ще го пусне: ще му приготви раницата и целия ден ще се радва, че то е отишло на екскурзия. Тя няма да мисли, че може да му стане нещо. Физическата любов все предполага, че ще станат някои пакости, че ще се случат лоши работи и т.н. И те действително се случват. Духовната любов пък носи хубавото и красивото. Щом обичаме някого физически, може да му припишем най-лошите качества; ако го обичаме духовно, ще му припишем най-добрите, най-хубавите качества. Например физическата любов предполага:

може да му стане нещо, може да излъже и т.н. Да, но ти само предполагаш, а това, което ти предполагаш, я стане, я не. Щом обичаш физически, това, което предполагаш, ще стане, но ако обичаш духовно, лошото няма да стане – ще стане само хубавото. Духовната любов е правилната, защото няма причини, които могат да изменят тази Любов – тя е от Божествено естество. И затова апостол Павел казва: „Любовта не мисли зло, Любовта никога не отпада.“ И действително, тъй е.

Сега аз ви моля да смените вашето платно, т.е. каквито образи имате в този момент, турете ги на друго място, защото новото не може да действа върху тях. Извадете сега нови листове! Туй, което ви казвам, не трябва да го напечатвате на вашите стари листове. На нови листове ще напечатвате тези работи и после ще ги проверявате. Ако запазите вашите стари изображения и поставите новите върху тях, ще стане цяла каша. Нека седят вашите образи от миналото, но ще обърнете един нов лист и върху него ще правите вашите опити.

Аз мисля да направим един микроскопически опит. Ще го направят двама ученици. Той е следният: единият ученик ще забие в ръката на другия една игла на дълбочина един сантиметър – тъй ще я забие, че да му предизвика болка, и след това ще я извади. Другият ще му каже: „Още, още забивай!“ Този, комуто забиват иглата, ще гледа да забрави болката, да я превъзмогне. Той трябва да се чувства така, като че никаква игла не е забивана в него: да не допуска никаква мисъл в съзнанието си, че е станало нещо с него, а да бъде вътрешно тих и спокоен, като някой факир, и след време да счита, че това е било една малка игра. При това не само че не трябва да забрави този опит, но като си спомни за него, да му е приятно, че са забили в ръката му игла на дълбочина един сантиметър. Това е един психологически опит. Разбира се, той ще стане по доброволен начин. Ще изберем двама от вас, които искат да се подложат на този опит, всички няма да правите опита. Ще бъдете внимателни при забождането на иглата. Ще опитаем как работи законът. Все ще протече малко

кръв, но опитът трябва да се провери. Тази кръв ще съберем на едно много чисто платно, ще направим една много хубава кутийка и там ще я турим. После ще отбележим датата и деня на опита. Това ще бъде първият ви опит във великите идеи. Тази кутийка ще се пази от класа като свещена. Ако опитът излезе сполучлив, с тази кръв може да се направят и други опити, а ако опитът не излезе сполучлив, тогава и кръвта не ще е толкова ценна.

Засега ще спра да говоря върху този предмет и друг път ще продължа. Преди да пристъпим по-дълбоко към тези знания, искам да изясня някои въпроси, които се явяват в живота ви. На теория вие знаете много работи, но необходимо ви е дълбоко, правилно разбиране на всички въпроси.

Запишете си следните три правила за приложение:

1. Когато сърцето ви изстива, че не може да обхване и вмести свободата на другите, продължете тогава радиуса на сърцето си – да обхване и недостатъците на хората, и продължавайте свещения път на сърцето: към Бога на Любовта – и при най-големите несгоди!

2. Когато умът ви се помрачава, че не можете да разберете и приеми известни истини, удължете тогава радиуса на ума си. Мислете, че всичко така трябва да бъде, за да се изяви Бог на Вечността в цялото разнообразие. Него намирайте във всичко. И продължавайте великия път на ума: към Истината – и през най-голямото противоречие!

3. И когато волята ви се изроди в своеволие, че започне да спира своята деятелност в Добро, удвоете тогава радиуса на волята си. Приеми волята като дар от Бога и я посветете Нему! Тъй продължавайте мощния път на волята: като проява на Божията Благодетелност – и през най-голямото зло!

– Само светлият път на Мъдростта води към Истината.

– Тя постоянно ни весели!

ПРИРОДА И ГЕОМЕТРИЯ

Втора лекция
26 октомври 1924 г.

ПРИРОДА И ГЕОМЕТРИЯ

- Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
- Тя постоянно ни весели.

Размишление

Кое е най-важното в яденето? Кое е най-важното в храната? Защо трябва хората да ядат?

Отговор: *За да добият физическа сила.*

Ако е тъй, тогава машините добиват най-голяма сила, като им се тури масло. Защо ѝ е силата на машината?

Отговор: *Да работи.*

Тази работа нужна ли е на самата машина?

Отговор: *Не.*

Всеки човек, който придобива сила, без да знае защо му е тази сила, той прилича на машина. Следователно всяка мисъл, всеки акт, всяка ваша дума, всяко чувство и всяко деяние, в което съзнанието ви не взема участие, е един механически процес. Машината може ли да стане по-голяма? Може ли да стане по-силна? – Не. Тя е толкова силна и голяма, колкото е голяма сама по себе си. Следователно в живота е силен само онзи, в когото съзнанието присъства, когато проявява силата си. Да бъде човек умен и разумен, това е пак проявление на силата. Той трябва да проявява силата си. Силата на човека е потребна само за разумното му проявление. Това е необходимо за вашето развитие, понеже ако вие не си турите максими и норми, които са верни и за самата Природа, няма да се мине дълго време, и вие ще изгубите смисъла на живота си и ще минете през пътя на всички страдания, по който минават и обикновените хора.

Вие като ученици ще бъдете подложени на изпитания. Ако живеете един обикновен живот, не може да избегнете закона на промените. Този живот не се отличава по нищо

от животинския. Вземете например живота на едно магаре. Мислите ли, че това магаре няма съзнание? – Има, пробужда се понякога и неговото съзнание. И ако вие погледнете в очите на това магаре, ще прочетете една голяма тъга. Магарето е тъжно, но никой не може да влезе в неговата скръб. Магарето разбира това и казва: „Най-после само съм в живота, ще си нося товара; какво ще разправам на тия хора, които не ме разбират?“

Сега вие трябва да си съставите за Живата Природа, за всички същества, които живеят на Земята, едно особено понятие, а не такова, каквото имат сегашните хора. Всички същества са разумни и страдат, само че в степента на тяхното развитие има градация. Това са все закъснели души, някои от които са в застой. Например млекопитаещите са изостанали души, закъснели в своето развитие, птиците – също; и всички животни, които сега съществуват, това са все закъснели души. Така също има закъснели души и сред човечеството. Те са души, закъснели за бялата раса. Един закъснял човек от черната раса много мъчно може да мине в бялата раса. Много мъчно се минава от една раса в друга раса. В Природата има известни междини или граници за такива души.

Аз искам всички вие да имате по-пълна представа за Природата. Онези от вас, които сте естественици, знаете ли кои са ония елементи в почвата, които дават по-голям растеж на растенията? Според съвременната наука кои елементи стимулират повече растението?

Отговор: *Калий, натрий и азот.*

Ако тия елементи са в по-малък размер, какво ще бъде растението?

Отговор: *По-слабо.*

От какво произтича това, че у някои почви тия елементи са повече, а у други – по-малко?

Отговор: *От произхода на почвите.*

Как мислите, ако посадите на мястото на една гора една нива, почвата ще бъде ли по-плодородна? От какво се образува черноземът?

Отговор: *От клончетата и листата на тази жива материя.*

Следователно всички тия елементи са взети от листата и са придадени на почвата. Те са складирани в почвата от самите растения. Почвата може да се уподоби на един килер, на една изба, а всяко клонче и всеки лист, поотделно взети, приемат известна енергия от Слънцето и я предават на почвата. Само излишното се складира в почвата. Растенията изобщо се развиват по-нормално от хората: те не могат да затлъстяват като тях и затова излишъкът си оставят в земята, именно в почвата.

Оттук идвам до закона: ако вие не работите правилно, не ще схванете ония елементи, които са потребни за духовния ви живот. И следователно за в бъдеще вашето растене, вашето развитие ще бъде ненормално. Да кажем, че някой път вашата мисъл не работи. Защо? – Понеже нямате тия елементи, които дават подтик на ума ви. Как ще работите тогава? Да кажем, че искате да четете. Как ще четете, ако нямате светлина? Искате да пишете. Как ще пишете, ако нямате книга, мастило? Искате да работите, но нямате пръсти. Как ще работите? Значи има известни елементи, които липсват. Трябва да знаете, че Животът е тясно свързан както със силите в Природата, така и с вашите органи. До известна степен вие можете да пригответе половината от ония елементи, които са необходими за вашето правилно развитие, а другата половина ще достави Разумната Природа. Когато казвам, че трябва да живеем разумно, подразбирам спазването на законите на Разумната Природа. Тогава те ще ни доставят материали, необходими за живота. Забелязали ли сте някой път, когато вашият живот е естествен, как се събира у вас фосфорна сила и лицето ви взема един приятен израз? Понякога някои от вас натрупват в себе си доста желязо, но в отрицателна, в низходяща степен: кинетично желязо, сгурия, а не потенциално – желязо, което не могат да употребят в живота си. Това желязо вече дава друг израз на лицето ви.

Ето защо тази година най-първо ще се научите да филтрирате. Без филтриране, тъй както сте сега, не биха ви пуснали в школата на Природата. Пречистване трябва! Защото ония разумни сили, с които трябва да дойдете в

контакт, са чисти; ако пък вие сте нечисти, те ще произведат във вашите мозъци силна реакция и вследствие на това ще се явят неразположения, разболявания, ще станете песимисти и т.н. Същото нещо се забелязва и в света: там всички се разболяват – и артисти, и художници. Тъй че дали сте в Школата, или не, щом не вървите по естествения път на Природата, и с вас ще се случи това. Видимата Природа – това е Бог, Който се изявява спрямо нас. Той е снизходителен, но и много точен – не извинява и не прощава непоправените погрешки. Може да напълниш цяла каца със сълзи, но Той ще ти каже: „Трябва да поправиш погрешката си!“ Сега някои казват, че погрешката може да се измие със сълзи. Не, тя само временно се измива и пак си остава.

Та първото нещо, което е необходимо за вас, е филтрирането, пречистването, за да придобиете ония елементи, които са нужни за създаването на един мощен характер, за явяването на един светъл ум и за съграждането на едно благородно сърце. Няма друг начин. Този е правилният път за развиване. Състоянията на мнозина от вас са ненормални. Някои от вас сте психически в трескаво състояние, други имат слаб стомах, трети – хрема, четвърти – слаби нерви, не могат да изтърпят. Какъв е съставът на нервите?

Отговор: *Главно фосфор, който им придава тази чувствителност.*

По какво се отличава сивото от бялото вещество в мозъка?

Отговор: *Сивото съдържа клетки, а бялото е сбор от нервни влакна.*

И тъй, най-първо трябва да създадете разположение на ума си. Но това, което вие наричате разположение, по някой път е настроение. Разположението на ума се създава от правилната мисъл. Казвам: за да си създадете настроение или разположение, трябва ви работа. Значи разположението се създава чрез работа. Работата е благородно нещо, тя улеснява създаването на разположения. Обикновено вътре в човека има нещо, което се противи – то е наследствено.

Преди много години, когато човекът е минавал през фазата на млекопитаещите, те всички са били плодоядни животни. Тогава Природата е била много богата: крушите и другите плодове падали на земята направо от дърветата, та животните станали много мързеливи, само седели и яли. Туй положение е прекарал и човекът. И сега, като човек, той си спомня това и казва: „Аз мога тъй да живея, както едно време живях.“ И оттам турците казват: „Ако е нещо на късмет, да ми дойде на крака.“ Това е схващане на миналото. Тогава е било така, но при сегашните условия човек трябва да работи разумно – той трябва да побеждава в себе си ония криви навици, които е придобил в миналото. Такива криви навици съществуват у всинца ви – тези навици са животински. Например някой път кипвате, искате да си отмъстите някому и казвате: „Иде ми да го хвана и да го разкъсам.“ Това е едно разположение на мечката, на вълка, на лъва, и днес по навик то се пробужда и у вас. Сега обаче вие не сте нито вълк, нито мечка, нито тигър, а сте човек.

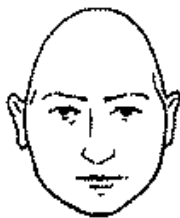
Следователно животинското е вложено във вашия организъм, и стига да му дадете малко условия, то ще се прояви. Вие имате в себе си и мечката, и тигъра, но в миниатюр; ако дадете място на тази микроскопическа мечка, тя може да стане много голяма, много страшна, че да ви владее – като я погледнете само, ще се сгушите и ще ѝ се подчинявате. Някой път казвате: „Не може без гняв.“ – Не, това са животински състояния, това са състояния на един неразумен живот, в който няма последователност. Та ще правите разлика. У човека има едно животинско състояние и щом то дойде, той трябва да се стреми да използва неговата енергия. То не е вредно: напротив, тия набрали се енергии съставляват почвата, върху която човек живее. Върху тия животински състояния или върху тая животинска почва, или чувства, са всадени обществените чувства, те растат върху тях. Върху обществените чувства пък са посадени личните чувства, а върху личните чувства са посадени моралните чувства. Следователно те си помагат едни на други. Някой казва: „Как, аз да имам в себе си животинското?“ – Имаш го,

как не. Какво лошо има в това, ако едно хубаво растение е посадено в почвата? Човек може да се гнуса от почвата, но когато станат хубавите плодове, той си откъсва от тях, от тази по-фина материя, и е доволен, благодари.

Затова най-първо ще изучавате закона на растенията – това са обществените чувства. Законът на животните – това са личните чувства, а самият човек – това са моралните чувства. Общо взето, обществените чувства – това са съзнателни растения, които изтеглят и превръщат енергиите на животинското царство. Защото има растения, които седят по-високо от животните, но те са в другия свят. На Земята животните седят по-горе от растенията, а в Духовния свят растенията седят по-високо от животните. И тогава връзката, която съществува в този вътрешен закон, е такава: човек всякога трябва да разчита на вложеното в него, т.е. в неговата природа. Като казвам *човешката природа*, включвам и Божественото – Бог, Който е у него.

Ще ви задам един въпрос: ако вие сте написали десет книги по разни научни въпроси – по физика, по астрономия, по естествените науки и др., и прочетете тия книги наново, те ще ви направят ли по-умни, ще придобиете ли нещо ново? Или да кажем, че един грънчар направил хиляда стомни, между които се срещат десет различни вида. Колкото и безпогрешно да ги прави, колкото и да си мязат, те ще съдържат ли онова, което той е вложил във всяка една от тия стомни? – Не. Затова и хората на Земята взаимно се допълват. Ако вземем всички писатели в света, и те се допълват взаимно един друг. Като четеш един писател, той внася в тебе една нова идея, защото той разглежда въпроса другояче в сравнение с останалите; друг писател ще внесе в тебе друга мисъл. Ето защо хората четат разните учени: за да черпят сила и да допълват знанията си. Защото всеки писател или учен, който пише по някой въпрос, влага нещо ново, нещо особено. Затова при тази голяма свобода вие ще изучавате Живата Природа по начини, които са вложени във вас – само така ще се създаде хармония. Нали ние говорим за хармония или за една атмосфера, която има в себе си мекота?

В живота се срещат различни положения. Например има някои хора, които могат да свирят на някой инструмент, разбират от музика много добре, но не могат да пеят вярно. Те даже могат да поправят грешките на другите, но сами с гърлото си не могат да произвеждат верни тонове. Тогава казваме: гърлото на този човек е така устроено, че неговата воля не може да го застави да вземе вярно тона с ларинкса си. Има и обратни случаи: някои хора пеят много хубаво, но не могат да свирят. После, някой може да пише хубаво, да си излага мислите писмено отлично, но накарайте го да държи една устна реч, той ще се спъне. От какво произтича това? Казват, че някои от центровете в мозъка на тия хора са по-силно развити, та черпят всичката енергия, а другите центрове остават по-слаби, вследствие на което се явяват дефекти в проявите им. Така е и в музиката: за нея се изискват много развити центрове. Един музикант може да бъде само изпълнител, а не може да бъде и музикален творец, композитор. Но за да може да създаде нещо ново, в него трябва да бъдат вложени много качества: той трябва да има въображение, а за да създаде това въображение, горната част на челото му трябва да е развита. Ако главата на някой човек е заострена, каквато е тази в рисунката, в такава

1

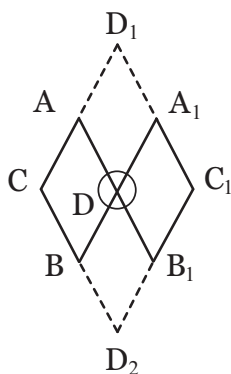
2

глава не може да има никакво музикално творчество. Такова е челото на някой китаец (1). Човек, за да има развито въображение, трябва да има разширение на ума, т.е. челото горе да е широко, добре развито (2). Колкото повече умът се разширява, толкова въображението става по-силно. Щом имате въображение, можете да си представите всичко. Не е лошо това. Във въображението не може да има грях. Може да си мислиш, че си цар, че владееш всичко, че си Ангел и се намираш горе във висините. Нищо лошо няма в това, то е едно пътешествие. Когато човек няма работа, нека се разхожда с ума си това не е престъпление. Ами когато един

платен актьор излезе на сцената, тури корона на главата си и си мисли, че е цар, питам: цар ли е всъщност? Ти поне без пари ще играеш ролята на цар, при това ще играеш за себе си, а той? – Плащат му пари, но той не играе за себе си, а за другите. За него е още по-срамно да си мисли, че е цар.

Значи въображението е потребно за човека – в него той е свободен. Разбира се, и въображението си има закони, има своя зона, свои граници, до които може да се простре; извън тия граници то не може да пристъпи. Ти можеш да мислиш, че ще станеш много учен, че си много силен, че си много красив, че си много богат и т.н., и най-после да помислиш, че всичко това правиш за благо на човечеството. Да кажем, че си беден човек, три дни не си ял нищо: с въображението си започваш да мислиш, че имаш хубава къща, че си цар, че уреждаш закони, пущаш затворниците, на бедните раздаваш хляб и т.н. – всичко това става мислено. Вие ще кажете, че това са илюзии, нали? Щом тия илюзии са за доброто и за напредъка на своята душа, един ден те ще се реализират. И ако при такова състояние на духа, когато не си ял три дни, можеш да мислиш така, своята воля е доста силна, от тебе може да излезе нещо. И хубаво е по някой път да опитвате характера си така, да изпитвате вашата издръжливост. Например представете си, че вие сте бедна, обущата ви са скъсани, роклята – също, и три дни не сте яла. Излизате вън на улицата и виждате една хубаво облечена мома, роклята ѝ нова, модерна, с панделки, шапката и обущата ѝ нови. Можете ли в този момент да почувствате нейната радост, без да ви се стисне сърцето? Зарадвате ли се, това е разширение на сърцето, това е характер. Туй качество е необходимо за всички ви. Защото там, дето съществува завист, напредък не може да има; съревнованието е хубаво, а завистта е спънка – за да напредвате, необходимо ви е съревнование.

Как наричате в геометрията фигурите $ACBD$ и DA_1CB_1 ? Те представляват движение на физическия свят. Това са две физически същества, които имат само една допирна точка – D . Тези същества слизат и се качват по страните на ромба. Могат ли тия същества да имат и други допирни

точки? – Могат. Ако продължим нагоре линиите CA и CA_1 , а CB и CB_1 надолу, те ще имат три допирни точки. Тази фигура представлява едно положение на тесаракта. Тесарактът представлява един по-уголемен или разширен куб. Не е необходимо всички да вървите в една и съща посока. Да допуснем, че вие почвате да развивате известна идея. Това показва, че сте в центъра D , дето се развивате и образувате един малък кръг около себе си. Но ако тръгнете пак по пътя на вашето развитие, т.е. по

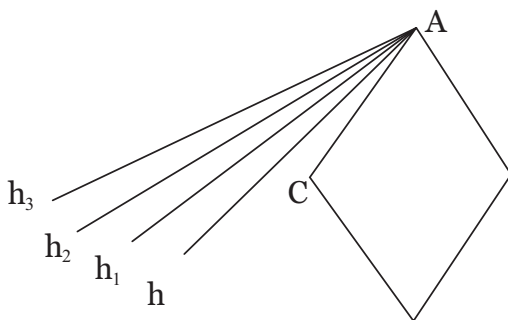
страните на ромба, вие ще обиколите света, докато ако седите само в D , ще разберете света едностранчиво. Та всяка идея, която живее в човека, може да се развива само при известни условия. Ако тази идея е в движение, тя може да се развива в много отношения; ако обаче остане около своя кръг, тази идея може да бъде само потенциална. Разбира се, в тази работа аз имам предвид сегашното ви развитие. Аз не искам да се нагърбвате с работа, която не е по силите ви. Защото има известни идеи, които не могат да се възприемат от всички, понеже умовете на всинца ви не са еднакво подготвени. Ето защо всички идеи трябва да дойдат последователно. С някои от тия идеи обаче вие трябва поне отчасти да се запознаете и да ги приложите. Има неща, които са необходими за вас, например чувството на щедрост. Човек трябва да бъде щедър и по сърце, и по ум. Има хора, които по сърце са щедри, а по ум – скъперници; има хора пък с широк ум, а с тясно сърце.

Елементите, които учените са турили в геометрията, са взети от Живата Природа. Същевременно това са линии и фигури, които съществуват и у човека. В това се състои живата геометрия. Линиите в лицето на човека се чертаят геометрически: те са данни за геометрията и ние работим върху тях. И по тези линии ние можем да знаем на каква степен на развитие се намира даден човек. Какви са линиите, които образуват неговото лице? Кривите линии едноцентрови

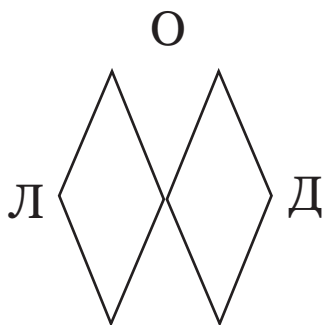
ли са, или двуцентрови? Има линии по лицето на човека, които са двуфокусни. Такъв човек разглежда нещата от две гледища, той няма един център: веднъж разглежда нещата по един начин, а друг път – по друг начин. Такова е състоянието на неговия ум. Казва: „Аз мислех по-рано така, но сега мисля иначе.“ Този човек се променя всеки ден, той отива от единия полюс към другия – никога не можеш да го намериш на едно място. Той се намира като на една преходна почва.

В схващанията на човека трябва да има широта. Вие трябва да се научите да се изслушвате, без да се критикувате. Най-първо се научете да констатираме дали мисълта ви е права, или не, без да ѝ придавате някакъв личен характер. Какво значи да се придаде личен характер на една мисъл? – Когато приемем, че този, който говори, има някаква тенденция, насочена към нас, ние придаваме на мисълта личен характер. С това ние си вредим, затова трябва само да констатираме дали мисълта е права, или не – нищо повече! Така също трябва да констатираме кои страни на мисълта са прави и кои не са прави. И за себе си можем също тъй да констатираме, че в някое отношение сме прави, а в друго не сме прави.

Да допуснем сега друго положение в ромба, а именно, че страните му почват да се отклоняват от правия път. Какво заключение ще направите тогава? Представете си, че A е живо същество, което има свой определен път AC . Обаче това същество при всяко движение все прави известно отклонение от пътя си AC и се намира в положението Ah , Ah_1 , Ah_2 , Ah_3 и

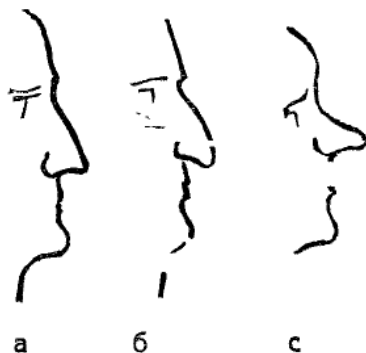

т.н. Какво ще произлезе от това? – Едната страна на ромба ще се увеличи. И ние казваме тогава: „Имало е някакви външни причини, които са подействали на това същество да си измени пътя.“ Такива линии на отклонение ще забележите и в човешкото лице. После, човешките очи не са симетрични: ако погледнете по-внимателно, ще забележите, че едното око е по-голямо, а другото – по-малко. Всяко изменение на вашето лице има и свои причини. Например ако чувството на милосърдие се увеличи във вас и стане подтик във вашите действия, върховете на тези два ромба ще се съединят и ще образуват една правилна крива линия *О*. Този чертеж представлява човешкото лице. Двата ромба – това са дясната (*Д*) и лявата (*Л*) страна на лицето. В този случай горната част

налицето (*О*) израства. Същото става и когато се развива въображението у човека. Щом пък развивате вашата чувствителност, носът ви долу ще се развие, ще стане широк; щом ставате много сдържан, носът ви ще се сплесне. Когато чувствата са добре развити, дихателната система взема по-голямо участие и носът се развива; когато чувствата не са развити, дихателната система работи по-слабо и вследствие на

това носът се сплесква. И у всички слабогърди хора дупките на носа са сплескани. На някои хора носът представлява права линия – англичаните го наричат чип нос; на други носът е гърбав (*а*), на трети е завит надолу (*б*), а на някои – вдигнат нагоре (*с*). Това не е нищо друго, освен отклонение на енергията в човешкия организъм. Например, когато у човека се е появило чрезмерно желание да разглежда чуждите неща, носът му се е вдигнал нагоре. Това е навик, придобит от животните. Най-напред човекът като животно е ходил да подушва всичко и тази енергия, като се е събирала много на носа, издигнала го е нагоре. Това е станало у любопитните хора. Такъв човек, като имаш да му казваш нещо, ще ходи

около теб ден, два, три: ще те пита, ще те разпитва, докато най-после го удовлетвориш. Кажеш ли му го, той си мисли, че е научил много. Има и друга крайност: срещат се хора, крайно скрити – у тях носът е завит. У песимистите носът е завит надолу.

Ще знаете следното: всички енергии, които се проявяват като качества у човека, оказват известно влияние върху някои органи на лицето. Тези енергии все ще оставят свой отпечатък. Ако тази енергия е хармонична, на лицето ще се появи хармонична черта; ако е нехармонична, на лицето ще се появи нехармонична линия. Вие не можете да избегнете това. Щом веднъж тази енергия е сложила своя отпечатък на лицето ви, тази промяна ще се отрази и върху мозъка ви. Тази линия ще предизвика известни сили или ще привлече известни елементи, които някой път са полезни за вашето развитие, а някой път са крайно дисхармонични и тогава ще внесат отрова в живота ви.

Та всичките линии – и разумни, и неразумни – вървят по известни геометрически форми. Всички хармонични сили на Доброто се движат по правилните линии, които показва геометрията; линиите на злото пък спадат към дисхармоничните линии в геометрията. Затова вие ще се стремите най-първо към хармонични мисли, чувства и действия. Ще се спреш в себе си и ще си кажеш: „Моята мисъл трябва да бъде права.“ Какво значи това? – Правата линия е най-малката единица мярка, с която може да мерите всичко.

Тогава ще си кажеш: „Мисълта ми трябва да бъде права! Чувствата ми трябва да бъдат прави! Действията ми трябва да бъдат прави!“ Това трябва да си казвате винаги: „Аз трябва да бъда прав и всичките ми прояви трябва да бъдат прави!“

Отрицателните неща у нас трябва да стоят като неща чужди, наследствени, атавистически. Има много недъзи на миналото, които се преповтарят периодически. Те не се придобиват сега. Вие се намирате сега на Земята при завършване на своята еволюция и трябва да изправите всички форми, в които сте сгрешили. Сега ви предстои една важна задача за създаване на характер и за правилно мислене. Не считайте, че можете да мислите, каквото искате. Не, човек не трябва да мисли, каквото иска. Той трябва да мисли, каквото не иска. При сегашното ви развитие това е правилото: да мислиш, каквото не искаш! Казваш: „Не искам да уча, не ми е приятно.“ – Не, ти трябва да научиш урока си! Тогава именно ще постъпиш съгласно новото правило: ще учиш, без да искаш. Друг път не искаш да направиш добро, а при това трябва да го направиш. Ще го направиш, без да искаш.

Следователно, ако правим това, което не искаме, ние сме на правата посока. Де седи противоречието на тази мисъл: да правиш това, което не искаш? То значи, че у тебе има едно същество, което не иска нещо, а има и друго, по-голямо, по-висше, което иска да му го наложи. Тогава това, което низшето същество иска, висшето ще му го откаже; а това, което низшето не иска, висшето ще му го наложи по всички правила на приятелското изкуство.

За в бъдеще ще имате нов поздрав.

Аз ще ви кажа: *Любовта ражда Доброто.*

Вие ще отговорите: *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Когато употребявате тази формула общо, ще казвате *за нас*, а когато я употребявате за себе си, ще казвате: *Доброто носи за мене Живот, Светлина и Свобода.* Ние подразбираме Божественото Добро, Божественото благо.

ВЪЗПИТАТЕЛНАТА СИЛА НА СТРАДАНИЯТА

Трета лекция
2 ноември 1924 г.

ВЪЗПИТАТЕЛНАТА СИЛА НА СТРАДАНИЯТА

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Прочетоха се работите върху темата „Отношението между психологията, логиката и етиката“.

За следния път ще пишете върху тема №2: Първата отличителна черта на мисълта.

Върху тази тема, по която писахте, ще ви задам няколко въпроса: Граматиката ли се е образувала по-рано, или речта? Логиката ли се е образувала по-рано, или първото съждение? Моралът ли се роди по-рано, или отношенията на човешката душа?

Значи граматиката, сама по себе си, не е съществувала преди човешкия дух, който е създал речта. Човешкият дух е създал граматиката. Всяка реч трябва да се изкаже по един или по друг начин: думите трябва да се нареждат по един специален начин. Между всички предмети в света трябва да има известно отношение или известно съпоставяне. Две граматики има в света: едната е граматиката, в която речта свободно се изразява, с каквито думи иска, наредени съвсем свободно, по дух. Другата граматика е на буквата. Там думите вървят в строг ред, една след друга, както войниците вървят последователно и по определен ред. Но този ред не е еднакъв във всичките народи. В българския език обикновено глаголът се поставя в началото, а има езици, в които глаголът се туря накрая. В немския език например, след като изкажеш едно дълго предложение, накрая ще туриш глагола. Питам: защо според българската граматика и реч глаголът се туря отпред, а според немската – накрая? Разбира се, и там има изключения. Ще кажете: „Това е свойствено на езика.“ Как мислите, защо на един език е свойствено да туря глагола в началото, а на друг език е свойствено да туря глагола накрая?

Отговор: *Защото едните първо мислят и после действат, а другите първо действат и после мислят.*

Значи българите първо действат и после мислят, а германците първо мислят и после действат. Всички съгласни ли сте с това?

Отговор: *Фактически германците повече действат, отколкото българите.*

Но германците са били философски народ. Те после, по примера на англичаните, взели ново направление и се отказали от философията. И може би за бъдеще граматиката им пак ще се измени.

Забележете друго: в английската граматика има навик, стремеж думите да се съкращават, докато германците разширяват думите. Питам: защо между англичаните и германците, които са от една и съща раса, съществува това различие? Това са въпроси, които можем да си зададем, без обаче да ги решим сега. Има и други въпроси. Знаете ли коя дума се е появила най-първо в човешката реч? Има ли някой от вас, който е чел нещо за това?

Отговор: *Според науката най-първо са се явили съюзите, или подражателните звуци.*

Тъй, съвременните научни изследвания показват, че когато човек почне да заболява, най-първо той изгубва съществителните имена. Туй показва, че те са от по-нов произход. След туй той изгубва прилагателните, после глаголите, а в речта му остават само съюзите. И когато човек почне да оздравява, думите се възвръщат пак по същия начин, по същия ред. Когато човек не може да употреби съществителните, той употребява глаголите – например вместо да каже *секира*, той казва: *това, което сече*, и т.н. И действително, първата реч на човека е била едносложна, отпосле е станала двусложна.

Въпрос: *Кой е първият слог, който е бил произнесен.*

Той е като първата дума: съдържал е в себе си всички смисъл на живота.

Вие сте изучавали в геометрията триъгълниците, нали? Всички триъгълници, които съществуват в геометрията и

каквито има още ненаписани, вие знаете, че носят в себе си една първична идея, точно определена. Също и всички криви линии, които съществуват в света, от какъвто характер и да са, имат смисъл във висшата жива геометрия, в която всичко е осмислено. Там, по отклонението на ъглите на каквито и да е линии в даден случай, може да се съди за характера на разумното действие. Да кажем, че едно същество прави отклонение на един градус, друго – на два, трето – на три. Какво заключение ще направим за движението на туй същество? Или ако хвърлите в пространството едно тяло с голяма бързина, какво ще стане с него, ако срещне някакво съпротивление в средата, в която се движи? Преди всичко числото на градусите ще покаже силата, с която се движи тялото – колкото повече са градусите, толкова силата е по-голяма и бързината е по-голяма. Отклонението пък ще зависи от средата, в която се движи тялото – щом отслабне силата, по същия начин и отклонението ще изчезне. Но и силата, с която се хвърля този предмет в пространството, и тя трябва да има известна идея. Ако ние хвърлим едно тяло в пространството и то не срещне никакво съпротивление, какъв ще бъде пътят му?

Отговор: *Във физиката законът на енергията казва в какъв случай тялото се движи праволинейно и равномерно.*

Да, съвременните физици са прави, но така е само в Божествения свят – само там всичко е в хармония, няма никакво противодействие.

Сега вие сте млади, нали? Можете ли да пишете върху темата *Една от основните черти на младия*? По какво се отличава младият човек?

Отговор: *Младият има голям ентузиазъм и вяра за осъществяване на идеите и светлите неща в живота, а старият човек си казва, че тези работи са неосъществими в този живот.*

Друг въпрос: Кое прави човека млад?

Отговор: *Стремежът.*

Не е стремежът. Стремежът на младия е като стремежа

на една граната – в тази граната има взривно вещество. Значи у младия има заложени енергии, които го правят млад, а понеже у стария тия енергии са изразходвани, той е стар. Но и младият може да остарее за двадесет и четири часа: ако хипнотизираме един млад, т.е. ако му внушим, че е стар, той може да остарее; и ако турим стария човек в един дълбок хипнотически сън в пета степен и му внушим, че е млад, и той може да се подмлади. В новата психология трябва да се пазите от следното: ако не разбирате законите на Природата, то дълбоките преживявания, дълбоките морални сътресения, изживени неправилно, могат да ви състарят преждевременно и да ви лишат от енергията на вашата младост. Когато пък старият преживее една радост правилно, той се подмладява, добива нови енергии.

Второто положение: и младият, и старият мислят, но има разлика в тяхното мислене. Ето де седи разликата. Да кажем, че пред мен има една ябълка, добре развито десетгодишно дърво със своите плодове, а в ръката си държа една ябълкова семка. Питам: семката ли е по-голяма, или ябълковото дърво? – Семката. В тази семка има скрит смисъл, идея има в нея. Младият човек в това отношение е една семка, която трябва да се развие: той още не е проявен в своя живот. Мисълта у стария човек се е проявила и реализирала в живота, неговите енергии са изразходвани, станали са кинетични. Ако той действително е изразходвал своите енергии и затова е остарял, питам тогава: според закона на прераждането той, след като мине в другия свят и после отново се роди като млад, отде ще вземе енергии? Не, старостта е нещо посторонно за човешката душа, то е нещо външно. И наистина, всички стари хора чувстват, че са млади, а само тялото им е остаряло отвън. На душата не е свойствено да остарява: това са вторични състояния – те са наложени на хората чрез внушение. С хиляди години хората са си внушавали, че са стари и остаряват, че и другите хора около тях ще остарееят и остаряват. Затова човек, като мине четиридесет и пет, петдесет, шестдесет години, идат при него мислите на хилядите поколения и му казват: „Ти си

вече стар.“ И той казва: „Хайде, да бъде, както вие казвате.“ За да не остарееш, ти трябва да бъдеш гений – да се бориш с тези мисли. Но тогава вашата работа ще мяза на тази, която направил един турски ходжа. Донесли на този ходжа едно дете – да го кръсти по православен начин, понеже в това време попове нямало: всички били забягнали. Той взел детето, потопил го във водата и казал: „Тъй да бъде, както вашият поп кръщава!“ Извадил детето от водата и пак го потопил, като повторил същото. Направил това три пъти и така кръстил детето.

Законът на внушението има тази мощна сила, че много пороци в света, както и много добродетели, се поддържат от него. Техният подтик иде от внушението. Някой път човек казва: „Аз ще извърша едно престъпление.“ И той чувства, като че нещо подобно е заложено в него. Но това не е негова мисъл, това е внушение от някои низши сили. И обратното се случва: някой път човек иска да направи добро някому. Това е пак внушение на някои добри хора или на добри същества – висши сили. В какво седи възпитанието? – Винаги да се внушава Доброто, винаги да се поддържат внушенията на добрите сили и да се пази връзката с тях.

Вие, като ученици на тази Школа, има да се борите с някои наследствени мисли, които трябва да преодолеете. Разбира се, мъчно е човек да се бори с тях, но ако разбира закона, все-таки ще може да си помогне. По това има много научни данни. В геометрията например има определени черти, с които може да се представи известен порок. Но ако ви покажа някоя линия на даден порок, при сегашното ви състояние вие ще мислите само за него и порокът ще се залепи при вас като кърлеж. Например случвало ви се е, като говорите на някой човек нещо, той направи една гримаса с устата си, извади горната си устна малко навън, а долната постави малко навътре, при което се образува една крива линия. Но голяма опасност представлява за вас това: да съдите за човешкия характер по тия положителни (в низходяща степен) данни. Вие нямате право да се произнасяте за някой човек. Можете да съдите за характера на човека само геометрически и математически.

Човек има на лицето си данни, които са постоянни, и за тях той може да се произнася. Аз мога да определя характера на човека от големината на неговото око, на неговия нос, от дебелината, големината и дължината на неговата уста, от дължината на неговите уши, от широчината и височината на неговото чело, от големината и формата на неговата брада и т.н. Това са основните черти във всеки човек.

Сега, ако разглеждаме едно голямо ухо, ще забележим, че то има и добри, и лоши страни. Наблюдавано е, че хората с големи уши са щедри, а хората с малки уши са стиснати; същевременно хората с големи уши обичат широкия живот. Това е съвпадение на една добра и една лоша черта. Те са вероятности, математически вариации, но чрез ред наблюдения може да се установи един положителен закон. Има известно съотношение между ухото и главата. Правилното ухо трябва да бъде толкова голямо, колкото е големината на носа; правилно е и веждите да бъдат почти толкова големи, колкото е дължината на носа. После, челото трябва да представлява една трета от големината на цялото лице, носът – също една трета от лицето, брадата – също една трета. Това е в правилното лице. Тази правилност не зависи от стремежите ви, но зависи от онази разумна връзка между вашите чувства и мисли.

Сега ние говорим за правата мисъл. Може ли някой от вас да ми каже с какво се отличава правата мисъл? Правата мисъл има ли някои отличителни черти, с които се характеризира в дадения случай като права, или не? И най-после, можете ли да изкажете една права мисъл с каква и да е дума?

Първичният език на човечеството е бил образен: щом произнесеш някоя дума, в тебе изпъква един образ. Вземете например думата *река*. Щом я произнесете, тя извиква в ума ви един жив образ. Източните езици са били образни, в тях идеята е изпъквала ясно. Вземете например съвременните езици: има много думи в тях, които не произвеждат почти никакъв образ. Ако обаче кажете: *гладен съм, жаден съм, болен съм*, тези изрази винаги произвеждат образи в нас – силни думи са те. И тогава, колкото думи намерите в един

език, които да произвеждат образи, те са силните думи; другите думи са вторични. За да разберем техния вътрешен смисъл, ние ги тълкуваме. Един ден и те ще добият образи, има шанс и за тях. Една дума, която няма образ, е например думата *шанс*. Какво означава тази дума? „Има възможност да бъда назначен“ – това значи *шанс*. Тия думи, които имат образи, са разумни. Думите *нея*, *плача* са образни. Ние трябва да се стремим да изработим един образен език. Всяка дума да има жив образ, защото, когато всяка дума има или придобива образ, тогава езикът става понятен и разбран за нас. Има един животински или предметен език: той е материален език, само за задоволяване – такъв е езикът на вълка. Нему трябва само овцата, за да я изяде. После, има един идеен език на хората, на човечите – той е образният език, който е отривист. В него вече проличава идея. Той обхваща живота, светлината и свободата на човека. Има и един трети език – разумен, съзнателен, език на ангелите, който също тъй е образен – той включва Любовта, Мъдростта и Истината. Често ние говорим за добрия живот. Казваме *добър живот*, но в какво? Понятието *добро* за вас не е определено. Какво нещо е добър човек? Въобще българинът под добър човек подразбира човек, който може в даден случай да ти помогне, да те нахрани и да ти послужи; под лош човек се подразбира този, който в даден случай не ти прави никаква услуга, не те приглежда, не те нахранва.

И тъй, в какво седи правата мисъл? Срещна те и казвам: „Искам да ми кажеш една права мисъл, аз се нуждая от нея.“ Ето как ще кажете една права мисъл. Допуснете, че някой минава покрай вас и ви казва: „Слушай, приятелю, искам да ми дадеш един съвет. Взел съм тази тояга и мисля да набия с нея един човек, но ще направя това, което ти ми кажеш. Да го бия или да не го бия?“ Ако ти му кажеш да го набие, понеже неговата чест е накърнена, та друг път да не си позволява да говори по негов адрес, ти си казал една мисъл, която не е права. Защото някоя вечер той пък ще набие приятеля ти, а може да набие и тебе. Значи ти даваш един съвет, който води към лоши последствия. Не, кажи му: „Защо трябва да го

биеш! Остави го, тази работа ще се оправи сама по себе си, ти имаш сега по-важна работа.“ С това ти му казваш една права, една трезва мисъл.

Ще ви задам друг въпрос: трябва ли да причиняваме на хората страдания, или не?

Отговор: *Вие казахте: нито увеличавайте, нито намалявайте страданията на хората. Онзи, който знае да причинява страдания, нека причинява, но не и всеки.*

Сега забележете: има известна зона на Земята, която почти обхваща цялата бяла раса, дето страданието е преувеличено по причина на силно развитата им нервна система. Да страда човек, това е голяма привилегия. Природата гледа много благосклонно към всички същества, които страдат; тя не е благосклонна към онези, които не страдат. Радостите са само последствия на страданията, те са плод на страданията. Човек, който не е страдал, не може да има този плод – Радостта. Ние говорим обаче за разумните страдания, защото има и неразумни страдания. Разумните страдания в Природата са една привилегия. Ще знаете – туй е един закон. Затова ще се радвате на тази привилегия, която ви дава Невидимият свят. Ако вие отидете в една кръчма да се напиете и някъде си пукнете главата, а след това страдате, туй не е разумно страдание. Но когато страдаш вътрешно, морално за някаква идея и в резултат на това изгубиш всичкото си богатство, общественото си положение, това вече е една привилегия за теб. И според закона това страдание ще ти донесе радост. Вие трябва да проверявате този закон. Когато вие страдате по този начин, считайте, че това е една привилегия, дадена ви от Природата. Природата, или Бог, винаги изявява своята благосклонност към вас чрез страданието. И първият акт на Бога, първото проявление на Бога – ограничението – Му създава вътрешни страдания. Той усеща в Себе Си такова страдание, за което вие нямате понятие. Но Той знае, че плодът на това страдание ще бъде за благо на човечеството, за което Той създава тази привилегия. Той счита в Своята премъдрост, че туй Му е потребно.

Следователно разумното страдание лежи в основата на Живота. Има някои от вас, за които, като влязоха в Школата, започнаха разумните страдания. Те казват: „Значи тази работа не е за нас.“ Ами тогава коя работа е за вас? По-лека работа за човека от страданието няма. За страданието не се изискват никакви разноси – няма да му наемеш отделна стая, то ще живее с тебе заедно. То казва: „Аз съм от благородните, ще живея в дома ти и нищо няма да харчиш за мене, аз съм много скромно.“ При това туй вътрешно морално страдание придава дълбочина на човешката душа и широчина на ума. Защото човек, когато страда, мисли. Туй страдание не парализира човека, но му дава подтик да мисли.

Въпрос: *Трябва ли да причиняваме страдания на другите?*

Не им причинявайте, но не ги лишавайте от техните страдания. Защото ако ги лишите от страданията им, тогава именно ще им причините страдания. Защо? – Щом премахнете онова страдание, което Природата им е дала, вие ги лишавате от техните необходими естествени страдания, а им причинявате други, изкуствени страдания. Не разбирам да бъдеш хладнокръвен към чуждото страдание, но да не го чоплиш. Ако имаш такова едно страдание и аз дойда у дома ти, няма да правя никакъв въпрос за твоето страдание – то е нещо свещено, но няма и да го бутам, за друго ще се разговаряме. В духовните страдания винаги има една връзка, една непрерывност, а във физическите страдания тази връзка не съществува. Например вие боледувате и си казвате: „Само да оздравея, ще бъда благодарен на Бога.“ Но като мине болестта, вие забравяте Бога. Значи в страданията ви няма духовна връзка. Вземете например живота на пияниците: колко бой са яли, колко тегло е пренесла тяхната глава за това пиянство, но всичко забравят и пак пият! И дълго време още трябва да ги бият, за да извадят една малка поука. Това не е страдание, това е животинско състояние. Страданието е нещо разумно – то спада към Божествения свят.

Сега ще ви задам друг въпрос: трябва ли да злоупотребяваме с доверието на един наш приятел? А след като

злоупотребите, какъв е церът, с който може да се възстанови доверието?

Отговор: *Явно е, че не трябва.*

Не само че не трябва, но доверието трябва да го считате като нещо свещено. Аз говоря за онова доверие, когато някой приятел си отвори душата към вас и счита, че във всички случаи ти ще постъпиш с него тъй, както би постъпил със себе си. Значи не само че не трябва да злоупотребявате, но неговото доверие спрямо вас трябва да считате като нещо свещено. Туй е едно правило за всинца ви, което трябва да си запишете. У всеки човек има една физическа личност и друга – духовна. У всеки одного от вас има един Божествен човек, който всякога говори Истината; у него всякога има стремеж към Истината. Ще каже някой: „У мен няма нищо Божествено.“ Да, но ти страдаш, а туй, което страда в тебе, то е Божественото, което изпитва туй морално страдание. От външния свят вие няма защо да се тревожите. Всички трябва да подкрепяте Божественото, което се развива у вас.

Сега какъв е церът, за да се възстанови това доверие отново? Да кажем, че един ваш приятел ви се е доверил напълно, но вие сте злоупотребили с неговото доверие. Сега, за да възстановите изгубеното доверие, вие ще му се доверите напълно, ще му дадете той да разполага с вас тъй, както със себе си – ето ви церът. По-рано той ви е дал пълно доверие, без да иска вашето; сега по обратния път, за да възстановите туй доверие, което сте нарушили, вие ще му дадете доверие – той да разполага с вас. Само да не попаднете в положението на онзи германски професор, който правел психологически наблюдения и опити за изваждане двойниците на хората от телата им. Той често правел такива опити с един свой ученик. Един ден професорът решил да направи следния опит: да извади своя двойник и да го тури в тялото на ученика си, а двойникът на ученика да влезе в неговото тяло. Но като направил този опит, ученикът се забъркал в тялото на професора и не могъл да излезе навън. Но и професорът в това младо тяло не могъл да помогне на своя ученик. Разбира се, след дълги усилия той сполучил да се оттегли, но трябвало

да мине през големи страдания. Сега правя сравнение със стария и новия морал: това са студентът в тялото на професора и професорът в тялото на студента. Това е един от опасните опити, там се забатачват хората. Старият професор да влезе в тялото на младия студент, иди-дойди; но младият студент да влезе в старото тяло на професора, това е тежко. В Природата има известни стари идеи и когато човек дойде до известна възраст, те се явяват, изпъкват в съзнанието му и лицето му става вече старо. Забележете у евреите: като дойдат до известна възраст, всички заприличват на расата си – по своя типичен нос, по очите си и др.

Може ли някой от вас да даде определение на думата *доверие*? Кога имате доверие? Представете си, че ви гонят, а вие сте на брега на една река и трябва да я преплавате. В реката има една лодка с лодкар. Сега вие ще се спрете ли да видите кой е този човек, че после да му се доверите? Не, вие веднага влизате в лодката и си казвате: „Каквото Господ даде.“ В неговата лодка вие се чувствате сигурен. Тъй че някой път доверието ви се налага. Ти влизаш в лодката, не знаеш какво може да стане, но от лодкаря зависи – той може да те предаде на този, който те гони, а може и да те запази. Но човек при известни случаи напълно може да се довери на друг човек. Въобще в такива случаи, когато човек напълно и изведнъж се довери на някого, той не остава излъган, освен с малки изключения. В душата има едно качество: тя схваща интуитивно, че във всеки едно има една добра страна. И ако ти се довериш напълно на някой човек, рядко са случаите, дето той може да злоупотреби с тебе. Ако се довериш на някой човек напълно и изведнъж, изключенията са много редки, но ако му се довериш с разсъждения и умувания, изключенията са повече. Например някой те гони, ти влизаш в една къща и веднага имаш пълно доверие на хората в нея, защото няма друг изходен път – тия хора на часа ти помагат. В дадения случай това се дължи на доверието, което имаш към тях – то ги кара да ти помогнат. Доверие има даже и у животните. Ако човек има вяра, и те спазват този закон. Един свещеник ми разправяше за една своя котка. Той

имал пълно доверие в нея, че тя в негово отсъствие няма да направи никаква пакост. Сутрин, когато свещеникът излизал на работа, тя отивала на вратата да го изпрати и докато той се върнел, тя не бутала нищо, освен ако той ѝ остави нещо. Тя съзнавала, че имат доверие на нея, и не бутала, не искала да злоупотреби с доверието, което ѝ се давало. Това е една характерна черта.

У всеки човек има Добро. У всички хора има по една добра черта. Не мислете, че сега трябва да придобиете Доброто. Не, то е вложено във вас – изисква се само време, т.е. благоприятни условия, за да се прояви. Създаването на тия условия пък зависи от вас.

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

УСЛОВИЯ, ЛЕЖАЩИ В ТРИЪГЪЛНИКА

Четвърта лекция
9 ноември 1924 г.

УСЛОВИЯ, ЛЕЖАЩИ В ТРИЪГЪЛНИКА

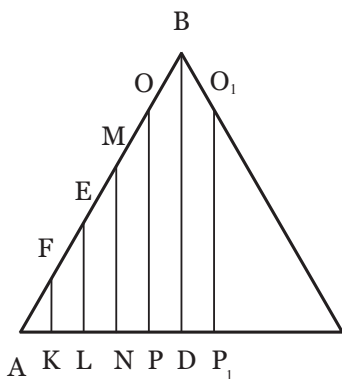
- Любовта ражда Доброто.
- Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.

Размишление

Прочетоха се работите върху темата „Първата отличителна черта на мисълта“.

За следния път тема №3: „Основните мисли на първата лекция от тази година.“

Всеки ще извади от лекцията тия основни мисли, които намира за важни. Да излезе някой от вас да начертае на черната дъска един равностраничен триъгълник – по всичките правила на чертането.

Как мислите, този триъгълник ABC може ли да означава движението на човека, или пътя, по който той върви? Разделете страната AB на пет равни части и от всяка точка на делението спуснете пет перпендикуляра към основата AC , а именно: FK , EL , MN , OP , BD . Тия линии имат ли известно отношение в своята дължина?

Отговор: Всяка линия е по-малка от друга.

Де са най-добрите условия за живот? Допуснете сега, че тия линии представляват живи същества. Линията KF е едно малко същество, което се ражда при точка K и умира при точка F . То живее само двадесет години. Другото същество се ражда при точка L и умира при точка E , значи то живее

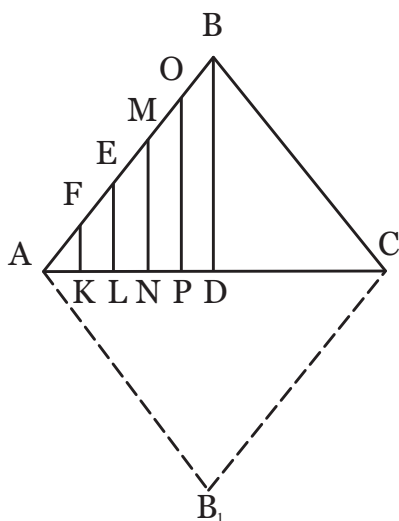
само четиридесет години. Третото се ражда при точка N , а умира при точка M на шестдесет години. Четвъртото се ражда при точка P , а умира при точка O на осемдесет години. Последното се ражда при точка D , а умира при B на сто години. Да кажем, че стоте години са крайният предел на живота. Какво ще стане с това живо същество, ако живее повече? То ще започне да слиза по другата линия AC , като изминава пътя OP_1 . Или можем да вземем, че това живо същество се ражда в точка A , в точка B достига най-високото положение на своя правилен живот, а в точка C достига до сто години – крайния предел на живота. Питам ви обаче защо това живо същество умира на 20 години?

Представете си сега друго разсъждение. Имате линията AB , разделена на пет части. Едно лице тръгва от точка A , достига до точка F и там спира. Друго лице тръгва от точка A и спира до точка E . Трето лице тръгва от точка A и спира до точка M . Четвърто лице тръгва от точка A и спира до точка O . Пето лице тръгва от точка A и спира до точка B и т.н. Питам защо тия лица се спряха: първото от тях до точка F , второто до точка E , третото до точка M и т.н.? Нали трябва да се измине пътят AB ? Кои са причините за това? Ние можем да кажем, че първото лице е дете с хилаво тяло, което, като не може да издържа на външните условия, умира рано. Другото лице има по-здраво тяло, затова умира по-късно. Следователно само ония тела са здраво съградени, които могат да извървят целия път AB или пътя ABC в триъгълника. Това са съотношения между линиите в триъгълника. Линията AB представлява външните условия, AC – почвата или условията, при които Животът се проявява. Философски погледнато, какви причини може да има в дадения случай, че първото лице е умряло на 20 години? – Три причини може да има: първата причина може да се крие в бащата и майката; втората – в обществото, а третата причина – в самото дете. То само е скъсало нишката на живота си. Причината може да се определи още и по закона на математическите вероятности. Ще обясня същото нещо по друг начин: вие хвърляте един камък; той се издига до известна височина и спира до точка

F – значи вие сте го хвърлили с малка сила. Следния път хвърляте камъка по-силно и той достига до точка E . После до точките M , O и т.н., и като достигне до точка B , това ще бъде най-голямата сила, с която сте хвърлили този камък нагоре. Следователно ще знаете, че пътят ABC е правилният цикъл на движението.

И тъй, като схема на всичко, досега казано, ще знаете, че триъгълникът е пътят, по който човек се качва. Линията AB представлява пътя на младостта; точката C служи за връзка с Духовния свят, тя не се вижда; и точка A , като начална, е невидима – виждат се само другите точки. Когато движението стигне до точка C , пътят продължава нататък и се образува другата половина на триъгълника $CB'A$. По този начин получаваме ромба $ABCB'$. Какво значи думата *ромб*, проверихте ли?

Отговор: *Играчка, пумпал, фарфалак.*

Значи той изразява движение. В този ромб ние виждаме само едната му страна, единия триъгълник, а другата му страна, другият триъгълник $AB'C$ не се вижда.

Ако на ръката ви има астрологически белег, че след десет години ще заминете за другия свят, ако вие знаете това, питам ви: ще можете ли да продължите живота си?

Отговор: *Ще можем, но ако е някое дете, няма да може.*

Но има и разумни деца. Сега ние ще приложим закона другояче. Дотук въпросът се отнасяше до вашия физически живот. Представете си сега другото положение. Вие постъпвате в една окултна школа. Най-първо вие сте в точката A , нищо не знаете. В края на

първата година дойдете до точката F и си излезете. Колко ще знаете? Изминали сте пътя AF . Друг ученик продължава пътя си и в края на втората година стига до точка E , трети ученик стига до точка M , четвърти – до точка O , и напускат училището. Питам: кой ще бъде истинският ученик от всички тия ученици? – Който завърши целия цикъл. Ето един нов начин на разсъждение, с който вие още не сте запознати. Например вие говорите за триъгълници, но не знаете идеята, която триъгълникът крие в себе си. И колко идеи има още скрити в триъгълника!

Аз ви навеждам сега на тия мисли, за да имате постоянство: като почнете нещо, да го изкарате докрай. Сега мнозина от вас нямат това постоянство. Например забелязвам, че всички не си пишете темите. Ония пък, които пишат темите си, започват да ги пишат пет минути преди да дойдат в клас – тогава мислят какво да пишат. Това е криво разсъждение. Ти можеш да мислиш върху темата си през цялата неделя, за да стане ясна в съзнанието ти; ти можеш да вършиш каквато и да е работа и пак да мислиш за темата си. Не можете ли да отделите пет минути свободно време през деня да помислите върху темата си? Всеки ден по пет минути, това са тридесет минути за шест дена – толкова ви е достатъчно. Колко минути мислите вие върху една тема? Трябва да знаете, че всичките теми, които се развиват тук, са за усилване на вашия характер. И когато човек развива известни мисли в света, едновременно със своята мисъл той спомага в мисълта и на всички хора. Не мислете, че с вашата мисъл не помагате на човечеството. Защото вие не сте сами в света, но имате връзка с цялото човечество. И ако искате да бъдете учени хора, трябва да мислите. Никога не трябва да казвате: „Аз нямам време.“ После, които от вас посещават класа, трябва да бъдат много редовни. Човек постъпи ли веднъж в един окултен клас, той трябва да бъде много редовен – по това се познава дали имате характер. Ще помните следното: като дадеш веднъж обещание, ти си задължен вече да го изпълниш, нищо не може да те извини. Небето не обича залъгалки. Никой не те свързва, но дадеш

ли обещание за себе си, нищо вече не може да те извини. Ще изпълнявате обещанията си! Ако вие съзнателно пропуснете да напишете каквато и да е тема, или си кажете, че можете и да не отидете в клас, вие скоро ще платите с живота си. Затова от всички ви се изисква да бъдете абсолютно редовни. И Живата Природа изисква голяма редовност. Ако спазвате тази редовност, вие ще забележите, че ще настане една промяна в живота ви. Аз бих желал всички да решите в себе си да бъдете редовни и изправни.

Сега мнозина от вас мислят, че свободата на човека седи в това – да мисли, каквото си иска. Не, свободата на човека седи в туй – да мисли по това, за което не иска. А кое нещо човек не иска? Например като гледаш една топла, хубава баница, да не я пожелаеш. В какво седи волята? – Да не ядеш баницата. Повикай друг някой от улицата и го покани да яде баницата пред тебе, а ти само гледай. Това е воля! Това значи да направиш туй, което не искаш. В това седи и свободата на човека. Има случаи пък, когато баницата е приготвена за тебе, а друг я изяжда, защото твоят стомах е развален. В този случай ти ще живееш с мисълта на онзи, който яде. Ти само ще го гледаш и ще се радваш, че той яде.

В науката има известни положения, които трябва да изучавате. Например вие още не сте се спрели като гръцките философи – да се запитате какво представлявате като индивид. Вие казвате: „Аз съм.“ – Кой си ти? Казвате: „Ама аз мога да мисля.“ – Като можеш да мислиш, кажи какви задачи можеш да решаваши? Или кажи в какво седи тази мисъл? „Ама аз се самосъзнавам.“ Много добре, в какво се самосъзнаваш? Щом се самосъзнаваш в тялото си, аз казвам: излез от тялото си да се поразговорим малко! – „Как тъй?“ Първото нещо за един човек, който се самосъзнава, е да излезе от тялото си навън и при това всякога да бъде господар на тялото си. Казваш: „Не мога да изляза от тялото си навън.“ – Тогава ти си затворник: ти мислиш със своите окови, а не мислиш като свободен човек. Дотогава, докато човек е свързан със своя личен живот, или докато той е свързан със своя семеен живот, или с обществения живот, или с човешкия живот, той

е все ограничен. Това са четири положения, които трябва да надраснете. И всички школи на древността са имали научни методи за превъзможване на ред препятствия, чрез които те трябвало да усъвършенстват своя характер.

Сега да се върнем към триъгълника. Когато човек умира млад, за това може да има три причини: първата причина може да бъде самата почва – основата на триъгълника – *АС*; втората причина може да бъде обществото – *АВ*, а третата причина може да бъде самият индивид – *КF*. Тия три различни положения в човека могат да бъдат всъщност умът, сърцето и волята му, които трябва да вървят винаги заедно. Вие никога не можете да разделите у човека ума, сърцето и волята му – те са неделими.

Имайте предвид следното правило: никога външната среда не може да бъде по-силна от нас.

Въпрос: *Как да си изясним факта, че като дойдат известни течения в живота, едни издържат на тях, а други не издържат?*

Причината е в самия индивид.

Реплика: *Тогава трябва да приемем, че външните условия са еднакви за всички. При хвърляне на едно тяло също тъй има три причини: с каква сила се хвърля тялото, въздействието на средата – дали е въздух, или вода, и земното притегляне.*

Когато говорите за съпротивления, трябва да знаете, че те съществуват само във физическия свят. Съпротивленията в Умствения свят са от друг род; съпротивленията в чувствения свят също тъй са от друго естество. Например какви съпротивления може да има в Умствения или в чувствения свят на човека?

Отговор: *Съпротивление в Умствения свят представлява тъмнината, кривото разбиране на нещата.*

Представете си, че вие се намирате в един идеален свят, както е било първоначално. Питам ви тогава: как могат да се родят противоречия между хора, които живеят в един такъв свят. Ние знаем, че първоначално всички хора са излезли от едни и същи условия, а днес виждаме да съществува между тях толкова голямо различие!

Ще ви обясня друго едно явление. Питам ви: де ще се спре човек, който обича да яде? – В някоя гостилница. Де ще се спре човек, който обича знанието? – В някое училище. Де ще се спре човек, който обича да се моли? – В някоя църква. Ами де ще се спре онзи, който обича хорцето? – На хорището, дето хорото се върти. Всеки човек ще спре там, дето неговото вътрешно желание го води. Възможностите за всеки човек са еднакви, но строежът във всеки човек не е еднакъв, защото всеки е задължен сам да строи. И вследствие на това ние казваме, че едни индивиди са използвали условията на живота добре, а други не са ги използвали, както трябва.

Сега вашият ум се намира в следното заблуждение: вие вземате предвид вашите бащи и майки, а от друга страна – обществото – и казвате, че те са причина за вашия успех или неуспех. Добре, представете си, че вие живеете във време, когато няма бащи и майки, нито общества, както е било първоначално, и живеете сам и като индивид, и като майка, и като баща, и като общество. Тъй живее клетката и днес: тя сама се размножава, сама се дели.

Реплика: *Да, но за да се яви човек, макар и като клетка, все е съществувала някаква Природа около него.*

Не, вие трябва да разсъждавате математически. Частта не може да се извади от своето цяло. Вие математически и логически може да я делите, да я изваждате, да туряте дробни, но в Природата никога не можеш да делиш частта от цялото. Математически вие може да делите дробите, колкото искате, но в Природата такова деление няма. Цялото се проектира в своите части; тук цялото съдържа частите в себе си – всяка част е зависима от другите. Ако вие сте част от едно цяло, тогава ще кажете: условията са такива. Няма никакви условия. Това, което действа във вас, е самата идея, т.е. Цялото. И тогава в Духовния свят всяка част има условията на Цялото в себе си, т.е. тя може да се развива сама, а може да дойде и в противоречие с Цялото. В края на краищата частта трябва да се примири с Цялото, тя не може да излезе извън него.

И сега всичката борба на съвременното общество седи в това, че хората искат да излязат от Цялото. Това

обаче е невъзможно. Всяка част има известно отражение. И като казвам, че ние по ум се различаваме един от друг, разбирам, че общият ум, който действа в нас, е един и същ. Но умът на Цялото не може да се побере в своята част. Във висшата окултна математика частта може да бъде равна на Цялото, но не може да стане по-голяма от Цялото. Това е едно положение. Цялото пък може да бъде по-голямо от частта. Това е второто положение. Ето де е разликата. Тук се крие великата необходимост, която ограничава частите, и те трябва да се подчиняват. Това е един вътрешен закон на Битието. Тъй че ние можем да бъдем като Цялото, но не можем да бъдем по-големи от Цялото. Следователно всеки човек трябва да се движи в рамките на това Цяло. Схванахте ли сега разликата? Вие няма да разсъждавате с ума на обществото и с ума на съвременните хора – той е крив ум, понеже се е спрял на известен стадий в своето развитие. Съвременното мислене е резултат на целокупната човешка мисъл. Защото, за да мислим право, трябва да съберем всички хора от създанието на света досега, както и ония, които ще дойдат за в бъдеще – това е Цялото. А сега ние имаме една малка част, наречена общество, но тя не съставлява Цялото. Теософите предполагат, че има около шестдесет милиарда човешки души, които образуват Цялото. А засега на Земята има около един и половина милиарда, или най-много два милиарда. Значи в Невидимия свят има повече души, които вие не вземате предвид. И дисхармонията, която се забелязва сега, е само по отношение на нашия живот, но не и по отношение на целокупния Живот. Мислите ли, че Цялото, което е по-голямо от частта, ще позволи на своята част да си играе с него? Немислимо е. Най-първо хората мислят, че знаят много, че са всесилни, и затова в младините си стават безверници, повече упоават на своята сила. Като минат четиридесет и пет-петдесет години, стават набожни, а към осемдесетата година всички се предават на Бога и вярват в Невидимия свят. Това е една слабост на човешкия ум.

Въпрос: *Всички души едновременно ли са създадени?*

Не, те са излезли при разни условия.

Реплика: *Тогава различието е напълно обяснимо.*

Всички са влезли в Битието в един определен цикъл, но последователно.

Въпрос: *Възможно ли е човек да се роди по всяко време?*

Има дати, в които е невъзможно да се роди човек. За всяко раждане има точно определени математически дати. Това е доказано астрологически.

Астролозите вземат под внимание само планетите, а при това всички звезди, които съществуват, оказват голямо влияние върху човека. Следователно разнообразието седи в това – какво влияние оказва всяка звезда. И това, че хората се различават, се дължи на звездите, които са безброй – оттам съществува и разнообразието между хората. Това е едно упражнение за ума ви, с което се хвърля една по-свежа мисъл, за да знаете, че всичко в света не е атавистическо, или както турците вярват, че всичко в живота е фатализъм, т.е. че всичко е предопределено. Действително, нещата са точно определени, но в това определение на Живата Природа съществува една Абсолютна справедливост и Свобода.

То значи: като излезеш в пътя на живота си, не трябва да закъсняваш! Закъснееш ли веднъж, мъчно можеш да намериш пътя на своята среда. Ти вече излизаш вън от тая струя и дълго време трябва да чакаш, докато те турят на твоето място – там е всичката опасност. Затова ти трябва да пазиш своя път и да не се отклоняваш. Човек може да загуби пътя си по причина само на едно свое мимолетно желание: такова желание е в сила да те изкара от пътя ти. Веднъж излязъл от пътя, течението си върви, а ти сам, със своята сила, не можеш да влезеш на друго място, освен ако не те турят. Ето защо всички трябва да бъдете много внимателни. Някой път вие излизате из пътя си и казвате: „После пак ще вляза“ – Не, не можеш да влезеш както и да е и когато и да е. Вие можете да мислите, че съдбата ви е такава, но коя е причината, дето ви съдят? Ти, като направиш едно престъпление, ще те съдят, разбира се. И можем да кажем, че петдесет процента човек си е сам причина да го съдят.

Сега ще турите в ума си мисълта да се учите правилно и да мислите правилно. Всички трябва да имате в основата си

правилна мисъл. Ако тази мисъл е в пътя, по който вървите, и не ви отклонява, тя е правилна – затова дръжте я в ума си; ако тази мисъл ви отклонява, тя не е правилна – не я приемайте в ума си. Дайте ход на всяка мисъл, която ще ви помогне в пътя, по който вървите; не давайте място на всяка мисъл, която може да ви отклони от вашия път – тя е чужда, не е ваша мисъл. Същото се отнася и до желанията ви.

Защо много хора боледуват? Как схващате това? Кои са причините за явяването на толкова много болести в света?

Отговор: *Причината за това е, че човек влиза в известна среда, която не е за него.*

Прави сте, до известна степен е така. Всички съгласни ли сте? Аз ще ви дам един пример: някои бащи и майки много искат да имат дете, създават му добри условия. Като се роди, те го гледат много добре, треперят над него, но при всичко това след четири-пет години детето умира. Коя е причината? – Три възможности има: първото предположение е, че Любовта в този дом е малка; ако пък детето се ражда глупаво, че не може да се учи, Мъдростта в този дом е малка; ако пък детето се ражда хилаво, че не е свободно в живота си, Истината в този дом е малка – тъй седи въпросът. Втората причина е, че обществото, в което детето живее, няма Любов, Мъдрост и Истина. И третата причина може да бъде у самия индивид. Любовта е сила в Природата – без нея се явяват болести.

Може да направите следния опит: нека най-здравият от вас излиза всяка вечер, една седмица наред, при залез Слънце, и да си казва: „Аз ще се разболея!“ Друг пък, който е малко болен, да става рано и да излиза във в продължение на една седмица, когато Слънцето изгрява, и да казва: „Аз ще оздравея, аз ще бъде здрав!“ И след една седмица проверете как са подействали сутринните и вечерните сили върху двата индивида.

Сега външните промени в живота често ви спъват. Аз забелязвам: щом някои от вас срещнат препятствие в живота си, те искат или да излязат от тази среда, да я променят, или да умрат. Младият не иска да живее, иска да измени средата си. Но вие можете да измените тази среда само по един разумен

начин. При някои неуспехи пък вие желаете смъртта. Има една разумна смърт, а не тази глупава смърт – да не знаете защо умира: няма по-жалко нещо от това. Някой казва: „Искам да умра!“ – Защо? – „Дотегна ми животът.“ Това е глупаво умиране. И друг някой казва: „Искам да умра!“ – Защо? – „Искам да уча музика, пък нямам условия на Земята, горе ще ида.“ Казвам му: тогава върви по-скоро! Трети някой казва: „Искам да уча Доброто, но понеже тук няма условия за него, искам да замина за другия свят.“ – Хубаво, но ще дадеш за това едно прошение. И ако има вакантни места в туй училище, в което искаш да постъпиш, ще идеш; ако пък няма вакантни места, ще чакаш година, две, пет, десет и като те приемат, нито минута няма да се бавиш. Но няма по-ужасно нещо от това да умрете преждевременно и да чакате някъде немили-недраги, защото нямало място за вас. Има ли място, желайте да умрете! Няма ли място, не бързайте! Вие ходили ли сте в онзи свят да видите какво е да живеете без тяло, ако не сте приготвени за това? Училището на Земята е необходимо за всинца ви днес.

И тъй, ако вие не пишете темите си тук, как ще ги пишете горе? Ако вие тук сте нередовни, като отидете в другия свят, вашите работи съвсем ще се объркат. Ако тук сте мързеливи, и там ще бъдете мързеливи. Каквито качества има човек тук, и там ще има същите. Тук човек по-скоро се поправя. Смъртта не изменя човека – тя само го ограничава и всичко у него си остава потенциално. Там човек няма стомах, но желанието за ядене и пиене остава. Желанията у него остават, но органи няма. И там ще го научат, че не трябва да пие, понеже няма орган. Това е лошото именно: че онези хора, които умират с много желания, като нямат органи, с които да задоволяват желанията си, влизат в други хора и усилват в тях желанието за пиене. И така се създават много престъпления в света. Затуй, щом някой път ти се пие винце, не пий, защото туй пресилено желание не е твое. Ще кажеш на този твой приятел: „Ти можеш и без винце.“

Да се върнем към мисълта си. Всички трябва да усвоите правилния равностраничен триъгълник. Всеки трябва да тури

в ума си идеята да стане един равностраничен триъгълник и да владее всички линии на този триъгълник. Вие трябва да бъдете сами на себе си господари! Вие трябва да разбирате перпендикулярите, които могат да се спуснат в един триъгълник, а те са всичко три вида; също тъй трябва да владееете и трите вида перпендикуляри. Сега ние разгледахме само перпендикулярите, спуснати към почвата, но има още два вида перпендикуляри. В друга лекция ще се спрем да видим какво значи перпендикуляр.

Отговор: *Най-късото разстояние между точка и права.*

Значи перпендикулярът е една проява в живота. Той е силова проява, понеже всички сили се движат по правалиния. Те образуват перпендикуляр, или най-късото разстояние на движението. Значи перпендикулярът е път на силите в живота.

Размишление

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

РОЛЯТА НА ПРОТИВОРЕЧИЯТА. ВЛИЯНИЕ НА ПЛАНЕТИТЕ

Пета лекция
16 ноември 1924 г.

РОЛЯТА НА ПРОТИВОРЕЧИЯТА. ВЛИЯНИЕ НА ПЛАНЕТИТЕ

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Размишление

Прочетоха се няколко от работите върху темата „Основните мисли от първата тазгодишна лекция“.

С какъв математически закон бихте изразили противоречията?

Отговор: *Ние можем да си послужим със знака на опозицията: $\oslash$.*

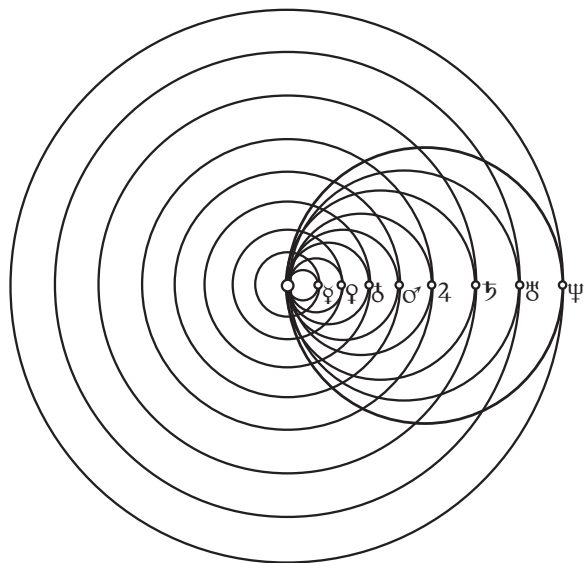
Как бихте изразили математически съгласието?

Отговор: *Със следния знак: $\oslash$, или със знака на равенството (=).*

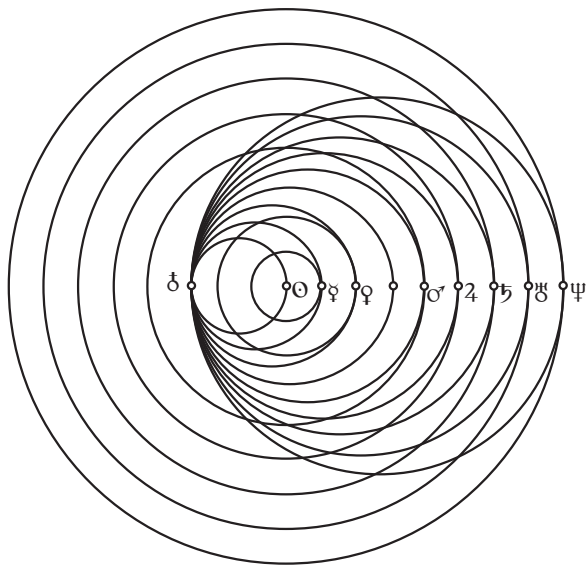
Каква роля играят противоречията в Природата? Всяко противоречие играе известна роля в Природата и в Живота. Де се раждат противоречията? – При еднаквите сили. Обикновено две положителни сили биват в противоречие. Щом се срещнат, те се отблъскват. И в електричеството има две положителни течения: едното течение иде от центъра на Слънцето, а другото иде от центъра на Земята. Когато се срещнат, те се отблъскват, понеже електричеството, което иде от Слънцето, иска да проникне в центъра на Земята и да направи един цял кръг; също тъй и електричеството, което иде от центъра на Земята, иска да направи един кръг, и като се срещнат, те се спират в своите действия. Защо? – Противоречие има между тях. Тогава в помощ на това противоречие идват други две магнетични течения: едното иде от Слънцето, а другото – от Земята. Те отклоняват теченията на електричеството: едното отклонява електрическото течение на Слънцето вдясно, а другото отклонява

електрическото течение на Земята вляво. И ние казваме тогава: положително с отрицателно се съединяват. Схващате ли каква е идеята? Ще вземете туй обяснение като една математическа вероятност. Вие сами ще мислите върху тия течения. Аз ги поставям в закона на математическите вероятности. Вие трябва да работите, понеже в окултната наука никога не се приема нещо, което не е доказано, а вие можете да проверите всяко нещо в себе си.

И тъй, тия течения, които идват от Слънцето, проникват и в цялата Слънчева система. От Слънцето излиза един кръг, който минава през центъра на Меркурий; после излиза друг кръг, който минава през центъра на Венера, и т.н. Значи от Слънцето излизат кръгове, които минават през всичките центрове на планетите. Това са все електрически течения, които правят тия кръгове. Но много рядко се случва такова съчетание, при което всички планети да бъдат на една права линия. Обикновено те са в разни положения. Знаете ли тогава какво влияние ще оказат те върху Земята?

Теченията на слънчевите енергии до всички планети

Теченията на енергиите на различните планети до Земята

Значи има разни течения от Слънцето, които отиват към всички планети, но има и други течения от разните планети към Земята. Да допуснем, че някой от вас е под влиянието на Юпитер, който е 432 милиона мили далече от Слънцето. Такъв човек няма да бъде с горещ темперамент, няма да има темперамента на Венера, защото електрическите и магнетическите течения, които идват от Юпитер, се различават от тия токове, които излизат от Слънцето – те не са едни и същи. Това са течения, които идват от други сфери, от другия свят. Може да се нарисува и друга картина: да видите как Слънцето съставлява част от друго едно Слънце, около което също тъй има течения, но те са по-интензивни в своите трептения. И тъй, теченията на нашето Слънце са вторични; те са, които влияят на хората. Ако някой човек е накрая на Слънчевата система, питам: за колко време ще дойде светлината до него? Слънчевата светлина иде на Земята за осем минути. Тогава за колко минути ще отиде до

Юпитер? – Приблизително за четиридесет минути. Тъй че слънчевата светлина ще употреби около четири и половина часа, докато стигне до най-отдалечената планета във Вселената. Ако вие се намирате под влиянието на Юпитер, то Слънцето, или тази интелигентна Светлина, ще повлияе другояче върху вашето развитие – тя ще повлияе само върху някои части от вашия мозък. Как ще ви повлияе Юпитер? – Той ще повлияе на личните ви чувства, а донякъде и на милосърдието. Неговото влияние няма да се отрази върху цялото ви развитие. Затова всички планети трябва да влияят върху вас. И така е в действителност. Всяка планета оказва по-голямо или по-малко влияние върху вас. Това са слънчеви течения. И вие сте един фокус, дето всички тия течения от целия Космос се събират във вас. И ако ви погледне някой ясновидец, ще види много кръгове около вас. Това са все различни влияния, различни течения. И вие мязате на мушица, омотана от главата до петите в паяжина, с хиляди нишки. Така сте опасани и вие от много кръгове на разни планети. И това са все влияния, които дават подтик на вашите чувства и действия. Вие трябва да пазите всичките тия идеи. Ако някой път скъсате една от тия нишки, ще дойдат същества, които ще ви спрат в еволюцията, и вие не ще можете да се развивате, докато не дойдат други същества да съединят скъсаната нишка. Тъй че щом някой човек скъса една от тия нишки, той се спира в своето развитие, спира се и цялата раса: всичко около него е в застой.

Като ви казвам, че трябва да живеете добре, с това подразбирам да не късате тия нишки. Като не знаете тази дълбока наука, щом скъсате една от тия нишки, развитието ви ще спре. Някои казват: „Аз мога да скъсам една нишка.“ Можеш, защо не, но трябва да знаеш, че нишката се къса лесно, а мъчно се връзва. И в този смисъл може да се каже, че човек е изтъкан. Целият Космос тъче. Всички тия течения изтъкават човека.

Сега аз ви давам тази идея, за да бъдете сериозни в живота си, да пазите това, което ви е дадено. Ще кажеш: „Аз няма да загубя това, което Бог ми е дал!“ Аз искам да

ви дам тази мисъл за вашето сериозно развитие. Вие ще бъдете всеки ден под влиянието на разните планети: човек постоянно се движи и попада под разните влияния на планетите, вследствие на което постоянно се мени. Всички хора се движат в разни посоки: едни отиват към Слънцето, други се връщат оттам. И тъй, има постоянно движение на хората в различни посоки. Да кажем, че сутрин сте под влиянието на Меркурий; след това може да попаднете под влиянието на Венера или на Юпитер и т.н. През целия ден обаче влиянията на всички планети ще минат през вашия организъм; и вечерно време, като заспите, вашият астрален двойник ще бъде пак под влиянието на тия течения, само че в друга форма. Тъй щото и когато сте будни, и когато спите, цялата Природа работи върху вас. Законът на развитието поставя човека в хармония с влиянията на Слънчевата система. Щом се скъсат някои от тия нишки, у човека става подпушване и се явяват известни кармически последствия. Например, ако влиянията на Марс станат господстващи в живота на някой човек, той ще стане военен, ще мисли само за войни и за бой. И тогава какво трябва да направим, за да изменим такъв човек, т.е. да го освободим от тия влияния? – Трябва да го турим под влиянието на друга планета. Като дойдат върху него влиянията на Юпитер, до известно време той ще бъде благоразумен, ще се самовладее, но щом тия влияния вземат надмощие, той става горделив и започва да се смята като главния Бог Юпитер – на всички заповядва. За да го освободим от тия влияния, трябва да го поставим при други, по-благоприятни. Някои от планетите действат върху религиозните чувства на човека, но ако прекара дълго време там, неговият ум може да се разшири много и той ще се зарази от някои ексцентрични религиозни вярвания. Затова ще го изместим и оттам. Човек трябва постоянно да отива към Слънцето и оттам към някоя планета, но винаги ще трябва да прави движения към Слънцето. Но за това се изискват строги правила. Който не знае тези правила, може да влезе в някой трен и той да го закара там, дето не трябва и дето не е мислил да ходи. Значи трябва да знаем тарифата, за

да пътуваме, а да не вървим произволно. Като влезеш в тия течения, трябва да бъдеш много точен, защото иначе можеш да влезеш в друго някое течение и да останеш там, дето не трябва.

Тавлиянията навсички тия планети образуват Слънчевата система. Някои влияят положително, други – отрицателно, и тъй съграждат темперамента на човека. Всеки темперамент е лош, когато не е съграден добре. Когато сангвиническият темперамент е доброкачествен, по-хубаво нещо от това няма; когато нервният темперамент е доброкачествен, по-хубаво нещо от това няма; когато холеричният темперамент е доброкачествен, по-хубаво нещо от това няма; когато флегматическият темперамент е доброкачествен, по-хубаво нещо от това няма. Следователно те се балансират помежду си. Първите два темперамента отиват с положителните течения, а другите два отиват с отрицателните течения и между тях става едно преплитане, една обмяна на енергия. Всеки темперамент си има известен орган, който е най-силно развит. Тия органи са център на сили, които функционират в Живата Природа. Всички вие сте под влияние на тия сили.

Сега вие може да кажете: „Не ми трябва астрология, аз няма да се занимавам с нея.“ Ти можеш да не се занимаваш, но Небето се занимава с тебе. Това е все едно някоя детска топка да каже на детето: „Аз нищо не искам да зная за тебе.“ Детето обаче казва: „Аз искам да се занимавам с тебе.“ Топките трябва да разбират магнетическото влияние на цветовете. Ако една топка е червена, то за да се избави от децата, трябва да измени цвета си; щом не е червена, те ще я захвърлят и тя ще е свободна. Следователно вие трябва да разбирате влиянието на планетите, защото като ви вземат в своя кръг, вие ще бъдете за тях като една топка и ще скачате, но после ще се научите, че трябва да разбирате астрология.

Астрологията се занимава с физиологическия процес на човешкото развитие. Вие трябва да знаете тези процеси. Това е едно основно занимание в окултната наука. И всеки, който иска да има нормален ум, едно нормално сърце, трябва да разбира влиянията на планетите. Знаете ли какво

нещо е нормален ум? Аз наричам нормален ум този, който не се стряска от мъчните задачи в живота. Нормално сърце наричам пък това, което не се дразни от малките работи. Сърцето трябва да чувства – можеш да чувстваш болка, можеш да страдаш, то е в реда на нещата, но да се стряскаш, това не е позволено. В Природата няма стряскане – ние произвеждаме стряскането. В Природата има интензивни страдания, но стряскане няма. Стряскането е един опасен процес на отскачане, на прекъсване, а туй прекъсване е опасно нещо. Някой седи, стряска се и казва: „Какво ще стане с мен?“ И като се стресне веднъж, два и повече пъти, най-после нищо не остава от него. Сътресенията, стрясканията са удари за човека. Затуй ще избягвате стрясканията, а за да се избегнат, човек трябва да има вяра във великия закон, който работи в Божествения свят.

Всички планети представляват една разумна система. Те са образувани от разумни същества, затова тези течения са под строгия контрол на тези Същества и чрез тях те влияят на хората през пространството. Когато един възвишен дух иска да ви повлияе в една насока, той ще бутне известен бутон и ще изпрати тия течения – чрез тях ще ви помогне; когато пък иска да ви спре в пътя, ще бутне друг бутон и ще ви прати противодействащо влияние. Тъй щото те си служат с тези течения или да ви подтикнат към Добро, или да спрат направлението на вашата мисъл или на вашето желание. Та ще се съобразявате с онзи велик закон на Космоса, който действа хармонично във всички направления. Ще си турите за задача да се хармонизирате астрологически. Всеки за себе си трябва да знае от кои планети се влияе повече. Тогава, съобразно тази система, трябва да се нареждате на местата си в класа. Ще се научите от астрологията кой с кого се допълва, кои си противодействат и кой трябва да влезе помежду им, за да се примирят – тъй искам да бъдете наредени в класа.

Сега ще ви дам една задача: за следния път да се наредите астрологически. Колко души от вас разбират от астрология? На тия, които разбират, ще им дам работа. Всеки от вас трябва да знае приблизително под какво влияние спада. Венера с

кого върви? – С Марс. Меркурий? – С Юпитер. Слънцето – С Меркурий и Луната. Сатурн? – С Юпитер. Ще се опитате по такъв начин да се хармонизирате, да видим как ще тръгне работата. Ще направим един опит. Тогава ще можете ли до следния път всеки от вас да знае под чие влияние спада? Типовете трябва да се определят точно. Хармонията помежду ви може да се постигне и по друг начин: ако всеки седне до този, когото обича, пак ще можете поне приблизително да си хармонизирате. Но понеже и вашата обич се мени постоянно, често ще си местите местата; след известно време учениците от първите чинове ще намерите на последните места, а тия от последните чинове ще дойдат на първите места. Такива ученици ще наречете малко ексцентрични. Това се дължи на желанието у тях да намерят някого, с когото да си хармонизират – това е един вътрешен стремеж. Ние ще направим този опит, за да се избегне това натегнато състояние, което често се заражда между вас в класа. Натегнатото състояние седи в това, че известни стари идеи, които носите в себе си от света, се сблъскват с новите идеи, които влизат във вашия ум. Ние не искаме да става никакво сблъскване във вас, затова във вашия ум трябва да има място за всяка нова идея. Щом идеите се сблъскват, те не могат да произведат този хармоничен резултат, който се очаква при новите идеи. Този начин на разсъждение ще ви повлияе, за да се образува във вас едно хубаво настроение на духа.

Често онези, които следват окултната наука, но не са запознати с разните клонове на тази наука, като астрология, хиромантия, френология и др., не могат да си помогнат, когато ги нападне меланхолия или обезсърчение, или една рязка промяна от едно състояние в друго. Например, ако някой минава от едно религиозно състояние в едно негативно състояние на Сатурн, той веднага ще се обезвери и за да се отклони умът му от тези отрицателни мисли, върху него трябва да действат магнетичните влияния на Слънцето и той ще се хармонира. Някой казва: „Не вярвам в нищо.“ Но щом го извадите от това течение, ще каже, че се е заблуждавал. Защото в света има едно перспективно отклонение: можем

да видим неща, които никак не съществуват, и да ги считаме за реални – там е опасността. А когато виждаме и самите реалности, няма никаква опасност.

Понеже вие сте още млади, крехки, вашият организъм не е в състояние да издържа. Вашите мозъци не са тъй гъвкави, за да могат да издържат ония силни движения, които някой път стават в Природата. Постоянно трябва да се калявате, но правилно да се калявате. Мозъкът ви трябва да се кали: да стане гъвкав, еластичен, издръжлив, за да можете да използвате теченията в Природата, та като влезете в живота, да бъдете приготвени за всички противоречия, които може да срещнете, и да излезете победители, а не победени. Като влезете в света, няма да ви посрещнат с финикови вейки: много пъти ще ви посрещнат недружелюбно, а при такива случаи трябва да разбирате как да постъпвате. Някои казват: „Да се изолираме!“ Как ще се изолирате? Казвате: „Аз ще стана постник.“ Лесно е да се изолирате при майка си и при баща си, но опитайте да се изолирате в някое село. Влезете в някое чуждо село, нямате работа, нямате пари, огладнели сте, питам ви: как ще се изолирате сега? Нямате средства, не сте свикнали да просите – как ще постъпите? Да кажем най-после, че сте заставени да влезете в някой чужд двор. Хубаво, по какъв начин ще си поискате хляб? Ако сте цигулар, ще извадите цигулката си и ще свирите; или пък ако знаете някое изкуство, ще влезете в някой дом, ще видите от какво се нуждаят тия хора там и ще им услужите. По този начин и те ще ви нахранят. Пък ако нямате никакво изкуство, ще постъпите прямо: ще кажете, че имате нужда от средства, че сте гладни – нищо повече. Все-таки трябва да знаете едно изкуство.

Изкуствата произтичат от планетите. Меркурий ще ви научи на търговия. На какво може да ви научи Юпитер? Кое изкуство поддържа той?

Отговор: *Висшата търговия, финансите, дипломатията.*

Сатурн?

Отговор: *Той е добър за началник на отделение, за дребни занаяти – като обуцар и др.*

Слънцето пък има отношение към изкуствата.

Реплика: *Хора, които са под негово влияние, стават държавници, придворни, изобщо заемат все по-блестящи служби.*

Първичната идея, която съществува в Космоса, подразбира движение към Божествения двор, към Божествената държава. Понеже хората са забравили Божествената държава, те гледат на светската държава, създадена от хората. Първичното чувство е към Божествената държава, към Бога. Трябва да знаете, че в Космоса всичко има съвсем друго предназначение, отколкото тук, на Земята.

Сега, които от вас искат, могат да нарисуват чертежа за планетите с краски – да се различават кръговете един от друг. Можете да употребите седемте цвята на дъгата. Можете да турите тези цветове на планетите, вместо на кръговете.

И тъй, да се върнем към противоречията. Противоречията в светаса възможностите, чрез които вие можете да се развивате. Междините пък в живота – това са местата, дето човешкият ум и човешкото сърце могат да се развиват и да растат. Всяко противоречие представлява една възможност за развитие у човека. Щом се роди едно противоречие в живота ти, това противоречие ще ти донесе една нова мисъл – значи то крие в себе си една нова възможност. Противоречия съществуват и в науката, но това са възможности за учените хора – да се родят в тях нови идеи; те представляват възможност за нови изследвания. Противоречия съществуват и в Духовния свят; те съществуват и в Невидимия свят и дават възможност за истини, които нам са потребни. Вие ще считате естествените противоречия като възможности за постигане на нещо ново, затова няма да се оплаквате от тях. Най-първо ще разгледате туй противоречие обективно и ако не може да ви донесе никаква полза, то не е противоречие, защото естествените противоречия в Природата всякога носят полза. Използвайте тия противоречия! Те дават възможност за растене. А там, дето съществува хармония, човек може вече да се прояви. При хармонията и при радостта човек е свободен – там той може да прояви своята воля. Противоречията пък му дават

само възможност да прояви една идея. При хармоничните съвпадения тия противоречия астрологически ни дават възможност да се проявим като разумни същества, като свободни същества. Това са само моменти, защото трябва да знаете, че в закона на Свободата няма време и пространство. Духовният и физическият свят се отличават по две неща: в Духовния свят времето и пространството са несъизмерими, а във физическия свят са съизмерими. Следователно нашето време и пространство не съществуват в Духовния свят, понеже те са съизмерими величини. Несъизмеримите неща в Духовния свят са само отражения.

Какви са възможностите на едно същество от Духовния свят? Всеки от вас може да бъде разгледан като физическо същество, но може да бъде разгледан и като духовно същество. Като физическо същество човек не може да отиде на планетите, а само може да ги наблюдава и да си мисли за тях; като духовно същество човек може да отиде на всичките планети, да ги разгледа и да се върне – това ще му отнеме най-много два часа. Тъй щото във възможностите на духовния и на физическия човек има разлика. Това се отнася за всинца ви. Когато духовният човек се върне от своята разходка по планетите, той разправя на физическия човек какво има там. Физическият човек го слуша и казва: „Не те разбирам.“ Духовният му казва: „Няма нищо, по-после ще се разберем.“ Духовният човек всеки ден дохожда при физическия и по един или друг начин се стареа да му открие това, което е виждал и научил горе. Понеже той разполага с несъизмеримо време и пространство, у него има търпение; че ти си разбрал малко, той и на това е доволен. След дългото постоянство на духовния човек физическият човек започва най-после да се радва, вдъхновява се и казва: „Дойде ми някаква идея.“ Това е резултат на поетическия гений у човека. Всеки има по един такъв гений, трябва само да го долови. Това не е нещо фиктивно, но действителност, една Истина. Някои го наричат ангел хранител. Той е толкова интелигентен, с толкова светло лице, с такъв нежен глас, с такива висши трептения наоколо си, че от всяка негова клетка диша живот. И когато

иде той, всякога се усещате радостни, всичко наоколо ви е светло, но щом си заминете, ставате неразположени, чувствате стеснение в сърцето си. Някой път духовният човек ви запитва: „Кажете ми сега вие нещо от вашия живот.“ И вие почвате да му разправяте за вашите тъги и скърби, а той ви слуша и почва да мисли как да ви помогне. Той бутне едно бутонче и веднага теченията във вас се изменят и ви светва. Но дълго време ще му разправяте, без да го лъжете. Той ви изслушва внимателно и казва: „Право говорите.“ И след това си записва всичко, каквото му казвате. Ако казвате право, и резултатът ще бъде прав; ако казвате криво, и резултатът ще бъде крив. Та Невидимият или Духовният свят взема живо участие в живота на разумните хора – те посещават всеки ден тия, които разбират. Затуй и ние искаме да приготвим условия за вас, та да разбирате вече небесния език. Ангелът говори отлично на твоя език, той те разбира много добре. Той, като дойде при тебе, няма да те кара да учиш неговия език, но ти, като идеш горе, няма да го разбираш и ще трябва да учиш неговия език.

Сега да направим едно малко упражнение. Представете си, че ръцете ви са в Слънцето: ще направите един малък кръг да обхванете първата система – Меркурий; после ще направите втори кръг, малко по-голям, и ще си представите, че обхващате Венера; третият кръг ще бъде още по-голям, ще обхванете Земята, и т.н. Кръговете стават все по-големи: Марс, Юпитер, Сатурн, Уран, Нептун. (Ръцете напред!) После ще произнесете думите: „Всичко, каквото Бог е вложил във Вселената, благото, което е определил за нас, да дойде и да се реализира в нашата душа!“ Ще правите кръгове с ръцете си и ще кажете: „Амин – тъй да бъде!“

Думата *амин* значи: *всичко да бъде тъй, както е написано*. Амин е дума, която не може да се преведе – тя е свещена дума, която включва всичко хубаво и Божествено в себе си.

СВЕТЛИНА И ЗНАНИЕ. МУЗИКА

Шеста лекция
23 ноември 1924 г.

СВЕТЛИНА И ЗНАНИЕ. МУЗИКА

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода!*

Размишление

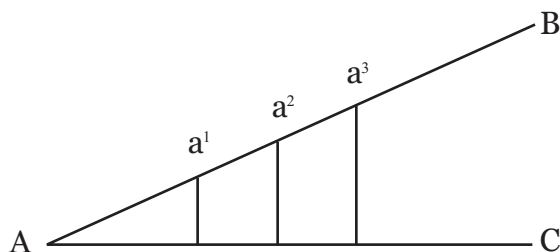
За следния път тема №4: „Основните мисли от втората тазгодишна лекция.“

Трябва да знаете, че във всяка лекция има само три основни мисли. Всяка една от тия мисли може да се раздели на още три. Те могат поотделно да се разделят по на още три и т.н. Но във всяка лекция има само три основни мисли: само толкова ще търсите, не повече. Туй ще ви служи като правило.

Ще ви запитам сега: коя е основната мисъл на живота? Или коя е основната мисъл в живота на човека? Вие ще кажете навярно, че основната идея в живота на човека е Бог. Не, при сегашното състояние за човека на Земята основната мисъл не е Бог. Туй не е отричане, но казвам: основната мисъл, която трябва да ви занимава, това е мисълта за вярата, а вярата носи със себе си Знание. Вие ще намерите Бога само по пътя на Знанието. Аз не говоря за обикновеното знание, но за Знанието, което хвърля Светлина в умовете на хората и ги просвещава. За да разгледате една вещ под микроскоп, трябва да имате достатъчно светлина. И тогава, колкото е по-малък предметът, толкова повече светлината трябва да се увеличи. Следователно за отвлечените идеи се изисква по-силна светлина, по-голямо знание.

И тъй, вие трябва да имате знания! Съвременните хора считат за знание да прочетат една книга или да я научат наизуст. Това не е знание – това е помнене. Ти прочетеш една книга и казваш: „Аз зная това нещо.“ – Не, това е помнене.

Ти си събрал в торбата си от разни места това-онова и после казваш, че знаеш. Знанието е резултат на човешкия ум, който трябва да роди нещо от себе си. Умът на човека трябва да се запали, т.е. сам по себе си трябва да даде светлина на човешката душа. Най-първо ви е необходимо знание, което от старо време още наричали знание на разумното сърце. Аз съм ви говорил и друг път, че ви трябва един ум, не обикновен, какъвто животните имат, но разумен. Обикновеният ум не разбира нещата в Природата.

На чертежа имате ъгъла BAC . Какво означава ъгълът в обикновената геометрия? Коенаричаме ъгъл? – Пространство, заградено с две линии, които се пресичат в една точка. При това, във физиката тия ъгли показват посоката на движението. Но този ъгъл има дълбок вътрешен смисъл. Представете си, че точките A , B , C са живи същества, които имат отношение помежду си. Страната BC е отворена. Тия три същества A , B , C имат две посоки, а нямат равнодействаща линия. Това показва, че тия същества се лутат, нямат идеал в живота си. Ъгълът всякога означава същества, които живеят без идеал – нищо повече. Ще кажете: „Какво значи да бъдеш без идеал?“ Ще ви определя какво значи да бъдеш без идеал: перпендикулярите, спуснати от AB към AC , не образуват никакви триъгълници – те са въображаеми линии, проекции: те съществуват само в мисълта, затова са мисловни линии, но същевременно имат влияние върху A , B и C . Линиите AB и AC са във физическия свят, защото са видими.

Сега да обясним въпроса за ъгъла BAC , както е поставен във физическия свят. Това пространство е една отворена

долина, в която се вливат малки рекички. Значи може да се предполага, че тук, при точка A , подпушванията стават по-лесно, понеже напорът или напрежението, което иде отвън, е голямо. Следователно тия води, колкото по-големи стават, толкова по-големи са и перпендикулярите: толкова и енергията, която трябва да употребим, за да подпушим водата, ще бъде по-голяма.

И тъй, малките погрешки се поправят по-лесно в началото, отколкото в тяхното отдалечаване. Значи още в самото си начало всяка погрешка представлява един отворен ъгъл. Затова още в самото начало вие можете да определите с каква сила ще можете да изправите известна ваша погрешка. Вие можете да съставите едно математическо уравнение, според което ще изчислите, че колкото повече перпендикулярът се продължава, толкова по-мъчно се изправят погрешките. Значи страните AB и AC на ъгъла BAC в дадения случай са елементи, които показват по кой начин можем да изправяме своите погрешки. Същевременно ъгълът BAC има и друго значение: той е уред, който показва интелектуалната сила, с която всеки човек разполага в даден случай. Следователно вашата интелигентност ще зависи от перпендикуляра, спуснат от AB към AC . Ако турите върха A на ъгъла BAC под ухото и теглите линията AB към горната част на носа, а другият лъч AC да минава под носа, ще се образува даденият ъгъл BAC . Следователно в този ъгъл ще поместите всички същества, които ще имат разни перпендикуляри, спуснати от челото към долната част на носа. Тяхната интелигентност ще зависи от дължината на тези перпендикуляри. Колкото е по-голям този перпендикуляр, толкова и интелигентността е по-голяма; колкото е по-малък перпендикулярът, толкова и интелигентността е по-малка. Тъй че интелигентността на човека не се определя от дължината на носа, а от дължината на перпендикуляра, спуснат от челото надолу. Носът показва само относителна интелигентност. Ъгълът BAC означава една погрешка, направена на физическия свят. Тогава в Умствения свят трябва да се изработи един начин, по който ще можем да изправим своята погрешка. Да кажем, че някой човек се

е напил, но друг го удря по носа и го поврежда. Пияният не знае законите, с които ще може да възстанови тия клетки на носа, и затова ще ходи с наранен нос. Но явява се един учен човек, който разбира от присаждане и ще поправи носа му. Той ще определи каква част кожа трябва да се отреже от ръката му или от гърба му, за да направи носа. Но само умният човек може да направи това.

Когато перпендикулярите излязат извън линиите AB и AC , грешката е непоправима вече. Тия линии са крайният предел, додето дадена погрешка може да се проточи, а също тъй крайната възможност, при която тази погрешка може да се поправи. Затова за всяка погрешка, направена на физическия свят, се изисква един период от четири поколения, за да се изправи. Поправянето не може да се продължи повече от четири рода. Точките a^1 , a^2 , a^3 и т.н. са периоди на живота: двадесет години, четиридесет години, шестдесет години, осемдесет – сто години; това са възможности да се поправи тази погрешка.

Да допуснем, че вашият нос, наместо да върви отвесно и да разделя лицето на две симетрични части, е малко накривен или наляво, или надясно. Защо е така? Ще кажете: „Тъй ме е родила майка ми“ или „Законът в Природата е такъв.“ – Не, Природата е направила нещата отлично. И ако вашият нос е крив, причината за това е във вас. Коя е причината, че носът ти се е изкривил? Казваш: „С крив нос не мога ли да живея?“ – Можеш, но все ще ти липсва нещо. И ако вие останете с този крив нос цели четири поколения, без да поправите тази погрешка навреме, върху последното поколение ще дойдат много нещастия. Защото удовете, които сега имате – веждите, носа и др. – това са уреди, с които ще си служите, за да познавате вашия вътрешен живот. Например вие имате един уред – топломер, с който си служите в някои случаи. Така също и носът е един уред за вас, който, както компасът, ви показва накъде да се движите. Компасът е необходим за парахода в океана. Ще кажете: „Параходът може да се движи, накъдето иска.“ Ако се движи, накъдето иска, работата няма да излезе на добър край. Същото нещо е и в знанието, и в пътя

на съзнанието, и в учението. Не мислете, че като тръгнете в Новото учение, можете да се движите, както искате и накъдето искате.

Някой казва: „Аз мога да мисля за всичко.“ Кажете ми тогава какво е имало преди съществуването на тази Вселена, отде е изпъкнала тя? Казвам: било е време, когато тази Вселена не е съществувала. Какво е било тогава? Вие ще кажете: „Тъмно е било.“ Отде знаете, че е така? Какви данни имате за това? Друг пък ще каже, че светлина е било. Кои са научните ви данни, отде знаете, че е било светлина или тъмнина? Тъмнината е едно наше субективно схващане. В Реалния живот, в Абсолютния живот няма нито тъмнина, нито светлина. Какво има тогава? Виждате ли как може да се забърка човек? Туй отричане показва, че съществува нещо извън тъмнината и светлината, от което тъмнината и светлината са само резултат. Тогава ние не знаем какво е това нещо. Тези въпроси са само гимнастика на ума. До какво заключение ще ви доведат такъв род разсъждения? – До никакви заключения. Някой казва, че можем да мислим за всичко. Питам този човек: можем ли тогава да съберем всичката Вселена на върха на една игла и да държим тази игла на ръката си? Хайде, мислете за това! Значи не ти е позволено да мислиш всичко. При мисленето вие имате едно рационално число, точно определено. Затова ще мислите само за онова, което в дадения случай може да ви ползва, което в този живот може да донесе известно благо за ума ви. Следователно не можете да мислите за всичко. Някой път може да ви се навейат някои посторонни мисли, то е друг въпрос, но вие по ваше желание не можете да мислите за всичко, каквото искате.

Сега какво значение може да имат този ъгъл BAC или страните AB и AC ? Той няма равнодействаща линия, нали?

Отговор: *Да, той има само два лъча.*

Казват, че Слънцето изпраща тия лъчи. Питам какво търсят тия лъчи? Каква нужда имаме ние от Слънцето? Може би Слънцето да има някакъв интерес от нас?

Отговор: *То не се интересува от нас.*

Хубаво, ами тази лампа интересува ли се от нашия клас?

Отговор: *Не.*

Тогава кой я запали?

Отговор: *Ние.*

Значи тя изпълнява вашата воля. Отде иде кредитът ѝ обаче?

Отговор: *От Слънцето.*

Вие взели ли сте разрешение от Слънцето?

Отговор: *Понеже учим, полага ни се.*

Тъй че ние сме взели известна енергия от Слънцето и съществата от Слънцето измерват колко енергия ще изразходват и колко ще научите, и после правят един баланс: класът *ВАС* е изгорил толкова калории и толкова е научил. Следователно ще знаете, че Природата обича да прави точен баланс за всичко. Тя е много щедра, но държи и много точни сметки: прощава, но не забравя. Тя ще ти прости, но ще пише в книгата си: „Не туряйте това своенравно дете на тази работа.“ И като дойде ред до същата работа, тя казва: „Това дете не е за тази работа.“ Тя дава своята препоръка за всички. Вие като отидете при нея, тя ще ви каже: „Вие сте много добър, но ще почакате малко, ще бъдете търпелив.“ Тя ще ви утеши, но няма да ви назначи. Природата е много възискателна и търпелива. Ако днес не ви назначи, тя пак ще ви търпи, понеже един ден ще станете неин чиновник. Аз ви казвам какви са нейните отношения. Тя не е груба, но не се церемони: ще те извади на дъската и ще види каква работа можеш да вършиш.

Въпрос: *Каква работа можем да вършим в Природата?*

Един ден ще ви дадат кормилото на Земята да го управлявате.

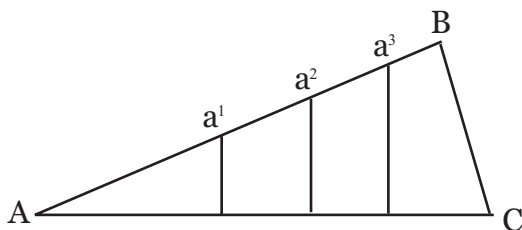
Въпрос: *Нещо по-близо?*

Ще ви дадат да управлявате българския народ.

Въпрос: *Нещо още по-близо до нас?*

Ще ви дадат да създадете новата поезия, новото изкуство, новата музика, новата литература. Или ще ви дадат да изучите ония материали, които са скрити в Природата, и с тях да си

съградите хигиенични жилища, защото в сегашната черна материя са внесени черните лъчи, които повече задържат светлината и затова тя е вредна. А има елементи от тази жива материя, които съдържат повече светлина и са здравословни. Тази материя за в бъдеще може да се извади от Природата и от нея да се приготвят жилища за човека. Само така човек ще бъде здрав. В тия жилища няма да има влага, няма да има никакви микроби. Приятно ще бъде в тях за живеене.

Какво означават страните на този ъгъл ABC ? Страната BA е един лъч, който излиза от ума на човека. Той зависи от интензивността на неговата мисъл. Лъчът AC представлява интензивността на неговите чувства. Тази е причината, задето се е образувал този ъгъл BAC . Лъчът AB представлява поразредена енергия, а лъчът AC представлява по-гъста енергия. Следователно тия енергии не могат да вървят в една и съща посока – между тях ще се появи раздвояване. За да разрешим въпроса в този ъгъл, трябва да спуснем равнодействаща сила BC , която затваря ъгъла и по този начин се образува триъгълникът ABC . Този триъгълник се движи около центъра C и при въртенето си около него ще опише една окръжност. Тогава предполагаме, че радиусът определя дейтелността на човека. Той знае как трябва да се постъпи в даден случай. И тъй: AC означава материалния свят, AB – Умствения свят, а BC – Духовния свят. Следователно ония сили в нас, които се събуждат, когато ние мислим и чувстваме, се движат около известен център и образуват един кръг. Например, когато вие мислите за някой ваш приятел, първо проектирате ума си към него, при което вашата мисъл прави една обиколка и

после се връща пак назад. Старият човек постъпва така. Той казва: „Когато бях петгодишно дете, представях си, че след туй ще бъда на десет години, че ще ходя на училище, после в гимназия, после в университет, и най-после ще се върна пак в първото си положение.“ Този човек почти е направил един кръг и се е върнал пак до себе си. Старият човек, като дойде до известна възраст, спира – той не може да проектира мисълта си напред. Умът му се връща все назад и затова старите хора все разправят за своето минало; младият разправя за своето бъдеще, без да мисли за някаква поука. По този начин и единият, и другият се балансират. Следователно ние знаем доколко старият човек е реализирал своя живот.

Ще кажете: „Аз съм преживял тия и още работи.“ – Не, това е едно субективно преживяване. Ако туй, което човек е преживял дълбоко в себе си, може да стане основа в живота му, от която да се ползват и другите, тогава този човек е имал едно реално преживяване. Някой казва: „Аз имам преживявания.“ Да, но от неговите преживявания не може да се ползва никой. Това е частично преживяване, т.е. до известна степен, и то само за него.

Сега, ако вашият нос се изкриви наляво, причината за това е вашето сърце; ако вашият нос се изкриви надясно, причината за това е вашият ум; ако носът ви се завърти надолу, причината за това е вашето физическо тяло, волята ви е изопачена. Значи умът, сърцето и волята могат да се изопачат и тогава Природата ви показва, че вие сте направили в живота известно отклонение. Вие можете да поправите туй отклонение още в началото.

Въпрос: Как може сърцето да се прояви лошо?

По свиването на мускулите се познава дали умът или сърцето са се отклонили от правия си път. Когато умът работи, мускулите се свиват по един начин; когато сърцето работи, мускулите се свиват по друг начин, и когато волята работи, мускулите се свиват по трети начин. Тези свивания се различават по дължината си. Едни мускули се свиват от една страна, а от друга се продължават, и с това става изкривяване. Туй показва, че силите между ума и сърцето не действат

равномерно. Тогава ще се върнете назад в съзнанието си – там да изправите грешката си. Изкривяването на носа ви се дължи или на вашите деди, или на вашите прадеди. У тях е имало една лоша мисъл или едно лошо чувство. Като премахнете туй лошо чувство или тази лоша мисъл, носът ви пак ще се изправи, ще дойде в своето нормално състояние.

Туй знание сега е потребно за вас, за да може Природата да ви се открие и да направите нещата в самата нея интересни. Само поетът може да ви разкрие какво нещо е ябълката. Вие може да гледате ябълката и да не видите нищо в нея, но поетът, като види една ябълка, много нещо написва за нея. Вие, като прочетете написаното върху нея, чудите се отде го е взел. Той, като седне при някой извор, пак пише много. И вие казвате: „Отде намери всички тия неща?“ Гледаш някой учен човек, седнал пред една буболечица, и от нея изучава живота: той е направил тия малки същества толкова интересни, че в тях вижда цяла наука. Ученият човек вижда неща, които обикновеният човек не вижда – има известни съотношения, известни проблясвания, които само той схваща. И вашето съзнание трябва така да се проясни, че да схващате неща, които в даден случай други не биха схванали.

Вие имате много желания, нали? Аз ви казвам, че има само един начин за постигане на вашите разумни желания: трябва да имате Абсолютна вяра! Много въпроси могат да ви безпокоят, но ще имате една опорна точка, от която никога няма да се отделяте. От тази точка ще разглеждате всички неща в живота си. Щом сте на опорната точка, всички въпроси ще могат да се разрешат; откъснете ли се от тази опорна точка, тогава ще изгубите и мярката. След като придобиете Абсолютната вяра в себе си, тогава ще дойдете до втория закон: Любовта към Бога. Този закон ще създаде във вас труда, прилежанието, работоспособността, науката и др. Всичко това иде от втория закон. Значи най-първо ще минете през дисциплината, после ще дойдете до втория закон – тук ще ви освободят от всички ограничения. В Божествената Любов ще научите закона на Свободата. При сегашните условия, щом излезете навън да изучавате любовта на обществото или

на ближния, без да прилагате Божия закон, няма да дойдете до никакви резултати. Ако изучавате любовта на робството, какво ще научите? Робството е създадо самото робство.

Какво правиха американците например, когато имаха нужда от повече работници? Като създадоха много плантации, за които нямаха работници, започнаха да отиват в Африка и оттам да си докарват негри роби, заедно с жените и децата, за да им работят. Но с това те си създадоха един мъчен проблем – въпроса за черните, който не можаха да разрешат. Днес робите са свободни. Следователно ако ние първо не разрешим този важен вътрешен закон на вярата, която се отнася към индивидуалния вътрешен живот на човека, и после втория основен закон – Любовта към Бога, а се заемем да изучаваме третия закон – любовта към обществото и към ближния, ние сме на опасно място. Щом обикнеш един народ или едно общество, ти ще се вплетеш в известни грехове. За да не се вплитаеш, не трябва да си създаваш тясна вътрешна връзка с когото и да било; ти трябва да бъдеш свършено безкористен, да правиш добро, без да си задължен. Щом обикнеш когото и да е и се свържеш с него, непременно ще паднеш в грях. В Америка има говедари, които обаче не мязат на българските. Нашите говедари ходят пеш и със своите криваци, но те имат само 200-300 говеда, докато говедарите в Америка ходят с коне и носят въжета, защото те пасат около 10-20 хиляди говеда. Някой път тия говеда се подплашват и хукват да бягат в известна посока. Говедарите, като видят това, и те препускат с конете си, гонят ги, искат да ги стигнат; ако не бягат, говедата могат да бъдат завлечени от някого и нищо да не остане от тях. Един народ в своите стремежи може да мяза на тия подплашени говеда. Няма какво да ви доказвам това. Вие имате пресни факти доколко съвременните народи са мощни и морални. Това ви е известно.

Следователно вие ще започнете с основния закон на вярата, после с основния закон на Любовта към Бога, и тогава ще се върнете към основния закон на надеждата – той е най-опасният закон. Аз включвам в надеждата материалния свят, отношенията, които съществуват в него. Хората мъчно могат

да се оправят в този закон. Например вие седите един до друг, но не сте разположени, нещо ви притеснява, мъчи ви. Вие мълчите, защото благоприличието изисква това. Има причини, задето не сте разположени. Вибрациите на всички хора не са еднакви, а това създава и дисхармонията между тях. Вие не сте наредени хармонично. Когато пожелае да седна някъде, аз ще кажа: „Приятелю, позволяваш ли да седна до теб? Ще хармонирам ли с тебе?“ Ако не съм в хармония с даден човек, аз ще седна на друго място. Ще меня мястото си, докато намеря човек, на когото вибрациите са в съгласие с моите.

Та сега основно ще проучвате вътрешните енергии. Ще правите наблюдения, но ще бъдете искрени спрямо себе си. Като седнете един до друг, най-първо ще видите дали имате еднакви вибрации, после ще проверите дали и в чувствата ви има хармония, и на трето място, дали енергиите на ума ви вибрират еднакво. Тогава, ако помежду ви има еднакви вибрации, в ума ви ще се зародят нови идеи, нови мисли. Така и двамата ще се разговаряте приятелски, ще разменяте мисли и най-после ще се разделите. И единият ще бъде доволен, и другият ще бъде доволен. И сега ще се стремите към правилни отношения и няма какво да се сърдите. Ако сте седнали до одного, с когото не вибрирате хармонично, ще седнете при друг някой. Представете си, че имате два инструмента, две арфи например, обаче нагласени на два различни ключа. Как ще свирят те? – Ще произведат дисхармония. Казвам: тия арфи са различно нагласени. Ако ти не знаеш как да нагласиш тия арфи, ще повикаш някой майстор, който може да ги нагласи на еднакъв ключ, и те ще вибрират хармонично. Най-първо ще се научите да нагласяват телата си хармонично. Тъй както ви виждам сега, всички сте нагласени на разни гами. Не е злото в дисхармонията, но казвам, че ако искате да работите заедно, трябва да нагласите ключовете си в една гама. И тогава всеки ще свири своята част и ще има пълна хармония. Не е необходимо всинца да мислите еднакво. Всеки ще мисли, ще чувства и ще действа разнообразно, но пак ще има хармония. Нали така е и в музиката? Там има много песни на един ключ.

Има ли в Природата музика?

Отговор: *Има.*

Ние пеем тъй, както мислим. Нашето пеене не е като пеенето на Природата; нашето свирене не е като свиренето на Природата. Ако влезете в някоя гора, и там ще чуете тонове, но трябва да имате много деликатно ухо, за да схванете тия трептения; музикалното ухо може да схваща шумоленето във всеки лист и да различава тоновете. Често става унищожаване на различните вибрации и тогава се чува малък шум. Сегашната музика изразява степента, до която ние сме стигнали. Вземете например тона *do*. Той звучи с още много тонове, които го придружават – едни са по-високи, други – по-ниски. Във всеки тон има три качества: тонът има трептения или колебания, които са физични; той има още интензивност и най-последен смисъл. Когато човек пее без вдъхновение, той пее механически, но когато е вдъхновен, в гласа му се забелязва едно малко трептене, което някои наричат тремолиране на гласа; други го наричат вдъхновение или вливане на чувствителност в тона. С трептенията се предава една малка лекота в тона. Тогава и в чувствата има музика, и в мислите има музика.

Мисълта е висша музика; чувствата са също висша музика. И когато във вашите чувства няма музика, вие усещате свиване; когато пък чувствата ви са музикални, вие усещате разширение. В хармоничната музика винаги има разширение, съчетание на тоновете, които дават обем и широчина на мисълта. И когато мисълта ви е музикална, по същия закон има разширение и Светлина в ума. Чувствата ви трябва да бъдат музикални: щом са музикални, те внасят приятна, животворна топлина в душата. А тъй, както сега пеете, това още не е музика. Когато човек почне да мисли, да чувства и да пее музикално, само тогава той е музикант. Например, като ви слушам да пеете в неделя, прави впечатление, като че някоя топка отскача. В пеенето ви се забелязва студенина. Туй не е пеене. Пееш песента „Бог е Любов“, а същевременно казваш: „Гладен съм.“ Пееш едно, мислиш друго; пееш едно, чувстваш друго. В пеенето и чувствата, и мислите трябва да

бъдат музика – там е всичката тайна на живота. Който може да преведе своя ум, своето сърце и своята воля в музика, той създава в себе си силно движение, срещу което никой не може да противостои.

Сега вие ще турите като основа на живота си ключа на вярата. По този начин искам у всинца ви да се яви вдъхновение. Без вдъхновение никой не може да работи. Всеки ученик, като влезе в какъв и да е клас, трябва да има вдъхновение. Нищо друго не трябва да го занимава. Ученик без вдъхновение е мъртъв. Това, че си нямал шапка, обувка – туй са второстепенни работи, това нищо не значи за ученика. Или пък че си бил болен, че си имал сърцебиене – и това нищо не значи. Вдъхновение имаш ли, там е силата на ученика: и обувка ще дойдат, и дрехи ще дойдат. Изгубиш ли вдъхновението, ти си мъртъв човек – тогава всеки може да те погребее. Имаш ли вдъхновение, всичко се разтваря пред теб. В Природата съществува този закон. Виж например как затвореното зърно пробива яката земя – вдъхновение има в него! Туй семенце развива по физически и биологически начин своите химически сили. Всички сили в него са съсредоточени към една и съща цел – да покълне; затова и почвата се разтваря. И погледнеш – не се минава много време, и туй семенце пробилото земята. Ако в него нямаше вдъхновение, то щеше да се изгуби в почвата, щеше да изгние. И когато ученикът има вдъхновение, дето и да го заровите вие, той пак ще излезе отгоре, ще покълне. Тъй щото този закон трябва да действа у всички ви.

Сега първото нещо: задесет дена наред, като ставате сутрин от леглото си, ще кажете: „Вдъхновение!“ (*три пъти*) На обед преди ядене пак ще произнесете думата три пъти и тогава ще ядете. И вечерно време, като си лягате, пак ще я произнесете три пъти. Всичко девет пъти на ден. И тъй, ще произнасяте думата *вдъхновение* десет дни наред, по девет пъти. Ще си направите едно малко тефтерче и в него ще си отбелязвате опита. От този опит ще спечелите нещо по-малко от просено зърно, но туй, което спечелите, е толкова ценно, че с милиони не можете да го купите. За да добиете един грам от първичната

материя, от която е създаден сегашният свят, трябва да работят всички фабрики по целия свят в продължение на 3000 години. Тогава колко милиона ще струва един грам? Вие знаете ли какви чудеса може да извърши този грам? Вие ще добиете много малко, но то ще бъде истински ценното нещо във вас. То е всесилно. Само чрез него за в бъдеще вие ще си положите здрава основа в живота.

Често ви следя как изпълнявате упражненията, които ви давам. Вие казвате: „Може и без това упражнение.“ – Не, не може без него, не се лъжете. Упражненията, които ви давам, вървят по един определен закон в Природата. Това не са глупави работи – те са умни неща. Когато произнасяте думата *вдъхновение*, ще спуснете силно ръцете си надолу и ще го почувствате издълбоко. После силно ще отправите тази дума към ума си, да почувствате това вдъхновение. И най-после трети път пак ще произнесете думата с чувство и с мисъл. Трябва да почувствате, че във вас се влива сила. Ще правите упражнението сами, никой да не ви вижда. Ще ви запitam с какво качество се отличава истинският ученик? – Истинският ученик е вдъхновен! Затуй той се благославя. Вдъхновението е необходимо за него, тъй както Светлината, както Животът и както Любовта.

Сега ме разбрахте, нали? Всички ще правите това упражнение. Като станете сутрин, тъй ще го направите, че атмосферата да се разтърси дори и аз да почувствам в моята стая, че действително между учениците има вдъхновение. Няма да викате високо – не, тихо, само за себе си ще произнесете думата *вдъхновение*. В тихото говорене има музика, която силно действа върху душата. Силно ще концентрирате мисълта си, но тихо ще произнасяте думата. Щом я изговаряте високо, вдъхновението се губи. Затуй тихо ще я изговаряте и ще бъдете доволни сами от себе си. Ще правите упражнението с вяра. Не се смущавайте от това дали имате вдъхновение, или нямате. По който начин и да го правите, все-таки вие ще придобиете вдъхновение. Само по този начин могат да се образуват красиви чувства, красиви мисли, които са необходими за съграждането на вашия живот. Това е необходимо и за

вашето бъдеще. Пред вас седи едно бурно море, което трябва да преминете; пред вас седи един живот, който е пълен с мъчнотии. И за да можете да победите и превъзмогнете всички тия мъчнотии, трябва ви вдъхновение.

И тъй, щом дойдете до някоя мъчнотия, ще се спрете малко и ще изговорите думата *вдъхновение*. И като вдъхновиш мъчнотията, тя казва: „Аз отстъпвам пред вдъхновението.“ Тогава тя отваря пътя ти и ти минаваш напред. Дойде някоя друга преграда – ти пак произнасяш в ума си тази дума и преградата казва: „Пред вдъхновението и аз отстъпвам.“ И ти пак минаваш напред. Няма ли вдъхновение, всички мъчнотии, всички прегради казват: „Ние не признаваме хора без вдъхновение.“ Те не ви пущат да минавате и вие се събирате един до друг, седите и плачете. Някои питат: „Кои са тези хора там?“ Отговарят: „Тези са плачущите хора, които нямат вдъхновение.“ Защо седят там? – Да се научат да придобиват вдъхновение. Щом се вдъхновят, и те ще тръгнат напред.

Имайте предвид, че аз дълго време съм търсил такава дума на български език. Тя е силна дума. И всяка дума, за да бъде силна, трябва да съдържа три елемента в себе си. Думата *вдъхновение* има тия три елемента в себе си. Думата *любов* няма тия елементи. Думата *вяра* има тези три елемента, тя е силна дума. Думата *надежда* няма всички елементи; самата дума *надежда* на български е слаба, тя има само два елемента. Думата *обич* има също тъй само два елемента. Думата *благодет* е силна дума, съдържа и трите елемента, но такива думи са малко. Думата *вдъхновение* е силна по своите вибрации. Ако можете да схванете тия три елемента, вие ще почувствате нейните трептения. Тази дума ще внесе нещо ново във вас, и то тъкмо туй, което искате. Сега ме разбрахте вече. Ще произнасяте тази дума за десет дена. Ще имате едно приятно упражнение.

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Размишление

СЪСРЕДОТОЧЕНИЕ

Седма лекция
30 ноември 1924 г.

СЪСРЕДОТОЧЕНИЕ

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Размишление

Искам десет души от вас да се заемат да пишат върху темата *Разлика между подсъзнателните, съзнателните и самосъзнателните действия.* Или върху темата *Хармоничните черти на подсъзнателните, съзнателните и самосъзнателните действия.* Вие няма да философствате, но ще намерите примери от подсъзнателни, съзнателни и самосъзнателни действия в Природата. Като дойдете до свръхсъзнателните действия, тях ще оставите.

Аз бих ви задал и друга тема: *Отношението на растенията, животните и човека в техните движения.* Каква е разликата в движенията им? Растенията се движат перпендикулярно надолу, животните се движат хоризонтално, а човек се движи перпендикулярно нагоре – това зависи от техните стремежи. И тогава ние правим следните изводи: растенията са същества, които се намират в своето слизане – техните идеи и мисли постоянно се ограничават; човекът постоянно се разширява в своите мисли и в движението, а животните заемат средно положение между човека и растенията. Защо ви привеждам тази мисъл? Когато ви навеждам на известна мисъл, аз имам предвид нейното най-широко приложение в живота. Сега много хора вегетират като растенията – слизат надолу: те са хора растения, понеже техните идеи стават постепенно все по-дребни, стесняват се – тези хора слизат перпендикулярно надолу като растенията. Де ще слязат най-долу? – В ада. Адът – това е най-гъстата материя, до която хората могат да слязат. Той представлява най-ограничените условия, дето човек не може да се развива.

Светлината там е черна като катран – нищо повече. По-право там няма светлина, но по-напредналите същества между тях изваждат по малко от светлината си, защото я нямат в голямо количество, та не обичат да я изразходват: те пазят светлината си. Като я добият, пазят я, както ние пазим скъпоценните си камъни, или както се казва още: пазят я като зеницата на окото си, понеже им трябва за важни случаи. Като си свършат работата, те я затварят и пак живеят в мрачина.

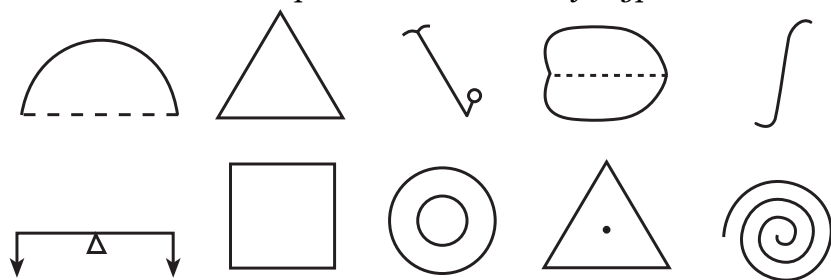
Сега да оставим това настрана, то е вметнато предложение в речта. Ще знаете, че човек, на когото идеите не се разширяват, е само едно растение. И той трябва да спре там, дето растенията спират – да не отива по-долу. Растенията се отличават с едно ценно качество, а именно – нямат омраза; те изкупват греховете си, като се самопожертват – дават плодовете си. У тях се забелязва още и голяма доверчивост, която не е достояние на човека. Растението ти дава първо заплатата, като казва: „Първо ме изяж, а после семето ми посей!“ А кой човек плаща днес, преди да си му свършил някаква работа? Когато растенията плащат, преди да се свърши работата им, тя или ще се свърши, или не. Хиляди и милиони плодове до днес са изядени, без да ги е посял някой. В света съществува следният закон: всяка круша, изядена от тебе, те ангажира да я посееш. Казваш: „Крушата е дадена даром.“ По отношение на растенията е тъй, но по отношение на тебе тя не е дадена даром. Щом веднъж си я изял, ти си длъжен да я посееш. Турците казват: „Бог дава всичко.“ Така е, но за всичко, което човек получава, има задължения, макар и микроскопически, които той трябва да изпълни.

Тасегавие присъствате в Школата. Аз ви говоря, нов въпрос е дали вашият ум присъства, или не. Всеки ученик, който присъства в класа, но умът му е раздвоен, той е наполовина ученик. И тогава може да се определи математически с колко от вашите способности вие присъствате в клас. Човек има около четиридесет чувства и способности. С колко от тях присъствате в клас? Ще спазвате следния закон: каквато работа и да започвате в даден момент, умът ви трябва да присъства изцяло. Не казвам, че трябва да присъствате

във времето и пространството, но само в момента. Само тъй ще добиете навик да се концентрирате. Например вие седите в клас и си казвате: „Дано се свърши по-скоро часът!“ Съвременното обучение в отделенията, в гимназията и в университета е метод за концентриране на човешката мисъл, за да разработите вашите способности. Онези, които не разбират този закон, гледат да завършат училището по-скоро, да вземат диплом. Това не е завършване. Да завършиш, значи да научиш закона да контролираш ума си и своите способности. Туй е най-голямата придобивка от учението. То е същинското предназначение на училището. Тъй е било и в старо време в школите. Днес се дава само знание, или по-право подтик за знание, но и то не е лошо.

Сега нека излязат на дъската десет души един след друг и всеки да напише по една геометрическа форма.

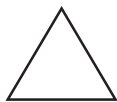
Уточнение: *Начертаха се следните фигури:*

Тази азбука има ли някакъв смисъл сега? Този, който начерта първата фигура, полукръга, каква мисъл имаше в себе си?

Отговор: *Мислех да начертая един полукръг.*

Значи тук е работило подсъзнанието. Този полукръг показва движение на нещо. Но какво е това движение? Може би движение на някое неорганическо тяло, а може би движение на някое разумно същество. Този ученик в подсъзнанието си казва: „Човек трябва да има чисти и благородни мисли и желания.“ Полукръгът представлява челото. Значи Божественото у него казва: „Всеки човек трябва да има и благородни мисли и желания.“

Какво показва триъгълникът? Каква беше мисълта на този, който начерта триъгълника?

Отговор: *Стремеж нагоре.*

Тук свръхсъзнанието казва: „Човек трябва да има чисти чувства. От него се изисква Божествен ум, Божествено сърце и Божествена воля, които да са насочени нагоре.“

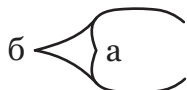
Третата фигура е знакът на Слънцето. Тя представлява нещо като лула, като духало. Тази лула, както е поставена във физическия свят, има един наклон нагоре, който показва, че Божествените неща трябва да се раздухват главно във физическия свят. Все трябва да има нещо във вас, което да ги раздухва. С какво става раздухването?

Отговор: *Със скърби.*

Скърбите и страданията са духалото. Скърбта е отгоре на тази лула, която гори; тя същевременно е и огнището. Значи третата фигура показва, че нещата трябва да се раздухват, а за да се раздухват, човек трябва да слезе надолу в материята и след това да започне възкачването си нагоре.

За какво мисли този ученик, който начерта четвъртата фигура?

Отговор: *Аз съм работил върху тази фигура, но още не съм дошъл до едно окончателно разрешение за нея.*

Тази фигура наподобява човешкото сърце.

Реплика: *Има нещо несъизмеримо в тази величина.*

Тази фигура е несъизмерима, защото в нея има една малка вдлъбнатина. На какво се дължи тази вдлъбнатина а? – Тя се дължи на известни сили, които са оттеглили правилното ъ движение навътре. Противоположното движение на тия сили ще бъде навън; то е обратното движение на тази вдлъбнатина, при което се образува издадената част б. Несъизмеримата част е тази, между а и б – туй движение не може да се измери. След колко милиона години движението а ще се обърне в б? Например ние имаме туй движение в човешката

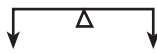
ръка от палеца и показалеца. След колко милиона години то ще се върне в другата ръка? И тук има същото нещо. Значи в света става едно преповторение на нещата, само че тогава човек няма да бъде същият, но обратното на това, каквото е бил. Защо начертахте тази фигура на запад, а не я начертахте перпендикулярно?

Отговор: *Така се образува от окръжността.*

Тъй както тук е поставено сърцето, самото му положение разрешава въпроса: вдлъбнатината е към запад, а острата му част – към изток. Това показва, че стремежът на сърцето е към изток. Когато човек желае много материални работи на Земята, той става материалист и бедрата му започват да растат, да се разширяват. Когато материалното взема надмощие у човека, бедрата му стават широки; ако духовното в човека преобладава, раменете му стават широки; щом Божественото започва да преобладава в човека, главата му става правилна – такова е отношението на частите в тялото на човека. Когато измервам височината на човека, като средна величина вземам 165 сантиметра. При тази височина колко широки трябва да бъдат бедрата, раменете и главата? Тъй че тази фигура наподобява сърцето. Значи на човека е необходимо сърце, където да става обмяна на Божествената енергия. Сърце има и в Бога.

Какво означава тази крива линия? – Тя означава закона на Вечността. Всички неща могат да станат извън времето и пространството, т.е. само във Вечността. Там се извършват великите работи. Тази линия казва на човека: „Не се обезсърчавай, защото във Вечността има условия и възможности за всичко.“ Няма погрешка, която да не може да се поправи във Вечността. Туй, което е непостижимо във времето и пространството, е постижимо във Вечността. Затова не се обезсърчавайте в живота си!

Каква беше идеята на този, който нарисува везните? – Че в живота има равновесие, което обаче често се нарушава. В живота има ту радости, ту скърби, които се колебаят, както везните, докато се уравновесят. Кое в Природата мяза на везни?

Отговор: *Ръцете.*

В тази фигура имате три действащи сили в разни посоки. Как ще намерите тяхната равнодействаща? Има ли някой инженер от вас да направи изчислението?

Отговор: *Първо ще намерим равнодействащата сила на двете сили, после ще намерим равнодействащата на получената и на третата сила. Тази, която получим сега, тя ще бъде търсената равнодействаща сила.*

Значи шестата фигура показва, че силите у човека трябва да се уравновесят, т.е. човек трябва да има уравновесен, добър организъм.

Какво показва квадратът? – Той показва бойно поле, място на противодействащи сили. Човек трябва да бъде герой, за да издържа на това място. Ако те обстрелват от всяка точка, накъде трябва да се оттеглиш? Такова обстрелване може да стане и в психическия свят. И вие трябва да знаете закона:

да намерите равнодействащата сила на квадрата – тогава вие можете да се избавите от мъчното положение, в което се намирате. Квадратът – това са мъчнотиите на физическия свят. Значи той представлява мъчнотии от материален характер. В Духовния свят квадрат няма, там квадратът е само една страна.

Какво тълкуване бихте дали на тия концентрични кръгове?

Отговор: *Понеже става дума за концентриране, това е знакът за концентрирането.*

Тия два кръга показват, че човек трябва да разбира законите, по които клетките се развиват; или трябва да разбира ембрионалното състояние на своите мисли и чувства. Това означават двата кръга.

Какво означава триъгълник с точка? – Че силата на човека трябва да бъде в самия него.

Тази фигура, която представлява нещо подобно на охлюв, показва, че човек от хаоса трябва да създаде хармония. Децата в своите игри правят такива спирални линии. Те имат

прашки, в които турят камъче и после, като въртят прашката, образува се едно спирално движение. По този начин камъкът не може да излезе извън прашката. Единият край на прашката има една малка дупчица, в която е прокаран единият пръст, а другият край е свободен и когато прашката се завърти, той се отпуска. За да излезе този камък навън, единият край на прашката трябва да се отпусне. Кой е единият край? В живота си ти си хванал тия два края: единият край е краят на Небето, а другият край – този на Земята, и ги въртиш на пръста си. Казваш: „Какво да направя в туй безизходно положение?“ – Ще пуснеш края на Земята и ще отидеш на Небето – нищо повече. Значи ако известна идея те спъва и не знаеш как да я разрешиш, ще пуснеш единия $\hat{A}$ край, камъкът ще излезе, а другия $\hat{A}$ край ще държиш. Камъкът, това са твоите желания. Те трябва да отидат в някаква посока, а прашката трябва да седи в тебе. Тази връв ти е потребна. В този случай тя представлява твоя мозък, който е заченал известни мисли. Ти няма да изхвърлиш навън мозъка си, той ти е необходим, но мислите трябва да излязат навън.

Тия фигури, които нарисовахте на дъската, бяха в подсъзнанието ви. Значи тия идеи не съществуват още в самите ви действия.

За следния път ще ви дам да пишете върху тема №6: *Защо Природата е създала благоуханието у цветята?* Или *Каква роля играе благоуханието у цветята?* А същите десет души, които нарисоваха десетте фигури на дъската, ще пишат и върху подсъзнанието, съзнанието и самосъзнанието. Като се говори за благоуханието на цветята, казвам: щом Природата е вложила туй благоухание у тях, тя има предвид известна своя задача. Естествениците ще кажат, че благоуханието у цветята е създадено, за да се привличат малките мушици. Не е само за това.

Отговор: *Благоуханието има и друго предназначение: то показва скръбта им.*

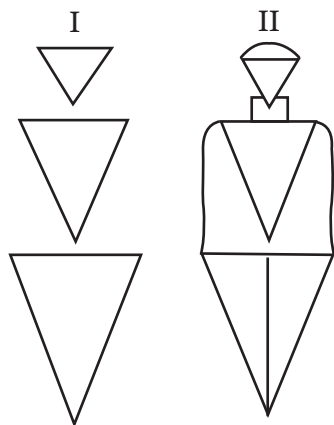
Да, така е, но същевременно благоуханието образува в цветята дреха, чрез която те се запазват от студ. И забелязано

е, че сутрин и вечер през пролетта, когато е по-студено, цветята издават и по-силна миризма.

И тъй, първото важно нещо за вас е да се учите на концентриране. Вие трябва да знаете, че туй, което учите в даден случай, дето и да сте, е най-важното. Не казвам, че трябва да пренебрегнете другите неща, но за всеки даден случай ще бъдете заети само с една идея. После, човек не може да концентрира за дълго време ума си върху едно и също нещо, защото тъй ще се хипнотизира. Но концентрираш ли в даден случай ума си в една посока, ти ще можеш да разрешиш задачата си по-лесно. Лесното и правилното решение на всяка задача зависи от концентрирането на ума. Ако можеш да концентрираш своите мисли и чувства всецяло в една посока, ти ще разрешиш скоро своята задача; ако не можеш да се концентрираш, в тебе ще има борба, колебание и ще мине дълго време, без да разрешиш нещо. Вие, като ученици, трябва да имате способността да се концентрирате. Ще започнете с малките неща: ще правите микроскопически опити. Има малки задачи за концентриране на ума – те играят важна роля в живота на ученика. Както военният без револвер, пушка или шашка не е военен, както химикът без лаборатория, без химикали и без уреди не е химик, както свещеникът без епитрахил, без одежди, без кандилце, без требник не е свещеник, така и ученикът без концентриране на ума не е ученик. Всеки човек, за да извърши някоя работа, трябва да има известни пособия. Концентрирането е необходимо за всинца ви.

Първо, ще се стремите чрез концентриране да се справяте, да елиминирате, т.е. да отстранявате всички кармически недъзи от себе си. Когато човек изправи всичките си недъзи, неговата воля ще уякне. Затова именно му са дадени тези недъзи. Те са силови линии, дадени на човека за усилване на волята. Той трябва да постави всичко в себе си в хармония. Значи концентрирането на ума е потребно за всинца ви. Когато концентрирането е слабо, хората лесно заболяват, защото се плашат; когато пък концентрирането на ума е силно, страхът е изключен.

Сега нека някой от вас, който има художнически способности, намести тия десет фигури тъй, че да образува

от тях човек. Това е една по-сложна задача. Аз ще ви дам схема как може да се разработи идеята. *Фигура I* представлява схемата, по която ще се ръководите, за да нарисувате човека. Главата е горният триъгълник, гърдите – вторият триъгълник, а бедрата и краката – третият триъгълник. *Фигура II* представлява физическият човек. Духовният човек не е тук – той е на друго място. Понеже всички тези триъгълници са с върха надолу, затова представляват физическия

човек. Де ще търсите духовния човек? Какви са признаците на духовния човек? Движението в духовния човек трябва да върви нагоре. В носа имате зародиш на духовност: там широчината е долу, а острата част е горе. Значи духовният човек е в носа – там движението е нагоре. Засега в тялото на човека, геометрически разгледано, само носът е широк долу, а горе е тесен. Виждате значи колко малък е духовният човек в сравнение с физическия, или колко малък е носът в сравнение с цялото тяло на човека. Триъгълниците показват направлението на силите във физическия свят. Вие виждате, че всички тия грамадни сили слизат към Земята, а само една малка част – силите на носа – отиват нагоре. В Писанието не се казва, че Бог вдъхнал живот в устата на Адам, но се казва: „Бог вдъхна дихание на първия човек чрез ноздрите.“ Защо? Не може ли да се вдъхне живот чрез устата? Значи носът е Божественото, духовното у човека. Оттам започва мисълта, оттам започва и духовният живот у човека. Тази малка част – носът – един ден ще се развие и цялото устройство на човека ще се измени.

И тъй, вие имате сега схема за човека. По същия закон ще наредите и другите фигури. Това е задача, ребус, който

трябва да изработите. Аз употребих първата фигура, направих от нея челото. На другите фигури вие сами намерете място. Де ще турите везните?

Отговор: *Вместо ръце.*

Тъй, човек трябва да има воля – това означават везните. Та ще се постараете да съчетаете тези части. Това ще бъде едно упражнение за вас – да се научите да уподобявате нещата. Ще почнете от външното уподобяване и тогава ще разглеждате вътрешния смисъл на всеки знак.

– *Любовта ражда Доброто!*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

ВЕЛИКАТА ПОГРЕШКА

Осма лекция
7 декември 1924 г.

ВЕЛИКАТА ПОГРЕШКА

- Любовта ражда Доброто.
- Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.

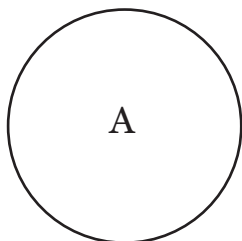
Размишление

Прочетоха се работите върху темата „Хармоничните черти на подсъзнателните, съзнателните и самосъзнателните действия“.

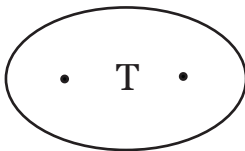
За следния път пишете върху тема №7: *Ролята на свръхсъзнанието.*

Да излязат трима души на дъската да напишат три геометрически фигури и три букви.

Уточнение: Трима ученици – Колю Каишев, Георги Томалевски и Кръстю Христов, начертаха кръг, елипса и пентаграм и три букви: А, Т и Д.

Фиг.1

Фиг.2

Фиг.3

В миналото упражнение бяхте начертали триъгълник с точка. Какво означава триъгълник с точка? Гледан отгоре, той представлява пирамида, а тя означава човека в своето проявено естество. Триъгълникът, сам по себе си, показва движение, проявление и посока на своите сили. Триъгълникът с точка пък винаги показва проекция на пирамида, гледана пак отгоре.

Сега, като ви погледне човек, вие се безпокоите да не би да се разгадаят тайните, които се крият във вас. Не, аз гледам

на вас само като на една проекция. Носът ви например е само една проекция – вие не сте в носа си. Челото ви е пак една проекция. Челата на някои хора са големи, а на други – малки. Носът у някои хора е голям, а у други – малък. Защо? – Защото някои хора са се проявили повече, а други – по-малко. Тия хора, на които носът е малък, са още в движение. Следователно само една малка част от тях се е проявила. Тъй щото, за да види човек какво представлява всъщност, изискват се много съществувания. Затова астролозите поставят всички хора в един голям човек, когото наричат Адам Кадмон.

Значи всеки човек на Земята не представлява никакъв съвършен образ, а само едно малко отражение на големия човек. Вземете например едно млекопитаещо – една крава или един вол – те представляват ли човека? В известно отношение само те представляват нещо подобно на човек, а именно: волът има две очи и човекът има две очи; волът има нос и човекът има нос; волът има уста и човекът има уста; волът има две уши и човекът има две уши. Волът обаче има рога, човекът – няма. Вземете коня. По какво се отличава от човека? – Конят няма ръце, но има копита. Във всички млекопитаещи има нещо, по което се отличават от човека. Начинът на строежа на челото у коня не е такъв, какъвто е строежът на челото у човека. При това конят има опашка, а човекът няма. Каква роля играе опашката у животните? Какво ще кажат естествениците за това?

Отговор: *Тя спомага на движението.*

Опашката у животните е свързана с гръбначния стълб. Следователно, когато тя се раздвижва, мозъчните течения се регулират и с това се спомага за правилното им движение. Тя е регулатор. Когато някое животно изгуби присъствието на духа, то свива опашката си; когато то мисли, опашката се движи нагоре и надолу. Това показва, че животното е в отлично настроение на духа. Не мърда ли опашката си, то е болно. Този регулатор у човека е преминал отпред на лицето му. Той се съсредоточава в носа. Животното мисли с опашката си, т.е. неговата деятелност се регулира

чрез опашката, понеже то върви хоризонтално със земята. Посоката пък, в която човек се движи, е обратна на тази у животните, затова той регулира своите мозъчни течения чрез носа си. Ако се махне носът на човека, той вече не може да мисли правилно. Чрез носа се проектират известни сили от Духовния свят. Интелигентността на човека обаче не седи в самия нос. Ако направят изкуствен нос на някой човек, той ще бъде ли интелигентен? – Не, носът трябва да бъде жив, да бъде създаден от свръхсъзнанието на великия човек. Например много от вашите носове са в проекция още, те са в ембрионално състояние, т.е. още не са развити.

После, челата ви също тъй се намират в ембрионално състояние. Значи пред вас седи дълъг период от време, през който Духът ви трябва да работи, за да формира едно добре и правилно развито тяло. Аз наричам правилно развито тяло онова, което издържа на всички мъчности и не се поддава на слабости. Страхът например се дължи на тялото. Ти чувстваш, че ще те набият, и се уплашваш. Тогава към коя категория ще турите страха: към подсъзнателните, към съзнателните или към самосъзнателните сили? Когато човек хуква да бяга, той съзнава ли това?

Отговор: *Не съзнава.*

Съзнанието се явява отпосле. У човека има и съзнателен страх, но тук влиза вече разсъждението, а първоначално страхът е в подсъзнанието. Например, като ти кажат *пожар*, ти хукваш да бягаш, не мислиш много. Ти не съзнаваш пожара, но самата дума *пожар* дава вече подтик в твоето подсъзнание. След като помислиш малко, виждаш, че при дадени условия пожарът е несъвместим, и страхът изчезва.

Сега защо искам да развиете темата за съзнанията? Често във вашия живот се заражда обезсърчение. Някой път вие се считате за гениални, мислите, че ще разрешите всички въпроси. Седите в стаята си, разхождате се, махате ръцете си натук-натам, като че всичко можете да направите. Питам ви: откъде е дошло това състояние? Вие не знаете, но се разхождате смело нагоре-надолу, доволен сте от себе си.

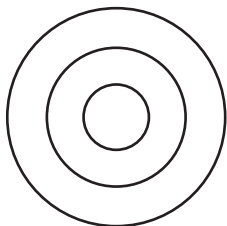
Мине обаче известно време и състоянието ви се изменя – вие се посвиете малко в черупката си, казвате: „Тази работа не е за мен!“ Значи дошло е самосъзнанието, което ви казва: „Ти си дребнав човек.“ Най-първо иде подсъзнанието – ти се разпускаш; после иде съзнанието – ти се посвиеш малко; най-после иде самосъзнанието, при което ти ставаш на запетая и казваш: „Що ми трябва това нещо! Я да си гледам своето положение.“ Питам ви: как се явяват тия психологически състояния? Ще кажете, че идват от подсъзнанието. Но кой бутатия бутончета? Най-после ти не спираш и тук: ти влизаш в една област на обезсърчение. Обезсърчиш се, обезвериш се, изгубваш посоката и на подсъзнанието, и на съзнанието, и на самосъзнанието, и се намериш в мъгла. В коя област влиза човек, след като напусне самосъзнанието? Аз ще си послужа с една математическа вероятност. Когато чувствате състояния на обезсърчение, аз ги уподобявам на един плод, който преждевременно е откъснат от вятъра и седи долу при корена си. Всяка ваша неузряла мисъл, като падне на земята, трябва веднага да се трансформира и отново да се подеме от корените на живота, да ѝ се даде нова форма, нов живот. Вие, като не разбирате закона, като не съзнавате тази работа, казвате: „Все ще излезе нещо от този плод.“ Но дойде някоя малка буря, раздруса дървото и плодът пада долу. Вие не можете да си обясните това, защото не можете да чуете вятъра, глух сте малко, но виждате ябълката, паднала долу, при дънера на дървото. Вие виждате вашия идеал, паднал на земята, и казвате: „Отиде идеалът ми!“ – Не считайте, че това, което е горе, е идеал. Идеал може да бъде само узрелият плод! И този идеал никога не пада от вятъра. Той е жив и ще чака вие сами да го откъснете.

Та казвам: тъй падат и някои от вашите мисли и желания, вследствие на което вие се обезсърчавате. Вземете куклата на едно малко дете и то ще се обезсърчи. Защо? – Няма с какво да се занимава. Същият закон се забелязва и у възрастния човек. В човешкия ум, в човешкото сърце трябва да има мисли и желания, които да останат на Дървото на живота, каквито и бури да се явят.

Какво означава начертаният кръг (*Фигура 1*), на какво е емблема кръгът?

Отговор: *Той представлява един завършен цикъл.*

Вземете например, когато хората се годяват – турят им по един пръстен, т.е. по един кръг на ръката. Питам: тяхната работа завършена ли е? – Не. Кръгът в този смисъл означава впрягане в някаква работа. Значи кръгът всякога означава една определена дейтелност на човека. Добре е, когато мислите ви са разхвърляни, да си чертаете малки кръгчета (*Фигура 4*). Тези кръгчета означават, че дейтелността на човека постепенно се разширява.

Фиг. 4

Фиг. 5

Какво означава буквата А, написана в кръга? – Този знак на *Фигура 5* е взет от египетската азбука. Той показва, че египтяните, които са тръгвали в пътя, са били изправен народ. Буквата А всякога означава самосъзнание. Казва се аз, то значи: аз, който определям своята дейтелност, мога да мисля, самосъзнавам се.

Какво означава буквата Т, написана в елипсата (*Фигура 2*)? Защо написахте тази буква именно?

Отговор: *Аз харесвам тази буква. А за елипсата мисля, че тя е резултат на движение, защото и планетите се движат по елипса.*

Човекът има елипсообразна форма. Буквата Т произтича от знака, означен на *Фигура 6*. Ако този знак се обърне нагоре, той представлява буквата Т, само че тук двата странични края са по-къси. Това е едно материалистическо противодействие на Невидимия свят. Буквата Т пък показва примирение. Тогава в човека действа самосъзнанието, което

Фиг. 6

Фиг. 7

изменя живота му. Затова на буквата *T* турят една змия (*Фигура 7*). Това значи: самосъзнанието хваща нисшия ум на човека, разпъва го и казва: „Слушай, ти вече няма да ми бъдеш господар. Досега ти си заповядвал, но отсега нататък аз ще заповядвам, а ти ще слушаш. Каквото ти се заповядва, това ще вършиш!“

И тъй, елипсата показва, че човек не трябва само да се съзнава като мислещо същество, но неговата деятелност трябва да бъде определена. Туй същество трябва да изправи една своя велика погрешка, защото нисшият ум е свързан с човешкото сърце, а оттам започват всички пороци и погрешки.

Въпрос: *Може ли една погрешка да бъде велика?*

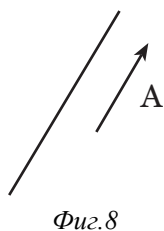
Всяка погрешка е велика, когато човек помисли, че може да живее без Бога. Човек, като е придобил Живота от Бога, е казал: „Аз мога да живея и без Бога.“ Това се дължи на нисшия ум у човека. Такава мисъл е една велика погрешка. Обаче човек, като достигне до едно по-високо положение, започва да разбира, че частта извън цялото не може да живее. Човекът е част от Цялото. Следователно човек може да се развива и съществува само в Цялото. Той сам не е цяла единица. По-нататък има и други неща, които ние няма да зачекваме. В ума има и друго едно естество, което е достойние на по-висшите светове. Умът има двойко естество. Той съдържа в себе си два принципа: единият принцип е принципът на великите мистерии на Божественото, а другият – нисшият – засега представлява плътта в човека. Отде е взел човек нисшите склонности и слабости, които

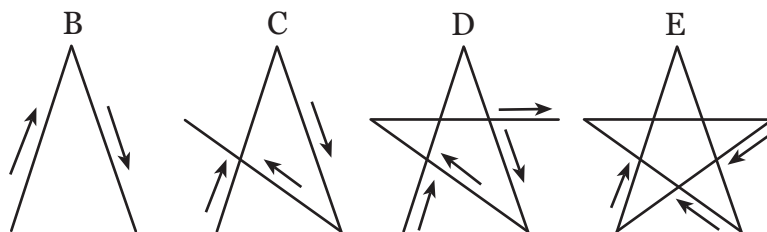
днес проявява? Окултната наука по това мълчи, нищо не разкрива. Казва се, че падналите духове са причина за това. Това са само временни обяснения. Казваме, че човек има известни погрешки. От какво произтичат погрешките? Защо някой човек прави погрешки, а друг не прави? И тъй, първата мисъл, която е създала греха, е, че човекът, като излязъл от Бога, помислил, че може да живее и без Него. Така той се отделил от Цялото и поискал да живее един самостоятелен живот. И човек, като е живял по такъв начин, създал си е хиляди злини. Та елипсата показва, че човек трябва да изправи своята погрешка. У човека има два центъра – сърце и ум, които трябва да се хармонират.

Третият чертеж – пентаграмът – представлява разрешение на задачата (*Фигура 3*). Тя представлява човека, който работи, който трябва да бъде в движение и да служи на Бога. Пентаграмът представлява малкия свят. Значи всички разумни сили и всички добри желания у човека трябва да бъдат впрегнати за изкупване, за изправяне на неговите погрешки. Само в петогълника има правила и образци, чрез които можем да изправим една погрешка.

Да допуснем, че си роб, но искаш да се освободиш. Туй робство обаче не е материално – то е духовно. Какво трябва да направиш тогава? Какво движение ще направиш? – Ще направиш движението *A* (*Фигура 8*), т.е. ще отправиш ума си нагоре към Бога и после ще свалиш ръката си надолу – *B* (*Фигура 9*). Ръката представлява женския принцип, движение на волята. Значи за да се освободиш, ти непременно трябва да отправиш и ума си, и сърцето си към Бога. Първият подтик на ума трябва да бъде към Бога. Не направиш ли така, може да мислиш колкото искаш, но всичкото мислене ще отиде на вятъра. Съединиш ли се обаче с Бога по ум, сърце и воля, ти веднага ще почнеш да пъплиш нагоре като охлюв.

Петогълникът започва с движение нагоре (*A*); после слиза надолу (*B*), което движение представлява рефлексия на първото; после иде третото движение, отдясно към

Фиг. 9

ляво (C); след туй и четвъртото движение, хоризонтално, отляво към дясно (D); най-после – петото движение надолу, отдясно към ляво (E). Първото движение показва закона на Истината, но само външната му страна. След като направите тези пет движения, там няма да спрете, но ще направите едно вътрешно движение, един кръг около петоъгълника. Това подразбира, че вие трябва да се съедините във всички ваши чувства и мисли с Бога, с Първия източник, от Когото сте излезли. Туй трябва да направите всички. Значи всички вие ще мислите за Бога, че е един Принцип, едно Същество, разлято из целия Космос, не във видимия свят обаче. Защото видимото е само сянка на невидимото, което е и същественото. Вие ще се стремите да се съедините с тази жива идея, за да се създаде във вас вътрешен стремеж към Бога. Като правите този опит, може да нямате веднага резултат, но това да не ви обезсърчава. Ако вие сте един каменар и вдигате чука си, удряте с него някоя скала, можете ли да имате резултат още от първия удар? Като ударите първи път скалата, чука̀т отскача и нищо не отчупвате. Някой път вие трябва да ударите петстотин пъти един след друг, за да имате един малък резултат.

Та като дойдете до великите идеи, които искате да разберете, по същия начин и вашият чука̀т отскача и вие трябва да ударите най-малко петстотин пъти, за да имате и най-малък резултат. Но вие веднага се обезсърчавате и казвате: „Тази работа не е за мене.“ – Не, ще чукате, докато отчупите нещо. И след като отчупите едно малко парче от този камък, или от тази скала, ще го вземете със себе си и като се върнете у дома

си, ще го разгледате хубаво и ще го проучите. Следователно у вас трябва да се създаде постоянство – черта, която липсва у мнозина. Кой човек е постоянен? В туй отношение учените хора са успели донякъде в постоянството. Много от тях, за да дойдат до някои малки резултати, са работили по двадесет-тридесет години върху известни задачи – това вече е постоянство. И благодарение на туй постоянство те са сполучили да открият нещо. Впрочем, те сами не са открили нищо, но след като са хлопали дълго време със своя ключ на вратата на Природата, най-после тя им даде нещичко, и те казват: „Открихме нещо ново!“ Сега и вие можете да приложите този закон във вашия живот. Когато искате да развиете една добра черта във вашия характер, преди всичко трябва да имате постоянство! Може да се изчисли на колко удара се равнява сегашното ви постоянство. След като ударите стотина пъти, вие напускате работата си, ръцете ви заболяват, откъсват се от умора, волята ви отслабва, но вие трябва да се научите как да чукате. Има един начин за удряне: като удряте, никога не бързайте. Знаете ли как да удряте? Когато удариш, движението на чука не трябва да се пренася в ръката ти. Изкуството е, като удряш, сътресението от чука да не се пренася в мускулите, а произведената от удрянето енергия да се поляризира навън. Има майстори, които знаят как да удрят: колкото и да чукат, ръцете им всякога остават здрави. При неестествените удари се произвеждат дразнения.

Нали вие често се дразните? Може ли някой да определи какво нещо е дразненето? Някой път у вас има желание да се дразните едни други, умишлено правите това: говорите едно, а разбирате друго. Например казвате някому: „Слушай, ти си много умен човек.“ Всъщност под думата *умен* разбираш, че този човек не е с ума си. Или казвате някому: „Ти си отличен поет!“ При това вие знаете, че този човек не е отличен поет. Това са дразнения. Ти говориш едно, а подразбираш друго. Дразнене може да има в погледа, а може и с устата си да направите една подигравателна усмивка – това са все разни начини надразнения. Всички вие сте физиогномисти: гледате хората в лицето им и при всяко тяхно движение си съставяте

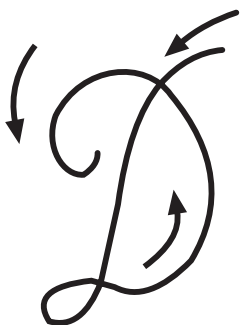
известно понятие. Някой път казвате, че известно лице не се държи сериозно към вас. В какво седи сериозността? Кой са чертите, които определят несериозността на даден човек? Вие не можете да ги определите.

Някой си българин поканил един свой приятел на гости. Той приготвил за обед чорба от риба, която имала много кости. Хазиянът на къщата поканил гостенина да седне на трапезата срещу него. Когато гостът почнал да яде, тъй се забравил, че като плювал костите от рибата, те отхвърквали в лицето на хазияна; той не се сещал дори, че плюе в лицето на другия. Тогава хазиянът му казва: „Разбирам да ядеш риба, но защо ме плюеш?“ Гостът обаче, задълбочен в себе си да не погълне някоя кост, постоянно плювал. Аз наричам *дразненето* ядене на риба, която има много дребни кости. Ние постоянно плюем костите, а онези, които са около нас, се дразнят. Някой път туй става несъзнателно, а някой път – съзнателно. Вие трябва да изхвърлите тези черти от себе си. Човек всякога трябва да бъде изправен пред съвестта си. Вие трябва да бъдете доволни от характера си, да се проявявате естествено – такива, каквито Природата ви е създала. Аз наричам естествено положение това – човек да бъде доволен сам от себе си. Туй е едно Божествено положение, което ние наричаме милосърдие. И в обноските, и в погледа, и в думите, и в постъпките, и в движенията си: във всичко човек трябва да бъде естествен, прям, никога да не изразява две неща.

Значи от тези три чертежа изваждаме следното заключение: на човека трябват три неща в живота. Например буквата *А*, която написахте, означава, че човек трябва да бъде изправен в постъпките си; буквата *Т* означава, че човек трябва да изправи своята погрешка; буквата *Д* означава плод, т.е., че човек трябва да узрее. Тази буква представлява чашката на цвета, обърната надолу. Думи, които започват с буквата *Д*, са например *добро*, *добродетел*. Кажете други думи, които започват с буквата *Д*!

Отговор: *Дружба, дума, дух*.

Буквата *Д* означава сили, които помагат за узряване на известни плодове в човешката душа – тя представлява

движение на тия сили. Първото движение върви от горе на долу, като извива на ляво; после имате друго движение от ляво на дясно; след това от дясно на ляво, после свършва пак към дясно. Значи буквата *Д* показва, че каквото човек започне, трябва да го свърши. Можеш да вървиш и наляво, и надясно, но работите си трябва да свършиш. Работи, които започват с буквата *Д*, свършват добре. Тия работи започват денем, а не нощем. Буквата *Н* изразява

закон на противоречие – хоризонталната линия в тази буква представлява мост, който съединява два бряга, но този мост може да се разруши. Как ще примирите две противоположни страни? – Ще теглите една линия между тях.

И тъй, буквата *Д* е закон, чрез който се дават условия за узряване на плодовете. Как се произнася буквата *Д*? Де се поставя езикът? – На горното небце. Горната част на небцето означава активност на волята. Значи ти трябва да бъдеш активен. Тогава между горната челюст и езика се образува една празнина, един триъгълник. Следователно напрежението, което се образува при изговарянето на тази буква, се връща към гортана. Това показва, че Доброто трябва да бъде разумно, да се изрази навън. Ние трябва да намерим една подходяща форма, в която да вложим своята енергия. Но докато намерите една подходяща форма в живота си, вие ще се спъвате. Човек, който иска да извърши едно добро, трябва да намери за това един образец. Без учител в света, в каквото и да е направление, не може. Вземете например музиката. Ако искате да се проявите като музикант, най-малко майка ви и баща ви трябва да бъдат музиканти – те трябва да бъдат първите ви учители. Все трябва да има някой, който да е вложил нещо във вас. Това е закон.

Въпрос: *Човек не иде ли със своите дарби?*

Първото нещо, което трябва да знаете, е, че човешките дарби са от Бога. Иначе ако кажете *моите дарби*, вие ще приличате на онзи човек, който казва: „Ти знаеш ли кой съм

аз?“ – „Кой си?“ – „Петко Стоянов.“ – „Пък ти знаеш ли кой съм аз?“ – „Кой си?“ – „Драган Иванов.“ Ако разсъждавате така, вие ще мязате на онзи запасен полковник от Русе, който, като отива в една кантора по работа, казва на служачия там: „Ти знаеш ли кой съм аз?“ – „Кой си ти?“ – „Аз съм еди-кой си запасен полковник.“ – „Ами ти знаеш ли кой съм аз?“ – „Кой си ти?“ – „Аз съм еди-кой си запасен ефрейтор.“ И започват двамата да се смеят. И вие, които сте дошли на Земята, сте все в запас. Един от вас е полковник в запас, друг някой е ефрейтор в запас, но не сте на действителна служба.

Най-първо ще знаеш, че дарбите ти са вложени в тебе, но до известна степен ти си се спънал някъде в миналото. Сега трябва да направиш връзка с Бога. После ти трябва да направиш връзка с всички добри, умни, гениални хора по лицето на Земята. И тогава ще влезеш във връзка с цялото човечество, с всички същества, и то не само с тия, които живеят сега, но и с тия, които са живели в миналото, както и с тези, които ще живеят за в бъдеще. Защото тези, които са живели в миналото, живеят и сега, а ще живеят и в бъдеще. Трябва да влезете във връзка с всички! Тъй е за човека, който иска да изправи живота си. Той трябва да влезе във връзка с всички напреднали братя. Без това вашият успех е невъзможен. За вашите мисли, за вашите чувства се изисква простор: за да се облагородят вашите чувства, трябва да ги проектирате навсякъде – така те ще добият и сила. Затуй, когато човек се подпушва, няма условия за растене, за развиване, за облагородяване.

Първото нещо за всеки духовен човек е да отпрати ума и сърцето си към Бога, за да не се подпушва. Светът отвън иска да ни подпуши. Той казва: „Вие сте будали, глупави хора, не трябва да вярвате в Бога.“ Ако го послушате, вие ще унищожите вярата си в Бога. Но скоро след това и обществото ще ви изпъди навън. И тогава, като няма накъде да отидете, падате в отчаяние: или се самоубивате, или се предавате на разврат. Не, вие ще се държите за Бога и ще кажете: „Този свят е направен заради мен – нищо повече.“ Дотогава, докато вие вярвате в Бога, никой не може да ви

изключи. Българите могат да ви изключат или друг някой народ може да ви извади от своето място, но това нищо не значи. Вие ще отидете в друг народ. Нали много славяни отидоха в Америка? Защо? – Там има по-добра почва за работа. Ние не трябва да се ограничаваме само на едно място. Ако българите не ни приемат, ще отидем на друго място. Божественото седи по-високо от всичко друго.

Та няма да туряте преграда между света и вас, но ще се съедините с Бога във вашите мисли и чувства. Така ще имате желание да се проявите в пълния смисъл на думата. Не да казвате: „Ти знаеш ли кой съм аз?“ – Не, у вас трябва да се зароди дълбоко желание да проявите всичко най-възвишено и благородно. И тогава всички отрасли на науката ще ви служат като помагала в живота. Но първото нещо: трябва да образувате една вътрешна, солидна връзка с Бога, без всякакво колебание. И като дойде някой приятел при вас, ще му кажете: „Слушай, аз имам една свещена идея. Ако можеш да вложиш един малък подтик към моята идея, добре, но ако не можеш, не искам да ми говориш нищо лошо.“ Има някои идеи, които вие трябва свещено да пазите в себе си. Някой път може да ви мине мисълта дали съществува Бог, или не. Тази идея не е на вашия ум – тя е идея на хиляди хора извън вас.

При сегашните условия, в които се намирате, нужна е среда, в която да се развива разумното, Божественото начало у вас. Вие трябва да мислите за Бога, а не да чакате Той да дойде при вас. Не, като отидете при Бога, вие не трябва да разсъждавате. Някой ще каже: „Защо да не разсъждаваме?“ Ако ви преподава някой учител по висша математика, какво ще разсъждавате? Най-първо вие трябва да слушате. А сега някои от вас първо разсъждават, а не слушат. Представете си, че има да решите следната задача: $(a+b)^2/10 - (c-d-n)^2$. Какво ще разсъждавате тук? Какви ще бъдат разсъжденията ви? Все ще можете да кажете нещо. Ами ако изтрия всичките знаци във формулата, ще можете ли да разсъждавате още? Ами ако премахна и буквите – тогава какво ще остане? Де ще останат разсъжденията ви? Това са математически

отношения. Тези числа са символи на известни истини. Ако можеш да схванеш тези отношения, тогава ще можеш да разбереш и формулата. И когато отиваме при Бога, това е необходимо, за да научим отношенията на нещата. Целият наш живот представлява все такива отношения. Всички вие представлявате математическа задача, подобна на дадената. Аз виждам: някои от вас са величина, повдигната в квадрат, други – в куб; от някои се извлича квадратен корен, от други – кубически; някои ги събират, други ги умножават, трети – делят, четвърти са в известна пермутация; други пък спадат към задачите на математическите функции; едни спадат към рационалните числа, други – към ирационалните числа; едни към целите числа, други – към дробите, и т.н., обаче всеки от вас е на мястото си. А това, дали е дроб или цяло число, е безразлично. И тогава най-мъчната задача в света е всички хора, всички числа да се приведат в ред и порядък съобразно развитието на Битието. Божественият Дух ни подтиква към това. Той работи у нас от хиляди години, учи ни на всичко, полезно за нас. Знаете ли още колко има да ни учи? Аз ще ви напиша приблизително числото на годините. Това число е следното: 31 014 000 000 000. При това, туй са слънчеви години! Можете ли да прочетете това число? Представете

999	27	9
888	24	6
777	21	3
666	18	9
555	15	6
444	12	3
333	9	9

си какви ще бъдете, след като се учите още толкова време.

Какво означават тия числа? – Те означават категории на разни идеи. Тук имате числото 666? То означава човекът антихрист. Какво означава числото 777? Какво означава числото 888? Ами числото 999? Някой път аз ще се спра по-подробно върху тези числа, но казвам ви, че това са различни идеи,

турени във форма на числа. Във втората колона пък имате самите числа, умножени три пъти. Колко прави 3×9 ? – 27. Три по 8? – 24. Какво значи 8? – То значи, че лошият човек може да се поправи. Как? – Той трябва да премине през числото 8. Лошият човек може да се изправи само от числото 8 – то е

най-голямата майка, Живата Природа. Числото 9 е целият човек. Знаете ли колко време трае числото 8? – То е един дълъг период на страдание. Два принципа трябва да работят върху човека: Божественият принцип и Живата Природа. Значи човек трябва да мине през много страдания. Числото 8 означава най-големите страдания, които са допустими за човека.

В третата колона пък имаме събиране на цифрите на числото 15: $1+5=6$; после на числото 12: $1+2=3$ и т.н. Туй е вече изправление. За числата има известна литература. Вие наблюдавали ли сте при кои числа и в кои дни ви се случват добри неща? Има цяла наука за числата.

За следния път ще донесете една бяла макара, най-малко от 200 ярда, една дълбока паница, неупотребявана, и една нова лъжица, с които ще направим един опит.

Размишление

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

ЩО Е ЕДИНИЦА. ЧИСЛА И ДЕЙСТВИЯ

Девета лекция
14 декември, 1924

ЩО Е ЕДИНИЦА. ЧИСЛА И ДЕЙСТВИЯ

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Прочетоха се работите върху темата „Защо благоухаят цветята?“

За следния път ще пишете върху тема №8: *Предназначението на гръбначния стълб в човешкия организъм.*

Ще ви задам следните два въпроса: коя е първата дума, с която се пробужда човешкият ум, и коя е първата дума, с която се пробужда човешкото сърце? Върху тези въпроси само ще мислите, без да пишете нищо.

Какво подразбирате под думата *отстъпи*? Може да отстъпиш мястото, което държиш; може да отстъпиш в някое свое предприятие; може да отстъпиш от някоя своя мисъл и т.н. Допуснете, че вие искате да преминете една река. Ако тя е слаботечаща и водата ѝ е едва до колене, вие ще можете да я прегазите лесно, но дойдете ли до една дълбока, бързотечаща река без мост, какво ще правите тогава? – Ще се спрете и ще отстъпите. Речете ли да прегазите тази река, ще се удавите. Ако човек отстъпи в известно направление по един начин, трябва ли да отстъпва във всички начини? – Не. Значи ще отстъпиш само в единия начин, но ще употребиш друг начин, друг метод за преминаване на реката. Кой е вторият метод, чрез който може да се премине реката?

Отговор: *Чрез плуване.*

Да, но не знаете да плувате. Кой е тогава третият начин?

Отговор: *Мост ще направим.*

Да, тази река може да се премине през мост, с лодка и т.н. Знаете ли защо ви задавам този въпрос? Какво отношение има преминаването на реката към вашия живот? Все трябва да има някаква връзка между едното и другото. Значи ако

не можеш да постигнеш известна своя благородна мисъл по един начин, ще употребиш втори, трети, четвърти, пети, докато намериш онзи метод, който е най-подходящ за тебе. Ако не можеш да прегaziш реката, ще я преплуваш; ако не можеш да плуваш, ще вземеш лодка; ако не можеш да си намериш лодка, ще потърсиш друго някое средство, но все ще минеш реката! Може да я преминеш с балон или с аероплан, но все ще я минеш. Ако пък можеш да си направиш мост, още по-добре.

Този въпрос има приложение в психическия свят. Често съвременните хора губят, халят своята енергия в празни усилия да постигнат някоя своя цел, но избраните от тях методи не съответстват на целта. Те не са избрали годно време, нито подходящи методи, чрез които да си въздействат.

Друг въпрос: какво трябва да бъде състоянието ви, за да постигнете една своя възвишена цел?

Отговор: *Да имаме чистота.*

Друго?

Отговор: *Да бъдем готови да плуваме, да хвърчим и т.н.*

И туй е добре. Трети въпрос: кога трябва да се оглеждате – когато морето е развълнувано, или когато е тихо?

Отговор: *Когато е тихо.*

Следователно, когато искате да се оглеждате, трябва ли да имате силна воля?

Отговор: *Да.*

Значи за да се оглеждате, морето трябва да бъде тихо. Това са ред въпроси, които ние още не свързваме, но само изнасяме за размишление. Когато се оглеждате, изисква ли се някакво усилие? Ако искаш да се оглеждаш, морето не трябва да е само тихо, но и прозрачно. Същото нещо е и с човека. Когато той иска да разбира, какво трябва да бъде неговото състояние? – Сърцето му непременно трябва да бъде тихо, а не развълнувано. Развълнуваното сърце препятства на човешкия Дух да види своя образ. Щом ние не можем да се оглеждаме, ние губим посоката на своето движение. Когато

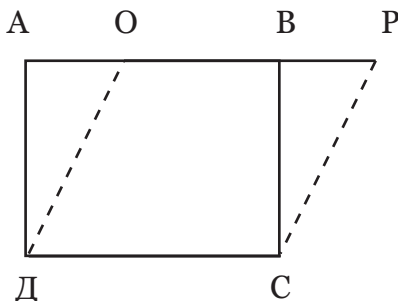
човек се оглежда, аз не разбирам само външния му образ, но и вътрешния, разумния образ.

Сега ще се спрем малко върху числата. Вземете числата 1, 2, 3 и 4. Като съберем тия числа, ще получим числото 10. Съгласно Питагоровата теория за числата, числата 1, 2, 3 и 4 са най-важните числа, а числото 10 е свещено число. Какво показва това число? – То показва, че всички точки, които образуват даден кръг, са дошли в съприкосновение с външния свят. Кръгът пък показва, че всяка точка от него също тъй е дошла в съприкосновение с външния свят. Числото 4 показва едно пълно завъртане на Живота. В числото 1 има деление ($:1$); в 2 – умножение ($\times 2$); в 3 – изваждане (-3), а в 4 – събиране ($+4$). Тия числа представляват закони в живота. Ако искате да делите, т.е. да разрешите един въпрос в живота чрез деление, вие ще употребите единицата; ако искате да умножавате, ще работите със закона на двойката; ако искате да изваждате, ще употребите третия закон, закона на тройката, или ще работите с числото 3; и най-после, когато искате да събирате, ще употребите закона на числото 4. Като разделяте човека, де ще поставите единицата? – Единицата ще поставите в ума на човека – там е истинското деление, чрез което ще можете да разрешавате мъчните въпроси. Вие не можете да умножавате единицата, нито да я изваждате, нито да я събирате. Тя не е производителна, но като се раздели сама на себе си, става производителна. Човек първоначално е бил единица. Това е основният закон. Първоначалният, космическият човек, който се наричал Адам Кадмон, преди грехопадението е бил единица, която впоследствие се е разделила и от това деление са се образували умът и сърцето в човека. Така е произлязло и числото 2. С туй диференциране започва слизането на Духа. Следователно слизането на Духа подразбира отдалечаване от Бога. Първобитният човек доброволно е трябвало да слезе, за да научи един основен закон, който дотогава не е знаел. Значи от четирите закона той трябва да научи, че човек трябва да се разделя, да се умножава, да се изважда и да се събира, докато най-после се върне при Бога. По този начин човек ще направи един цял кръг. Това е еволюция.

Първите два процеса – деление и умножение, са процеси на слизване, а другите два процеса – изваждане и събиране, са процеси на възлизане. Делението е процес на смаляване, а умножението показва, че даден човек, след като се е смалявал, след като се е раздробявал, неговите частици най-после са се умножили. Умножението всякога подразбира предварителен процес на раздробяване. Да се умножиш, значи да се раздобиш – нищо повече. Вие мислите, че човек, който се умножава, се увеличава. Не, той не се увеличава, но се раздробява. Тогава според тази философия, как мислите вие, Бог, като създал човека, по-голям ли е станал, или по-малък? Това е един вътрешен процес. Някой мисли, че има много идеи. Не, вашата основна идея се е раздобила, затова изглежда, че идеите ви са много. Във всеки човек има само една основна идея – нищо повече. В даден случай във всеки човек преобладава само една основна идея. Например в даден случай вие сте гладен – единственото нещо, което занимава ума ви, това е мисълта да се нахраните; когато сте болен, единствената мисъл, която занимава ума ви, е да бъдете здрав; когато следвате в някое училище, главната мисъл е да завършите, и т.н. Само една основна идея има в ума ви, а останалите идеи са извън времето и пространството.

Някой път ви се струва, че вие мислите за много работи, но това са само части на едно цяло, части на една обща идея. Вие искате да бъдете здрав, да имате служба, но всички тия неща вкупом съставляват едно цяло, една обща идея. Каква е общата идея? – Общата идея в дадения случай е, че вие искате да бъдете щастливи – нищо повече. Ще кажете: „Ама аз мисля за благото на човечеството.“ – Това са само думи, само тъй се говори, но в даден случай всеки подразбира своето щастие. Когато някой се моли на Бога, и той има своето щастие предвид. Каквото и да прави човек, мисълта за щастieto е основната мисъл, от която той не може да се освободи. И когато някой даже се самопожертва, пак мисли за своето щастие. Щом човек забрави себе си, тогава въпросът с него е свършен. Какво подразбирам под това? – Ще ви обясня. Да забрави човек себе си, значи да се върне от

своя крив път – нищо повече! Туй значи да забравиш себе си. Онзи, който не разбира окултния език, не знае какво значи да забрави себе си.

В този чертеж имате едно постоянно отклонение на линиите. Наляво линията *АД* се отклонява в линията *ДО*, а надясно *ВС* се отклонява в линията *РС*. Тези линии показват ума и сърцето, които постоянно се отклоняват от първата посока на своето движение. Следователно така се ражда у човека едно раздвояване в съзнанието – по такъв начин се явяват две мерки за нещата. Питам ви: как ще приведете нещата към закона на единицата? Ще дойдете до първото положение и ще кажете: „Аз съм единица, която нито се умножава, нито се изважда, нито се събира.“ Единицата се подчинява само на един процес – на делението. После ще дойдете до второто положение и ще кажете: „Аз съм двойка, която се дели и умножава.“ Двойката има свойството да се дели и умножава. След това ще кажете: „Аз съм тройка, която се дели, умножава и изважда.“ И най-после ще кажете: „Аз съм и четворка, която се дели, умножава, изважда и събира.“ Следователно с четворката ще разрешите общия въпрос. То значи, че ти си на дъното на физическия свят. Най-мъчните въпроси се разрешават с числото четири. Небесните, идейните работи пък се разрешават с единицата. И като дойдете до единицата, трябва да разсъждавате идейно. Затуй под понятието *единица* ще турим в ума си Бога. Бог е единицата в нас. Той е първоначалният извор, от който ние прием. Двойката представлява Божия Дух, Който умножава нещата.

Тройката е Неговото разумно Слово, което изважда човека от погрешките му. Четворката представлява материалният свят, в който човек събира опитности. Следователно материалният свят е подложен на всички процеси, на които са подложени и единицата, и двойката, и тройката – те всички влияят на четворката.

И тъй, какво разбрахте сега? Коя е основната мисъл от всичко, казано досега? Георги Радев, какво си разбрал?

Отговор: *Че единицата не може нито да се умножава, нито да се изважда, нито да се събира, а само се дели.*

При това в процеса на това деление тя се смалява, раздробява се. Двойката може да се умножава. Може да се направи следното сравнение: струната е една и ако тя се раздели на две и се дръпне, трептенията ѝ ще се умножат два пъти, затова двойката представлява умножение. Тогава на какво ще уподобите тройката?

Отговор: *На самия тон, който се изважда от трептенията.*

Единицата може да се уподоби на Духа, двойката – на душата, тройката – на ума, а четворката, която събира всичко в себе си – на сърцето. Сега вие можете да направите проверка в себе си със законите на тия числа. Вие можете да премахнете известни мъчности в себе си чрез закона на делението; други мъчности можете да премахнете чрез закона на умножението; трети мъчности – чрез закона на изваждането, и четвърти – чрез закона на събирането. Това са четирите закона, чрез които може да правите опити, за да премахнете известни ваши мъчности. И обратното е вярно: вие може да усилите известни ваши добродетели чрез закона на делението; други добродетели може да развиете в себе си чрез закона на умножението; трети – чрез закона на изваждането, и четвърти – чрез закона на събирането. Също така вие може да усилите и способностите си пак с тия методи. Например вие може да усилите вашата памет или със закона на делението, или със закона на умножението. Едновременно вие може да употребите и четирите метода, но това представлява вече един сложен процес.

На първо място ще знаете, че законите имат сила само когато се направи един малък опит с тях, а тъй, както са дадени сега, това са само възможности. Може да е така, може и да не е така. Това са само вероятности. Опитайте се да видите можете ли да премахнете чрез деление първата мъчнотия, която срещнете. Ако не успеете, турете умножението, изваждането, събирането. Това са все методи: да правите опити, да знаете коя мъчнотия с кой процес ще се надделее. Вие ще считате тия числа за живи сили, с тях ще работите. Не считайте единицата за мъртва сила – тя е жива сила в Природата. Значи единицата сама себе си дели – тя е мярка за себе си. Тази мисъл за вас е още твърда, та се разтопява мъчно. Наистина тя е една от най-сладките мисли, но слюнка ви трябва и водича ви трябва. За да се разтворят всички сладки неща, жидкост се изисква – само така ще усетите техния вкус. И затова за всеки даден случай се изисква съответен живот. Умът трябва да е готов да възприеме и асимилира тази възвишена мисъл. За да схванете приложението на тия четири закона, изисква се съзнание. За един обикновен човек, за едно обикновено съзнание тия закони са неприменими.

Какво е значението на квадрата в окултен смисъл?

Отговор: *Той показва противоречие.*

Аз говоря за ония квадрати, които са поставени на лицето на човека. Такива квадрати има и на ръцете. Ако ги наблюдавате дълго време, ще видите, че тия квадрати се движат, променят мястото си. Това показва, че в целия човек става едно вътрешно движение. От това движение се видоизменят и всички останали форми. Например в ранната детска възраст веждите имат особена форма. Когато човек почне да остарява, веждите се видоизменят. У човека всичко се изменя по причина, че неговите мисли, неговите чувства, неговите силови линии, неговата деятелност изобщо, не са тъй хармонични, че да могат да запазят онази правилност, която Природата изисква. Вследствие на това тези квадрати се изменят така, че понякога образуват дисхармонични геометрически форми.

Какво е движението на носа у човека?

Отговор: *Надолу.*

Най-първо носът върви право перпендикулярно надолу. Той има една определена плоскост на движение в умственото поле, обаче слиза само донякъде. Може ли да слезе по-долу от устата?

Отговор: *Не може.*

Когато носът се продължава, мислите ли, че лицето остава в същото положение? – И цялото лице претърпява едно изменение. Ние можем да отбележим с колко се увеличава дължината на носа, каква е широчината му, и най-после можем да проверим дали носът се развива правилно, или малко се закривява. Същото е и с челото. Някой път известна част от челото се вдлъбва. Разбира се, тия вътрешни видоизменения не са само физиологически. Това е резултат на ред разумни сили, които работят в човека – те са линии на четвъртото измерение. Малките кубчета, малките квадрати, от които човек е образуван, постоянно се видоизменят и те ни определят какво е състоянието на човека. Можем да считаме, че човек е направен само от кубове: в центъра им има един централен куб, а около него са наредени всички останали кубове, които се намират в постоянно движение. Тия кубове се местят по известни закони. Щом се измени централният куб, може да се изчисли математически какво положение ще заемат и другите кубове. На това движение може да се уподоби и движението на идеите в човека. Човек има една обща идея и всички други идеи се нареждат около нея. Щом човек се изменя отвътре, непременно ще се измени и отвън. Човек не може да изневери на себе си по никой начин; ако изневери на себе си, той ще се самоунищожи. В дадения случай, когато човек направи една погрешка, неговото съзнание е над тази погрешка. Няма човек в света, който да не съзнава своята погрешка. Неговото съзнание е винаги будно. Той знае, че е направил погрешка; може да не знае всичката си погрешка, но поне отчасти той знае, че е направил някаква погрешка.

Тъй щото основната идея у човека никога не може да се изгуби. Ако тя се изгуби, ако човек изневери на себе си, той свършва със своя живот и се обезличава. Такова изчезване можем само да допуснем, обаче никой човек не може и не иска да изчезне. Това са само метафизически допускания. Изучавайте психологията на хората. Някой казва: „Аз искам да умра и никой да не знае за това.“ При това заръчва да му направят голям паметник. Значи той има известна идея в себе си, иска да напишат името му, поне то да остане след него. Друг умира някъде, но написва причините за своята смърт. Защо оставя това писмо? Значи у всеки човек, каквото и да направи, има една скрита мисъл: да остави нещо от себе си. Някой казва: „Дотегна ми животът, искам да умра, без да ме знае някой.“ – Не си правете илюзии: вие не можете да изчезнете безследно. За такива случаи турците казват: „Това е празна дума, бошлаф.“ Какво означава това, че някой човек не иска да живее? – Това значи, че този човек иска да се освободи от ония мъчнотии, които са непоносими за неговия живот. Всеки иска да умре, за да не го познават неговите кредитори.

Някой път човек иска да надхитри съдбата си. Значи, когато някой човек иска да умре, това подразбира, че той иска да се скрие от кармическия закон. Ти си живял с някоя душа, задлъжнял си по отношение на нея и след като минат хиляда години, две хиляди години, мислиш, че тя е забравила този дълг. Не, тази душа не престава да те преследва. Случва се, че ти си долу – тя горе, после тя слезе – ти се качваш, но тя постоянно те търси, не те забравя. Някой път може да имаш не само една душа кредитор, но много кредитори могат да те преследват. Те се научават отгоре, че ти си в България например, и слизат, носят своите полици и ти причиняват най-големите нещастия. Ти не можеш да се избавиш от тях и казваш: „Да умра по-добре, че да се скрия някъде.“ Но и като умреш, те пак ще тръгнат по петите ти. Единственото спасение е да се изплатиш по правилния начин. Туй подразбира Божествената Правда, която ние трябва да вложим в нашия живот – да започнем да живеем

правилно. Да не мислите, че може да минете лесно, без да си платите дълговете. Не, Природата е поставила за всички такива сита, които не ще можете да избегнете – те все ще ви хванат някъде. Кармическият закон ще ви хване и ще ви застави да си платите. Чрез него работят Разумни същества, които ще ви спрат в пътя и ще ви научат, че като сте яли и пили, трябва да платите. Вие трябва да съзнаете в себе си, че не може да бъдете по-умни от тях. Съзнаете ли това, вие ще завършите своята еволюция тъй, както Бог е наредил в света. Всички вие трябва да схващате живота по този начин.

Когато ви нападнат меланхолични мисли и не искате да живеете, от това аз подразбирам, че не искате да плащате дълговете си. Живее ви се, но дългове имате. Аз засягам тия въпроси заедно с науката, понеже науката може да ви бъде полезна само при един разумен живот. Искам да вложа у всинца ви мисълта да знаете, че не може да живеете, какъвто живот искате. От всички ви искам да водите един съзнателен живот, да имате по възможност най-високия идеал. Дали ще го постигнете, или не, то е друг въпрос – това да не ви смущава. Всеки един от вас трябва да има най-възвишения идеал – в това седи вашето достойнство. И няма съмнение, че животът ви тогава ще има друг израз. И в такъв случай, ако някой път дойдат смущения в самите вас, тия неща лесно ще се уредят.

Сега вие, като млади, нали някой път имате смущения? Какво нещо са смущенията? Някой казва: „Аз се смущавам.“ За да се смущавате, все трябва да има някой да ви е смутил: човек не може сам себе си да смущава. Щом някой друг го е смутил, той трябва да провери доколко тия сили, които го смущават, са верни. Да допуснем, че у вас дойде мисълта, че от вас няма да стане човек, и вие се смущавате. Казвате: „От мен човек няма да стане.“ Тази мисъл се загнездва у вас и вие напускате училището. Права ли е тази мисъл? Ще имате предвид следното правило: всяко отричане на една истина е едно потвърждение на тази истина. Когато нещо ви казва, че от вас човек няма да стане, това показва, че именно от вас човек ще стане. Това е най-вярното. Ще ви дам едно

тълкуване. Казвате: „Отмен човек няма да стане.“ При каквито физически противоречия и да се намерите, вие все така мислите. Буквата *Не* закон на противоречие. Какво означават думите „от тебе човек не може да стане“? Това показва, че някое Разумно същество ти казва: „Докато не преодолееш мъчнотиите в живота си, ти не можеш да сполучиш.“ Противоречията – това са мъчнотии в живота, които, като ги минеш, ще успееш. Да кажем, че противоречието е една река. Как ще я преминеш? – Докато не туриш един мост, не можеш да я преминеш. Не че въобще е невъзможно да я преминеш, но в условията, при които сега се намиращ, е невъзможно. Трябва да знаете обаче, че у вас има възможност да преодолеете всички мъчнотии. Значи ще мислите за тях. Думите „от теб няма да стане човек“ не означават техния абсолютен смисъл, но подразбират, че трябва да преодолеете известни слабости, известни мъчнотии в себе си. И затуй отричането на една Истина всякога показва потвърждаване на тази велика Истина, която е заложена в душата ви. Вие схващате буквално думите, че от вас няма да стане човек.

Ще ви разправа един случай от живота на учениците. Учителят казва на един от най-мързеливите си ученици: „Слушай, ти си една гарга, от тебе човек няма да стане. Излез от училището и не си губи времето!“ Ученикът се замисля. В него се събужда една активна мисъл и казва: „Как, аз да съм гарга! Не, ще докажа на учителя си, че не съм гарга!“ И той се стяга, казва на учителя си: „Ще ми дадете една година срок, през което време ще ви докажа, че аз не съм гарга. Досега бях гарга, но отсега нататък няма да бъда гарга.“ И наистина той става един от отличните ученици. Думите на учителя създадоха в ученика един голям стимул. Как ще обясните това? – Събуждане става у него. Той е разсъждавал правилно. Учителят му казва: „Ако вървиш по този начин, както досега, от тебе нищо няма да излезе!“ Това не значи, че ученикът е гарга или е неспособен, но той има да превъзмогне някои пречки в себе си, и ако не може да употреби за тази цел благата, които Бог е вложил в него, той ще остане една гарга, т.е. дейтелността му ще остане слаба. Този ученик разбрал

учителя си правилно и обърнал посоката на своя път. Тия думи на учителя се явяват като динамическа сила за ученика и той изменя своя живот. Много пъти някое противоречие в живота ви може да произведе една динамическа сила, която е в състояние да ви повдигне. Този ученик казва: „Не, аз ще докажа противното.“ И в скоро време го доказва. Тия думи са киселини, които действат в живота. Тъй че, когато дойдат известни противоречия в живота ви, трябва да знаете, че те са една сила за вас: те събуждат скритите сили, които са заложили в човешката душа. И вие ще проверите, че туй е вярно. Аз ви говоря верни неща за един закон, който за мен е верен сто и един процента. Не казвам, че този закон е верен за мен сто процента, но даже сто и един процента. Това може да го опитате и вие сами.

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

БОЖЕСТВЕННОТО БУТАЛЦЕ

Десета лекция
13 декември 1924 г.

БОЖЕСТВЕННОТО БУТАЛЦЕ

- Любовта ражда Доброто.
- Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.

Прочетоха се няколко от работите върху темата „Ролята на съзнанието“.

Прочете се резюме от темата „Защо благоухаят цветята?“

За следния път ще пишете върху тема №9: *Защо човек се ражда и умира?*

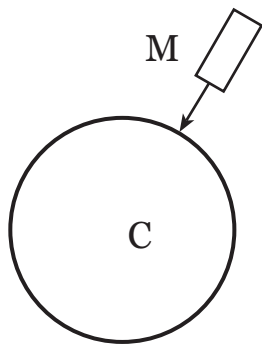
Представете си, че тази вечер един благодетел ви завещае една сума от десет милиона лева злато. За какво бихте ги употребили?

Отговор: *Аз бих си платил дълговете, а останалите бих раздал на други, които имат дългове.*

Всички съгласни ли сте с това?

Отговор: *Аз бих се отказал от тия пари.*

И това не е лошо. Има неща, от които ние можем да се отказваме, но има неща, от които не можем да се отказваме. Например кой от вас би се отказал от това да му подарят един добър живот? Ако бащата и майката ви дадат един отличен живот, това вече е голям капитал. Сега каква е вашата представа за живота? Аз не ви питам какво е философското схващане за живота, но ви питам: какво вие мислите за живота, какво представлява той от ваше гледище? Вие трябва да си съставите една ясна представа за живота.

Допуснете, че кръгът *C* на чертежа представлява един затвор, в който вие сте херметически затворен още

от детинство, без каквото и да е съобщение с хората. В това положение вие нито виждате, нито чувате, нито помирисвате, нито чувствате, а самосъзнавате, честезатворени. Представете си, че у вас има един вътрешен копнеж да излезете вън от този затвор, но накъде – не знаете. Как ще разрешите задачата? Допуснете след това, че извън този затвор едно малко същество ви побутва чрез едно малко буталце *М* и вие чувствате за пръв път това бутане. Какво впечатление ще ви произведе първото побутване? Англичаните казват в такива случаи: „Това ще бъде юбилеен ден за мене.“ Това е най-голямата радост, която вие можете да почувствате в тази черупка. То ще бъде такава радост, такова скачане, каквото човек не може да си представи. Когато човек очаква нещо и го получи, това състояние ние уподобяваме на пробуждане на съзнанието. Тия неща вие постоянно ги изпитвате. Някой път се намирате в такава херметически затворена черупка, чувствате отчаяние, изолирани сте от целия свят. И след това чувствате, като че някой ви побутва с пръста си само. Тогава в съзнанието ви влиза известна Светлина и вие се ободрявате. Чрез петте си чувства човек е свързан с петте различни свята. През тия чувства, т.е. сетива, интелигентни Същества ни побутват. Бутнат ли ни те, ние се радваме и веселим. Щом не ни побутнат, ние се чувстваме изолирани, скръбни, нещастни. Чувствата в човека са това нещо, чрез което Божественият живот, Божествената светлина постоянно тече.

Представете си, че вие излизате навън от този затвор. Като излезете от него, какво ще бъде първото ви действие? Едно американско магаре, след като прекарало десет години в рудницата, изкарали го навън. То излязло на бял свят, започнало да се търкаля, да реве. Защо? – Почувствало, че на светлината е по-хубаво: то оценило това. Вие ще кажете: „Какво може да оцени това магаре, като знае само да реве и да се търкаля?“ Магарето казва: „Ужасен затвор беше моят живот долу в Земята!“ Питам: какво нещо е Свободата? По някой път и вие се смеете на магарето, но често влизате в такива дълбоки рудници като него и прекарвате по цели двадесет години в рудокопачество. Това е животът на човека

машина, който се е отдалечил от Божествената светлина. Под *Божественото* аз разбирам туй, що осмисля Живота. Без Божественото обаче човек идва до пълно отчаяние.

Та казвам: в сегашното си положение всички вие трябва да се стремите да имате един вътрешен опит. Самият живот без опит не върви в права посока. Трябва да имате най-малко един, два, три и повече опита, които да бъдат ръководеща звезда в живота ви. На тях ще можете да разчитате. Такива опити всеки от вас може да има. Например колцина от вас имате опитността да знаете, че някъде извън Земята имате един добър приятел, един ръководител, един ангел хранител, или както някои го наричат *Аз-ът*? Той е онова същество, което взема голямо участие във вашия земен живот: той се интересува от всичко около вас и всякога, в най-големите мъчности, ви идва на помощ – той е първият и последен приятел в живота ви. Това нещо мнозина от вас го приемат като едно философско твърдение, като една вероятност, но дали е Абсолютна истина, не знаете. Вие ще кажете: „Ние сме още млади, не сме остарели, за да имаме такива опитности.“ – Не, младите виждат повече, отколкото старите. Според моите наблюдения очите на младите виждат по-надалече, отколкото очите на старите хора. *Стар човек* в окултен смисъл е проявеният човек. Когато някой мисли, че трябва да бъде по-възрастен, за да го признаят за по-умен, това е криво разсъждение. Да не мислите, че като преминете повече години, ще станете по-знаещи. Който чака да стане на тридесет и три години, за да поумнее, това значи да изгуби време. Това е състояние на *изгубена Станка*. Не трябва да мислите, че след като остареете, ще станете поумни. Аз искам да имате положителна философия за живота, да разсъждавате положително. Ще бъдете умни още сега! Ако не, никога няма да бъдете умни. Това зная аз. Сега или никога! Ако аз се силя да докажа, че някои неща ще станат за в бъдеще, те са станали вече. Ако аз не посея семето днес, как ще го дочакам да изникне утре? Значи туй, което е станало днес, и утре ще стане. Това е непрерывност на нещата.

Та във вашия ум идеите всякога трябва да бъдат

положителни. Когато действат окултните сили, те действат сега, веднага, днес. Отложите ли за утре, работата е свършена, т.е. никога няма да я направите. Вие може да проверите този факт. Някой път сънувате много хубав сън, събуждате се, искате да го запишете, но отлагате за другия ден – отложите ли, всичко е забравено вече. Същото няма да се яви втори път. Ако трябва, ти веднага ще станеш и ще запишеш съня си. Този закон действа навсякъде в живота. Като ти дойде една добра мисъл, приеми я, не казвай: „Ще я изпълня, когато имам повече време.“ – Не, ако сега не я запишеш, ако сега не я изпълниш, ти няма да я изпълниш никога, ти няма да я запишеш никога. Напиши, не отлагай, защото нещата трябва да се заверяват едновременно и в трите свята. Всяка свещена мисъл се проявява в света на мисълта, после в астралния свят и най-после на физическия свят. След като ѝ се даде форма, тя придобива съществуване. Тя дойде днес, ти казваш: „Днес не съм разположен, утре ела!“ Утре вече тя намира друго място. Втори път не се връща при теб. Законът действа много рязко, затуй трябва да бъдете внимателни.

И тъй, настоящето е Божественото. Значи Божествените идеи действат в настоящето. Бог ни говори в настоящето, но Той никога не повтаря. Той говори веднъж на ума, втори път на сърцето, и трети път – на волята. Ти ако не си слушал, ако не си възприел – въпросът е свършен. Тази идея ти не можеш да възприемеш друг ден – тя е само за днес; за друг ден – друга идея; за трети ден – трета идея, и т.н. В края на краищата, като събереш всички Божествени идеи, които си възприел в един цикъл на живот от петдесет-шестдесет години, от тях ще може да се оцени какъв е бил твоят характер на Земята. Пита някой: „Как да прогресирам?“ Казвам: доколко си прогресирал, ще познаеш по това, колко Божествени идеи си възприел от Бога и колко от тях си реализирал. В това седи ценността на човешкия характер. Качествата на идеите и броят им определя характера ти. Дойде ли при тебе една Божествена идея, това е един знаменит ден, това е един велик ден, ако я възприемеш. Няма по-велико нещо от това. Тази идея може да се разрасне дотолкова, че да направи от

тебе една велика душа.

Днес всички вие страдате от немарливост и от отлагане на нещата. Каква е разликата между немарливост и отлагане? Немарливият казва: „И без това може.“ Онзи, който отлага, казва: „Сега съм много зает, но като свърша работата си, тогава ще го направя.“ – Не, не е така. На Божествените идеи, които проникват в нашата душа, трябва да отдадем всичкото си внимание, докато ги реализираме. А сега, като проникне във вашия ум една такава идея, вие я написвате и казвате: „Аз написах тази идея.“ Вие не признавате, че тази идея е дошла отнякъде, не признавате авторитета ѝ, а мислите, че е излязла от вашия ум, и тръгвате да се хвалите с нея. Но не се минават една-две седмици, показват ви, че тая идея не е израсла от вашия ум. Значи всякога трябва да различаваме Божествените неща в себе си и да признаваме, че са от Бога – само тогава те ще бъдат Божествени. И за тях трябва да имаме особено място в душата си. Дойде ли такава идея в ума ви, трябва да бъдете готови да жертвате заради нея всичко. Дойде ли до Божественото, за нас не съществува въпросът да или не – въпросът е решен вече. Значи за Божественото човек трябва всякога да е готов да жертва живота си – не казвам да го изгуби, но да го пожертва. Защото пожертван ли е животът ви за една Божествена идея, той се усилва, става по-интензивен. И всички велики хора и герои, както в миналото, така и днес, дължат своето геройство и величие на този принцип именно. И те някога са били затваряни херметически.

Сега всички вие се намирате в една гъста материя и страдате. Кой от вас не страда? Някой не е разположен духом. Защо не е разположен? Ако аз взема едни клещи и с тях ви стегна ръката, ще бъдете ли разположени? Ако аз взема една игла и ви бодна с нея, ще бъдете ли разположени? Ако аз изгоря една ваша хубава книга, която обичате, ще бъдете ли разположени? Въобще ако ви отнема нещо, което вие обичате и с което сте свързани, вашето настроение веднага ще се измени. Прави сте. Човек трябва да бъде свободен. Всеки обича Свободата, но и всеки сам трябва да

пази свободата си. Отговорете ми сега защо ви навеждам към тия мисли? Вие сега сте в Египет, при Йосиф. Казвам ви: ще има седем плодородни години. Сейте и прибирайте жито! Пълнете вашите житници, понеже ще дойдат седем гладни години. Та когато имате благоприятно време, събирайте Божественото богатство. Утре, когато дойдат годините на страдания и изпитания, а те ще дойдат, трябва да имате един голям запас – да можете да издържите глада. Изпитанията ще дойдат и трябва да ги издържите. Като ви се говори за изпитания, някои казват: „Неприятни неща са тия – да бъде човек на изпитания.“ – Не, не са неприятни. Човек сам даже трябва да се изпитва. Ами ако аз не изпитвам себе си, мога ли да се позная? Ако аз само кажа, че мога да плувам, но не се опитвам да плувам, това знание ли е? Ако някой ми каже да направя един опит и аз веднага се бухна в реката, мога да се удавя. Значи в мен има съмнение, неувереност, че мога да плувам. Затова аз трябва да направя един малък опит, да вляза в реката един, два, три, четири, пет и повече пъти, докато най-после се хвърля във водата и преплувам реката. Така ще добия вяра в себе си. Като преплувам веднъж, два, до три пъти, ще добия силна вяра в себе си и тогава ще мога да кажа: „Аз мога да преплувам тази река.“ Ако аз седя до реката и казвам, че мога да я преплувам, без да съм правил опити, и се върна вкъщи, към кои числа спада това мое знание?

Отговор: *Към въображаемите числа.*

Някои казват: „Наистина, аз мога да преплувам реката.“ Как? – Мислено само. Като дойде до опита, тия хора казват: „Аз потънах във водата.“ – Кактъй? – „Схванаха ми се краката.“ Не, трябва да си говорим Истината. Такъв неопитен човек трябва да каже: „Аз преплувах тази река мислено само.“ В живота всинца имате този опит. На мнозина се схващат ръцете и после трябва да им помагаме.

Нали сте били ученици в училището? Някой учи до трети клас, но остави училището, напуска го и казва: „И без знание мога, и без учение мога.“ – Можеш без учение, разбира се. Друг някой казва: „Господ ми даде две очи. Защо ми са двете? И с едно око мога.“ Изважда едното. – „Имам две уши. Защо

ми са и двете?“ Отреже едното си ухо. После казва: „Имам два крака. Защо ми са и двата? И с един крак мога.“ Питам: на каква карикатура ще замяза човек с такива разсъждения? Някой казва: „Човек не трябва да бъде много набожен.“ – Смешни сте! Набожността е качество на човека, тя е едно благородно чувство. Друг казва: „Човек не трябва да бъде и умен.“ – Да, може да не бъде и умен, но на какво ще се обърне тогава? Това обаче не е правилен начин на разсъждение.

И тъй, какви изводи може да направите от всичко това? Туй не са лични забележки, но това са принципиални неща, начини за разсъждение. Значи вашите приятели от Невидимия свят, които са ви пратили тук, искат да бъдете духовни и религиозни; вашите приятели от Невидимия свят искат да бъдете умни, да бъдете силни, да притежавате всички добри качества, да издържите изпитите си, да бъдете носители на Божествените идеи, да пръскате Светлина, да утешавате страдащи, бедни, немошни, да си състрадавате един друг – и още хиляди други работи те изискват от вас. И когато вие се съгласите с всичко това и започнете да изпълнявате техните изисквания, вие ще почувствате една вътрешна радост. Душата ви ще се разшири, умът ви – също. Ще забележите, като че нещо тайнствено става у вас, чувствате се като някоя птичка, която се вдига нагоре с крилата си. Това показва, че имате благоволението на тия висши приятели. Те ви казват: „Вървете напред и ние ще ви помагаме!“ Пък щом не изпълнявате техните изисквания, вие се разклащате, разстройвате се и животът ви се обезсмисля. Някой седи, не знае какво да прави и казва: „Не зная какво да правя.“ Ще ви запитам обаче: младите какво трябва да правят? Наблюдавайте ги! Ако идете в някое село, ще видите, че младите моми и момци играят на хоро. Те играят, а един кавалджия или гайдарджия влиза в средата на хорото, свири им. Те правят опити – търсят се един друг. Но след като се ожени някой от тия млади, не ходи вече да тропа на хорото. Защо по-напред е ходил, а сега преставя? Казва: „Това са глупави работи.“ Значи ти вече си поумнял. Питам: от глупаво нещо може ли да се роди умно? Кое взема най-

голямо участие при хорото?

Отговор: *Краката.*

Какво означават в този случай краката? Младият казва: „С краката си аз мога да направя всичко.“ Но след като се ожени, казва: „Аз криво съм разсъждавал.“ Не само с краката трябва да се тропа, но и с главата трябва да се мисли. Това значи, че всяка постъпка на човека трябва да бъде разумна. Всяко упражнение, всяко движение, всяко действие, каквото и да е то, трябва да е разумно, да е обосновано на някакъв закон.

И тъй, щом сте в Божествения свят, ще се стремите към следния закон: вие трябва да реализирате всичко онова, което е определено от Бога. Всеки трябва да разбира защо е дошъл. Изпълнете програмата, която е дадена за вас, и не се бойте! Сами не си правете никаква програма. Изпълнете вашата програма, която е определена от Природата, и животът ви ще тече по мед и масло. Мнозина се спират пред идеята защо са се родили на Земята. Според мене това е смешен въпрос. Отивам в училището да се уча и питам защо съм дошъл. – Да уча, разбира се. Имам геометрия. Първия път не разбирам нищо, втория път – също, но третия път вече започвам да разбирам. С какво започва учителят геометрията?

Отговор: *С точката.*

Да, но аз не зная нищо. Това не е срамата. Второ нещо: учителят казва, че от движението на точката се образува правата линия. Правата линия пък образува плоскостта; плоскостта образува куба и т.н. Този учител е белялия, не се спира само на точката, линията и куба, ами туря и букви: *a*, *b*, *c*, туря и знаци плюс и минус. Той дели, умножава, туря скоби, но всичко е само за развиване на ума. Тъй щото целият живот се състои все от математически закони и задачи. Ако вие всеки ден се съсредоточавате, ще намерите една по-велика задача в живота си. Значи и геометрията, и математиката са напълно приложени в нашия организъм. Химията е също тъй приложена в живота на човека. В човешкия организъм стават не само химически процеси, но там има и чудна лаборатория! Човешкият мозък е такава лаборатория, каквато никъде в

света няма. И всичките химикали, всичките елементи са там. Пък и всички инструменти там са толкова деликатни, за всичко ги бива. За да създадат такава лаборатория тук, на Земята, трябва да похарчат няколко милиарда лева.

Тъй щото вие трябва да влизате по-често в тази лаборатория. Да кажем, че имате една неприятна мисъл, която искате да изпъдите. Какво правите тогава? Вие махате с ръка, мислите, че може да я изпъдите. Казвате: „Излез де!“ Тя не излиза. Не, ти ще влезеш в лабораторията, ще разгледаш от каква категория е тази мисъл и след това ще я хванеш с щипците си – само така тя ще се подчини и ще излезе навън. Има известни киселини, от които като капнеш върху тази мисъл, ще я изпъдиш навън. Наука трябва тук! А ти махаш с ръка, казваш: „Не искам да мисля за теб.“ Въпросът не е там – дали ще мислиш, или не. Ще мислиш, но положително, правилно ще мислиш. Ще кажеш: „Дойде ми наум една неприятна мисъл, но лесно ще се справя с нея.“ – Как? – „Ще вляза в своята лаборатория, в еди-кое си шкафче имам една киселина, ще взема от нея, ще капна върху мисълта, ще отворя вратата и ще ѝ кажа: излизай навън! След това ще запиша точно деня и часа, когато тази мисъл е излязла.“ Та ще учите, ще мислите. Вие още не сте започнали да мислите. Вие от немислене дойдохте до това положение. Казват за някого, че полудял от много мислене. Не, хората полудяват от малко мислене: от много мислене човек никога не полудява. И от много учене човек никога не се съсипва. Няма такъв пример в историята. От малко учене обаче, от невежество много хора са полудявали. Онзи, който е учен, той знае закона, не го е страх: той има условия по всякакъв начин да избегне мъчнотиите. Невежият човек, като не знае по кой път да мине, уплашва се и умът му се взема.

Та сега на всинца ви трябва силен и крепък дух, че като влезе една светла Божествена идея в ума ви и се отправи към вас, както буталцето (*M*) да я приемете. Не отлагайте, приемете я веднага! Приемете всички свещени идеи, които проникват във вас. Бъдете всякога трезви – да ги използвате. И тогава учението, което сега придобивате, ще можете да

го реализирате. За всинца ви е потребно и материалното учение.

Сега всички ще се стремите да развиете дух на будност – да имате бодър и весел дух. Всички трябва да бъдете вътрешно бодри и весели, да побеждавате мъчнотиите, които ви дохождат. Корабът, който върви в океана, не трябва да се плаши от вълните, които идат отляво и отдясно. Той трябва само да гледа към своята посока и да върви напред. Всеки човек трябва да прилича на един хубав кораб, който отива по пътя на своето предназначение, без да обръща внимание на вълните – от какъв характер са те.

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

ЗАКОН ЗА ВНУШЕНИЕ И ЗАКОН ЗА РАВНОВЕСИЕ

Единадесета лекция
20 декември 1924 г.

ЗАКОН ЗА ВНУШЕНИЕ И ЗАКОН ЗА РАВНОВЕСИЕ

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Размишление

Прочетоха се работите върху темата „Предназначението на гръбначния стълб“.

За следния път ще пишете върху тема №10: *Произход на съзнателните и подсъзнателните движения у човека. Ще опишете движенията у човека.*

Как пази човек своето физическо равновесие? Например главата на човека е тежка. Как седи тя на раменете му? Спокойно ли седи човешката глава, или постоянно се движи?

Отговор: *Движи се.*

В какво направление се движи тя? У човека има две течения. Забелязали ли сте: когато пътувате по планините, когато правите екскурзии или вървите по пътя, щом вниманието ви се отвлече, значи в ума ви се раждат две противоположни мисли и вие веднага падате или на лицето си, или наляво, или надясно. Защо падате? Вие трябва да правите тия наблюдения. Причината за вашето падане се крие в подсъзнанието ви. Например ходите с някого и питате: „Защо животът на еди-кой си господин е тъй нередовен?“ Като запитате това, падате на едната или на другата страна. Туй падане е свързано с човека, на когото в случая оценявате характера. Защо еди-кой си човек води нередовен живот – това нещо от чисто наследствено гледище е ясно. Да допуснем, че вие се раждате като член във фамилията ABC. Как действа законът за наследствеността по отношение на

вашия живот? Да кажем, че вашият дядо е *А*. Някога той се е разгневил и е намислил да удари някой човек по пътя и да му пукне главата. Той само е проектирал тази мисъл, но не я е реализирал. Защо? Случило се, че се разболял и умрял. Тази негова мисъл само се е отложила, но е останала в неговото подсъзнание. Дядо ви има син, който се оженва и нему се ражда син, да кажем *В*. Този син ще изпълни желанието на дядо си по внушение. Той ще срещне на пътя онзи човек, когото дядото искал да бие, и ще му пукне главата. Така у вас се ражда по някой път желание да биете някого. Вие сте забелязали как някои деца, като играят на пътя, вземат един камък и удрят с него някой старец. Защо? – Това са външни мисли, от миналото, на които те се поддават.

Сега аз ви навеждам на този велик закон, за да разбирате нещата, да знаете защо стават по един или по друг начин. Вие мислите, че е безразлично какво мисли човек. Не, не е безразлично. Вие или вашето поколение ще извърши известно действие, което се е зародило в ума на някой ваш дядо или прадядо. Ето защо вие трябва да търсите причините за всички ваши постъпки. Тогава какво математическо отношение ще има между *А* и *В*? – Причината за дадена постъпка е *А*, а в *В* се изразява идеята. Тъй щото много ваши състояния се дължат на миналото. Например вие сте неразположени духом и по някой път ви иде наум да извършите някоя лоша постъпка. Тази мисъл или това желание е вложено от някой ваш дядо или прадядо може би преди сто, преди двеста или преди триста години, а вие сте изразител на тази негова мисъл. Следователно, за да не бъдете изразител на такива стари идеи, вие ще им противопоставяте контраидеи. Как? – Ще се върнете назад до *А*. В този случай *С* е само резултат, но не и причина. Ако синът на *А* е бил добър човек, ще апелирате към него. Значи от него ще почерпите сила, за да регулирате мисълта, предадена ви от *А*.

Ще ви изясня мисълта си. Да допуснем, че имате един канап или една връв, или едно въже. Вие хващате само единия край, а другия край хващат други двама души – туй въже е завъртяно около ръцете ви и вие не сте свободни: те

теглят и вие теглите – внушението от тяхна страна е по-силно, затова те ви завличат. Какво трябва да стане, за да не ви завлекат? – Трябва да дойде друг някой да хване въжето при вас, за да се балансират двете сили. Затуй трябва да учите закона на равновесието. Не трябва да се самооблъщавате, че всичко може да направите сами. В дадения случай човекът сам е слаб. На физическия свят трима души могат да бият едного, но и един може да бие трима, па даже и десет души, но за последното се изисква голяма сръчност. От цялата история аз помня само един такъв случай. Той е следният: един американски проповедник набива десет души? Как? – Цяла тайфа пияни влизат в молитвеното събрание на този проповедник, искат да развалят събранието. Той слиза от амвона, набива ги хубаво, връзва ги и ги оставя долу пред амвона, качва се отново и си довършва проповедта. Накрая на проповедта главатарят на бандата се обръща към Бога. В такъв случай трябва да имате присъствие на духа. У вас, младите, често липсва присъствие на духа. Когато сте в клас, тогава сте много сръчни, но когато сте сами, тогава трябва да се опитате. Обаче законът на внушението работи единично.

Та най-първо трябва да различавате всички подтици, които работят върху вас. Затова ще правите наблюдения. Има мисли, които действат върху задната част на главата ви – вие трябва да се освободите от тях. Някои мисли действат по наследство върху стомаха ви и вие слушате нещо постоянно да ви казва: „Хляб, ядене!“ Вие се поддавате на това внушение и постоянно мислите за ядене. Не, не е време сега за ядене – тази мисъл иде отдолу, тя е наследствена. Други мисли идат чрез внушение от под лъжичката – те са по-благородни внушения. Трети мисли идат от предната част на главата – те не са опасни. По някой път идат внушения от слепите очи – тогава ще почувствате силно притискане на главата. Сега именно трябва да знаете да трансформирате вашите енергии и да ги прекарате нагоре към предната част на главата си, към разумната част на мозъка.

Най-главното в живота на всинца ви е да имате един идеал. Всички трябва да сте свързани с някой човек, който седи

по-горе от вас, който има морален стабилитет. Аз наричам този човек *човек с морален устой*. Този човек може да бъде някой ваш добър дядо, тук или в Америка, да е жив или да е заминал. И когато се намерите в някое противоречие, веднага си спомнете за него, защото приятелят е необходим тъкмо в такъв случай. Приятелите са нужни. Ето защо сега ще се заемете да изследвате тия енергии. Като ги изследвате, да не започнете да мислите само за тях, защото има друга опасност – човек може да си самовнуши. Самовнушението може да дойде отвън, чрез различни впечатления. Например вървите по пътя и виждате някой човек паднал и си счупил крака. Това прави силно впечатление на вашето подсъзнание. След една година може да се яви у вас същата болка на крака, без да знаете коя е причината. Има много болести, които нямат никаква органическа причина, а усещате болка. После може да сте забелязали друго нещо: вървите по софийските улици, които са пълни с разни мисли, и ги възприемате някой път, затова не ви се иска да минете направо през някоя улица, по която имате работа, а обикаляте. Защо? – Като чувствителен човек вие усещате, че влиянията там не са приятни, и не искате да минете по тази улица. Но човек не трябва да се поддава на влияния от улиците. В такъв случай, ако сте слаби, минете през друга улица. Причината за лошите влияния по улиците са лошите мисли на някой човек, който е минал преди вас. Ако вие не сте достатъчно концентриран, тия лоши мисли ще намерят място във вас.

Тази сутрин видях едно лице, при това свещеник, което тъй много се е огрубило, че нищо свещеническо не е останало у него. От какво се е толкова много огрубило? – Външните влияния са му подействали. И на вас предстои да се борите с ред противоположни сили в света, но трябва да бъдете разумни, т.е. трябва да разбирате закона на внушението. Този закон изисква чистота на мисълта. Всякога трябва да имате чиста и ясна мисъл. Никакво раздвояване на ума! Раздвояването ще дойде, но не го допускайте да вземе място у вас; в момента, в който допуснете раздвояването, ще изгубите своето равновесие. Питам как минават акробатите по тънки

въжета? – Те имат присъствие на духа. Авиатори, които се качват на три, четири, пет, седем, осем километра нагоре във въздуха, също имат присъствие на духа. Представете си, че един страхлив човек се качи на аероплан. Какво ще стане с него? – Ще изгуби присъствие на духа и може да падне. У всички истински авиатори центърът на страха е слабо развит. Страхлив човек авиатор не става, авиаторите са смели. Някои хора трябва да употребяват големи усилия, да се борят против страха. Например някога вие изпитвате страх, но употребявате волята си, за да покажете, че не ви е страх. Някой път ви е страх, а се преструвате, че не ви е страх. Не, вие трябва да бъдете естествени, да покажете, че ви е страх – нищо повече. Обаче като хора вие не трябва да давате място на страха. В животинското царство, у по-низшите животни, страхът си има място, но за човека, който е тръгнал в Божествения път, страхът често ще бъде спънка. От какво произтича колебанието у човека? – Пак от страха.

И тъй, вие трябва да ликвидирате с всички наследствени прояви и мисли, които се зараждат в ума ви. Най-малко петдесет на сто от тези прояви са наследствени и по закона на внушението вие може да ги изхвърлите. Как? Например някой ден нямате разположение на духа и казвате: „Не ми се учи днес.“ – Седни и учи! Настроението ще дойде. Седни пред масата си – нищо повече! Че не ти се учи, това е внушение, закон на повторение. Ти си отлагал много пъти и днес казваш: „Нямам настроение да уча.“ – Не, ще седнеш да учиш, без да чакаш настроение! Срещу това внушение и вие употребете едно ваше внушение. Да кажем, че нямате разположение да отидете някъде. Какво трябва да направите? – Повтаряйте цял час наред: „Ще отида, ще отида...“ Като повтаряте тези думи цял час наред, най-после ще отидете на това място. После направете друг опит. Имате силно желание да отидете някъде, но това отиване няма да ви ползва никак. Кажете си тогава: „Няма да отида, няма да отида...“ И ще видите, че няма да отидете. След като повтаряте една дума няколко пъти, ще имате резултат. Колко пъти трябва да се повтори една дума? – Има известни числа: сто, двеста, триста и

повече пъти. Това повтаряне представлява един цикъл около вас и с това се образува една сила, която дава подтик да бъде движението ви *за* или *против*, т.е. или в положителен, или в отрицателен смисъл, което е за ваше добро.

Аз казвам: Природата има два метода, с които си служи. Когато тя действа със своите положителни сили, всякога произвежда в нас негативни състояния; когато пък действа със своите негативни сили, тя всякога произвежда в нас положителни състояния. Туй трябва да го знаете. Едно негативно състояние у вас се дължи на положителните влияния от действията на Природата; и обратно: когато Природата действа със своите негативни сили, у човека се произвеждат положителни състояния. Как ще примирите минуса с минуса и плюса с плюса? Човекът и Природата могат ли да се примирят? Когато Природата работи, човекът ще възприема, той ще плаща; когато Природата стои негативна, тогава тя ще плаща. Човекът и Природата ще си въздействат взаимнообразно. Всякога обаче трябва да знаете, че когато дойде едно негативно състояние у вас, Природата действа със своите положителни сили, които са разумни. Това ни най-малко не е признак, че вие сте извън законите на Природата. Тъй че, когато не сте разположени, трябва да знаете факта, че Природата действа върху вас със своите положителни сили – това е за добро. И когато вие сте в най-добро разположение на духа си, трябва да знаете, че Природата тогава работи със своите негативни сили. Трябва да знаете, че и в единия, и в другия случай това е за ваше добро.

И тъй, имаме четири случая на движение на енергиите. При първия случай Природата е положителна, човекът – отрицателен; при втория случай – обратно; при третия случай и човекът, и Природата са отрицателни; при четвъртия случай и човекът, и Природата са положителни. Значи при третия и четвъртия случай енергиите трябва да се кръстосат. И действително, така е: енергиите от лявото полушарие отиват в дясното и обратно. Изобщо, казва се, че лявата страна у човека е отрицателна, а дясната е положителна. Но често става смяна на тия сили. Например лявата ръка,

в която действат отрицателните сили, в горната си част е положителна, а в долната, във вътрешната си част, дланта е отрицателна. Дясната ръка пък, която е положителна по отношение на лявата, в горната си част е положителна, а в долната част – отрицателна. И тогава имате следните знаци за двете ръце: $\text{Л} = \begin{smallmatrix} + \\ - \end{smallmatrix}$; $\text{Д} = \begin{smallmatrix} - \\ + \end{smallmatrix}$. Знаете ли как се съединяват знаците? Става пак същото прекръстосване. Отрицателната част на ръката е всякога гладка, по нея не растат никакви косми, а на положителната част на ръката има косми. Двете устни са отрицателни, но горната част на устата е положителна – там се образуват мустаците. В такъв случай горната част на устата е положителна, а долната – отрицателна.

Когато действа законът на внушението, може да се случи следното нещо: Природата действа със своите положителни сили върху вас, но и вие искате да бъдете положителни. Тогава вие влизате в стълкновение с нея и се образува триене, вследствие на което се явяват мозъчни сътресения и хората полудяват. Всеки, който се бори с Природата, полудява. И всеки, който се бори с Бога, полудява – нищо повече! Значи Природата не обича да се борят с нея. Ти ще отстъпиш пред нея, но не от страх – само ще използваш силите ѝ. Когато тя работи, ти ще почиваш; когато тя престане да работи, ти ще започнеш да работиш. Следователно ние и Природата не трябва да бъдем два положителни знака. Плюс и плюс какво дават?

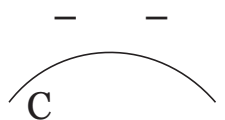
Отговор: *Отблъскват се.*

Какво означава отблъскването? В какво направление отиват силите тогава?

Да допуснем, че имате две топки А и В. И двете са положителни. Най-първо между тях ще се яви желание да се приближат (A_1, B_1), но после пак се отблъскват. Отново се приближават и после пак се отблъскват. Как ще обясните това явление?

Отговор: *Електричеството става разнородно. Щом се приближат двете топки, едното електричество се неутрализира и топките се отблъскват, и т.н.*

В първия случай и при двете топки имате знака плюс (A , B). Във втория случай имате минус и плюс (A' , B'), топките се привличат. После пак се отблъскват. Къде отива отрицателното електричество?

Отговор: *Отрицателното електричество отива в Земята – С. И на мястото му се явява пак положително електричество, поради което топките пак се отблъскват.*

Това е един геологичен закон. Такива промени стават и в клетките. Какво отношение има Земята към тия две топки? Ние допускаме, че те са съзнателни, живи същества.

В живота например вие означавате известни величини с минус, а други – с плюс. Вземете -5 и $+5$. Тия две величини равни ли са?

Отговор: *Като алгебрически величини не са равни, но по абсолютна стойност, без знак, те са равни.*

Ако термометърът показва $+5^{\circ}$ или -5° , това едно и също нещо ли означава? – Не. Защо? Представете си следното положение: имате жена ($ж$), която е негативна в Природата (минус), и мъж ($м$), който е положителен в Природата (плюс). Обаче тази жена бие мъжа си и физически, и по ум. Как ще си обясните това нещо? Действително туй е вярно, но относително вярно. Тия разсъждения сега са извън науката. Нека те не бъркат на вашата наука. Вие трябва да ги държите отвън. Те са посторонен капитал, а вие трябва да държите вашия капитал, който имате.

Как бихте означили настроението – положително ли е то, или отрицателно? Кой е създал настроението – мъжете или жените?

Отговор: *Жените.*

Под думата *жена* вие ще разбирате Живота. Кой е създал негативните сили – животът или умът? Под думата *мъж* ние винаги ще означаваме ума в неговата целокупност, а под думата *жена* ще разбираме Живота в неговата целокупност. Животът и жената са близки. Жената и мъжът се различават само по едно качество. Жената въобще е символ на живота, тъй щото тя не засяга формата на сегашните жени. От кого

или от що са създадени положителните сили? Например на какво се дължи смелостта? На човешкия ум ли се дължи? – Не, тя не се дължи на ума. Думата *интензивност* на какво се дължи, на ума или на сърцето?

Отговор: *На сърцето.*

Праветенаблюдения. Щом мислите и във вас има известно безпокойство, то винаги се дължи на сърцето. Когато сърцето ръководи, в мислите винаги има безпокойство. Когато умът работи, тогава в човека има чистота, той е тих, спокоен и невъзмутим. Всичко това повдига човека.

Та ще знаете: когато умът работи сам, човек всякога е тих, а когато сърцето ръководи, човек всякога се намира в едно тревожно състояние. Той ту едно решава, ту друго решава; едно предприеме днес, утре го смени. Той все прави нещо и все го недоправя. Казва: „Еди-колко си книги ще прочета, туй ще направя, онуй ще направя.“ В края на краищата обаче нищо не направя. Всеки ден сменява хиляди желания, докато най-последно, ако го попитат защо не изпълни всичко това, казва, че нямал условия. Аз наричам сърцето дете, което знае само да яде. Ако майка му е сготвила нещо, то изяжда всичко. Не е ли приготвила нещо, целия ден ще има само плач и хленчене. Англичаните наричат сърцето място на постоянно безпокойство. Когато дойдат такива състояния, ще ги познавате – те са състояния на сърцето. Те са детински, своенравни състояния. От нищо и никакви неща, които не струват ни пет пари, ти си в състояние да вдигнеш цял скандал – това са детински работи.

Та всички трябва да се владеете, т.е. да не се поддавате на такъв детински устрем. Вие ще употребите за сърцето си онзи пример за циганката, на която детето се разболяло, та казвало на майка си: „Мамо, геврече искам!“ – „Ще купим, мама, ще купим!“ – „Халвица, мамо!“ – „Ще купим, мама, ще купим!“ Смокини, орехи, ябълки – всичко искало то и тя все му казвала: „Ще купим, мама, ще купим!“ Най-последно умряло и циганката казала: „Е, мама, поне от всичко си хапна!“ Като дойде едно такова фалшиво желание в сърцето ви, кажете: „Ще бъде, ще бъде!“ – и там го оставете. И като

умре вашето циганче, това показва, че вашето по-низше състояние се е трансформирало в по-висше. Тогава ще си кажете: „Действително, всичко постигнах.“ Това значи, че си постигнал да трансформираш своите желания.

Смъртта означава трансформиране на едно състояние в друго, минаване от един образ в друг. В този случай смъртта не е страшно нещо, тя не е ограничение. Тъй трябва да схващате нещата. Разбирате ли ги така, ще бъдете близо до Истината. Щом ви дойдат някои неприятности, вие ще се спрете и ще си кажете тихичко: „Ще бъде, ще бъде!“ – и ще си отминете. Не се противопоставяйте на вашите желания! Голяма погрешка е да се противопоставяте на желанията си. Никога не влизайте в борба със себе си. Ще ви дам следното правило: не се бори със себе си! Какво ще постигнете, ако се борите със себе си? Изслушай себе си, добре разсъждавай и извади поука, но не се бори. Например някой казва: „Няма да направя това нещо.“ – Не, не се бори със себе си! Изслушай всичко спокойно, не разрешавай въпроса предварително. Това желание не е твое. Двама души се разговарят някъде, а аз ги слушам, мисля си, че това нещо е за мен, но си казвам: „Няма да участвам в техния разговор. Преди всичко това не се отнася до мен. Аз само ще ги изслушам. Те може да искат да отидат на разходка, това не ме засяга.“ А ние се вплитаме в чуждите работи и казваме: „Това се отнася до мен, аз няма да го направя, или пък онова ще направя“ и т.н. Нито едното ще направиш, нито другото.

Първото нещо: не се борете със себе си! Щом видиш една погрешка, вземи я, поглади я, потупай я, кажи А: „Ти си много разумна, ще бъдеш тъй добра да не ми правиш много пакости.“ Поговори А мъничко, тя разбира. Колцина от вас, които са решавали, че това няма да направят или онова няма да направят, са успели в туй отношение? Правили ли сте опити? Някой иска да изкорени един лош навик от себе си. Отде ще го изкорени? Този навик почти няма реално съществуване, той е само една илюзия на вашия ум. И онзи, който иска да изкоренява своите навици, аз го уподобявам на човек, на когото лицето е очернено. Той почва да се оглежда в

огледалото и казва: „Очисти се, де!“ Ще се очисти ли някога? – Никога. И вие сега се оглеждате в едно такова огледало. Огледалото никога няма да очисти черното ви лице. Ако се оглеждате само, вие по никой начин не можете да го очистите. Тогава какво правите? Разсърдвате се и хвърляте огледалото на земята. Ще се очисти ли черното ви лице сега? Мислите ли, че вашите петна ще се махнат, ако счупите огледалото? Може би туй дегизиране в дадения случай е потребно за вас. Да допуснем, че някой ви гони; дойде друг при вас и ви нацапва хубаво – като сте така очернени, няма да ви познаят. Няма ли да се зарадвате в този случай, че сте черни? Туй дегизиране в случая е на мястото си. Защо ще снемаш маската от лицето си? Туй е по отношение на ония неприятни състояния, които вие може би ще опитате. Не считайте, че те са нещастия за вас. Като станете сутрин и изпитвате едно неприятно състояние, спрете се, погледнете Природата и знайте, че в следния момент вашето състояние ще се смени на добро. Такъв е законът.

И тъй, като станете сутрин, ще си кажете следното: „Аз няма да се боря със себе си, но ще бъда в хармония със себе си; аз няма да бъда в противоречие с Природата, но ще бъда в хармония с Природата; аз няма да бъда в противоречие с Бога, но ще бъда в хармония с Бога.“ Произнесете тези думи и ще видите, че вашето състояние веднага ще се измени. Произнеси тихичко в себе си тия думи два-три пъти. Само така човек може да създаде в себе си велик характер. Само така ще разберете колко красива е Природата сама по себе си.

Във всеки даден момент вие имате работа с интелигентни Същества около вас, които са минали вашия път и го познават много добре. И те са готови да ви услужат тъй, както някой виден професор помага на своите студенти в лабораторията си. Правете опити и работете! Ако опитът ви не излезе сполучлив, помолете професора си да ви покаже как се прави този опит. Той ще започне да работи с вас и ще ви даде всички наставления, които ви са необходими; той ще ръководи опита, а вие ще работите. Следователно, когато вие

се намерите в противоречие с живота, ще повикате на помощ едно от тия разумни същества, които са ваши приятели, но ще ги слушате. Ще бъдете много внимателни при опита, който правите. Този опит става във вас. Вие сте една лаборатория, а вашите мисли и желания са елементите в нея. Като постъпвате така, ще видите, че животът е приятен. Затрудните ли се, ще повикате професора и с всичкото смирение ще внимавате, ще го слушате и ще отбелязвате всичко, което той прави. Ще отбелязвате в книжката си кое шишенце на кое място се намира. Трябва да бъдете внимателни към себе си! При това ще приложите и вашата вътрешна опитност. Тя ще даде стабилност на характера ви. Туй ще създаде онази вътрешна чистота, която е потребна за развитието на ума ви. Защото има неща, които се разбират само при една вътрешна чистота на съзнанието. Ако искате да развиете ума си, непременно трябва да имате чистота. Какво се подразбира под думата *чистота*? – Чистота в кръвта, чистота във всички сили, които действат във вас. Значи всички сили във вас трябва да бъдат първични, а не смесени. С тях трябва да работите сега. И тия сили хората изразяват с думите: „Да се обичаме, да бъдем разумни“, и т.н. Всички тия термини трябва да се преведат на един строго научен език. Като казвам *научен език*, не подразбирам науката, защото днес тя не може да ни даде подтик, но казвам, че тия неща трябва да се направят достъпни за един положителен живот, от който да добиете увереност във вашия вътрешен живот, да знаете, че има един велик закон, с който може да се работи.

Сега ще работите със закона на внушението в себе си. Ще казвате: „Ще ида, ще ида, ще ида; ще се моля, ще се моля, ще се моля“, и т.н. Вземайте ред силни думи и ги повтаряйте много пъти. Ето какво ще направите през следната седмица: ще си изберете една дума за понеделник. Каква дума ще бъде тя? Понеделник е ден на Месечината. Във вторник ще вземете друга дума, в сряда – трета, в четвъртък – четвърта, в петък – пета, в събота – шеста, и в неделя ще свършите. Ще повтаряте много пъти тия думи, които вие сами ще си изберете. Аз искам да видя какви думи ще изберете. Ще

започнете упражнението от сутринта. Избраната от вас дума ще я произнасяте сутрин сто пъти, на обед сто пъти и вечер сто пъти. Вие още не сте започнали със закона на внушението. Как ще си изберете думата? Ето как: ще се спрете в себе си тихо и спокойно, без колебание, и като се успокоите, в съзнанието ви ще изпъкне една дума. Тази дума е за вас – тя ще ви се понрави. Например ако аз правя упражнението в понеделник, ще повтарям думата *ще чистя*. На пръсти ще броите сто пъти. Природата обича точността, тя не си играе. И ако ти не произнесеш думата точно сто пъти, а само деветдесет и девет пъти, тя ще те хване за ухото. Ще броите точно сто пъти. Всички няма да изберете думата *чистя*, но ще изберете други някои думи, например *ще нареждам*, *ще пълня*, *ще изпразвам*, *ще мия*. По-добре е да употребявате някакъв глагол. Във вторник ще употребите думите *ще воювам*, *ще изправам* и т.н.

Въпрос: *Може ли думата „ще уча“?*

Във вторник не се учи. Учениците много добре знаят тази философия. Впрочем през всеки ден има определени няколко часа за учене. За вторник подхождат думите *ще побеждавам*, *ще превъзможвам*, *ще напредвам*, *ще ставам* и др. За сряда подхожда думата *ще уча* и други подобни. Всеки сам ще си избере думите. Тези думи трябва да са силни в съзнанието ви. Ще си ги поясните и ще ги запишете в едно тефтерче. Значи всяка дума ще произнасяте по триста пъти. Седем дена по триста пъти правят две хиляди и сто пъти.

Това са малки опити, които, ако изпълнявате добре, ще имате добър резултат. Те са подготовка за голямата работа, която ви предстои за в бъдеще.

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

НАПРАВЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИИТЕ

Дванадесета лекция
4 януари 1925 г.

НАПРАВЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИИТЕ

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Размишление

Прочетоха се резюмета от темите „Ролята на свръхсъзнанието“ и „Предназначението на гръбначния стълб“.

Четоха се работите върху темата „Защо се ражда и умира човек?“

За следния път ще пишете върху тема №11: *Какво зная аз?* Ще зададете този въпрос на себе си и ще си отговорите философски, в прикрита форма. Какво е казал Цезар? – „Дойдох, видях, победих.“ Какво е писал на римския Сенат? – Туй, което е знаел.

И тъй, ще мислите върху темата *Какво зная аз?* и ще пишете само същественото от това, което знаете. Няма да пишете върху това, какво сте учили или какво са ви казали, или какво сте запомнили, но само това, което вие знаете. Темата е дадена в най-добрата си форма.

След тази тема ще пишете върху тема №12: *Трите стълба на знанието.*

Между написаните числа на чертежа има ли някакво сходство или някакво съотношение? Числото 1 на кое друго число съответства?

Отговор: *На числото 10.*

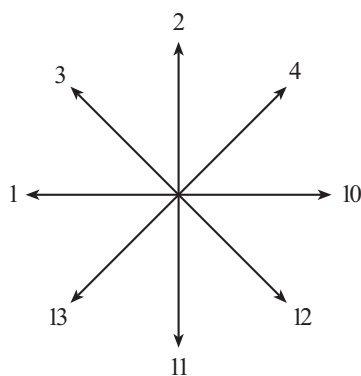
Числото 2 на кое число съответства?

Отговор: *На числото 11.*

Числото 3 на кое число съответства?

Отговор: *На числото 12.*

Ами числото 4 на кое число съответства?

Отговор: *На числото 13.*

Да допуснем сега, че ви се дава избор да си изберете едно от тия числа – кое число ще си избере всеки от вас? Изборът е свободен, но едно нещо трябва да знаете: че всеки не избира това число, което сам пожелава, но макар и несъзнателно, при избора той се подчинява на известни закони.

Въпрос: *Защо?*

Допуснете, че аз ви давам една обикновена игла за шев и ви накарам да вденете в нея едно въже, по-дебело от пръста ви и дълго една педя. Ще можете ли да вденете това въже в иглата, тъй както си е? – Не можете. За да се вдене това въже в иглата, изисква се мисъл. Вие трябва да обмислите как може да се вдене въжето. Как ще го вденете? – Ще го разнищите на малки, тънки нишки и така ще го прекарате постепенно през иглата.

Тези числа съществуват в Природата, наредени по същия начин. Те се срещат и в живота, но вие не можете да избирате, което число искате. Ще ме питате защо да не може да имате свободен избор? Представете си, че вие сте една положителна личност, значи плюс сте, но избирате числото 1. Този избор свободен ли е? – Не. Защо? – Понеже и числото 1 е положителна величина, каквато сте и вие, а това ще произведе у вас едно неприятно състояние. Аз говоря за живите сили в Природата.

Реплика: *Тогавя ще изберем числото 13.*

Това е още по-лошо число. Числата 1, 4, 10 и 13 са все положителни. Числото 2 е отрицателно. Следователно, когато вие сте положителни, можете да изберете числото 2. Изберете ли числото 2, може да изберете и 12. Числото 12 е закон на резултати. Как е създадено това число? Това число показва как може една положителна енергия да се превърне в отрицателна. Има закон, който показва как могат да се превръщат силите. За да превърнеш една енергия в друга и да

можеш да я използваш във всички нейни проявления, трябва да се направи едно обръщение, един цял кръг, да се мине през дванадесетте зодии. Та вие може да изберете числата 2 и 12, но трябва да разбирате законите на дванадесетте, защото в това число единицата е положително число и ще се сблъска с нея. Затова енергията на единицата трябва да се прокара в числото 2. Това число показва закона, метода и начина, с който трябва да действаме.

Ще ви запитам следното нещо: как трябва да говорите в даден случай – меко или остро? Кой говор е по-добър, мекият или острият?

Отговор: *Мекият.*

Да, когато говориш отблизо, трябва да говориш меко, но когато говориш отдалече, от един километър разстояние, ще говориш остро, високо. Тъй че под остро и високо говорене се разбира говорене отдалече. И тогава, докато речта на онзи, който говори отдалече, стигне до определеното място, вълните на говора постепенно отслабват и този, който слуша, чува мекичък глас. Та когато някои хора ви се виждат много мекички, то е, защото говорят отдалече, а когато се приближавате към тях, гласът им става по-силен, по-висок и вие казвате за тия хора, че говорят грубо. Същото нещо се забелязва и в Природата: някои от нейните тонове са силни, а някои – слаби. Когато Природата ни говори отдалече, тя е много тиха, нежна, затова пък ние не трябва да изменяме своята дистанция по отношение на нея. За да чуем някои от нейните тонове, трябва да сме близо до нея – тогава тя ни се вижда страшна.

И тъй, числото 1 е положително. То показва посоката, отдето идват енергиите. Числото 2 показва посоката, накъдето отиват енергиите. Числото 3 показва работата, която са извършили тия енергии в даден случай. Такива числа като тройката ние наричаме средни, неутрални. Тия числа не са нито на едната, нито на другата страна. Само едно неутрално число може да се тури за директ, за подпора на нещо, защото то не се мести. Всичката устойчивост в живота се дължи на неутралните числа. Когато се говори за

положителни и за отрицателни числа, питам ви: знаете ли кои дни през годината са положителни, кои са отрицателни и кои – неутрални? Онези от вас, които се занимават с астрология, трябва да прегледат колко дни през годината са положителни, колко са отрицателни и колко са неутрални. Това ще бъде и една малка забава, едно упражнение за ума.

В окултната наука се изискват от учениците няколко условия, сили. Най-първо той трябва да има не само силна воля, но и благородна, устойчива и разумна воля. Защо му е такава воля? – Няма ли такава воля, той не ще може правилно да прояви силите, с които действа; има ли тази воля, всяка сила, която ще прояви той, ще представлява един чук, употребен разумно на своето място и време. А вие знаете, че всеки чук може да произведе своя ефект само в една разумна и силна ръка. Иначе някой може да вземе този чук от ръката ти и с него да ти разбие главата. Чукът или каква да е сила в ръката на слабия човек е в негов ущърб. Ние виждаме това нещо и в съвременната култура. Мнозина хора, на които умовете не са приготвени, като добият малко знания, не могат да ги използват и това знание вече е в техен ущърб. Ето защо вие трябва да се стремите да разширявате съзнанието си и чрез него да калите волята си – да бъде силна, устойчива и разумна. Имате ли такава воля, вие ще я прилагате за изправяне на своите минали погрешки. Всички имате погрешки, лични и наследствени, които трябва да изправите. Някои от тия погрешки се виждат, някои не се виждат; някои се знаят, някои не се знаят. Вие трябва постоянно да работите върху себе си с волята си, както един скулптор постоянно работи върху своята статуя, защото от тази работа зависи благото на вашия живот. За да прекарате един разумен живот на Земята, за да бъдете по възможност щастливи, трябва да имате силна воля. Силна воля пък е разумната воля. В това отношение вие трябва да изучавате математиката. Не казвам, че трябва да бъдете математици, но трябва да мислите математически, защото математическата мисъл е точно определена. Някой може да мисли, че нещата в математиката стават по няколко начина. Не, там нещата

не могат да стават по няколко начина. Например тъй както е поставена единицата, тя не може да се замени с друго някое число. Вие може да турите в нея друг символ, но като количество, като сила вие в даден случай не може да я замените с нищо друго. Освен с математиката вие трябва да си служите и с геометрията: да превръщате математическите величини в най-красиви геометрически форми – без това нещо вашата воля ще остане завинаги слаба.

Ще ме питате: „Как можем да уякчим волята си?“ Ще ви дам един умствен начин за уякчаване на волята. Например страх ви е от мечка. За да се калите, не трябва да отидете в гората, да ви срещне някоя мечка, че да изгубите и ума, и дума, но ще си представите мислено, че мечката иде у дома ви. Вие ще си представите, че я гладите по главата. При този опит страхът, който се поражда естествено у вас, започва постепенно да се възпитава.

После, направете друг опит. Страх ви е от сиромашия. За да надделее този страх, представете си, че сте богат човек, че имате на разположение десет милиона лева, замък, къща, градина, но започвате постепенно да губите това-онова, докато станете последен голтак, без пет пари в джоба. При това положение стремете се да бъдете спокойни между хората, да не губите равновесие. Ако не можете да правите тия опити, тия маневри мислено в живота си, то като се сблъскате с действителния живот, няма да издържите, ще се уплашите. Военните правят такива маневри преди война, та като се отвори някоя война, да бъдат подготвени. Ето защо и окултният ученик трябва да прави ред маневри, за да кали волята си. Прави такива умствени маневри срещу това, от което най-много те е страх.

Трети опит. Вие се гневите много. Как ще въздействате върху този гняв? Ще си представите мислено, че дохожда някой у дома ви и ви обижда. Вие сега ще се стараете да не се разгневите. Тия упражнения, тия маневри са много приятни. Вие ще ги правите, когато нямате друга работа. След като сте учили днес два-три часа и сте се уморили, ще изживите двадесет минути или половин час най-много за такова едно

упражнение. След това ще се почувствате освежен, като че сте придобили нещо. Препоръчвам тия упражнения на всички, защото те са много ефикасни. И без това в живота ви ще се явят много спънки и мъчности, а по този начин поне ще ги посрещнете по-спокойно. С тия маневри ще бъдете подготвени, та като дойдат тия случаи в живота ви, ще знаете как да постъпвате.

Четвърти опит. Да кажем, че ви е страх от змия. Как ще премахнете този страх? – Ще намерите някъде една умряла змия и ще я хванете с ръка. Ще я подържите малко, ще я погладите, докато свикнете с нея. След това ще се опитате да уловите някоя жива змия. По този начин ще добиете известна опитност.

Въпрос: *Ами ако ни ухапе?*

Вие ще вземете един чатал, ще я натиснете с него по главата, ще я погладите по тялото и после ще я пуснете. Ще ѝ кажете: „Аз съм малко страхлива, искам да се каля в страха, затова правя този опит.“ Тъй ще каже ученичката, която иска да се калява, но същото ще каже и ученикът – и той ще признае, че е страхлив. Този опит ще направите първо умствено, защото когато човек дойде до положителните опити, трябва да бъде много внимателен, за да не пострада. Змиите са много пъргави, затова и човек трябва да бъде много сръчен, за да се запази от тях. Змиите са хитри, но не дотолкова, колкото вие си мислите.

Тия упражнения, които ви давам, действат благотворно върху човека и служат за каляване на мисълта. Някои от вас се плашите от паяк, други – от мишка, трети – от жаба, и т.н. Правете тия маневри, за да надвиете страха. Дойде ли ви някоя отрицателна мисъл, правете тия упражнения.

Ще ви дам друго обяснение за говора отблизо и говора отдалече. Когато гласът иде отблизо, той е от сърце. Когато пък някой говори за недостатъците на хората, гласът иде отдалече. Или ако вие сте банкер и давате пари под лихва, можете да говорите тихо. Казвате на длъжника си: „Ти направи ли сметките?“ Длъжникът също говори тихо, казва: „Ще почакаш малко, след няколко дни ще уредя сметките

си. “Банкерът ви говори тихичко, но в същото време изпраща свои агенти да видят имате ли имущества и какви са те, за да се осигури. Това тихо говорене не е от сърце – този глас иде отдалече. Хората, които говорят отдалече, не са хора на сърцето. Щом един човек прави добро с някаква задна цел, той говори отдалече. Когато пък някой човек прави добро, без да очаква някакво лично благо, то е по простата причина, че това е една Божествена постъпка – такъв човек говори отблизо. В такъв случай този човек, като прави добро, радва се за постъпката си, без да има предвид някаква облага.

Казвам: вие трябва да правите разлика между вашето естество и вашето съзнание, т.е. вашето Аз. В естеството на човека има много неорганизирана материя, т.е. много сили, управлението на които не зависи от вас. Има някои прояви, които са волеви и зависят от вас; има обаче някои действия във вашия организъм, които не са волеви и не зависят от вас. Как се наричат тия действия?

Отговор: *Автономни.*

Например биенето на сърцето не е волеви акт. Та когато кажем, че можем да направим някои неща, подразбираме, че те са волеви действия, а когато кажем за някои неща, че не можем да ги направим, подразбираме действия, които не са волеви. Например, ако ви кажа да пренесете Витоша от едно място на друго или да прехвъркнете от Земята на Месечината, тия неща са невъзможни за вас. Но в даден случай има неща, възможни за вас. При сегашните условия, когато говорим за воля, трябва да знаем, че има един кръг на действия, които са възможни – значи те са волеви движения. Но има и един външен кръг на действия, които засега са условни и не зависят от нас – те не са волеви движения. Тъй щото, когато говорим за волеви действия, разбираме тия, които са под контрола на нашата воля. А тия, които не са волеви действия, те са под контрола на чужда воля, под контрола на чужди същества, които седят по-високо от нас – и те от своя страна се подчиняват на други същества. Ангелите например, които седят по-високо от нас, разбират законите на растителното царство, но не разбират живота и законите

на животинското царство. Един ангел не може да направи една коза например. Туй изкуство владеят архангелите. Тъй щото, всички същества имат свой район на действие според своята разумност и възможност. Разбира се, дейността на ангелите във връзка с тази на човека е по-обширна, но в сравнение с тази на по-висши от тях Същества е ограничена. Следователно, като завладеем всички волеви действия, всички сили, които са вложени в нашето естество, тогава ще пристъпим и към възможностите на външния кръг. В окултната наука съществуват ред разумни методи за проява на волевата сила у човека.

Упражнение: Всички прави! Лявата ръка надолу, дясната ръка настрана. Дясната ръка се поставя върху китката на лявата, после се движи нагоре по същата ръка, над главата, надясно, настрана и надолу. Когато се прави това упражнение, произнася се следната формула: „Аз мога да направя всичко, което моят ум ми продиктува.“ Същото упражнение се прави с движение на лявата ръка, като се произнася формулата: „Аз мога да направя всичко, което моето сърце ми продиктува.“

Туй упражнение е добро за концентриране, особено ако произнасяте формулите мислено. Това упражнение е необходимо за владеење на мускулите и за подобрене на кръвообращението. Ще правите упражненията в продължение на десет дена. Но законът е: да не правите едновременно движението с двете ръце. Ако сте паднали духом, ще употребите първото упражнение – движение с дясната ръка. Понеже това упражнение е активно, ще превърне вашата пасивна енергия в активна. Когато пък сте много енергични, ще употребите второто упражнение – движение с лявата ръка. То ще урегулира натрупалите се у вас енергии. Тъй че в продължение на десет дни всеки от вас, според състоянието си, ще употребява или едното, или другото упражнение. Ще правите тези упражнения, докато ви е приятно; щом ви станат неприятни, ще спрете. Въобще движенията с дясната ръка са по-ефикасни, по-мощни; движенията с лявата ръка се употребяват за възстановяване на силите.

Упражнение: Всички прави! Ръцете хоризонтално, настрани. Очите затворени. Отпразете мисълта си нагоре! Ръцете затворени над главата, във форма на триъгълник. Ръцете разтворени и поставени хоризонтално. Ръцете спуснати надолу.

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

КВАДРАТУРА НА КРЪГА

Тринадесета лекция
11 януари 1925 г.

КВАДРАТУРА НА КРЪГА

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Размишление

Прочете се резюме от темата “Защо се ражда и умира човек?”

Прочетоха се работите върху темата „Произход на съзнателните и несъзнателните движения“.

Как бихме отговорили на въпроса: коя е най-близката цел на човека в живота?

Отговор: *Слънцето.*

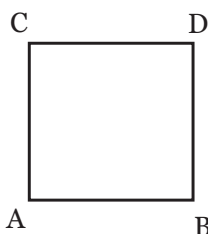
Ами за други кое е най-хубаво?

Отговор: *Небето.*

За всеки човек най-хубаво е това, което в даден момент му липсва.

Сега ще ви задам един философски въпрос: защо Питагор искал да намери квадратурата на кръга? Какви са били неговите съображения? Защо именно в окултната наука се стремят да определят квадратурата на кръга? Защо искат да намерят това, което не може да се намери?

Отговор: *Това нещо като проблем на геометрията е невъзможно да се определи. То представлява символ в алхимията.*

Да допуснем, че квадратът представлява проекция с четири точки, насочени някъде от пространството към дадена плоскост. Ние можем да приемем, че тия четири точки на квадрата *ABCD* са проекции на физически сили или на подсъзнателни сили, или пък на съзнателни сили. Мислите ли, че

резултатите на всички тия четири проекции на точките A , B , C и D ще бъдат еднакви? Всяка линия показва възможностите на дадена проекция. Например точката A има само две възможности: от A към B и от A към C . Еднакви ли ще бъдат възможностите на проекцията B ?

Отговор: *Те са еднакви само количествено.*

Да допуснем, че точка A представлява един извор, а точка B – друг извор в Природата. На единия извор е построено едно динамо, за да осветлява града, а на другия извор е направена една воденица. По количество водата на тия два извора е еднаква, но разумните сили, които използват тази вода, не са еднакви. Разумността зависи от широкото използване на външните сили. Следователно резултатите на тия две проекции няма да бъдат еднакви.

Да приемем, че този квадрат е образуван от четири реки, които са еднакво големи по дължина и равни по количество на водата си. Да кажем, че едната река е на Северния полюс, другата – в умерения пояс, третата – на Южния полюс, а четвъртата – на самия Екватор. Как мислите, еднакви ли ще бъдат резултатите на тия реки?

Отговор: *Течението на водата ще бъде различно.*

Сега ще ви обясня какво показва квадратът. Той изразява закон, според който една погрешка може да се изправи в четири поколения. В това отношение квадратът е мярка, с която могат да се разрешат погрешките. Значи ти можеш да изправиш една погрешка още при линията AB ; ако изгубиш този случай, ще можеш да я изправиш при линията CD ; и най-после, имаш и четвърта възможност – да изправиш погрешката си при линията DB – тя е крайният предел за изправяне на погрешките, по-нататък не можете да отидете. Всяка погрешка трябва да се изправи в четири поколения най-много. Затова, щом напишете един квадрат, ще знаете, че той означава закон, според който погрешките ви трябва да се изправят най-много до четири поколения. Това е вътрешното значение на квадрата. Четирите проекции на квадрата пък показват начините, смекчаващите условия, при които можете да изправите погрешките си. Ето защо вашите

мисли, чувства и действия представляват сили, с които може да манипулирате при изправяне на погрешките си. Когато Питагор нанасял квадрата в окръжността и с това искал да намери квадратурата на кръга, той се стремял да намери условията, при които може да се изправи общият живот на хората. Когато впишете квадрата в кръга, само тогава ще определите в кое поколение ще може да се изправи една погрешка – дали в първото, във второто, в третото или в четвъртото поколение. Могат ли да се слоят в едно четирите проекции на квадрата?

Отговор: Ако подложим квадрата на бързо движение, той ще ни се представи като права линия.

Значи четирите му проекции ще се слоят в права линия, а правата линия при бързо движение ще се слее в една точка. Та една погрешка може да се изправи с бързината на светлината, а това зависи от духовността на човека. Ако един човек е високо духовен, той може да изправи една своя погрешка още в първото поколение. Някога между бялата и черната раса става прекръстосване: майката може да е от бялата раса, а бащата – от черната. Какво ще стане тогава? Коя раса ще се прояви по-напред? – Понеже бялата раса е по-силна, по-голяма е възможността да се родят повече бели деца, отколкото черни. Все пак ще има възможност поне през едно от четирите поколения да се прояви и бащата. Той може да се прояви още в първото поколение. Ако не се прояви тогава, поне през второто, третото или четвъртото поколение ще се прояви и с това въпросът се свършва. Ето защо квадратът е необходим за изправяне на известна погрешка.

Когато става въпрос за реализиране на добрите неща, там вече квадратът не е необходим. Доброто се изразява с кръга. Пределът на Доброто е по-голям. За да се реализира едно добро, изискват се две хиляди и петстотин години. Това показва, че ти не можеш да реализираш едно добро нито само в първото, нито във второто, нито в третото, нито в четвъртото поколение, а се изискват най-малко хиляда поколения. Значи и след хиляда рода все пак ти се отдава

случай да направиш едно добро. Та виждате колко широка е възможността да се направи едно добро. Като говоря за Доброто, не разбирам обективно добро, но идейно Добро. Например ти искаш да направиш едно добро някому, да се пожертваш за някого или да посветиш живота си на някого. Ако не успееш да направиш това добро още в първото поколение, ще можеш да го направиш във второто или в третото, или в четвъртото поколение, или най-после след хиляда поколения все ще имаш възможност да реализираш това добро. Голям е срокът, през който ще имаш възможност да направиш това добро. Значи замисленото от тебе добро е валидно през всичкото време от хиляда поколения.

Питам сега: какво е отношението между срока за изправяне на погрешките, на злото, и този за правене на добро? В първия случай имате отношението едно към четири, а във втория случай – едно към хиляда. Значи злото работи само в един свят, а доброто работи едновременно в три свята. Всяка нула в числото 1000 представлява един свят. Когато погрешките засягат само физическия свят, те се отнасят само до тялото, затова човек, като пострада малко, всичко се ликвидира. За доброто обаче има по-големи условия – то се проектира в няколко свята. Широк простор има за доброто. Когато човек иска да направи едно добро, той може да започне от физическия свят и да стигне до Причинния свят – там да направи доброто. Понеже доброто може да се направи в няколко свята, затова силата на доброто е мощна. Грешникът или престъпникът не може да направи зло от Духовния свят. Затова именно един добър човек е равен на хиляда лоши хора. Ако хиляда лоши хора направят хиляда злини, а един добър човек направи едно добро, доброто унищожава тия хиляда злини. Някои мислят, че злото е по-мощно. Не е така. Злото е по-мощно количествено, но по своята интензивност доброто всякога взема надмощие – то прониква злото. Затуй, когато дойде злото, не трябва да се обезсърчавате: ще знаете, че то е на кората само, т.е. на повърхността.

Сега вие се учудвате, понеже не вярвате в това Учение, не можете още да го разберете. Вие казвате: „Как мога да

повярвам, докато не опитам нещата?“ – Не, първо вие трябва да приемете нещата, а след това ще почнете да работите върху тях. Това е нещо, подобно на аксиомата в математиката. Най-първо ще допуснеш нещата, а после ще работиш върху тях. Не мислете, че като се съмнява човек, това е наука. Не, първо нещата трябва да се допуснат, а после да се докажат. Като се върви по този начин, пътят на ученика е безопасен. Ако само допуснете нещата, без да работите върху тях, тогава се излагате на изкушения. Например ти допускаш, че можеш да станеш музикант, и започваш да работиш в това направление – пееш, свириш, докато най-после станеш музикант. Допуснеш, че можеш да станеш художник, и започваш да работиш в това направление. Ти трябва да постоянстваш дотогава, докато реализираш това, което си допуснал. Обаче човек не може да допуска всички неща. Има едно ограничение в допусканията, а именно: допускат се само разумните неща. Ако допуснеш известна аксиома, това е разумно нещо. В Природата има един закон, според който ти не можеш да допуснеш неразумни неща. Например не може да се допуска, че човек с празна глава, без мозък, може да мисли. Един глупав човек може да допусне това нещо, но един разумен човек никога не може да допусне, че една празна глава, една чутура може да мисли. Разумният човек никога не може да помисли, че житото може да расте върху леда или че може да се съгради една къща върху окото. Тия неща можеш да ги помислиш, но не и да ги допуснеш. Има неща, които законите на разума не допускат. По-висшите същества от тебе ще ти кажат, че не можеш да допуснеш това, което си реализирал. Ето защо ние можем да оперираме в живота само с разумни сили.

Често казвате: „Аз мога да направя всичко.“ Какво разбирате под тия думи? В това изречение ще прибавите нещо, защото не е пълно, липсва му нещо. Да кажете, че можете да направите всичко, това значи, че не разбирате закона. Ще кажете: „Аз мога да направя всичко, което е разумно.“ Кажете ли така, законът работи отлично. И в Писанието се казва: „Просите, но не получавате.“ Защо? – Защото глупаво

просите, глупаво говорите. Някой казва: „Аз мога да направя всичко.“ – Не, не можеш да направиш всичко. На омото си къща можеш ли да съградиш? Във въздуха палат можеш ли да издигнеш? Цялата Земя от диамант можеш ли да направиш? Та като казваме, че можем да направим всичко, трябва да разбираме, че можем да направим онова, което е разумно, което е в кръга на възможностите в нашия живот. Като разбираме така нещата, и законите са верни за нас, и ние можем вече да работим разумно.

Ще ви запитам следното: коя мисъл е по-силна в съвременните хора – че те са лоши или че са добри? Някои казват: „Ние сме добри хора.“ Други казват: „Ние сме лоши хора.“ Коя от двете мисли преобладава в света? Някои употребяват думата *лош човек* в смисъл на добър човек. Кога именно? – Когато някой човек иска да се похвали, той казва, че е лош човек, а подразбира, че е добър. Друг казва, че е добър човек, а подразбира, че само в известни случаи е добър. Трети казва, че е от много добрите хора – това подразбира, че в известни условия е добър.

Първото нещо: всеки от вас трябва да се стреми да научи закона на единството – единство на мисълта. Например ако ви кажа, че вие мислите много добре, права ли е тази мисъл? – Тя е права за случая, но ти нищо не можеш да извършиш с тази мисъл. Когато някой ти каже, че мислиш много добре, и ти повярваш и се зарадваш, как мислиш – на права посока ли си? Значи ти досега не си вярвал, че мислиш право, а трябваше от този момент да повярваш в това. Тогава аз ще те питам вярно ли е това, на което ти отсега започваш да се радваш? Ето как гледам аз на тия и на ред други въпроси. Седим двамата, аз и приятелят ми, в тъмна стая, държим книга в ръка и никой от нас не може да чете. Казвам на приятеля си: „Чети!“ – „Не мога да чета.“ Той ми казва: „Ти чети!“ – „И аз не мога да чета.“ И двамата не можем да четем. Защо? Дали и двамата сме невежи? Но отварям свещта и казвам на приятеля си: „Чети!“ Той започва да чете. Как стана това? Нима за толкова кратко време той се научи да чете? Той ми казва: „Чети сега и ти!“ Аз чета. И двамата можем

да четем. Светлината ли дава възможност да четем? Не, да четем – това е възможност, вложена у нас, а светлината е само условие, при което тази възможност може да се прояви. Следователно, когато някой ти казва, че мислиш право, какво показва това? – Той иска да каже, че схващаш някъде добре въпроса. Значи у тебе има Светлина, при която можеш да четеш. В своята къща има светлина, затова отвори книгата си и чети! Туй трябва да разберете.

В света има само едно Същество, което може да мисли – то е Бог. Всички други йерархии и същества изразяват само Великото, Безличното. Ние само изразяваме Божиите мисли. И ако кажеш, че ти мислиш, не си на правата посока. Само Бог мисли, а ти изразяваш Божията мисъл. Бог всякога мисли право – в Него няма крива мисъл. Следователно ти трябва да си кажеш: „Аз мога да мисля при Светлината, която Бог ми дава.“ Или можеш да кажеш: „Бог в мен мисли право.“ Това трябва да кажеш в себе си – нищо повече. Когато кажете, че можете да мислите право, това нещо има двойко значение. Ако в тази мисъл вие разбирате проявлението на Великия безличен закон, който се проявява навсякъде, тогава сте на права страна, но ако под това подразбирате своето индивидуално и лично същество, вие сте на крива посока.

Та ако се схващате като разумно същество, което изразява правата Божествена мисъл, и подразбирате това велико начало у вас, това е друг въпрос. Ако обаче схващате, че човек мисли право, вие сте на крива посока, и няма да се мине дълго време, сами ще се уверите, че не можете да мислите право. Вземете например най-видните математици, които разбират математиката до най-големи подробности, и ми кажете дали са изчислили какво е разстоянието между Земята и Слънцето и с колко милиметра е разликата в изчисленията им. Аз определям половин милиметър разлика. Доколко ще бъде сигурен в техните изчисления, че след като пътувам определеното от тях време, с разлика само един сантиметър, ще стъпя право на Слънцето? Ако излезе така, ще кажа, че тяхната сметка е много права. Днес ред окултисти са изчислили по опитен начин колко е разстоянието от Земята

до Слънцето. Тези адепти, като излизат от тялото си, ходят до Слънцето, затова имат своя вярна мярка и точно знаят колко време им е нужно да отидат до Слънцето. Те знаят още и какви празни места има в пространството. Това пространство, което дели Земята от Слънцето, не е съвсем празно.

Въпрос: *Какво има в него?*

Чудесии има, там е цяла „Хиляда и една нощ“.

Та казвам: в света може да се изчисли всичко. Съвременната наука си служи със стари методи, но за в бъдеще учените хора ще отиват към новите, окултни методи, затова ще имат и по-правилни мерки. Сегашната математика например се отнася повече до Земята. Нейните изчисления имат своето приложение в постройката на пътища, при определяне движението и отклонението на планетите, на различните слънчеви системи и др. При тази си работа учените се домогват постепенно до все по-нови методи. Това е едно упражнение за тях. Това са задачи, които те сами трябва да разрешат – никой друг не може да им ги разреши. Великите Учители знаят колко е разстоянието от Земята до Слънцето, но не казват никому. Разбира се, най-първо се изучават малките мистерии: например изучава се вътрешното устройство на Земята. След това се изучава вътрешната страна на математиката и геометрията и най-после се пристъпва към великите мистерии на Слънцето, към изучаване разстоянието от Земята до Слънцето. Да знаеш какво е разстоянието от Земята до Слънцето – това е един лозунг, една парола. Това значи, че знаеш една Истина, знаеш как са нещата в Природата. Щом произнесете тази дума, Природата веднага ще ви отговори. Говорите ли на езика на Природата, тя веднага обръща внимание на вас; не говорите ли на нейния език, тя си мълчи, не ви обръща внимание. Затуй, когато изучаваме законите на Природата, когато изучаваме нейния език, трябва да бъдем крайно внимателни. Тя е много строга. Нейният език е крайно изразителен и по форма, и по съдържание, и по смисъл. Индусите например изучавали законите на Природата в ред

поколения и са придобили ценни методи. Като са изучавали физиология, законите на тялото, те са достигнали до следните резултати: един индус може да направи разрез на ръката си и след като положи здравата си ръка върху болната, за десет минути болното място е съвсем заздравяло. Докато според сегашните методи, за да се излекува този разрез, се изискват най-малко три-четири месеца, и пак раната няма да се премахне напълно, все ще остане малък белег.

Ще се стремите към вътрешното знание, към разбиране на Природата. Когато дойдете до Божественото знание, то ще внесе в душата ви вдъхновение – туй, което вие наричате ентузиазъм. Когато някои хора губят кураж, това се дължи на човешкото в тях. Кога изгубвате кураж? – Когато правите Земята от диамант, когато градите къща върху окото си. Значи мислите за неща невъзможни. Вземете например съвременните учени хора: те не вярват в Бога, а вярват в невъзможни неща – в късмет, в лотария и др. Някой от тях вземе лотариен билет и чака да спечели първа премия от петстотин хиляди лева. Тегли веднъж – нищо не печели; тегли втори път – пак нищо; тегли трети път – празен номер, но все пак вярва. Как се обяснява тази вяра?

Предидвегодини един господин ми разправяше следното: от двадесет години наред той се занимавал с търсене на имане – заровени богатства, съкровища. Той си имал една голяма книга, в която били написани богатствата от древността, заровени в земята. Веднъж прокопал едно разстояние от половин километър да търси големи богатства. Цели двадесет години той все копал. Казвам: ако беше си купил едно лозе и го копаеше редовно всяка година, за двадесет години той би спечелил петстотин хиляди лева. Но той още вярва, че ще намери заровено богатство в земята. Казвам му: „Напусни тази вяра, взemi си едно лозе, тия богатства в земята не са за тебе.“ Питам: отде се е зародила в неговия ум мисълта, че той именно е лицето, което ще намери тези съкровища? Той казва: „Ако намеря тия пари, ще си оправя работата. Това са петдесет-шестдесет чувала злато!“ Това са неща вероятни, възможни, но досега нито един човек не е намерил толкова

голямо съкровище в България. Туй злато обаче съществува в земята. Ако този човек би се занимавал малко с развитието на своя организъм, той би намерил златото. В България има богати рудници и толкова много злато, че можеш да натовариш с него и десет хиляди катъра, но работа трябва. Каква гениалност се изисква от човека, за да извади рудите, да ги разтопи и да ги прекара през огън. Аз ви привеждам този пример, за да ви предпазя от иманярство. Под това аз разбирам, че този човек иска да се домогне до лесния път на живота. Не избягвайте онези съчетания, които Бог е предвидил; не избягвайте възможностите, които Природата е вложила – това са най-красивите неща в живота. Не се плашете от мъчнотиите – всичко това ще се превърне за ваше добро. Не се оплаквайте от съдбата си, но работете – след време съдбата ви ще се усмихне. Това, което вие наричате съдба, представлява кармически закон.

Всички се нуждате от известна опитност, която, за да добиете, трябва да минете през страданията. Без страдания няма да имате опитност, а без опитност няма да имате знания. Свежите Божествени мисли не могат да дойдат другояче, освен чрез страдания. Ако Христос не беше решил да се жертва, да страда, съвременният културен свят щеше ли да има тези светли мисли? Значи страданията на човека отварят врата, дават подтик на всички ония души, които са останали назад. Следователно страданията на този човек донасят хубав плод, отварят широк път, през който сега мнозина минават. Римските императори живееха отличен живот, пълен с разкош и удобства, но какво остана от него? Те не допринесоха нищо на света.

Тъй щото този закон работи над всекиго. Ако някоя ваша идея повидимому се разпъне, вие трябва да знаете, че тази ваша идея ще донесе блага за други някои ваши идеи, които идат след нея. Това са закони, с които трябва да боравите, за да преодолявате мъчнотиите, с които ще ви посрещнат в живота. При сегашните условия, при гъстата материя, в която се движите, при всяка стъпка изобщо, ще срещнете мъчнотии. Често вие сте герои, но докато срещнете

опасността. Например някои казват: „Да видя мечка, няма да се плаша.“ Като видиш мечката, тогава ще се изпиташ, а не преди да си я видял. Това са само изяснения на този закон. Колко изкушения има да мине човек при условията, при които днес живее! Човек трябва да бъде много умен, за да надвива на изкушенията.

И тъй, при закона на квадрата имате числото 4. В него има една възможност – всяка погрешка може да се изправи чрез закона на внушението. Значи тук има само едно условие, при което може да се ликвидира със старите погрешки. При закона на кръга обаче имате числото 1000. Тук човек е по-свободен, защото неговите възможности са повече – той едновременно действа в четири свята. Тук наследствеността е изключена. Доброто е творчески закон. Погрешките влизат в закона на наследствеността.

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

ДВЕТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ

Четиринадесета лекция
18 януари 1925 г.

ДВЕТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Размишление

Прочете се резюме от темата „Произход на съзнателните и несъзнателните движения у човека“. Прочетоха се работите върху темата „Какво зная аз?“

За следния път ще пишете върху тема №13: *Най-важната буква в азбуката. Ще вземете тази буква като някакъв символ.*

С какъв математически знак ще означите мисълта: „Аз зная, че зная“?

Отговор: *С положителни знаци: + +*

Ами с какъв знак ще изразите мисълта: „Аз зная, че нищо не зная“?

Отговор: *С положителен и отрицателен: + –*

С какъв знак ще изразите мисълта: „Аз зная, че излизам от Бога и се връщам към Бога“?

Отговор: *С положителен и отрицателен: + –*

Какъв процес е връщането при Бога – положителен или отрицателен?

Отговор: *Отрицателен.*

Телата се връщат, когато изгубят своята сила. Когато човек завърши своето развитие на Земята, той оставя тялото си долу, а душата му отива при Бога.

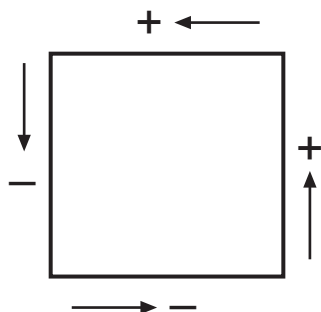
Какви други идеи имаше в темите ви? Какво знае гладният?

Отговор: *Че е гладен.*

Какво знае ситият?

Отговор: *Че е сит.*

И наистина, гладът ангажира всичкото внимание на човека, той е център за него, но щом се насити, тогава се намира в състояние, противоположно на глада.

Колко положителни и колко отрицателни страни има квадратът?

Отговор: Ако се вземат страните като движение, той има две положителни и две отрицателни страни.

Като окултни ученици вие трябва да изучавате мозъка, който е едно динамо, в което се събират разни видове енергии – положителни и отрицателни. Тия състояния на отпадналост, на апатия, които изпитвате понякога, се дължат на мозъка, или на излишните потенциални енергии. Тези енергии се намират на различни места на главата и на ръцете. Горната, косматата част на ръката, е положителна, а вътрешната, гладката част на ръката, е отрицателна. Двете устни са отрицателни, веждите са положителни; горната част на челото, дето действат висши, съзнателни или творчески енергии, е повече магнетична; в горната част на главата, която е покрита с косми, има повече положителни, морални енергии; долната част на лицето, при брадата, е положителна. Тъй че на всяка част на лицето можете да поставите различни знаци – плюс или минус. Въобще лицето е един трансформатор на енергии.

В човешкия мозък има едно движение във вид на осморка. Същевременно в мозъка, или по-право казано – в етерния двойник на човека, има друго едно движение, кръгообразно, което ни спомага да ходим право. Понеже тялото на човека не е достатъчно устойчиво, то като дойде някакво влияние отвън, което нарушава това движение в човека, той изгубва своето равновесие и пада. Направете следния опит: когато вървите из пътя, помислете си за някое лице, което седи по-долу от вас, което е в дисхармония с вас, и ще забележите, че веднага ще изгубите равновесието си и ще паднете или наляво,

или надясно; или напред, или назад. Тези дисхармонични мисли, които ще се явят в ума ви, ще предизвикат спирание на етерното движение във вас. И всякога, когато падате на земята, причината за това е, че мисълта за друго някое лице заема първо място в съзнанието ви. Вие падате още и по причина на това, че някоя дисхармонична мисъл е дошла от друго лице във вашето съзнание, подсъзнание или самосъзнание. Ако туй лице, което е предизвикало вашето падане, е с отрицателен характер, вие ще паднете на лицето си; ако неговите енергии са положителни, вие ще паднете на гърба си. Когато пък помислите за някое лице и не паднете, значи това лице е в хармония с вас. Изобщо ще знаете, че когато пътувате по високи места, ще трябва да се пазите да мислите за слабостите на някой човек, а ще мислите само за възвишени и благородни неща. Не трябва да ви занимават никакви посторонни идеи, но само живи идеи. Идеи за възвишеното, красивото и великото в света трябва да движат вашия ум. Тогава и движението на вашия мозък ще бъде правилно. Не спазвате ли това нещо, много пъти при пътуване ще бъдете изложени на падания, които водят до тежки последствия. Много пътници са платили с живота си при всяко отклонение от правата и чиста мисъл.

Реплика: *Навярно както Земята запазва плоскостта на своето въртене, така и това движение в мозъка запазва равновесието на човека.*

Да. Ще ви дам един пример за пояснение на мисълта си. В Сливен имаше един наш приятел, който беше слаб физически и ред години боледуваше. Няколко души отиват на разходка до връх Кутелка и към тях се присъединява и този наш приятел. Този връх е много стръмен, затова всички вървели много внимателно и съсредоточено. Един господин от компанията си събува обувката, понеже те му препятствали на мисълта, а искал да бъде по-съсредоточен. И наистина той преминал пътя благополучно, но стигнал върха цял уморен и в пот. Нашият приятел обаче не свалил обувката си, понеже мисълта му била заета с нещо по-възвишено и благородно, и затова стигнал леко и безпрепятствено на върха. От този

момент болезненото състояние го напуска, той се освежава и добива вяра. Ето защо при изкачване по високи планински местамисълтана човека трябва всякога да бъде съсредоточена, без раздвоение. Ако човек се занимава с противоположни мисли, които нямат нищо общо с неговото развитие, той може да си пукне главата по софийските улици. Всякакви посторонни въпроси се разрешават вкъщи, а не по улицата. Вървиш ли по улиците, или качваш ли се по високи места, ще разрешаваш идеални въпроси, за да бъдат движенията на вашия мозък правилни. Ако някой от вас се съмнява в това, може да го провери. Направете един такъв опит. Значи човек всякога трябва да мисли това, което е в негова полза.

Да знае човек, че знае, това е една много далечна формула. Аз бих поставил тази формула в следния смисъл: „Аз зная, че знанието седи в незнанието.“ Второ положение: „Аз не зная, че знанието седи в знанието.“ Когато писахте върху темата „Какво зная аз?“, на себе си ли писахте интимната идея? Това е най-лесната работа, която можете да направите. Нима е мъчно да видя колко пари имам в касата си? Нима е мъчно за един ученик да разбере колко знае по математика, по геометрия, по химия и т.н.? Щом обърнеш всички страници на учебника, ще видиш, че всички формули, които не разбираш, не ги знаеш, а всички формули, които разбираш, ги знаеш. Можете ли да ми докажете, че водата действително се състои от водород и кислород?

Отговор: *Ние знаем, че водата се състои от водород и кислород.*

Не, ние предполагаме само, че е тъй, защото и учените хора го предполагат. Законът може да е верен, но това, което учените наричат кислород, един ден може да се докаже, че не е такова, каквото днес го описват. Теорията за създаването на водата може да се обясни и по друг начин, но и сегашното обяснение не е лошо. Разбира се, кислородът като елемент има своите белези; и водородът също. Какви са тогава признаците на водата?

Отговор: *Тя е течност.*

Водородът може ли да се превърне в течност?

Отговор: *Може.*

Човек може ли да уталожии жаждата си с течен водород?

Отговор: *Не може.*

Защо?

Отговор: *Защото водородът се превръща в течност при много ниска температура и голямо налягане. При тази ниска температура човек може да замръзне.*

Какви свойства придава кислородът на водата?

Отговор: *Повече свежест.*

Той придава още и топлина на водата. Кислородът като положителен елемент е активен, усилва горенето. Част от водата се поглъща от организма и там се разлага. Някои части от организма се нуждаят от водород; други части се нуждаят от вода за промиване, а в някои случаи водата се разлага на своите съставни елементи, които образуват нови съединения в тъканите, и в трети случаи с част от водата се изхвърлят от организма. Същото нещо става и с другите елементи.

Тази сутрин ви говорих, че ако се вложи в организма на човека органическо желязо повече, отколкото е нужно, човек съвършено огрубява, става сух и се окислява. Всички пороци в човека се дължат на желязото. Неустойчивостта на човека се дължи на неорганическото желязо в организма му. Това пък, дето човешката реч понякога е жлъчна, язвителна, се дължи на бакъра, на медта. Тя образува в организма различни отровни съединения. На кой бог е качество медта?

Отговор: *На Венера.*

Значи в Любовта има мед, бакър. Съвременната любов на хората не съдържа злато. Ето защо в бъдеще хората трябва да научат закона, чрез който да привличат повече злато в състава на любовта си. Как може да се изхвърлят излишната мед и желязо от човешкия организъм? – Тия елементи трябва да се разложат по алхимически начин и така да се изхвърли излишъкът от тях. Това вече е работа на алхимията. Тя се занимава с превръщане на всички неблагородни елементи в благородни. Има много благородни елементи, които засега не са познати на съвременната наука. Всички

елементи, които съществуват в Природата, съществуват в известно количество и в човешкия организъм, обаче те не са разпределени навсякъде в такова количество, в каквото е нужно – вследствие на това в организма се ражда една малка дисхармония, или една аномалия. Затова именно алхимията се занимава с превръщане на нисшите елементи в благородни.

Какви ще бъдат качествата на благородните елементи, които човечеството още не познава?

Въпрос: *За да бъде една душа великодушна и щедра, какъв елемент ѝ е необходим?*

Калай, като елемент на Юпитер. После, нужни ѝ са злато и платина. Имайте предвид, че всички алхимици подразбират друго нещо зад елементите: зад тях се крие нещо друго. Названията мед, калай, желязо са само за простите хора, а за алхимиците и за посветените хора в тия елементи се крие нещо особено, което само те разбират. Ако те бяха изнесли пред света всичко това, както е в действителност, биха ги изгорили на кладата.

Ще ви запitam от какво произтичат честите избухвания в човека? – Те са следствие от неправилното набиране на енергиите в организма на човека. Например ще забележите, че някоя част на лицето на човека или носът му се движат. Защо? – Това показва, че на тия места има събрана повече енергия, която иска да излезе навън. Понякога тия енергии се натрупват в долната част на ухото, в гънките на устата, в скулите на лицето и другаде. В такива случаи човек става индиферентен като бивола. Той няма индиферентността на философа, но става своенравен, упорит. Това ние наричаме *глупав консерватизъм*. На това се дължи упадъкът на атлантската раса, докато в бялата раса, обратно, енергията е положителна, влияе за разширение на мисълта.

За да опитате силата на волята си, трябва да правите ред опити. Например опитайте се да заповядате на всеки косъм от главата си да улегне хубаво и косата ви да стане по-мека, отколкото е била. Ако по този начин вие заповядвате на клетките, отдето започват космите, те ще ви слушат.

Можете да заповядате на тия клетки и така, че космите ви да настръхнат. Това нещо можете да го направите лесно. Когато космите щръкват, т.е. когато се изправят нагоре, това показва, че у човека има повече електричество. За да премахнете това електричество, трябва често да прекарвате ръцете по главата отгоре и да го отправяте чрез тялото си в земята. По този начин именно ще се изразходва тази енергия. От набирането на тази излишна енергия става скъсване или пукане на някои мозъчни нишки. За да се погълне част от тази енергия, Природата ни праща страдания. Понякога, за да не се скъса някоя от мозъчните нишки или да не се пукне някой кръвоносен съд, когато вървим по пътя, Невидимият мир ни създава известни спънки, за да паднем на улицата някъде, та по този начин да излязат навън част от тия излишни енергии. Преди да си паднал, мислиш това да кажеш някому, онова да кажеш, ядосваш се, не си разположен, но след като паднеш, ставаш весел, разположен и повече не се тревожиш. Значи Земята е взела всичката излишна енергия от тебе и ти дохождаш в нормално състояние. Тогава благодарете на Невидимия свят, който ви помага така, защото иначе ще дойдат по-големи страдания.

Та вие мислите, че между малките неща, които стават в живота ви, няма никаква връзка. Не, всичко е свързано едно с друго. Във всичко има смисъл. Дали вие съзнавате това нещо, или не, то е друг въпрос, но всяко нещо си има своята причина и последствие. Природата обича реда и порядъка и ако вие създавате някаква малка дисхармония, тя, за да даде ход на нови енергии, ще уравни всички сили у вас, които са причина за тази дисхармония. Ако вие сте умен, оставете всичко на нея – тя ще урегулира всичките ви работи, тя ще урегулира напълно живота ви. Че вие ще пострадате малко, това нищо не значи за нея. Някой път тя е много нежна към вас, казва ви: „Не бутай този ключ, защото ще се опариш!“ Щом ви даде десет-петнадесет урока, вие пак не я слушате – тогава тя ще ви удари и ще ви разкаже какви са последствията от вашето непослушание. Тези същества, които действат в Природата, са умни, но ние,

като не разбираме езика им, почваме да се съмняваме в тях и от това се раждат полудяванията. Всичката опасност седи в непослушанието. Щом се съмняваш в своя вътрешен глас, ти се намираш между човека в плът и своята душа. При тези две противоположни мисли ти ще бъдеш смазан. При такива състояния именно хората полудяват. Имаш едно верую: усъмниш се в него – полудяваш; имаш едно желание, което не можеш да постигнеш: усъмниш се – полудяваш. Затова всякога считайте, че желанието ви е постигнато. Изгубите ли парите си, считайте, че желанието ви е постигнато. Това ще даде подтик на нови идеи у вас и вие ще познаете живота в една нова форма. Всякога трябва да знаете, че зад всяка неприятност или зад всеки неуспех седи нещо по-велико. Имайте само една основна мисъл в ума си и всичко ще върви хармонично; внесете ли обаче две противоположни мисли в ума си, непременно ще се разправяте с един голям неприятел.

Сега разбрахте ли този основен закон? Вие можете да правите опити и с едното, и с другото. Вие, младите, в тази си възраст може да излезете лесно от релсите на вашия живот. В това отношение старите са по-опитни. Привикнете да считате, че всяко желание, било в положителен, било в отрицателен смисъл, е реално. Трябва да знаете, че невъзможностите за човека са възможности за Бога. Това е едното положение. Второто положение е следното: невъзможностите за Бога са възможности за човека. Как ще разрешите това противоречие? Кое е невъзможното за Бога?

Отговор: *Грехът е невъзможен за Бога, а за човека е възможен.*

Кое пък е невъзможното за човека? – Човек не може да бъде Любов.

Реплика: *Да, но човек може да прояви Любовта.*

Той проявява Любовта, но не е Любов. Любовта е атрибут само на Бога. Следователно всички, които излизат от Бога, са Любов. Това подразбира, че Бог, Който е в хората, е Любов. Човекът е наречен същество на мисълта, а не същество на Любовта.

Всички тия неща представляват гимнастика за ума. Те са математически величини, които не трябва да считате за абсолютни; аз ги наричам относителни разсъждения на ума. Ако човек е невнимателен, може да изнесе от тези разсъждения отрицателни резултати. Вие казвате: „Всичко е възможно за Бога.“ Ние сега говорим за невъзможното у Бога. Питам ви: възможно ли е Бог да стане човек? Сега ние настъпваме в една област на противоречията. Как се явяват например противоречията у хората, които делят богатството си? – Един взема повече, друг – по-малко. Това е противоречие. Какво ни ползват разсъжденията, кое е възможно и кое не е възможно за Бога? Ние се интересуваме от това, кое е възможно за нас и кое е невъзможно. За нас, хората, е възможен грехът, а невъзможна – Любовта. Но трябва да знаете, че за да се прояви Божествената Любов, трябва първо да се прояви грехът. Ето защо човек трябва да направи възможното – това, което Бог не може да направи, за да направи Бог възможното – това, което човек не може да направи. Значи за да се прояви Божествената Любов, човек трябва да направи възможното. А кое е възможното за човека? – Грехът. За да се прояви положителното у Бога, по-напред трябва да дойде положителното у човека. Това са само разсъждения, които могат да бъдат верни, а могат да бъдат и неверни. Ние обаче не можем нито да отричаме, нито да твърдим тия неща.

Ние виждаме, че Любовта в живота се ражда при следното положение: когато видим едно слабо същество, сърцето ни се отваря, в нас се заражда Любов. Когато се намерим пред някое силно същество, ние не можем да се смилим над него, не можем да го обичаме. Обичат се само слабите същества, защото те не заемат нито време, нито пространство.

Сега да оставим всичките философски въпроси настрана. Ще спазвате следното правило: в мисълта си всички трябва да бъдете искрени, да пазите известно смирение в душата си. Мисленето е велик закон. Когато решаваш известна задача, трябва да знаеш, че тя е свързана с ред други задачи. Имаш една точка: трябва да знаеш, че тя е свързана с ред други

точки, които имат отношение една към друга, образуват прави линии, плоскости, кубове, тесаракт, и най-после те влизат като проекции и в самия човек.

Първото нещо: човек трябва да има в себе си смирение, което ще му даде подтик да се учи. Ще направя една малка забележка. Тия разсъждения, които правим сега, нека не ви спъват. Не мислете коя енергия де преобладава. Всички вие сте под опекунството на Невидимия свят – там имате наставници, които трябва да слушате. Ще се учите от тях и вечерно време ще си давате отчет за всичко. Понякога вие мислите, че сте независими. Това не е право. Всички сте под настойничество. Някой казва: „Човек не е ли свободен?“ – Свободата ще дойде след време за вас, а сега сте под настойничество. Вашите настойници са Възвишени същества – те имат доброто желание към вас да успявате. И ако носите в себе си великата идея за Бога, ще намерите Истината и ще познаете Бога още в този си живот. Вие ще се уверите, че наистина се намирате под разумното ръководство на Същества, които са завършили своето развитие. Те имат добрата воля да ви направляват в живота, доколкото това е необходимо за вашето развитие.

Та от всички тия мисли и разсъждения трябва да извадите основната идея, че сте под живото ръководство на великия Божествен Дух в света.

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

ИЗПИТИТЕ НА УЧЕНИКА. ЖИТНОТО ЗЪРНО

Петнадесета лекция
25 януари 1925 г.

ИЗПИТИТЕ НА УЧЕНИКА. ЖИТНОТО ЗЪРНО

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Размишление

Прочете се резюме от темата „Какво зная аз?“ Прочетоха се работите върху темата „Трите стълба на знанието“.

За следния път пишете върху тема №14: *Разлика между фантазия и въображение.*

Сега ще ви задам следния въпрос: кой е най-силният стимул, който подтиква ума към мисъл? Преди това ще ви задам няколко по-близки до вас въпроса: кой е най-силният стимул за стомаха?

Отговор: *Гладът, хлябът.*

Кой е най-силният стимул за зрението?

Отговор: *Светлината.*

Тогава кой ще бъде най-силният стимул за ума?

Отговор: *Знанието, мисълта.*

Да, могат да се дадат различни отговори. Кой е най-силният стимул за сърцето – да се събуждат чувствата във вашия живот? За вас е необходимо да си дадете правилни отговори на тия въпроси, защото бъдещата култура, на която вие ще бъдете носители, ще зависи от вашите правилни разбирания. Като знаете кой е най-важният стимул в живота ви, ще знаете и на кого трябва да се подчинявате.

Представете си, че ви предлагат три служби в живота – владика, пръв министър в България и цар. Коя от тях бихте избрали?

Отговор: *Нито една.*

Добре, аз ще ви представя въпроса в следната форма: представете си, че вие се намирате в затруднено положение,

в крайна мизерия, а във е студ, мрак – тъмна, студена нощ – и търсите някъде подслон. На пътя ви се изпречват три стаи: едната е на владиката, втората – на първия министър в България, а третата – на царя. Коя от тях ще предпочетете?

Отговор: *Стаята на царя.*

Добре, вие влизате в стаята на царя, но над леглото му виждате един нож така закачен, че от най-малкото побутване може да падне и да ви прободне.

Отговор: *Ние ще легнем на земята.*

Да, но определено е вие да спите непременно на леглото. Законът е такъв. Как мислите, положението на царя свободно ли е? – Не. Отговорността на царя е толкова голяма, колкото и отговорността на всеки, който би се опитал да мръдне ножа, поставен над леглото на царя. Защо? – Защото в леглото спи човек и ако вие не внимавате, ножът ще го прободне. Този нож може всеки момент да падне и да се заби в тялото на човека. Ако пък влезете в стаята на владиката, ще намерите запалени кандила и мангал с огън, който от най-малкото побутване може да се разсипе и да предизвика пожар, от който и вие да изгорите. Значи и тук не сте сигурни за живота си. Остава стаята на министъра. Влизате вътре, готвите се да си легнете, но виждате над леглото една малка етажерка с шишенца, които съдържат силни отрови. Бутнете ли случайно етажерката, шишенцата ще паднат, отровите ще се разляят върху вас и вие ще пострадате. Както виждате – и във лошо, и вътре лошо. Коя стая ще изберете? Вие ще кажете: „Като се намерим в това положение, тогава ще правим избор.“

Въпрос: *Можем ли ние да заповядаме да се махне ножът?*

Според законите на това царство туй нещо може да стане само при едно условие: царят само може да махне ножа. Вие не можете да махнете ножа, нито етажерката с отровите, нито мангала с огъня, защото сте гост. Единственото спасение за вас седи в следното: като се намерите на кое и да е от тези легла, да не мърдате. Всеки човек, който се страхува, не може да влезе в царската стая. Наистина, ако условията във са по-благоприятни, отколкото тия, които са вътре, вие

никога не бихте влезли в царската стая. Но ако условията във са по-лоши, отколкото вътрешните, вие ще влезете в стаята, защото все има един шанс да останете жив. Вън е студено, вие рискувате да измръзнете, а като влезете вътре, ще си кажете: „И тук има една опасност, но от мене зависи да се спася, внимателен ще бъда, да не бутна ножа – поне ще бъда на топло.“

Преведете сега какво означава ножът? – Ножът символизира човешкия език – той е най-острият, най-страшният нож, който реже навсякъде безпощадно. Който го бутне, за дълго време носи последствията му. Той виси над царското легло. Всички вие сте спали в това легло, имате опитността от ножа. Вие трябва да се научите да превеждате символите. Човешкият език – това е човешкото слово, човешката мисъл. От вас зависи как ще употребите в даден случай вашия ум. Първото нещо: като легнете в царското легло, ще бъдете много внимателни – ще спите спокойно, без да мърдате. Ако легнете на дясната си страна, и сутринта трябва да се събудите на нея. И като станете сутринта, няма да се вдигнете изведнъж, но ще ставате постепенно, полека, с най-голямо внимание. След това ще благодарите на Бога, че не сте се мръднали през нощта. В какво седи помръдването? – Във вашите бързи, повърхностни решения. Казвате: „Мисълта на този човек е бърза.“ Може ли мисълта да бъде бърза?

Отговор: *Може.*

Да допуснем, че вие си представяте, че вашата мисъл е отишла на Слънцето. Питам: може ли мисълта ви да отиде на Слънцето?

Отговор: *Навярно мисълта ни не е отишла никъде.*

Тогава как може да мислите, че сте там, дето не сте? Обаче вие често казвате: „Аз съм на Слънцето и мисля само за него.“ Как може мисълта ви да е там, а вие да не сте? Според законите на мисълта ти не можеш да мислиш за това място, дето никога не си бил. При това вие твърдите, че мисълта ви е на Слънцето. Как ще примирите тези две противоречия? Това са ред софизми. Питам ви: знаете ли какво има на Слънцето? Вие може да докажете какво има на

Слънцето, може да предполагате, но знаете ли го сигурно? Учените хора имат начини, чрез които доказват какво има на Слънцето. Те изследват какви елементи има на Слънцето: дали има кислород, азот, въглерод и др. Те изследват това чрез спектроскопа, но още нямат уреди, нито начини, чрез които да определят има ли живот на Слънцето, или няма. Учените хора не са определили даже и на най-близките планети има ли живот, или няма. Това нещо не може да се определи, понеже няма външни признаци, по които може да се познае. По светлината на слънчевия спектър би могло да се познае има ли същества на Слънцето, или няма.

Преди всичко дето има разумен живот, Светлината иде по особен начин. Например ако вие запалите една лампа, ще видите, че трептенията на тази светлина се разпространяват по един начин, а когато Светлината излиза от разумни същества и се смесва със светлината на лампата, тогава трептенията на последната се разпространяват по друг начин. Значи има разлика между разпространението на светлинните лъчи, които излизат от едно неразумно и от едно разумно същество – законите са различни. Да кажем, че вие наблюдавате слънчевия спектър през една призма, като съсредоточавате ума си и сърцето си върху разните цветове и следите дали в тия цветове се явява някакъв съзнателен живот, или не. Какво заключение може да извадите, ако полето на отделните цветове започне да се разширява или стеснява? Най-първо ще заключите, че някаква физическа причина участва в опита ви, но щом се уверите, че причината не е физическа, тогава казвате, че някаква психическа причина е взела участие. След това трябва да разберете дали тази причина иде от Слънцето, или някъде от пространството, чрез въздуха. Ако концентрирате ума си върху спектъра на Слънцето, ще забележите, че портокалената краска става в средата си по-ярка, а в двата края избледнява. Какво заключение може да извадите от това?

Ще ви дам следния опит: нека двама от вас вземат две стъклени призми и в определен час от деня, всеки у дома си, да постави призмата в такова положение, че да получи

слънчевия спектър. След това нека запомни добре цветовете, тяхната интензивност и широчина на полето. Щом схване добре това нещо, нека единият от тях силно концентрира мисълта си върху някой от цветовете. Същото нещо да направи и другият у дома. След известно наблюдение нека всеки определи дали е забелязал известна промяна върху някой от цветовете на спектъра. Ако наблюдателността е силно развита и у двамата, те ще забележат известна промяна в този цвят от спектъра, върху който именно всеки поотделно е концентрирал мисълта си. Колкото по-силна е била мисълта, толкова и промяната в цвета ще бъде по-ясна. Изменението в цвета показва, че известна интелигентност е действала върху него. От този опит ще схванете как влияе светлината, която излиза от разумни същества.

Ако отидете на някоя изложба да гледате картини на много художници, ще видите, че картините на едни от тях са с по-ярки цветове, а на други – с по-бледи, по-деликатни. Според вас кои художници са по-добри: тия, които употребяват по-ярки, или тия, които употребяват по-нежни, по-бледи цветове и бои?

Отговор: *Повече ни привличат картини с по-нежни краски.*

Циганите обикновено обичат ярките цветове. По спектъра ние можем да познаем отде иде светлината – от разумни или от неразумни същества. Светлината обикновено иде от разумни области, които са населени с интелигентни същества. Само интелигентни същества могат да изпращат Светлина и цветове. Това е един от основните закони на Живата Природа. Мъртвата Природа, в която няма живот, не изпраща никаква светлина, никакви краски. Навсякъде другаде, дето съществува живот, в каквато и да е форма, той изпраща светлина, известни краски, от които може да се съди за степента на разумност и интелигентност в тия същества. Щом се отнася за светлината на Слънцето, трябва да знаете, че тя не произлиза от него, а от друго Слънце. Видимото Слънце в дадения случай е само един трансформатор на светлинна енергия, която иде от множество висши, интелигентни

същества. Често тия висши същества идват на Слънцето, за да регулират движението на тази енергия.

Това са само нахвърляни мисли, предположения и допускания, върху които вие може да разсъждавате. Например вие не можете да кажете с положителност, че на Слънцето живеят хора, но може да кажете: „Възможно е да има хора на Слънцето.“ От това гледище флората на Земята представлява азбука за разумните същества. Ето защо трябва да се изучават не само формите на цветята, но и техните краски. В това отношение за вас се отваря широко поле да изучавате Живата Природа, да разбирате нейния език. Когато Природата ни говори, тя си служи с нашия език; когато ние искаме да говорим с нея, трябва да знаем нейния език. Щом Природата ти говори на твоя език, тя няма да те занимава с дълбоки, философски работи, но щом ти се разговаряш с нея и си служиш с нейния език, тя ще те занимава с велики въпроси, върху които ще те осветлява. Не знаеш ли нейния език, тя нищо няма да ти говори. Тогава отношението ти към нея ще бъде същото, каквото е отношението на някое животно към тебе. Ти можеш да го гледаш, да го милваш, но не можеш да му говориш за велики работи. Като го помилваш, като му кажеш нещо, то може да се порадва, но ти не можеш да го учиш. Когато ученикът разбира езика на учителя си, той го изважда вън от чина и го кара да пише на дъската: $1+1=?$ После му дава друга задача: $2+3=?$ Тази задача ви се вижда проста, лека, но не е така – тя е сложна задача. Вие казвате: $2+3=5$. Какво означават тия числа? Числата 2 и 3 означават основа, от която имате един вътрешен резултат – числото 5, т.е. силата. На този резултат липсва нещо. От кого е таблицата за умножението, с която си служите?

Отговор: *От Питагор.*

В тази таблица крие ли се някаква философска мисъл? – Крие се, разбира се. Питагор⁵ е прекарал двадесет години в Египет и десет години във Вавилон, дето изучавал тайните на окултната наука. И затова, като е съставял таблицата за умножение, той внесъл в нея известно окултно знание. Днес е лесно да се научи таблицата за умножение, но тя има дълбок

смисъл. Когато се каже $5 \times 5 = 25$, Питагор е разбирал едно дълбоко правило. Когато се казва $2 \times 2 = 4$, той разбирал друго правило. Всяко число е свързано с окултната наука. Днес тази таблица има само външно приложение за улеснение при смятането. Някой пита: „Колко пари имаш?“ – Четири лева: във всяка кесия по два лева. Това е лесно, умножаваш 2×2 и казваш, че ще получиш четири. Ако имаш две кокошки, една от които снася през ден, а другата – всеки ден, как ще сметнеш колко яйца ще дадат за два дни? Можете ли да умножите 2×2 ? Ако тия две кокошки снасят всеки ден по едно яйце, тогава за два дни можеш да умножиш 2×2 , но в първия случай трябва да ги умножиш или да ги събереш? Какво подразбирал Питагор от умножението на числото 2 само на себе си? С числото две Питагор е разбирал две живи души, които разполагат с еднакви сили. Тяхната деятелност може да се умножава. Като знаем колко е голяма тяхната деятелност, чрез умножение ние ще намерим колко ще изкарат двамата, като работят заедно. Числото 2 е отрицателно и като го умножим само на себе си, ще получим положително число. Значи едно отрицателно число, умножено само на себе си, дава положително число. Ако пък умножим числото 3 само на себе си, имаме друг закон. Какъв е резултатът в този случай? Като се умножи $3 \times 3 = 9$. Числото 9 е неутрално. Като умножите 5×5 , получавате 25. Сборът от числата $2 + 5 = 7$. Числото 7 е положително. Като умножите 6×6 , получавате 36. Сборът от числата $3 + 6 = 9$. Значи числата 6, 36 и 9 са неутрални числа. Като умножите $8 \times 8 = 64$, сборът от тия числа $6 + 4 = 10 = 1$. Значи единицата е положително число.

Какво разбирате от всички тия разсъждения? Ние се отклонихме от въпроса, дойдохме до Питагоровата таблица. Навярно нашият стрелочник ни даде крив път. Коя беше мисълта, отдето започнахме?

Отговор: *Говорихме за най-силния стимул на ума, на сърцето и на живота.*

Помислете тогава върху въпроса, кой е най-силният стимул за ума. Като разсъждавате, все ще дойдете до някакви резултати. Туй, което излиза от ума на човека, не може да бъде стимул. Човек не може да бъде стимул сам за себе си.

Въпрос: *Нуждите на живота не ни ли стимулират?*

Оставете нуждите настрана, те са фиктивни работи. В света не съществуват абсолютно никакви нужди. Хората нямат никакви нужди, те сами ги създават. Ако е въпрос за живота, разбирам – всички хора се нуждаят от него. Животът е един извор, който изтича от едно определено място. Той е сила, която трябва да се прояви, а ние наричаме това нещо нужда. Например вие казвате: „Нужно е човек да яде.“ Не е нужно да яде човек, но трябва да стане обмяна между един и друг живот. Това е закон. Когато казваме, че имаме нужда да ядем, това е фалшивата страна на живота, това е криво разбиране. Дотолкова е нужно да ядем, доколкото да стане обмяна между нашия живот и живота на хляба – да се разберем с него. Когато хлябът е слязъл от Невидимия свят, у него се е зародило желанието да се запознае с нас. Той се радва, като го дъвчем, не кряка като кокошката. В хляба се крие Божествен живот, в него се намира Божественият Дух. Ето защо ние трябва да се храним, за да стане правилна обмяна между Божествения Дух и нашия живот, който е в застой.

Сега ще ви запитам защо не трябва да се яде месо? Това може да се докаже от чисто окултно гледище, пък и от хигиеническо, и от морално гледище. Ако кажа някому, че трябва да се храни само със сол, какви резултати ще има той от тази храна? Добро нещо е солта, хората я обичат, тя е приятна с хлябец, но може ли човек да се храни само със сол? Храненето със сол произвежда такива резултати, каквито и храненето с месо. Както солта стимулира към нещо хубаво, така и месото стимулира към нещо хубаво, но резултатите от хранене с месо и със сол са едни и същи. Обаче хора, които се хранят с растителна храна, живеят по-дълго време от тия, които се хранят с месо. Добре е да ядете от време на време само сурово жито.

Ще ви дам следния опит: онези от вас, които имат слаб стомах или слаби гърди, нека се подложат на житен режим за един, два или три месеца най-много. През това време не трябва да употребяват никаква друга храна, нито хляб, освен

да дъвчат сурово жито, добре изчистено и измито, без никакъв прах. Този режим ще бъде като средство за лекуване. Ще наблюдавате през това време какви резултати ще произведе житото у вас. Този опит нека приложат само тези, които са нервни, неразположени и които искат да се лекуват. Нали и някои от съвременните лекари препоръчват на известни болни да ядат само овесена чорба? Вие ще се уплашите, ако ви се каже да се храните само със сурово жито месец, два, три, дори до шест месеца. Ако ви се вижда много време един месец, направете този опит за една седмица само, като употребявате всеки ден по сто грама жито. Ще накиснете от вечерта сто грама чисто жито в една чаша с вода и ще го дъвчете, като го разпределите на три пъти: сутрин, на обед и вечер. Ако ви се пие вода през деня, може да пиете, колкото искате. Ако бихте се поставили на този режим от по-рано, щяхте да имате по-здрави зъби, а нервната ви система щеше да бъде по-добре урегулирана. Онези от вас, които имат здрави зъби, нека направят опита със сурово жито, а тия, на които зъбите не са здрави, нека малко сварят житото. Нека поне двама-трима ученици направят опита тъй, както ви казах, да видят какви резултати ще имат. Ще дъвчете житото добре и ако почувствате нещо дисхармонично у вас, ще спрете опита.

Този опит давам само на неколцина от вас, а на останалите ще дам друг опит, пак с жито. Всеки от вас ще вземе по половин килограм жито, ще го изчисти добре и през цялата седмица ще го прекарва един път през деня от едната в другата си ръка, до пет минути, като го разглежда внимателно. Като се свърши седмицата, ще сварите това жито и ще го изядете. Може да го сварите на един път, а може и на два или на три пъти, но ще го ядете бавно, като че се разговаряте с него. После ще ми разкажете какви резултати сте добили от този опит. Аз няма да ви кажа какви могат да бъдат резултатите от опита, но вие сами ще опитате и ще ми кажете. За да имате резултат, ще направите опита точно тъй, както ви казах. Които вземат първия опит, ще дъвчат житото дълго време. Тия, които имат слаби зъби, ще

го сварят малко без сол, без захар и така ще го дъвчат. Онези от вас, които гледат на този опит като на играчка, да не се заемат с него. Ще гледате на опита сериозно и ще правите своите научни наблюдения. И при двата опита няма да ядете нищо друго, докато не изядете всичкото жито. Аз ви давам тия опити с житото, защото в него се крият най-мощните, най-благородните сили на живота. От това упражнение вие все ще научите едно малко добро или ще придобиете една малка мисъл. Като разглеждате житото и се занимавате с него, вие все ще възприемете нещо от него в ума и в сърцето си, тъй както се опушва всеки човек, който попада между пушачи.

Жалко е, когато земеделците не използват добрите страни на своята работа. Те натрупват житото в хамбарите си и не го поглеждат, освен когато дойде време за продан. Тогава влизат в хамбара си, нагребват няколко крини от него и после с една дъска го изравняват отгоре, отново затварят хамбара и си излизат. Дяволът им казва: „Не бутайте житото с ръка!“ Земеделците хващат житото с ръка само когато ще се мели. Не е позволено на земеделците да изравняват житото в хамбарите си с дъска. Всеки земеделец трябва да пълни крините с ръце и да не ги изравнява отгоре, но да им дава пирамидообразна форма. Постъпва ли земеделецът така, той ще има десет пъти по-голямо благословение, отколкото в случаите, когато изравнява отгоре крината с дъска. Махне ли се върхът от крината, образува се едно течение, което действа вредно върху човека. Според окултните закони, когато се продава жито с крина, тя трябва да се пълни с връх. Затова добре е земеделецът да пипа с ръце житото, да му се радва, за да може да се облагороди. Днес земеделците не пипат житото с ръце, защото знаят, че то ще им проповядва да не го продават, да не го мерят и т.н.

И тъй, вие ще направите тези два опита с житото, за да видите какви са резултатите от него.

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

ЧУДНИТЕ ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ

Шестнадесета лекция
1 февруари 1925 г.

ЧУДНИТЕ ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Размишление

Прочете се резюме от темата „Трите стълба на знанието“. Прочетоха се работите върху темата „Най-важната буква в азбуката“.

За следния път ще пишете върху тема №15: *Кое е първото растение, което се е появило на Земята?* Разгледайте цялото растително царство и кажете кое растение според вас се е появило първо на Земята.

Сега вече вие минавате през една нова фаза, намирате се на границата на физическото и духовното. Вие ще си служите с духовните и с реалните числа, както в математиката. Духовните числа са въображаемите числа в математиката. Всички неща, които са несъизмерими с мерките на Земята, наричаме духовни.

Ще ви задам следния въпрос: възможно ли е човек да живее извън времето и пространството? То е все едно да питаме може ли рибата да живее извън водата? На този въпрос може да се отговори по два начина: тя не може да живее извън водата, но ако измени своята форма, ще може да живее извън водата. Как определят учените хора времето?

Отговор: *Кант определя времето като категория и казва, че то е вложено само в нашето съзнание като необходимост за мисълта. Отвън времето не съществува.*

Ако според закона на вероятностите допуснем, че делението е безкрайно, тогава какво пространство ще заеме онази най-малка точица, получена от делението на частица,

която заема най-малко пространство? Между музикалните тонове има известни интервали и всеки тон има определено време на траене. В една секунда от времето вие може да изпеете два тона. Тия тонове съществуват ли във времето? – Съществуват. Значи много неща съществуват, без да заемат пространство. Съществуването на нещата не се свързва всякога с пространството. В този смисъл има същества, които са в пространството и извън пространството. Има други същества, които са и във времето, и извън времето. Такова същество например е човекът. Той е във времето и извън времето; и в пространството, и извън пространството.

Какво разбирате под думата *пространство*? Пространството подразбира, че нещо се простира, проточва. Пространството не може да бъде нещо абстрактно, все се обосновава на нещо. Ако под това понятие се разбира някаква идея, пространството може ли да съществува? Някои казват, че пространството не съществува. Обаче ние не можем да говорим за неща, които не съществуват – в това няма никаква логика. Казват, че времето не съществува като нещо реално вън от човека, но съществува само вътре в човека. Питам: как може да съществува само в човека, ако го няма и отвън? Знаете ли на какво мязат тия ваши разсъждения? То е все едно да кажете, че водата извира само от Земята, а горе в пространството я няма. Всъщност не е така. Водата съществува и горе в пространството, само че в друго състояние в сравнение с тази в Земята. Ако се качите високо в пространството, на около сто-двеста километра, няма да намерите вода, а нейните съставни части – водород и кислород. Ако се качите на още по-голяма височина, ще намерите кислорода и водорода съгъстени, в течно състояние – това са предположения само. Ако пък се качите на височина пет хиляди километра над Земята, там ще попаднете в една зона, дето водородът и кислородът са в съгъстено състояние, като водата на океана, но с ниска температура. Кой как мине през това място, замръзва, не може да върви по-нататък, освен ако е много тънък, та да може да се промъкне през шуплите на тази течност. Какво ще кажете за това? – И туй

е предположение. Ако отивате още по-нагоре, ще намерите по-големи чудесии: там вече водородът и кислородът не са елементи, но са разложени на други съставни части. Съвременната химия допуска, че това са йони и електрони, но и те още не са крайните, неделими частици, които се получават от елементите.

Съвременната окултна наука приема, че съществуват четири категории етер в пространството. Етерът се счита като най-рядка въздухообразна материя. Той се отличава с голяма лекост и ефирност. След като преминете четирите категории етер, над тях се намира друг свят, със съвсем друго естество. Той се нарича Духовен свят. В този свят нещата се преживяват тъй бързо, че впечатленията, изживяванията от милиони години могат да се съберат в една година; това, което е преживяно през милиони години живот на Земята, може да се преживее само в една година. Следователно целият земен живот и цялата еволюция на едно същество, на един човек, в Духовния свят ще премине като мигновение. Тогава как ще определите този свят? – Той е свят извън времето и пространството. В Духовния свят има друг мащаб, с който се мерят нещата.

Това са въпроси за разсъждение само, които, ако се изнесат на някой човек с по-слаб ум, той не ще може да ги асимилира. Вашият ум обаче не трябва да се разбърква, но да мисли повече. Всички тия неща, които ви говоря, вие може да ги считате като приказки от хиляда и една нощ. Ако се съберат в едно всички епохи, през които е минала Земята досега, едва ли ще може да се направи една Земя като нашата, но затова в нея ще има събрана толкова много енергия, от която за в бъдеще биха могли да се образуват безброй светове. Засега човешката мисъл, човешкото развитие е свързано с времето и пространството. Тъй както човешкият организъм е създаден, днес човек не може да се развива извън времето и пространството; извън тия условия той не би могъл да се ориентира. Действително, ако вие сте ясновидец и преминете в Духовния свят, вие ще се намерите в най-голямо противоречие със себе си, защото опорните точки на този

свят значително се различават от тия на физическия. Като се върнете на Земята, вие ще помните само, че сте били някъде, но де сте били, няма да знаете. Да сте били на Земята – не; да сте били на Месечината – не; да сте били на Слънцето – не. Били сте някъде, но де? Този свят, в който сте попаднали, е много реален, не може да го отречете, но не знаете де сте били. Той е толкова различен от физическия свят, че това голямо различие ще произведе противоречие във вашия ум. Ето защо първо човек трябва много добре да се запознае с физическия свят, та всяко ново явление, което влезе в съзнанието му, да не го смущава. Всяко ново явление трябва да се разгледа – към коя категория да се отнесе. Не трябва да ви смущават нито положителните, нито отрицателните мисли в живота. Те не трябва да хвърлят никаква сянка в ума ви. Например ако четете някое философско съчинение, което е силно логически и добре аргументирано и доказва, че целият свят и всичко около него е плод само на човешкото въображение и че извън човека нищо не съществува, вие ще се смутите. Питам: този философ как е придобил всички тия данни? Той привежда ред автори: този казал така, онзи казал така. Но ако попитате тия автори отде знаят това нещо, ще видите, че нито един не е сигурен в това, което доказва – то е някаква отвличена теория. Всички крайни заключения в света се дължат на известен род разочарования. Всеки човек, който претърпява някакво голямо разочарование, пише за нещата в отрицателен смисъл, казва, че в света не съществува никаква закономерност; всеки човек, на когото животът върви гладко и щастливо – той пише в друг дух. Следователно закономерността в света и отсъствието на тази закономерност много пъти се дължат на опитността, през която хората са преминали. Някой път тези твърдения са верни, а някога не са верни.

Във физиката има един закон, според който, когато се срещнат две вълни с еднакви дължини, но в противоположни посоки, те се взаимно унищожават. Защо се унищожават? Какво става с тези енергии? Понякога енергиите се трансформират. Питам: кое може да спре трансформирането

на енергиите от едно състояние в друго? Имайте предвид следния закон: трансформирането на енергиите подразбира разумност. Смяна на енергиите, трансформиране на енергиите, съгъстяване и разширение на енергиите: това са форми на един разумен живот извън човешкия. Дръжте тази мисъл в ума си като абсолютен закон. Вие може да мислите, каквото искате, но знайте, че всички промени, които стават в Природата, се дължат на един разумен живот. И когато животът в една област замира, всъщност той не замира, но се трансформира от едно състояние в друго. И туй, което хората наричат смърт в едно отношение, в друго отношение произвежда живот. Смъртта е процес, който приготвява почва за новия живот. Вие трябва да схванете този процес в съзнанието си.

Човек има двояко съзнание: физическо и духовно. При физическото, или при обикновеното съзнание, човек има обикновени разбирания за живота. Той има един вътрешен страх, плаши се от смъртта и затова мисли, че трябва само да яде и да пие, да заема известно обществено положение и т.н. Ако няма тия неща, той мисли, че не може да живее. Понякога и вие разсъждавате така. Някои от вас са на двадесет години, други – на двадесет и една, на двадесет и две и повече. Питам ви: де бяхте вие преди тридесет години? Де беше цялото човечество преди четиридесет милиона години? Някои учени твърдят, че човечеството е съществувало само от преди осемнадесет милиона години. Най-после аз питам: де бяха всички растения, цялото растително царство преди петдесет милиона години? Всички растения, както и животните, все дойдоха отнякъде. В окултната наука съществува едно твърдение, че в света има течения, които идват от разни слънчеви системи. Когато трябва да се насели някоя от тия системи, които постепенно се оформят в известни форми на живот и започват своето развитие, всичко това става под влиянието на известен род закони, с които е свързан целият Космос. И вие сте свързани с тия закони. Някои окултисти, които разбират добре законите, знаят колко години след завършване на своето развитие на Земята човек е свободен

от тия връзки. Те знаят още де ще бъдете след това – дали ще останете някъде из Слънчевата система, или ще излезете вън от нея.

Тия неща ви се виждат чудни, но това, което е чудно за едного, не е чудно за другото. Например вземете системата Сириус. В духовно отношение тя седи по-високо, отколкото Слънчевата система. От чисто физическо гледище, ако речете да отидете на Сириус, изискват се много години, трябва да направите едно дълго пътешествие, но за една душа, която е завършила своето развитие в Слънчевата система, се изисква малко време – тя пътува с голяма бързина. Не е важно да разрешите въпроса за колко време ще отидете до Сириус, но трябва да знаете, че в света съществуват разумни закони. Мислите ли така, противоречията, мъчнотиите в живота ви няма да ви спъват, няма да изгубвате смисъла на живота. Ето защо вие всякога трябва да бъдете в съгласие с тия разумни закони. Дръжте постоянно в ума си мисълта, че всичко в света е разумно. Отиваш някъде, спънеш се, паднеш, удариш главата си – кажи: „Разумно е това падане.“ Има ред учени хора, които при падане са разрешили много важни въпроси.

Аз мога да ви приведа редица такива случаи, дето учени хора са разрешавали много трудни въпроси при падане. Какво става тогава? – Като падне човек, става известно сътресение и някаква мисъл блесва в ума му. Ще знаете: паднете ли, разрешавайте въпроса философски. Ако падне умен човек, той все ще разреши някой важен въпрос, но ако падне някой прост човек, той ще каже: „Сега ли трябваше да падна?“ Той не разбира защо е паднал. Всяко падане е на мястото си. Ако на духовния човек се случи нещастие, той изведнъж ще се домогне до някоя духовна истина, ще забрави своето нещастие и ще благодари на Бога. Ако на глупавия се случи някакво нещастие, той ще каже: „Все на мене ли се случват такива работи?“ Той ще роптае против съдбата, против условията на живота и т.н. Това зависи от културата на човека. Обаче ако вие мислите, че съдбата е по-снизходителна спрямо едни хора, а по-жестока спрямо други, вие не разбирате нищо. Има закон, който обяснява тия неща.

Той казва: който знае да плува, не се дави; който не знае да плува, той се дави. Питам: какво търси във водата този, който не знае да плува? Той нека си седи на края. То значи: онзи човек, който има слаб ум, да не влиза в света на науките, да не се занимава с философски въпроси. Който е плувец, нека влезе в бурното море, да го опита и да се върне назад. Той не може да преплува целия океан, но поне може да плува. Най-после той може да стане на риба – да преплува целия океан; той може още да стане и на птица – да прехвъркне над океана от едно място на друго. Днес хората със своите аероплани могат да летят над целия океан.

Всичко в света зависи от колективната човешка мисъл, насочена в дадена посока. В това отношение мисълта навсинца ви трябва да бъде хармонична, да не си противодействате. Не мислете, че някой може да ви засенчи. Пазете се от тази мисъл! Да допуснем, че вие сте едно растение, което расте и пораста, става голямо. Питам: малките тревички около него могат ли да го засенчат? У вас веднага се явява мисълта: „Тези малки тревички нищо не дават. Какво струват те?“ Казвам: не им противодействайте! Тия тревички, макар и малки, имат свое предназначение. Те служат за храна на овцете, на добитъка. Без тях животните не могат да живеят. В този случай голямото дърво не може да помогне на овцете. Следователно всички растения не са определени да станат големи дървета.

Най-после не мислете, че при голямата ученост човек може да придобие нещо. Голямата ученост представлява голямо, предпотопно дърво, високо сто-двеста метра и широко петдесет метра в диаметър. Питам: какво може да стане от това дърво? – Въглища. Освен това хората постоянно изсичат големите дървета и си правят от тях къщи. По аналогия на това какво могат да направят учените хора? Ако ти си виден лекар, лекуваш всички болести – можеш ли най-после да освободиш някого от смъртта? Значи смъртта е по-силна от тебе. Ако ти си виден педагог, учиш хората, даваш им методи за възпитание, при тази твоя педагогика и ти ще свършиш като всичките хора. Ти си виден богослов,

учиш хората за Бога, проповядваш им това-онова, но най-после всичкото ти учение рухва. Защо? – Знанието, което сега имате, не почива на здрава основа. Като казвам това, не разбирам, че трябва да се опълчим против науката, но казвам, че на сегашното знание му липсва нещо. И в съвременната медицина има елементи, които А липсват. Един ден тези празнини ще се запълнят.

Като влезем в Новия живот, във висшата култура, ще имаме лекари, които ще си служат с еликсира на Живота. Тогава хората ще носят вечния Живот в шишенца. Например някой човек е на умиране, но иска да живее още. Какво ще направи? – Ще отвори едно от шишенцата, ще вземе няколко капки от *еликсира на Живота*, ще си направи една инжекция и ще живее, колкото иска. Ако пък искаш доброволно да напуснеш този свят, да си заминеш – от тебе ще зависи. Тогава богословът, като дойде при тебе, няма да ти проповядва, както сега, с думи, но ще ти направи една инжекция в главата и ще придобиеш богословието. Педагогът няма да те учи как да възпитаващ, но ще ти направи една инжекция в сърцето и ще придобиеш педагогиката. По този начин времето ще се съкрати. И аз тази вечер няма да се занимавам с вас – да ви доказвам това-онова, но ще ви кажа: „Елате тука!“ – и ще направя някому инжекция на главата, някому на сърцето – и всички ще излезете преобразени. Като направя тия инжекции, животът ще започне отново, ще се движим в една съвсем нова област. Ако туй, което учим сега, няма връзка с бъдещето, защо ще губим време? Не – туй, което учим сега, е основа на бъдещата наука, която иде. Затуй трябва да поставите здрава основа на идеите и на чувствата си. Казвате: „Защо трябва да вярваме?“ – Вярата е стълб. „Защо трябва да любим?“ – Любовта е основа на Живота. „Защо трябва да се надяваме?“ – Надеждата е Божествена форма.

И тъй, поставете един стълб, една основа и една форма в живота си. Тия неща са необходими както за сегашното ви развитие, така и за бъдещето. Не е важно дали ще вярвате, или не, но трябва да имате тия три основни елемента. Питам: можете ли да преодолеете негодите в живота си без Любов? –

Не можете. Любов се изисква! Любовта е капиталът в живота. Например вие искате да следвате университет. Можете ли да го свършите без капитал, без средства? – Не. Благодарение на средствата вие си доставяте храна от гостилницата, хляб от фурната, дрехи от магазините и т.н. Това е факт. Ти свърши университета благодарение на фурнаджията. Вие казвате: „Аз свърших университета.“ И по-нататък не се замисляте как свършихте университета и кому трябва да благодарите. Затова минеш ли покрай някой фурнаджия, спри се и кажи: „Много ти благодаря, без тебе не бих могъл да свърша университета.“ Като минеш покрай някоя нива, спри се пред житото и кажи: „Много ти благодаря! Ако ти не беше израсло и не беше вързало плод, аз не бих свършил университет. Ако ти не беше израсло, аз и в Бога не бих вярвал. Благодарение на тебе аз вярвам в Бога.“ Тъй седи великата Истина. Малките неща ни учат на великите проявления на живота.

Вие казвате: „Аз съм независим.“ – Не, преди всичко ти си зависим от фурнаджията. Друг казва: „Аз искам да бъда самостоятелен.“ Самостоятелен ли? Човек иска да бъде самостоятелен, за да не го владеят хората. Но трябва да знаете: човек не може да не владее, човек не може да не заповядва. Тогава кой заповядва? – Хлябът заповядва. Ти имаш за господар някой човек, който ти заповядва. Той ти заповядва благодарение на хляба. Ако той не държеше хляба в ръцете си, щеше ли да ти заповядва? И ако ти нямаше нужда от хляб, щеше ли да го слушаш? Туй и светските хора го знаят.

Сега аз искам да ви наведе на мисълта да обръщате внимание на малките неща в живота си. Ние пренебрегваме малките неща – житото, ръжта, въздуха, Слънцето – абстрахираме се от тях, но това не е философия, това е криво разбиране на живота. Не трябва да мислите така, но като минавате покрай тия малки неща, спрете се и кажете: „Аз благодаря на всички малки неща – те съставляват основата на моя живот.“ Имаш ли уважение, благоговение и почит към житото, към царевицата и към всички плодове, ти ще можеш да почиташ и всичко около себе си – такъв трябва

да бъде новият морал. Не поставите ли този морал за основа в живота си, от вас нищо няма да стане. Ще бъдете такива, каквито сте и сега. Вие ще се раждате и умирате, а тия малки братчета ще ви разлагат, ще изсмукват соковете ви и ще ви учат на самопожертване. Вие ще минавате от един житен клас на друг и сами ще учите този закон, докато най-после се освободите от тази стара философия. Докато узрее вашата глава, вие ще минавате последователно от живота на растенията в тоя на животните, докато най-после минете в живота на човека. Тогава ще проверите теорията за преселението на душите и ще видите, че тази теория е вярна. Само така ще разберете, че животът на житното зърно е тъй свещен, както и вашият. Всеки човек, който не почита житното зърно, не може да почита душата. Житното зърно е излязло от Бога тъй, както ти си излязъл от Него.

Аз ви давам тази мисъл не за обезсърчение, но за да вложите новия морал в себе си: да бъдете твърди и решителни, да превъзмогнете всички мъчнотии, които срещате в живота си, тъй както морските вълни се разбиват в здраво построения кораб. Корабът ви трябва да пътува без никакъв страх в бурния океан, а вълните ще се разбиват в едната и в другата му страна: ще има малък тласък, ще има сътресения, но корабът ви трябва да устои – не е ли здрав корабът ви, по-добре не минавайте през океана.

Първото нещо: от всинца ви се изисква да внесете в себе си, в душата си един мек елемент. Преди всичко трябва да започнете от житото – да си съставите ясна представа за него. Започнете с морала на житото. Ще ви дам следната задача: ще вземете десет хубави житни зърна и ще ги разглеждате внимателно, подробно, с увеличително стъкло ден, два, три, докато у вас се роди известна идея за житото, от която да извадите поне едно малко морално заключение. След това накратко ще опишете вашите наблюдения и резултатите, до които сте дошли. Ще ви дам един пример, за да видите какъв е резултатът от житното зърно. Представете си, че вие страдате от огнища, имате силно възпаление, висока температура, и повиквате един лекар, втори, трети, дано ви помогнат: те ви правят инжекции, дават ви лекарства, но

положението се усложнява. Всички лекари вдигат ръце, не знаят какво да правят и най-после казват: „Такава е Волята Божия!“ В това време един господин идва при вас, предлага ви едно житно зърно и ви казва: „Сдъвчи това зрънце добре! То е нещо подобно на екстракт от прана.“ Вие сдъвквате добре житното зрънце и температурата спада, болестта изчезва и вие се чувствате напълно здрав. Питам: какво ще бъде сега вашето отношение спрямо това малко зрънце? Няма ли да го оценявате? То не седи ли по-високо от всички лекари, които бяха наоколо ви? В дадения случай кой извърши по-висока служба – житното зрънце ли, или лекарите? – Житното зрънце. Следователно житното зрънце свърши най-важната работа. Не е само житното зрънце, което може да извършва такава работа. В Природата има растения, много семена, които могат да се употребяват за лекуване. За в бъдеще новата медицина ще си служи с тях. Само че тия лекари, които ще си служат с новата медицина, сами ще трябва да събират всички тия семена и растения, и то в определени часове, дни и месеци през годината. По този начин тия лекарства ще произвеждат голям преврат в човешкия организъм. Житното зрънце съдържа в себе си потенциална енергия, която, като влезе в организма на човека, се превръща в кинетична.

Та казвам: дребните неща, които сега ви се виждат нищожни, съдържат голяма сила в себе си. В житното зърно се съдържа скрита енергия, която иде за ваша услуга; затова, ако искате да се развивате, да вървите напред, трябва да я използвате разумно. Сегашният ви живот се дължи именно на тия малки житни зърна. Човекът трябва да започне живота си от тях. Житото се е явило на Земята преди човека. Досега житото е преминало през три фази – сегашната му фаза е третата. За в бъдеще то ще премине още една фаза на подобрене, от което ще се подобри и човешкият организъм.

И тъй, като основа на новия морал ще турите закона за най-малките неща. Например у вас се зароди едно малко желание или една малка мисъл, дребни като житното зърно. Какво трябва да правите? – Ще ги отхранвате, ще ги пазите свещено в себе си. От тях ще се родят велики работи.

Великите мисли и желания са сбор от множество малки мисли и желания. Дребните желания аз считам за най-нужни и необходими, а големите, великите желания служат като подтик – те ви карат да бъдете интензивни. Те са като някой силен, голям порой, който завлича всичко. Когато у човека се появи някое дребно желание или някоя малка мисъл, това са нежни Божествени проявяващи се в съзнанието ви. Ако у вас се породило желание да направите някое дребно, микроскопическо добро, направете го, не го отхвърляйте. Например вие имате едно малко тефтерче, в което сте писали хубави мисли, или една малка, ценна за вас книжка, които обичате. Погледнете ги, отворите ги, но виждате, че по тях има малко прах. Казвате си: „Нека си свърша работата, че тогава ще ги изчисти.“ – Не, прекъсни работата си, но ги изчисти. Не ги ли изчистиш веднага, ще изпаднеш в грешка. Вашата слугиня няма да изчисти книжката ви тъй добре, както вие сами. Изчистиш ли книжката си, която аз наричам *малкото священо желание*, ти ще придобиеш една малка Светлинка в съзнанието си. Тази книжка е ценна само за тебе – само ти можеш да я изчистиш най-хубаво.

И тъй, дойде ли у вас някое малко желание, или някоя малка мисъл, не ги отблъсквайте, но ги реализирайте. Ако не изпълните най-малкото си желание, може да развалите цялата работа. Например разкопаваш лозето си, но около един от чуканите оставяш мястото неразкопано. Ти забелязваш това нещо, но си казваш: „Кой ще се връща сега да разкопават този чукан?“ Не се ли върнеш да го разкопаеш, за в бъдеще той ще развали всичката ти работа. Тази твоя небрежност, в първо време незначителна, впоследствие ще докара лоши резултати. После ти ще съзнаеш погрешката си и много ще съжаляваш. Затова забележете ли, че сте пропуснали една работа, колкото и малка да е тя, върнете се да я поправите! Нека това бъде за вас едно важно правило в живота ви.

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

НОВОТО ВЪЗПИТАНИЕ И САМОВЪЗПИТАНИЕ

Седемнадесета лекция
8 февруари 1925 г.

НОВОТО ВЪЗПИТАНИЕ И САМОВЪЗПИТАНИЕ

- *Любовта ражда Доброто.*
- *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Прочете се резюме от темата „Коя е най-важната буква в азбуката?“

Прочетоха се работите върху темата „Разлика между въображение и фантазия“.

Ще ви задам въпроса: според вас кой е най-приятният час през деня?

Отговори: *Частът на почивка след усилена работа. Когато разберем нещо.*

Кога се чувствате най-разположени – сутрин, като ставате, или вечер, като си лягате?

Отговори: *Сутрин. Вечер.*

Наблюдавали ли сте как спите нощно време, по колко пъти се обръщате през цялата нощ ту на едната, ту на другата страна? Дали има някой от вас да е броил това нещо?

Сега за една седмица ще ви задам следното упражнение: като си легнете вечерно време, ще вземете при себе си листче и един молив и колкото пъти през нощта се обърнете, ще отбележите на листчето с малки линийки. Ако се обърнете несъзнателно, няма да отбелязвате, за това не сте отговорни; но колкото пъти се обърнете и съзнавате това обръщане, веднага ще си отбележите на листчето. Можете ли да направите това упражнение?

Отговор: *Можем.*

Ако се случи да сънувате през нощта някакъв сън, от който да се стреснете и да се обърнете на другата страна, добре е да си отбележите в кратки черти съня и да видите на коя страна сте се обърнали. Има сънища, които са важни, и добре е в такъв случай да се знае на коя страна сте се обърнали

и на коя сте били, като сте сънували.

При окултното възпитание и самовъзпитание трябва да обръщате внимание на начина, по който спите. Щом си легнете, ще кажете на тялото си: „Слушай, както си легнеш, така ще останеш до сутринта – никакво мърдане надясно или наляво!“ Ако тялото ви се подчини на тази заповед, значи вие сте му господари, можете да го владеете; не се ли подчини, не сте господари. Добре е да правите тези опити – да видите дали тялото ви се подчинява на вашите внушения, или не се поддава. Всички клетки в организма на човека са разумни и ако можете да им говорите, а те да ви слушат, вие ще можете да се възпитавате; ако говорите на клетките си и те не ви слушат, вие не можете да се възпитавате. Основното възпитание на тялото зависи от възпитанието на клетките. Легнеш ли на дясната страна, ще си кажеш: „Тази вечер ще спя само на дясната страна, няма да се обръщам никак.“ Ако до сутринта не се обръщате, това показва, че мисълта ви е била силна. Може да правите ред опити, при които да заповядвате на клетките си да ви слушат. Ако при всички тия опити тялото ви се подчинява, всичко у вас ще върви в хармония.

Както забелязвам, всичко у вас става безразборно, вие не лягате в определено време. Човек трябва да си наложи дисциплина. Дойде ли десет или единадесет часа вечерта, каквато важна работа и да имате, ще си кажете: „Сега ще си легна, ще спя, без да се обръщам, ще си почина добре и утре сутринта, точно в четири часа, ще стана и ще започна отново работата си.“ Това значи дисциплина на тялото, възпитание на клетките. А сега вие като си легнете, въртите се цяла нощ, не сте спокойни. Питам: какви идеи ще можете да възприемате в такова състояние, щом не можете да заповядвате на ръцете, на краката и на тялото си да не мърдат? Какви идеи и чувства ще възприемате, щом не можете да заповядвате на вашата артериална и венозна система, нито можете да урегуливате известни неправилни състояния у вас? Представете си, че имате някакъв оток на крака си. Ако вие можете да заповядвате на тялото си, ще кажете на клетките, които се

намират около отеклата част на крака, да изпратят по-чиста кръв и да изхвърлят нечистата по-скоро навън. Кажете ли си така, на сутринта ще почувствате едно голямо подобрение, едно разположение на духа.

Понеже вие влизате в света, трябва да владеее органите си, клетките си, да имате самообладание, както моряците. Наблюдавайте някой моряк: какво спокойствие, какво самообладание има! Когато се качва на мачтата, той спокойно върши работата си, връзва, развързва въжето, не се смущава, че наоколо му и под нозете му всичко се люлее и вълнува. Този моряк има присъствие на духа. Ако е някой неопитен, той не може да се качи на мачтата.

Та казвам: вие, като окултни ученици, трябва да се самовъзпитавате, да издържате мъчнотиите, които ви идват. Като се качите на една такава мачта, трябва да се самообладавате, да бъдете тихи и спокойни. Ако не възпитавате своето тяло, всяко друго възпитание няма да ви ползва.

И тъй, истинското възпитание на човека трябва да започне от неговото самовъзпитание.

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

ВИСОКИТЕ МЕСТА И ЧИСТИЯТ ВЪЗДУХ

Осемнадесета лекция
15 февруари 1925 г.

ВИСОКИТЕ МЕСТА И ЧИСТИЯТ ВЪЗДУХ

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

Прочете се резюме от темите „Разлика между фантазия и въображение“.

Прочетоха се работите върху темата „Първото растение на Земята“.

За следния път ще пишете върху темата №16 „Кой е най-мекият и най-коравият уд в човека?“

Ще ви запитам защо някои от растенията са малки, а други големи? Какво е вашето мнение по този въпрос?

Отговор: *Това зависи от условията, при които растението се развива. Има един природен закон, според който при лошите условия външните форми се смаляват, а при добрите условия се увеличават.*

Как мислите вие – плодните дървета предшестват ли тревите в своето проявление, или тревите ги предшестват?

Отговор: *Плодните дървета предшестват тревите.*

Имало ли е плодни дървета през ледения период?

Отговор: *Според съвременната наука през този период не е имало плодни дървета.*

Ще ви задам няколко въпроса: Каква е била първоначално формата на заека? Каква форма е имал той – като днешната или друга някаква? Има ли някакво подобие между мишката и свинята?

Отговор: *Те ядат всичко, каквото намерят.*

В устройството си имат ли нещо подобно?

Отговор: *Мишките са гризачи.*

Между мишките и зайците има ли подобие?

Отговор: *Те са гризачи. Освен това и мишките, и зайците са страхливи.*

Защо предните зъби у гризачите растат толкова много? При какви условия и кога се е явил у тях навикът да гризат?

Кога се е явило у някои от бръмбарите съзнанието да снасят яйцата си в корите на дърветата? Как бихте си обяснили способността на клетките у птиците да създават кожата, да създават перцата си, и при това тъй хубаво да ги боядисват, като че някой художник е работил върху тях? Дали самите клетки правят това? Обърнете внимание и на пеперудите! Те живеят ли повече от едно лято? – Не. Въпреки това, вижте какво богатство от краски има върху техните крилца! Какво иска да ни каже Природата с това? Туй е една луксозна дрешка, която струва няколко милиона лева, а при това трае само едно лято. Какво голямо изкуство е това нещо! Както виждате, големи художници са пеперудите! Има ли някакъв замисъл в тяхното художество?

Отговор: *Някои от краските им се предават от самата среда, в която се движат, за да се предпазят от враговете си. Краските имитират цвета на околната среда, в която се движат.*

Питам: ами цветята, които имат краски, кого имитират? Нали и те имат врагове?

Отговор: *Напротив, у цветята има желание да изпъкнат сред околната среда, в която се намират, за да бъдат забелязани от насекомите.*

Следили ли сте кои пеперуди повече са изложени на опасност: тия, на които крилцата са пъстро боядисани, или тия, които нямат никакви краски? Помислете малко върху този въпрос и ако не можете да си отговорите, запитайте някой естественик какво той би ви казал. Естествениците още не са разрешили въпроса, кой даде тия краски у пеперудите и как изобщо се създават.

Казвам: вие виждат сега колко въпроси иманера разрешени. Ако съвременните естественици биха разрешили тия въпроси, те биха хвърлили голяма светлина върху историята на органическото царство. Забелязано е по известни признаци, че пеперудите имат съзнание за своите красиви дрехи, както и за прашеца, който се намира по крилцата им. Когато вали дъжд или когато дойде буря, те грижливо се скриват някъде, за да запазят праха по крилцата си. Как се е създал този прах

по крилцата на пеперудите – това съвременната наука не знае. Това показва, че пеперудите са знаели галванопластиката преди хората. Това не е просто натрупване на пращец. Голямо изкуство е да се наслои тази фина материя върху крилцата им! Как мислите, сами пеперудите ли правят това нещо?

Отговор: *Пъстрите, красиви пеперуди повече се пазят, затова и по-мъчно се ловят от обикновените.*

Така е, красивите пеперуди са по-интелигентни. Един английски писател, естественик, след като правил много научни наблюдения върху растенията и животните, най-после дохожда до заключението, че навярно някои висши същества вземат участие в украсяването и напрашването на крилцата на пеперудите. Той признава намесата на висши същества в тази работа, но не може да си отговори какъв интерес имат те от това.

Правили ли сте наблюдения на ноктите си – да си отговорите какво значение имат белите полукръгове, които се явяват по тях? Някои хора имат такива полукръгове само на един от пръстите си, други – на два, а някои – на всичките пръсти. Случайност ли са тия бели полукръгове, или означават нещо? – В Природата няма случайности. Хората, които имат тия полукръгове на всичките си пръсти, се отличават с добро кръвообращение; тия хора, които нямат полукръгове, се отличават със слабо кръвообращение. Има изключения и от това явление, но те са малко. Вие може да направите опит – да проверите дали това е вярно, или не. Тия хора, у които дихателната система и кръвообращението са слаби, да работят върху засилването на кръвообращението си и да следят явяват ли се тия полукръгове. Ако с усилие на кръвообращението им тия полукръгове се появят, значи това е факт, а не само едно съвпадение. Не се ли усилива кръвообращението, не се ли явяват тия бели полукръгове, с това се потвърждава и фактът, че те имат връзка с дишането и кръвообращението.

Правете и друго наблюдение: следете каква е широчината на ноктите. Широчината на ноктите съответства на волята на човека. Хора, у които ноктите са широки, имат силна,

издръжлива воля; тия хора пък, на които ноктите са тесни, имат слаба воля. Знаете ли какви тънки наблюдения трябва да правите, ако ви се даде да работите научно върху тезата „Отношението между ноктите на човека и неговата воля“. Всеки от вас може да прави тия наблюдения.

Също така има връзка между широчината на носа и дихателната система у човека. Колкото са по-добре развити дихателната система и кръвообращението у някой човек, толкова и ноздрите у него са по-здрави, носът и ноздрите имат задоволителна широчина; колкото е по-слабо развита дихателната система у някой човек, той е по-сприхав, по-нервен, вследствие на което носът и ноздрите му са потесни. Това се обяснява по следния начин: когато дробовете са добре развити, човек поема повече въздух, който минава постепенно през носа и го разширява; когато дробовете са слаби, човек поема по-малко въздух, вследствие на което носът остава по-тесен. Забележете ли, че носът ви постепенно изтънява, започнете да дишате дълбоко и пълно. У здравия човек широчината на носа при ноздрите трябва да бъде три сантиметра. Мине ли носът тази мярка, това е лош признак. Намали ли се широчината на носа по-малко от три сантиметра, и това е лош признак.

От значение за вас са наблюденията и върху врата. Вратът трябва да има нормална широчина тридесет сантиметра, при височина на човека 165 сантиметра. Намали ли се тази широчина на врата, това е лош признак. У туберкулозните хора вратът е под тази норма. Увеличи ли се у някой човек широчината на врата до четиридесет сантиметра, при същата височина – 165 сантиметра ръст, и това е лош признак. Такъв човек е осъден най-много след две години да умре от апоплексия. Вратът му трябва да спадне поне с пет сантиметра – до тридесет и пет сантиметра. Дойде ли до тази мярка, той ще може да се излекува. Съвременната медицина обръща внимание и върху дължината на врата. Късият и дебел врат показва затлъстяване у човека и условия за апоплексия. Както виждате, между всички величини в организма на човека има известни пропорции, известни

математически съотношения, които трябва да се спазват, за да бъде човек здрав.

Младите хора заболяват по-често от възрастните. Най-много заболявания се явяват в дихателната система. Затова хора със слаби гърди трябва да живеят на високи места, над две хиляди метра височина, дето въздухът е чист и лек. При тези условия става силна реакция в организма им. Там електрическите течения са по-силни, отколкото в ниските места: тераздвижват кръвта на организма. Всички слабогръдни са мързеливи хора. У тях се натрупват отрицателни мисли, които действат убийствено върху психиката им. Те знаят, че малко ще живеят, че са болни, но никога не признават това. Ако вие уплашите един туберкулозен, че след месец ще умре, в него веднага се събужда силно желание за живот; той се стресва, започва да реагира срещу болестта и тръгва към подобрение. Туберкулозните обикновено са страхливи хора, затова, ако ги уплашите, че ще умрат, те започват да се борят с болестта и оздравяват.

Онези хора, у които дихателната система е слабо развита, за засилването А могат да употребят следния метод: слабо разтриване на костта зад ушите, за да се усили животът. Това място е свързано с издръжливостта на организма. Там има един център, наречен Любов към живота. Когато у някой туберкулозен се събуди Любов към живота, той става издръжлив, устойчив към външните условия. Туберкулозният човек трябва да живее на високи места и да се излага на слънчева светлина. Ако е студено там, той трябва да бъде добре облечен, краката да са добре затоплени, а главата може да бъде открита – тя повече издържа на студа, защото е акумулатор на електрическа енергия.

Ще ви изнеса едно положение, от което трябва да се пазите. Представете си два организма, А и В, които седят един до друг. Организмът А съдържа много киселини в тялото си: в чувствата си във водно състояние, а в мислите си във въздухообразно състояние. Този организъм е привикнал към киселините, които са в него, затова не чувства тяхното вредно влияние, но неговите киселини се отразяват вредно

върху организма *В*. Няма да се мине много време и този човек *В* ще умре. Защо? – Той е по-слаб и не може да издържи на разрушителното действие на киселините. Окултната наука нарича това лошо влияние *вампиризм* – изтегляне на магнетичните сокове от организма. За да се предпази човек от тия лоши влияния, окултната наука препоръчва на слабите хора да носят скъпоценни камъни. Те могат да трансформират лошото влияние на киселините. Както войниците във време на война се запазват от задушливите газове чрез особени шапки, така и скъпоценните камъни запазват човека от вредното влияние на киселините. Обаче всички скъпоценни камъни не притежават тази сила. Разумният човек знае какъв камък трябва да употреби за себе си. Всеки скъпоценен камък е емблема на някаква сила в Природата. Един скъпоценен камък може да ви действа благотворно само тогава, когато между вас и него има известна симпатия.

Тия два организма, *А* и *В*, представляват два принципа: първият принцип – *А*, е наречен мъжки, или принцип на разрушение; а вторият, *В* – женски принцип, или мек принцип. Понякога и мекият принцип може да се приспособи към влиянието на киселините, като се научи да трансформира тяхното вредно действие. Заболяванията, които стават днес с хората, се дължат на съвсем други причини, а не на тези, които съвременните лекари обясняват. Например виждаш днес някой млад, здрав човек, но утре чуваш, че умрял внезапно. Окултната наука обяснява тази моментална смърт с това, че този човек е попаднал под влиянието на известни природни течения. Човек трябва да бъде внимателен, когато попадне в тия течения. Той трябва да употреби разумната си воля, за да може да им противодейства. В Природата съществуват не само тия течения, които отнемат живота на човека, но и такива, които завличат хората и ги отнасят нейде далече из пространството.

Човек трябва да се пази и от двойниците на някои умрели, които са като паразити. Те са като медузи в морето – хванат ли нещо, изсмукват го и тогава го оставят. Когато усетите около вас една гъста материя, която ви обвива и смуче, това

са именно тия двойници. Вие трябва да им противодействате, да се освобождавате от тях. За да избягвате тия влияния, първото необходимо условие е чистота. Аз не говоря за обикновената чистота, която в хигиенично отношение е мярка против болестите, но говоря за духовната чистота, която е необходима за здравето. Всеки човек, който иска да бъде здрав, непременно трябва да води чист живот. Чистотата е необходима и за човешкия ум.

Често окултните ученици в своите разбирания се намират пред опасност, в която светските хора не изпадат. Те в някои случаи на живота не действат, но казват: „Бог ще ни пази, Природата ще ни пази, такава е Волята Божия, има Божий Промисъл...“, и т.н. Светският човек не вярва в това, затуй, каквото и да му се случи в живота, сам действа. Трябва да знаете, че Божият Промисъл е основан на разумни Божии закони и затова ние можем да бъдем покровителствани от този Промисъл само тогава, когато спазваме Божиите закони. Не ги ли спазваме, ние сме изложени на вътрешни опасности. Каквото и да правите, всичко трябва да става в границите на разумните природни закони. Тогава каквито страдания и да ви дойдат, те ще бъдат за ваша полза. Трябва да знаете обаче, че смърт няма да ви се причини никога, защото тя нищо не допринася на човека, а само спира развитието му. Дойде ли смъртта, човек изгубва условията за живот. След това трябва да мине дълъг период от време, докато той придобие загубеното, т.е. новите условия за живот.

– *Любовта ражда Доброто.*

– *Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.*

НАЙ-ВАЖНОТО

Деветнадесета лекция
22 февруари 1925 г.

НАЙ-ВАЖНОТО

Отсега ще имате следния нов поздрав: „Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.“

Размишление

Прочете се резюме от темата „Първото растение на Земята“.

За следния път ще пишете върху тема №17: *Най-важният мускул в човешкия организъм.*

Ако ви запитат защо е необходимо Духовният свят да прави своите проекции на Земята, какво ще отговорите?

Отговор: *За да ги види в най-проста форма.*

Когато разглеждате човека, главно на коя част от тялото му се спирате?

Отговор: *На главата, на лицето, на очите.*

Коя е най-важната външна част от тялото на човека? Де се изразява неговата интелигентност? Вие казвате, че очите са най-изразителни, но забележете, че очите, сами за себе си, нямат никакво изражение. Вземете очите отделно, без мускулите на лицето, и вижте изразяват ли усмивка. Не, очите без мускулите на лицето нямат израз. Лицето заедно с очите изразява целокупното състояние на човека. Така че за проявите на човека, за неговата интелигентност, ще съдите по лицето му. Възможно ли е червеят да пише като човека?

Отговор: *Не е възможно.*

Да, у червея няма такава интелигентност, затова и тази възможност остава нереализуема.

Допуснете, че до вас се докосва една геометрическа сфера, кълбо. Питам: каква част от тази сфера ще ви докосне?

Отговор: *Само една малка част от нея.*

Следва ли от това, че останалата част от нея или от вас не

съществува? Съвременните философи казват, че физическият свят не съществува, а е само отражение на Духовния. Според тях отношението между физическия и Духовния свят е такова, каквото е отношението между дървото и неговата сянка. Така ли е всъщност? От гледището на математиката физическият свят е само едно сечение, т.е. една част от Духовния свят. В това отношение и човекът е едно сечение от Цялото, т.е. част от Цялото. Следователно качествата на всички хора, събрани заедно, съставляват качествата на Цялото. Ето защо хората не могат един без друг. Същото е по отношение частите на тялото: най-нищожната, най-маловажната част у човека е тъй необходима, както и по-важните. Например дебелото черво у човека извършва много долна служба. Тогава какво трябва да се мисли за този орган? Когато дойдем до същността на Живота, трябва да се спрем върху всички органи в човешкото тяло: както на тия, които извършват важна и почтена служба, така и на тия, които извършват непочтена работа, и ще видим, че всички са еднакво необходими и важни. Въпреки това вижте каква грамадна разлика има между очите и дебелото черво!

Някога, в далечното бъдеще, човек ще живее и без дебело черво, но при сегашните условия не може да се живее без дебело черво. И в Духовния свят има подобно разпределение на службите. Хората на Земята, колкото и да са грешни, за Духовния свят те са необходими. Аз ви привеждам тази философска мисъл с единствената цел да не разглеждате нещата в Живота като важни и маловажни. Всяка част от тялото по отношение на целокупния човек е толкова важна, колкото и цялото. Има неща, които са вредни за едни същества, а полезни за други. Вземете например идеята за месоядството и тази за вегетарианството. Месоядците казват: „Месото е полезно за нас, а растителната храна не е полезна.“ Вегетарианците казват обратното. Попитайте какво ще кажат животните, които се колят за храна на хората. Те ще кажат, че хората трябва да бъдат вегетарианци. Кой е най-силният аргумент на вегетарианците, че не трябва да се яде месна храна? Те казват: „Понеже и животните, както

и хората, са грешни, живеят с известни страсти и лоши качества: всичко това внася в организма им отрова, която се отразява зле върху организма на човека.“ И кокошките, и овцете съдържат в себе си ред отрови. Казвате: „Овцата е толкова мека!“ – Да, но и в нея има известна лошавина. Значи месната храна е вредна за човека при сегашното му развитие. Той трябва да се откаже от нея. Не се ли откаже, той ще се отрови. Съвременната медицина констатира, че неврастенията у сегашните хора се дължи на чрезмерното употребление на месото. Единствената здравословна храна за сегашния човек е растителната – тя смекчава неговото грубо естество. За в бъдеще човечеството ще достигне такова развитие, че ще може да извлече необходимите хранителни вещества направо от Живата Природа. Днес хората извличат хранителните вещества за своя организъм от растенията и животните, но след време те ще ги извличат направо от Природата. И тази храна ще бъде чиста, съвършена и напълно здравословна. Това ще бъдат най-фините сокове, които човек днес не може да си представи. В тази фаза на развитие животни няма да има на Земята. Човекът ще остане само с растенията – никакви животни няма да има наоколо му. Тогава и мислите на човека ще се пречистят, защото ще се освободят от животинските влияния. С други думи казано, самите животни ще се преобразят, ще станат тъй разумни, както е човекът днес, и ще кажат: „Ние вече не искаме да бъдем деца.“

Най-важното за вас е да съедините с живота всички философски въпроси, върху които често разисквате. Не направители това, тези въпроси няма да имат никакъв смисъл. Те трябва да допринесат нещо за повдигане и облагородяване на душите ви. Еволюцията в цялата Природа днес е насочена към повдигане на човешката душа. Всяка идея, всяка мисъл е ценна тогава, когато има приложение в живота. Представете си, че аз лансирам пред вас идеята за някакви паяци с десет милиона очи, които са съществували преди пет милиона години. Такива паяци не са съществували, но ако аз пусна тази мисъл, ще създам една куриозна теория в науката.

Всички научни списания ще я възприемат, ще започнат да я третират и т.н. Питам: защо са нужни толкова очи на паяка? Ето една идея, която няма никакво приложение в живота. Ако ви кажа, че един ангел има десет милиона очи, разбирам. Това е една вероятност, една възможност.

Казвам: много съвременни научни теории мязат на тази, която допуска съществуването на паяк с десет милиона очи. Например според някоя теория известен род микроби имали около сто и двадесет стомаха. Питам: защо им са толкова стомаси? Да са два-три стомаха, разбирам, но повече от два-три са излишни за тях. Това са само научни предположения. Много неща в науката са толкова доказани, колкото и теорията за паяка с десетте милиона очи. Природата може да създаде най-чудни неща днес: това е приемливо за ума, но не е възможно за действителния свят. Защо? – Природата е разумна – тя създава само такива форми, съществуването на които се обуславя от ред закони.

Следователно за духовния живот на човека има възможности, които за физическия свят не съществуват. Например можете ли да изчислите математически каква е вероятността да излезе измежду вас, младите, такъв философ, който да създаде нова теория за сътворението на света? Това ще бъде отлично упражнение за ума, но се изисква точност в изчисленията. Вземете например това: за разстоянието от Земята до Слънцето съществуват три изчисления с голяма разлика едно от друго. Някои казват: „Не е важно, че има разлика в изчисленията.“ Как да не е важно? Щом математиката минава за точна, за положителна наука, тя трябва да борави с точни изчисления, в нея не могат да се търпят никакви приблизителни величини. Когато дойдем до положителните науки в света, трябва точно да знаем кои неща са възможни и кои не са възможни. За всеки даден случай има известни идеи, които са възможни, и други, които са невъзможни. Казвате: „Туй, което е невъзможно за нас, за другите е възможно.“ Това значи: всичко в света е възможно. Невъзможното за детето е възможно за възрастния човек. И действително така е. Целият свят представлява една лестница

от същества с различна интелигентност, като започнете от най-малкия микроб и стигнете постепенно до човека и оттам продължете до ангелите, архангелите и ред още по-висши йерархии. И тогава туй, което микробът не може да направи, другите същества с по-висша интелигентност от него могат да направят. Тъй щото всички предположения, които се допускат, са възможни за някои същества от целокупната интелигентност, която действа едновременно в света. За Бога всичко е възможно, но за човека, който е ограничен, в даден случай не е възможно всичко. Например ти казваш: „Днес аз мога да имам сто и петдесет милиона лева.“ Възможно ли е това? – Не е възможно. Обаче тази възможност е вече реализирана от друг някой. Ти казваш: „Аз мога да бъда професор в този си живот.“ – Не, в този живот ти не можеш да бъдеш професор, но друг някой е реализирал тази идея.

Значи това, към което вие се стремите, други вече са го реализирали. В Целокупния живот има връзка между всички същества. Обаче за вас е важно за всеки даден случай да знаете какви са възможностите за вашата душа. Всеки от вас трябва да знае какви възможности се крият за него в Божествения свят и да се стреми към реализирането на тия възможности. Питам: според вас кое ви е потребно в дадения случай?

Отговор: *Приятелството.*

Имате приятелство. Друго?

Отговор: *Свободата.*

И нея имате. Друго нещо?

Отговор: *Постоянство.*

И постоянство имате. Какво ще внесе приятелството в живота ви? – Всяко нещо, което влиза във вас, трябва да бъде съществено за вашия живот. Ако приятелството например внесе нещо в живота ви, а отвлече друго ценно, какъв смисъл има за вас? То не е истинско приятелство. Какво е потребно за Земята, когато е суха?

Отговор: *Дъжд.*

Какво е потребно за Земята, когато всичко по нея замръзне?

Отговор: *Слънце.*

Какво е потребно за човека, когато е гладен?

Отговор: *Хляб.*

Какво е потребно за човека, след като цял ден е работил?

Отговор: *Сън, почивка, добри думи.*

Думите, словото – това е водата в живота. Питам: водата без наклон може ли да тече?

Отговор: *Не може.*

Значи, за да тече водата надолу, трябва ѝ наклон и налягане.

Забележете, в живота на всеки човек, както и на вас, липсва нещо. Във всеки човек засега има недоволство. Аз чета това и на вашите лица. Вие се представяте за доволни, но всъщност не сте. Значи липсва ви нещо съществено. Питам ви: защо сте недоволни? Какво ви липсва? У някои хора недоволството е в голям размер, у други – в малък размер. Знаете ли какво може да произведе това недоволство във вашия организъм след известно време? – То може да произведе същия ефект, какъвто произвеждат известни микроби, когато попаднат в кръвта на човека. Ние знаем, че най-опасните болести – туберкулоза, тифус, малария и др., се дължат на различни микроби.

Често в религиозните хора се явява мисълта, че Бог е недоволен от тях, и вследствие на това страдат. Преди всичко тази мисъл не е права. В съзнанието на Бога няма промени. В Бога няма недоволство, но понеже хората не са способни да възприемат Божията Любов, те са недоволни и придават своето недоволство и на Бога. Докато хората мислят, че Бог е недоволен от тях, те ще имат едно съзнание; но от момента, в който разберат, че недоволството е тяхно, те ще придобият друго съзнание. Защо Бог ще бъде доволен от едного, а недоволен от другия? Това са само предположения. Недоволството у хората се дължи на същества, огорчени от тях. Това огорчение се предава в съзнанието на хората и те, като не разбират законите, отправят това недоволство към Бога – мислят, че Бог е недоволен от тях. Не, Божественото съзнание е всякога тихо и спокойно. Докосне ли се човек

до Божественото съзнание, веднага и неговото съзнание се пречиства, недоволството се премахва и животът му се осмисля.

Ще ви питам как бихте намерили Божественото съзнание? Как ще се домогнете до Него? Имате ли такава опитност? Засега вие се занимавате с обикновеното съзнание – до Божественото съзнание още не сте стигнали. Вие още се занимавате един с друг. Понякога съзнанието на другите хора се отразява върху вашето или като една тъмна ивица, като сянка, или като малка светлинка, или само като приятно впечатление, а понякога то се отразява върху вас и като известно ограничение. Когато дойдете в съприкосновение с хора, у които чувствата са благородни и мислите са възвишени и трезви, вие придобивате полет в Духа си, както птиците се чувстват в своя полет към висините. Това става по причина на висшето съзнание у тях хора, което се отразява благоприятно върху вас. Когато дойдете в съприкосновение с хора, у които съзнанието не е подвижно, вие чувствате в себе си стеснение, ограничение и слизание надолу.

Казвам: всички хора взаимно си влияят. Това влияние не може да се избегне. Ето защо всеки човек трябва да бъде естествен, да познава състоянието и степента на развитието на своето съзнание, което го определя като душа и което никога не се мени. Правили ли сте опит да видите де се намира неизменното у вас? Човек може да намери неизменното в себе си, когато е най-много развълнуван, когато се намира при най-големи изпитания. Тогава човек трябва да се спре, да види има ли в него нещо тихо и спокойно, без вълнение. Намери ли това нещо, то е Разумното начало в човека, което никаква буря вън или вътре в него не е в състояние да разколебае или разклати. Спокойното у човека – това е неговата душа, а всичко, което се вълнува, това е неговото променливо естество. Например някой от вас казва: „Аз утре ще отида на Витоша.“ Ставаш сутринта, виждаш, че времето не е хубаво, и казваш: „Няма да отида на Витоша.“ Питам: ти ли си този, който вчера казваше едно, днес казваш друго? Защо отложи отиването до Витоша? – „Аз съм свободен да

кажа, каквото искам.“ – Не, не си свободен. Преди всичко ти не беше свободен да кажеш, че ще отидеш на Витоша, защото зависиш от времето, а то не е на твое разположение. Реалността на нещата ще ти определи какво да правиш. Като станеш сутрин, тогава определяй де ще ходиш. Станеш ли сутрин, тогава кажи какво мислиш да направиш и да вършиш. Още докато кажеш, че ще направиш нещо, започни да го правиш. Не определяй работата си от няколко дни напред. Ако аз бих ви казал, че утре сутринта в пет часа ще отидем на Витоша, то значи: казано и свършено! Но времето било дъждовно или снежно, или гръмотевици имало, или някаква стихия – бури, земетресения – ще вървим. Каквото и да става по планината, ти ще вървиш напред – това значи свободен човек. Казвате: „Какво ще правя при такова земетресение? Де ще вървя?“ – Ще вървиш. Това е един изпит, който трябва да издържиш.

Който влезе като ученик в Окултната школа, той ще бъде подлаган на такива изпитания, че космите му ще настръхват. Учителите на тази Школа ще ви представят една висока планина, направена от мукава – това вие няма да знаете – и ще ви накарат да се качвате по тази планина. В това време ще станат големи пертурбации, които вие ще трябва да преодолеете. Същото ще бъде и с вас. Ще отидете на Витоша: там ще стават големи пертурбации и вие ще гледате. След малко всичко ще утихне и ще кажете: „Сън ли беше всичко това?“ Много мъчности предстоят на ученика. Тия, които са страхливи, ще бягат. Колко от сегашните мъчности, които срещате в живота, са действителни? Много от сегашните ви мъчности са направени от мукава. Аз определям: на сто ваши мъчности само една е действителна, а останалите са въображаеми, направени са от мукава. Наблюдавайте това и ще видите, че е така. Мине ли мъчнотията, нищо не остава от нея. Например някой от вас казва: „Мен никой не ме обича.“ Питам: отде извадихте това заключение? Кой са основанията ви? Това са само предположения, а не и доказателства. Всяко нещо, което се казва, трябва и да се докаже. Омразата е доказателство, че съществува обич. Омразата, завистта,

съмнението – това са малки ограничения, които съществуват в едно малко пространство на човешкия ум. Те са малки станции, спирки, дето се образува търпението. Омразата е микроскопическа величина. За да я разгледаш и проучиш, трябва да я туриш под микроскоп. Тя е микроскопическа, наистина, но като влезе в кръвта на астралното тяло на човека, тя се размножава и със своите нечистотии трови човека. Ако човек има серум в себе си, който да ѝ се противопоставя, тя не ще може да се размножава. Не давайте място на този порок в себе си, защото намери ли благоприятни условия във вас, той се развива и с това ще ви пакости. Следователно силата на пороците седи в тяхното размножаване, а в размножаването всякога има деление. При добродетелите пък работи следният закон: всяка добродетел расте, не се размножава, а в растенето всякога има единство, целокупност между частите. Същият закон работи и в Любовта.

Ще ви дам един пример на размножение. Вие имате един добър приятел, когото обичате, и решавате да му напишете едно писмо. Написвате едно писмо – не сте доволен от него; написвате второ, трето – все не сте доволен; най-после оставяте писмото си недовършено и не проявявате любовта си към вашия приятел. Всеки човек, който пише писма и не ги дописва, той никога не може да напише едно любовно писмо. Този човек се намира в закона на умножението. По същия начин, когато някой човек каже на своя приятел, че го обича, то е все едно, че отрича тази любов или че мрази приятеля си. Това подразбира, че той току-що е взел от приятеля си хиляда лева и не мисли да ги връща. Има изключение от това правило, но пропорцията е малка. Тук не се изискват никакви думи. Един ангел никога няма да изкаже с думи това, което е в сърцето му. Значи всяка дума трябва да бъде не само една неизменна форма, но и една неизменна реалност. Каквото е в ума на човека, това трябва да бъде и в сърцето му, и във волята му. Като се стремите към това, ще създадете в себе си характер. От друга страна, вие не трябва да се държите за буквата на нещата. Например ако някой ви каже нещо, но не го изпълни, както го е казал, или не го изпълни навреме,

не го дръжте отговорен за думите, оставете го той сам да се държи отговорен за всичко, което е казал.

Аз ви навеждам на всички тия мисли, за да се развие у вас висшата интелигентност. Сегашната наука спомага за развитието на човека само до известно време, но като мине той петдесет-шестдесет годишна възраст, тази наука започва да го изтощава и той почва да оглупява. Съвременната наука оказва влияние върху човека тъй, както виното се отразява върху организма. Като пие една чаша винце, човек първо става силен, смел, но колкото повече продължава да пие, организмът му все повече и повече се изтощава и отслабва. Любовта, която трябва да имате в новата наука, се изразява в думите *Доброта, Истина, Красота*. Когато човек се ползва от знанието на Новото учение, той и като млад, и като стар трябва да е способен да възприема; неговият ум и в двата случая трябва да бъде свеж. Аз наричам такъв човек *умен*. Този човек, който и като млад е знаел малко, и като стар знае малко: в неговия ум не е ставало растене. Ученият човек, който на старини знае много неща, като се прероди втори път, пак ще знае много.

Съвременният хипнотизъм ни показва, че ако хипнотизират някой учен човек и му внушат, че нищо не знае, като се събуди, той ще се почувства напълно невеж човек, нищо няма да знае. Той може да е професор, да е свършил два факултета, но в това хипнотично състояние всичко в него се заличава. Питам: де е неговото съзнание? След това отново го туряте в магнетичен сън, внушавате му, че много знае, че е свършил два факултета, че е професор, и той, като се събуди, знае всичко. И обратното може да стане: да поставите един прост човек в такъв магнетичен сън и да му внушите, че е виден професор или лекар. Като се събуди, той ще може да решава най-трудните математически задачи или да предписва най-сериозни рецепти за болни. Какво показва това? – Че знанието е скрито в душата на човека и при известни условия може да се извика от него. Природата изисква от човека да намери тия методи, чрез които да изважда от себе си знанието и да го използва разумно.

И тъй, вие трябва да разбирате нещата правилно. Нека съвременната наука ви служи като забавление, а духовната наука – тази, която обяснява дълбоките причини на нещата, да ви бъде сериозно занимание. Не се плашете от тази велика, дълбока наука. Вие постепенно ще навлизате в нея. Като си зададете един въпрос, старайте се веднага да си отговорите. Не се страхувайте от състоянията, в които изпадате. Дойде ли във вас известно съмнение, запитайте се: „Защо се съмнявам? Защо не вярвам?“ Разглеждайте съмнението научно – като един елемент с неговите свойства и с условията, при които се явява, и т.н. Понякога казвате: „Това не мога да направя, онова не мога да направя.“ Запитайте се защо не можете да направите тия неща? Обезсърчите се нещо. Разгледайте обезсърчението научно, като друг елемент с неговите свойства: как се е породило, причините за произхода му, колко време ще трае, и т.н. Мислете върху всички тия въпроси и си давайте правилни отговори. Вие не мислите върху тях, но дойде ли едно от тия състояния у вас, като не можете да си отговорите, казвате: „Такава е Волята Божия.“ – Не, Волята Божия е ти да растеш, да мислиш, да чувстваш и да действаш правилно, да вършиш това, което е добро, истинно и красиво – в това седи Любовта. Казвам: като работите така върху себе си, вие ще можете по този начин да си помагате взаимно един на друг. Мисли ли всеки от вас правилно, ще може да си помагате взаимно. От вашата мисъл зависи дали вие ще си помагате взаимно, или ще си противодействате. Това е с всички ученици от един и същи клас. Насочвате ли мисълта си правилно, пътят, по който вървите, ще се оправи и пътуването ви ще се улесни.

Като разглеждате главната буква **А** и малката буква **а**, каква разлика намирате между тях? – Главната буква има геометрическа форма, а малката буква има природна форма, т.е. в нея вземат участие кривите линии. Питам: как се е превърнала главната буква в малка? Или по-право, коя от двете букви е първата? Има ли някаква връзка, някакво подобие между тези две букви? Това преобръщане на знаците случайно ли е станало, или има някакво съотношение между

тях? Допуснете, че тия два знака са две тела. Питам: коя от тези две букви е по-близо до Природата? – Малката буква. Какво представляват правите линии? – Всяка права линия представлява част от окръжност с безкрайно голям радиус. Знакът, с който бележим малката буква **a**, е взет от Природата – той е йероглифен знак. Буквата **a** е съчетана от знака **л** и една частица над него. Знакът **л** означава човека, който е слязъл от Небето и върви в своя определен път, а частицата над него означава раницата, с която се е нагърбил – тя е работата, с която той се е заел на Земята. Буквата **a** означава човека с неговия товар на Земята. Буквата **o** означава семето, което се посажда в Земята, и след като поникне, то израства нагоре, като образува френската буква **d**. В главната буква **A** няма бreme, каквото в малката буква **a**. В знака **A** човекът е бременен в своята мисъл, а в знака **a** човекът е бременен в материалния свят, дето учи, пише, работи – тук той се проявява като волеви човек. Като се обърне буквата **a** надолу, имаме еврейска буква. Еврейската азбука е природна, но поставена на геометрически правила; тази на бялата раса е създадена върху геометрически форми. Кабалата трябва да се преведе според законите на геометрията.

Всяка буква, както и всяко име, означава известно състояние, известна характерна черта на човека. Ето защо човек, за да облагороди характера си, трябва да измени реда на буквите в името си или да смени някои букви: едни да отхвърли, други да прибави. Човек, като идва на Земята, не е господар да избере своите майка и баща, нито условията, при които ще се развива, но сам може да си тури име, каквото иска. Всеки ще си определи едно име, което само той ще знае – никой друг. При най-неблагоприятните минути в живота си произнасяйте това име – то ще работи за вас. Това име трябва да бъде съставено по всички правила на кабалата или на окултната геометрия, или на музиката. Името трябва да бъде музикално. Всяко име, било на български или на кой и да е език, трябва да съдържа букви от трите категории. В първата категория влизат буквите от **a** до **u**; във втората категория влизат девет букви след буквата **u**; в третата категория влизат

останалите букви от азбуката. Тия три основни букви, които влизат в името, трябва да са съчетани тъй хармонично, че при изговарянето му да се чувства мекота и хармония. В това име първо ще търсите корена на вашия произход. От корена на името си ще видите колко букви трябва да съдържа то. Вие трябва да знаете, че имената на хората крият в себе си голяма сила. Едно име, хармонично създадено и хармонично изразено, оказва силно влияние върху самия човек, както и върху околните. Във вашите имена има голям дисонанс. Ако се срещат някои дисонанси тук-там само, те са търпими като изключения, но да станат правила в живота – това е нетърпимо. Тогава те ще създават големи неприятности и страдания.

И тъй, ще се стремите да разрешавате в живота си най-мъчните задачи, които ви се дават. При това, ако искате да бъдете силни, не търсете щастието си на Земята. Щастието иде само; търсите ли го, то бяга. Запомнете следното правило: не търсете щастието си на Земята. Оставете го само да дойде. То е подобно на сянката. Докато го търсите, то бяга; престанете ли да го търсите, то иде подир вас, както сянката върви след човека. Обърнете ли се към него, то пак бяга. Ако искате щастието ви да върви след вас, тръгнете си по вашия път, без да се обръщате назад, и каквото ви се случи, бъдете благодарни. Очаквате ли да постигнете някакво щастие на Земята, надявате ли се някой човек да направи известни промени и подобрения в живота ви, вие ще бъдете най-нещастният човек. Няма по-глупави хора от тия, които търсят щастие на Земята. Щастието седи в разумните постъпки на човека.

Единственото най-важно нещо, което липсва у всинца ви, е мекотата. Защо ви е необходима мекотата? – Тя ви е толкова нужна, колкото е нужна на грънчаря меката глина. Неговата глина трябва да бъде мека, даже без едно твърдо зрънце, иначе грънците му ще се пукат, когато се пекат в пещта; грънци, направени от мека, доброкачествена глина, не се пукат. Мекотата е нужна за всинца ви, за да можете с нея да правите, каквото искате.

Въпрос: *Как да я добием?*

Да допуснем, че вие сте решили да направите някому едно добро. Обаче има един закон, според който ти ще направиш добро на този, когото не обичаш и който те мрази. Да направиш добро на този, когото обичаш, това е най-лесно, но да направиш добро на този, когото не обичаш, това е мъчно. Невидимият свят изисква това. Защо? – Понеже ти му дължиш. В дадения случай за тебе този човек е най-добрият. Този човек, като те преследвал, като те измъчвал, накарал те е да търсиш Бога, да Му се молиш и да Го познаеш. Питам ви: сега този човек не е ли най-добър за вас? Ако сте имали един добър приятел, който от обич към вас ви е давал пари, а вие сте ги използвали за удоволствия в живота и по този начин сте се отдалечили от Бога, питам: този добър човек не излезе ли лош за вас? Какви резултати даде неговата обич? – Лоши резултати. Тъй щото, ако правите добро, направете го на този, когото не обичате, без да знае той за това добро. Направите ли го, вие ще бъдете доволни от себе си, че сте се повдигнали над вашите обикновени чувства и настроения. Като направите това добро, никому няма да разправяте – такава постъпка е проявление на мекота. Това е меката глина, от която вие можете да си правите грънци, които да не се пукат в пещта. Тия грънци са най-скъпи и доброкачествени. Направете един малък опит и ако излезе несполучлив, съобщете ми, за да видим каква е погрешката ви. Които от вас искат, нека направят този опит, както математиците решават зададените им задачи, и проверете дали този закон е верен, или не.

Вие влизате в света, затова трябва да му покажете с ред примери от живота си какви са вашите идеи. Само така вие ще можете да покажете на съвременния свят, че той е на крив път в своите разбирания и животът му не е съгласен с Разумната Природа и с Бога. Всички хора трябва да се убедят, че животът им трябва да се измени в този смисъл: благото на едного да е общо благо за всички и общото благо да е благо и за всеки едного поотделно. В това трябва да се убедят и млади, и стари.

Докато вие мислите, че като остареете, ще поумнеете, вие сте на крив път. Вие може да поумнеете още сега, без разлика в това на каква възраст сте. Вие може да живеете щастлив живот и сега, и на старини. Човек не може да бъде нито стар, нито млад. Младост и старост – това са вътрешни, психологически състояния у човека. Човек не остарява само по своя собствена вина. Хиляди поколения са живели нередовен живот, в който са изгубили всичко най-свещено от себе си, и днес тия души, изостанали в своето развитие, пъшкат, страдат, чувстват се остарели. Казвате: какво общо имат тия души с даден човек? – Те са свързани кармически с него и докато той не изправи отношенията си към Бога, винаги ще се намира под тяхното влияние.

Днес по обратен начин ще си внушавате, че и петстотин години да живеете, вие пак можете да бъдете млади и свежи. Младостта на човека не седи във външните промени, но в полета на неговата душа и в мощността на неговия Дух.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

ЧЕСТНОСТТА

Двадесета лекция
1 март 1925 г.

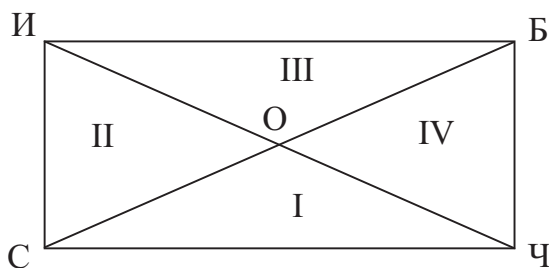
ЧЕСТНОСТТА

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Размишление

Прочетоха се работите върху темата „Най-важният мускул в човешкия организъм“.

За следния път ще пишете върху тема №18:
Отличителните черти на отривистата реч.

Фиг.1

Начертаваме един правоъгълник, в който прокараме два диагонала. При прекарване на диагоналите се образуват четири триъгълника: първият триъгълник е *СОЧ*, вторият е *СОИ*, третият – *ИОБ* и четвъртият – *БОЧ*. Линията *СЧ* в първия триъгълник означава честността у човека. Тя е жива линия и се движи от *С* към *Ч*. Точка *Ч* е началото на линията, а крайната точка на линията – *С*, означава справедливостта у човека. Значи линията *СЧ* изразява справедливостта. За да бъде честен, човек трябва да бъде справедлив, и обратно – за да бъде справедлив, той трябва да бъде честен. Справедливостта подразбира да бъдеш справедлив към себе си и към другите. В такъв случай честността и справедливостта са страни на един и същ триъгълник, които имат известно съотношение

помежду си. И четирите триъгълника във *Фигура 1* се допират с върховете си, което показва, че има само един начин за трансформиране на енергиите. Кой са съседните точки на честността? – Справедливостта и благородството. Значи честният човек трябва да бъде и благороден. Благороден човек може да бъде само интелигентният.

И тъй, първият триъгълник е на честността, вторият – на справедливостта, третият – на интелигентността, и четвъртият – на благородството. Ние можем да си представим тия четири точки като основни точки на една пирамида, която от своя страна представлява само едно сечение на духовния човек. Отделните триъгълници представляват плоскости, сечения от цялата пирамида. Допуснете, че тази пирамида се движи около своя център. Какво трябва да направите, ако искате да трансформирате една ваша енергия? – Трябва да обърнете към вашето Слънце тази страна именно, в която се е събрала излишната енергия. Ще кажете: „Де е това Слънце?“ – Вън от общото за всички Слънце всеки човек има свое вътрешно Слънце. И дотогава, докато вътрешното Слънце у човека грее, той мисли правилно и съзнанието му е будно, светло. Когато външното Слънце грее, а вътрешното Слънце у човека не грее, той казва: „Тъмно ми е нещо, Слънцето не грее.“ Защо? – Неговото Слънце не грее. Често се случва, че и външното Слънце грее, и вътрешното Слънце у човека грее, и тогава той казва: „Светло ми е днес, радостно ми е на душата.“ Когато у вас се развият духовните чувства, вие ще виждате вашето духовно Слънце. Следователно духовната Светлина на всеки човек се дължи на неговото вътрешно Слънце. Колкото по-ярко грее това Слънце в човека, толкова и неговата енергия е по-продуктивна.

Казвам: най-първо бъдете честни към себе си! Елементите на честността са справедливостта и благородството. Значи честността не може да съществува без тия елементи. За да бъде човек справедлив, непременно трябва да бъде интелигентен. Справедливостта без интелигентност не съществува – тя е основата на справедливостта. За да бъде човек интелигентен, трябва да бъде благороден, а за да бъде благороден, трябва да бъде честен – пак започва от началото.

Сега ще направим опит за четири седмици да приложим всички тия качества. Първата седмица ще работите върху първия триъгълник – да бъдете абсолютно честни спрямо себе си, без никаква лъжа. Аз искам да се наемат с опита само онези от вас, които ще могат да го направят; които не могат, да не го започват. Упражнението може да ви се вижда мъчно, но опитайте се. Ще пазите съзнанието си будно за една седмица. Никаква лъжа нито в чувствата, нито в мислите, нито в действията ви! Съзнанието ви трябва да бъде будно не от страх, но от Любов, за да опитате вашата честност. Втората седмица ще работите върху справедливостта; третата седмица – върху интелигентността, и четвъртата седмица – върху благородството. Като се свършат четирите седмици, петата седмица ще работите върху тия четири качества заедно. Аз искам да зная какво е разбирането на вас, младите, за честността? Честността изисква човек да бъде честен спрямо себе си. Да допуснем, че вие отивате при някой ваш приятел, който не ви приема добре, и се връщате оттам обиден, докачен. Защо? – Вашата чест като човек е уронена. Вие казвате: „Моята чест, моето достойнство се уронва по този начин.“ Или допуснете друг случай: вие сте студент в университета. Отивате при един от вашите професори на някаква справка, но той се отнесе към вас хладно, като че не ви забелязва. Вие пак се обиждате, вашата чест е засегната. Казвате: „Този професор не е справедлив.“ Ще знаете: дето се явява докачение, там е засегната честта на човека. Аз искам да разсъждавате правилно, умно – да видите дали вашето докачение е справедливо, дали почива на някакъв вътрешен закон, или не.

Какво разбирам под думите *умно разсъждение*? Представете си, че вървя по улицата и съм се замислил дълбоко върху някакъв философски въпрос; не виждам, че пред мене има един голям камък, и се удрям в него. После го бутна настрана и продължавам пътя си. Ако вие бяхте на мое място, щяхте да се разгневите на камъка и да му кажете: „Защо не ми сториш път, не знаеш ли, че аз съм човек?“ Питам: отде знае този камък, че вие сте човек? Защо трябва да му се сърдите?

Вие трябва да се спрете пред камъка и да му кажете: „Извини ме, че не те видях. Аз можех да те обиколя, без да те бутна.“ Това е честна постъпка, според закона на справедливостта. Ако тази пречка не беше камък, но една голяма канара от четиристотин-петстотин хиляди тона, щях ли да я прескоча или бутна? – Не. Защо? – Защото е голяма. Следователно на същото основание, ако някога се почувствате обиден, трябва да знаете дали този човек, от когото се чувствате обиден, е сторил съзнателно това нещо, или то е резултат на някакво ваше предположение. Учителят вдига един ученик на урок, но той мълчи. Защо? Трябва ли учителят да се обижда от ученика си? – Не. Ученикът мълчи, защото тъкмо в този момент си е хапнал малко от гевречето, което е купил в междучасието. Ако ученикът не е честен, бързо ще извади хапката от устата си и ще почне да говори, като че нищо не е било. Обаче това е лъжа. Ако е честен, той ще каже: „Извинете ме, учителю, аз току-що бях хапнал малко от гевречето си, затова не можах веднага да ви отговоря.“ Честният ученик трябва направо, смело да говори Истината пред учителя си, да му каже: „Извинете ме, аз пристъпих едно от правилата в класа, не трябваше да ям в клас.“ Учителят от своя страна трябва да бъде много благоразумен и добър, да позволи на ученика да си изяде гевречето пред всички свои другари и с това да се свърши въпросът.

И тъй, какво разбирате под думата *честност*? – Честността подразбира справедливост, абсолютно никаква лъжа у човека. Затова и вие трябва да се стремите да говорите Истината. Коя Истина? Има общи неща, които ние сме длъжни да кажем; има неща, които се отнасят само до нас – тях не сме длъжни да казваме. Никой няма право да знае тайните на вашата душа – те са от личен, а не от общ характер. Ако някой ме пита дали имам, или нямам пари в джоба си, това мога да му кажа, пък и той сам може да провери. Те са външни неща, по тях мога да говоря с всекиго. Обаче има неща вътрешни, които се отнасят само до моята душа – по тях не мога да говоря. Те са от духовен характер. Всеки, който иска да знае положението на моята душа, трябва

да мяза на мен. Не мяза ли на мен, никаква тайна не мога да му открия. Представете си, че туря един епитрахил на някой вол и почна да се изповядвам пред него за сторените си грехове. Тази изповед ще хване ли място? – Няма. Защо? – Волът не може да преценява. Добре, допуснете, че пред вас не стои вол, но човек, който разбира всичко, но не може да пази тайна и разнася навсякъде това, което е чул.

Реплика: *Пред такъв човек не трябва да се изповядваме.*

Значи човек може да се изповядва само пред такова същество, което включва в себе си всички изброени погоре качества: честност, справедливост, интелигентност и благородство.

Понеже сега ще боравите с честността, искам да знаете какво нещо представлява тя. Тъй както ви виждам, вие имате стари схващания за честността. Ще ви кажа какво разбирам под стари схващания за честността. Представете си, че вие сте облечен в една дреха, прана в мътна вода. Вие казвате: „Дрехата ми е прана със сапун, чиста е тя.“ Казвам: да, прана е тя, но в мътна вода, не е много чиста. Елате с мен, аз ще ви докажа, че дрехата ви не е хубаво изпрана. Завеждам ви при един чист извор, стоплям от него вода, изпирам дрехата ви и показвам водата от нея. Питам ви: чиста ли е водата от дрехата ви? – Не, мътна е. Значи дрехата ви е била нечиста. Следователно всяка дреха, която при пране дава мътна вода, не е чиста. Честността подразбира такава дреха, която, като се пере, не прави водата мътна, нито пък тъканта ѝ се изменя.

Отличителните черти на честния човек са следните: в каквото общество и да влезе, с когото и да дружи, той не причинява абсолютно никаква вреда, а всекиму е полезен; освен това той нито се дразни, нито другите дразни; никому обидна дума не казва; каквото вземе от другите, навреме го връща – никому длъжен не остава. А сега и млади, и стари хора се дразнят, гневят. Всички искат да бъдат честни, но не разбират основните елементи на честността. Щом липсват тия елементи в човека, той не може да бъде честен. Ако се отнеме или повреди центърът на честността в мозъка на някой

човек, той не може да бъде честен. В центъра на честността влизат няколко елемента: отношенията на честния човек като разумно същество спрямо всички окръжаващи са пряки, в тях няма нищо изопачено; каквото обещае, изпълнява – той е точен, изпълнителен във всичко; пари назаем обикновено не взема, но ако се случи да вземе, обещае ли, че след три месеца ще ги върне, на определеното време ги връща. Яви ли се най-малката неточност, там честността липсва. Честният човек е изправен и точен и като слуга, и като ученик, и като цар. Той предприема такава работа, каквато може да свърши; не може ли да свърши една работа, не се заема с нея.

Питам: колцина от вас искат да направят опита за четирите седмици? Наистина той няма да бъде съвършен, все ще има погрешки, но ще има и някакви придобивки. Опитите не излизат винаги сполучливи, но трябва да се правят често, да се повтарят един, два, три и повече пъти, докато най-после излязат сполучливи. Някой път може да стане малка експлозия, да се пукне ретортата ви, но ще я платите и пак ще повторите опита. Като работите през седмицата върху честността, все ще дойде някой да ви спъне, да попречи на опита, като иска да ви каже с това: „Можеш да отстъпиш малко от честността, с нея не се живее в този свят.“ – Не, честни ще бъдете!

Трябва да знаете де се намират тия четири триъгълници в човешката глава. Преди всичко всеки от тях представлява четвърт от правоъгълника, който служи за основа на пирамидата. Първият триъгълник *СОЧ* се допира до втория – *СОИ* и до четвъртия – *ЧОБ*. Триъгълникът на честността се намира на задната част на главата; вторият триъгълник – на справедливостта, се намира отгоре на главата; третият триъгълник – на интелигентността, се намира отпред на главата, и четвъртият – на благородството, се намира отстрани на главата. Ако разгледате главата на човека, тя представлява триъгълник, а не квадрат. Следователно основите на двата триъгълника са по-големи. В триъгълника на честността физическата страна надделява – тя е основата и е най-дълга. Понеже човек на Земята е зает с много материални работи,

той трябва да образува своите физически сили. В тази дълга линия – основата на триъгълника ЧОС – действат мощни сили, които човек трябва да регулира със силата на волята си. Във втория триъгълник – на справедливостта – енергиите се уравновесяват; той е почти равностраничен триъгълник. В триъгълника на интелигентността – третият триъгълник – на човека пак предстои да се бори с материята; и в него основата е по-дълга от височината.

Сега да разгледаме думата *честност*. Ясна ли ви е тази дума? Може ли някой от вас да каже нещо върху честността? – Ако под думата *честност* се разбира достойнството на човека, тогава етиката определя достойнството по следния начин: всеки човек, малко или много, познава Доброто и се стреми към него според силите си. Самият факт, че човек познава Доброто и се стреми към него, представлява неговото достойнство. Като казваме, че не трябва да накръняваме човешкото достойнство, разбираме, че не трябва да накръняваме разбиранията на човека за Доброто, което той се стреми да приложи в живота си. Наистина човешкото достойнство не трябва да се пренебрегва. Щом кажем някому, че не е честен, ние не сме справедливи. Достойнството засяга най-първо справедливостта, защото тя е отношение на човека към другите, а честността е отношение на човека към себе си. Разгледайте филологически произхода на думите *достойнство* и *честност*.

Чий е този знак – Ч?

Отговор: *На Юпитер*.

Значи честността произлиза от Юпитер. От главните богове само Юпитер може да каже Аз. Това подразбира: „Аз имам достойнство.“ Буквата Ч представлява чаша, която в Природата се представя във форма на цвят. По кой начин може геометрически да се измени формата на буквата Ч? В буквата Ч има един прав ъгъл и една права линия до едно от раменете му. Това са живи сили, които, за да хармонизират помежду си, се нуждаят от една равнодействаща. Допирната линия при ъгъла на буквата Ч може да се постави така, че да затвори чашката и по такъв начин да се образува един

триъгълник. Ако завъртите този триъгълник около себе си, той ще образува кръг – така именно действа Природата. Най-първо цветът цъфти, образува буквата *Ч* – отворена чашка; после завързва плод – затваря се и образува триъгълник; най-после триъгълникът се завъртва около себе си, като образува кръга – узрелия плод. Вие не може да бъдете справедливи, докато плодът на честността не узрее и не дадете от този плод на другите. Тогава вече работи не само вашата честност, но и вашата справедливост. Дойде ли някой при вас, дайте му от вашите плодове за път, без да вземате пари. Вземете ли от него пари, всякаква честност пропада. Справедливостта изисква от човека честност. Как ще реализирате вашата честност в практическия, в реалния живот?

Отговор: *При високо и будно съзнание.*

Първо ще образувате триъгълник, после кръг, и след това ще предизвикате ума си към работа. Не мислете, че сега ще придобиете честността. Тя седи у вас като елемент, като сила, която трябва да се развива. Тя седи у вас като зародиш, като една потенциална, разумна жива сила, на която трябва да дадете условия да се развива. Дадете ли *А* почва, вода, въздух, светлина и топлина, оставете я по-нататък сама да се развива, не мислете вече за нея. Тя е в състояние сама да се развива. Мислите ли за нея, вие я спъвате. Като ви казвам, че трябва да бъдете честни, не мислете, че трябва да насочите ума си изключително в това направление, механически да развивате честността. Не, честността е жива сила, тя сама расте. От вас се изисква да я насадите в себе си, да *А* дадете почва.

Честността има и външни признаци у човека. Например честният човек е винаги прав, не се прегърбва. Гърбавият човек не може да бъде честен. За гърбавия човек казват, че е безчестен, влечуга човек. Дяволът представлява крив, прегърбен човек. Главата на честния човек е успоредна с гръбначния стълб. Когато някой човек иска да се представи за честен, той наклонява главата си назад – това вече е глупост. Природата не позволява главата да се наклонява повече от гръбначния стълб – тя трябва да бъде успоредно с него. Ще знаете: честният човек ходи прав, с глава, успоредна

на гръбначния стълб. Тия правила няма да намерите никъде – те се намират само в отвлечената наука, придобита с вековете. Ако държите главата си много назад или много напред, вие препятствате на кръвообращението си, на вашата нервна система – изобщо теченията в организма не стават правилно. През тази седмица всички ще се стремите да вървите изправени, прави да бъдете. Нека всяка ваша мисъл, всяко ваше чувство, всяко ваше действие носи характер на вътрешна чистота. Бъдете честни спрямо себе си! Гръбнакът на човека трябва да има една много малка, лека кривина, да бъде повече прав. У някои хора коремът е много издаден напред, а кръстът е много хлътнал, при което се образува френската буква s. За да привикнете да вървите изправени, правете следното упражнение: облегнете се на вратата така, че гръбнакът ви почти цял да се допре до нея. Всичко това е необходимо за вас, за да привикнете да владеете мускулите си разумно и съзнателно, да знаете, че вие сте им господари, а не те на вас. Ако не можете да владеете вашите мускули, как ще владеете външните условия? Ще кажете: „Какво общо имаме ние с външните условия?“ – Външният свят има известни отношения към вас, затова някой път той ще засегне вашия стомах, някога – вашите гърди, а някога – вашата глава. Има хора в света, които разбират законите на Черната ложа, владеят ги и затова някога ще ви внушават например мисълта да държите главата си или назад наклонена, или напред наведена – и в единия, и в другия случай те ще ви повредят. Всички тия мисли са внушения, посторонни неща, които вие трябва да отхвърлите.

Всяка мисъл на обезсърчение не е ваша – тя е дошла отвън някъде, затова я отхвърлете. Всяка престъпна мисъл, която минава през вас, не е ваша, вие не сте я родили – отхвърлете я. В това отношение човешкият мозък е градина, в която всеки може да посее един плевел или някой хубав цвят. Ако съзнанието ви не е будно, всеки злонамерен човек може да посади във вашата градина едно лошо семенце, което да израсне. После вие ще се чудите отде е дошло това семе у вас. Да, то не е ваше, вие не сте го родили, но то

има произхода си в далечното минало на човечеството, от което вие сега трябва да се освобождавате разумно. Ако не разбирате тия закони, ще се предавате на външни внушения и ще страдате. Например често вие хващате главата си с ръце, стискате зъбите си, свивате юмрук: мислите, че в това седи силата на волята. Не, това показва слаба воля. Силната воля не се изразява в такива движения. Силната воля се подчертава в непреклонните принципи, които човек крие в душата си. Човек трябва да има на своя страна най-първо Бога, после Природата, след това всички добри хора, и най-после той сам да бъде на своя страна. Това са положения, които всякога трябва да чувствате в душата си. Не е достатъчно само Природата да бъде на ваша страна, но и вие трябва да бъдете на нейна страна. Някой казва на другите хора да бъдат честни. Не казвай на другите хора да бъдат честни, но ти сам бъди честен! Можеш да загубиш и милиони, но честен бъди! Честният човек е всякога богат.

И тъй, за да бъдете честни, вие трябва да бъдете в съгласие със себе си, с добрите хора и с Природата. Бъдете ли в това състояние, вие ще сте в съгласие и с Волята Божия и ще можете да я изпълнявате. За да постигнете всичко това, необходимо ви е да усилите волята си, затова трябва да правите известни упражнения. Преди всичко трябва да бъдете честни спрямо себе си. Честността усилюва волята. Та казвам: честността и справедливостта влизат като елементи на интелигентността, а всички заедно влизат като елементи на благородството. Най-после честността, справедливостта, интелигентността и благородството влизат като елементи на душата и на Духа на човека. В първо време ще се занимавате с четирите качества поотделно. Всеки от вас ще може да направи опита, който ви дадох за четирите седмици, като следи в какво не може да устоява. Ще бъдете ли доблестни всеки в себе си да каже в какво не е издържал? Когато човек изплати най-големия си дълг, той ще бъде в състояние да изплати и малките си дългове – такъв е законът. Ако ти имаш да даваш десет милиона лева и ги изплатиш, вероятността да не можеш да изплатиш малките си дългове

е едно на сто; ако обаче имаш да даваш сто хиляди лева, но изплатиш от тях само хиляда лева, тогава вероятността да не изплатиш останалите е деветдесет и девет на сто. Следователно, когато човек се добере до най-голямата си добродетел и постъпва съобразно нея, вероятността да не бъде добродетелен в другите си постъпки е само едно на хиляда. Когато пък той се добере до най-малката си добродетел, вероятността да прояви слабостите си е деветдесет и девет на сто. Понеже при слабостите си трябва да преодолявате по-големи препятствия, затова първо ще хванете най-голямата си слабост, за да нямате по-нататък такива големи спънки.

Като работите върху честността, ако не успеете изведнъж, няма да се откажете от опита си – ще го повторите, ще потретите, докато имате резултат. Представете си, че държите изпит в университета по дескриптивна геометрия, но пропадате. Има ли нещо лошо в пропадането? Ще се явите на изпит втори път; ако и тогава ви скъсат, ще се явите и трети път – поне ще научите материята по-добре. И професорът, даже и да не ви обича, като види вашето постоянство, ще ви пусне да вървите по-нататък. Аз искам да изучавате честността като наука: да държите по нея изпит тъй, както държите по дескриптивна геометрия или по друг някакъв предмет. Аз не давам на опита ви морален характер, но научен. Вие трябва да знаете положително, всеки за себе си, честен ли е, или не. Ако купувам една ос, трябва да зная каква е: дъбова ли е, букова ли е, или върбова. Ако е дъбова, тя трябва да е здрава, да издържа; ако е букова, ще бъде по-слаба; ако е върбова, никак няма да издържа. Честен ли съм, щом дойде при мене някой човек да купува оси, ще му кажа: „Аз имам три вида оси – от дъб, от бук и от върба.“ Който е нечестен, ще каже: „Ето, това са осите, които продавам. Купете си, каквато искате.“ Ако купувачът не разбира кои оси са здрави, може да купи някоя от върба и ще остане излъган. В дадения случай честният човек ще каже на купувача, че тази ос не е здрава, и ще му препоръча да си вземе от дъбовите оси.

Знаете ли защо ви говоря за честността? – Понеже вие се намирате в присъствието на множество интелигентни същества: когато постъпвате нечестно, те ви виждат. Вие изпадате тогава в жалко, в смешно положение пред тях. Ще ви приведа един пример, да видите в какво положение се намирате при такива случаи. Седя на двора, гледам – една котка дебне малка птичка, иска да я улови, прави си изчисления и казва: „Един път да подскоча и птичката е в устата ми.“ Аз вземам едно малко камъче, подхвърлям го по направление към птичката и тя хвърква, кацва на един клон. Котката не ме вижда и се чуди на това явление. Защо птичката хвъркна? Тя беше си направила много добре сметката – само един скок ѝ беше нужен, и птичката щеше да бъде в устата ѝ. Кой ѝ попречи? Аз спасявам птичката с моето камъче, но котката не вижда това. Ако бях хвърлил това камъче към нея, тя щеше да разбере причината за хвъркването на птичката. Тя се опитва втори, трети път, но аз все осуетявам плана ѝ, като спасявам птичката. Понякога и вие като тази котка си правите някакъв план, но едно Разумно същество отгоре, което вие не виждате, хвърля камъче върху птичката, която искате да уловите, и тя хвърква, качва се на някой клон. Вие гледате нагоре, чудите се кой е развалил плана ви. Не, вашата работа е нечестна. Вие ще си кажете: „Аз няма да ловя тази птичка.“ Това е честна постъпка.

Някои от вас още не са се отказали от месцето. Туряте един капан и в него малко житце, чакате да влезе някой гълъб. Щом влезе, хващате го, опичате го и го изяждате. Честност ли е това? – Не е честност. Аз намирам постъпката на всички ловци за безчестна. Един ден ловът ще се забрани за всички. И на рибарите ще се забрани да ловят риба с мрежи. Който иска да яде риба, да я лови с ръце – Природата позволява това ловене на риба. Ако може да ловите риба с ръка, може и да я ядете. Ако може да ловите птички с ръка, може и да ги ядете, но не е позволено да ги ловите с капани.

Та казвам: разумните същества отгоре винаги познават нечестните намерения на хората и хвърлят по едно камъче, за да им пречат, като казват: „Не ви е позволено по този начин да

ловите птички! Отношенията ви, постъпките ви спрямо тия птички не са прави!“ След като хвърлям камъка към птичката, за да хвъркне, отивам при котката, поглеждам я в очите и казвам: „Това, което вършиш, не е добро.“ Тя ме поизглежда, като че ме разбира, и си отмина. Гледам я на другия ден: пак дебне някоя птичка – забравила урока си. Казвам: котката не може да се възпита. И човек има такава котешка проява в себе си, но той трябва да работи съзнателно върху тази проява в характера си и да каже: „Аз съм човек, имам глава, имам ум, с който мога да размишлявам, не трябва да постъпвам така. Едно време, като бях котка, лъв, тигър, позволено ми беше да постъпвам така, но сега това е нечестно от моя страна.“ Признаеш ли своите погрешки на миналото и откажеш ли се днес от тях, това е честна постъпка. Така е направил Сократ⁶. Един виден физиогномист разглеждал чертите на лицето му и изнесъл всичките му пороци и слабости. Сократ казал: „Така е, едно време аз бях точно такъв, какъвто ме описвате, но сега, със силата на своя ум, на своето сърце и на своята воля, аз изправих всички слабости и пороци на характера си и вече не съм такъв, какъвто ме нарисувате.“ Това е една отлична черта в характера на Сократ. Аз бих желал и вие един ден като Сократ да кажете: „Със силата на своята воля, на своя ум и на своето сърце аз успях да преодолеея всички свои слабости и пороци и вече не съм такъв, какъвто бях едно време – нов човек съм сега!“

Аз искам всички, които се наемете да направите този опит, да го приемете от сърце, доброволно, а не чрез налагане. Ако го приемете от добро сърце, това ще бъде много приятен опит.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

РАВНОСТРАННИЯТ ТРИЪГЪЛНИК

Двадесет и първа лекция
8 март 1925 г.

РАВНОСТРАННИЯТ ТРИЪГЪЛНИК

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Размишление

Прочете се резюме от темата „Кой е най-важният мускул?“ Прочетоха се работите върху темата „Отличителните качества на отривистата реч“.

Сега ще пристъпим към един практически опит. Досега вашите работи бяха само теоретически – писане на теми. За идния път като тема ще имате следното нещо: всеки от вас ще напише едно писмо за Специалния и едно за Общия клас в кой и да е град от провинцията. Това ще бъде темата ви (№19). Ако в цяла България има двадесет града, дето съществуват тия класове, така ще се разпределите, че за всеки град да се получи по едно писмо и в двата класа. Тези писма ще бъдат кратки, лаконически, но насърчителни. Всеки от вас ще пише, без никакво изключение! Ще развиете една идея от това, което ви е говорено, тъй, както сте я разбрали и приложили. Който не иска да напише такова писмо, трябва да напусне класа. Вашите братя и сестри от провинцията се оплакват, че вие сте хора без инициатива, без сърце, не се отзовавате на техните нужди. Искам всички вие да отворите крановете си и от тях да потече толкова много, че всички от провинцията да кажат: „Стига вече!“

Разбрахте ме, нали? Ще имате свободна тема *Писмо* с идея, каквато искате, която най-много приляга на сърцето ви. Щом си изберете въпрос, който ви интересува, вие ще го развиете добре, от душа, и като го прочетат другите, и техните сърца ще затрептят. Двама-трима души ще пишат например в Панагюрище; четири-пет души – в Пловдив, в Бургас, във Варна, в Ямбол и другаде. Също така ще пишете и в тия села, дето има само по един или двама души. Ще

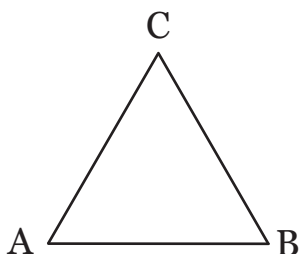
видите как ще се зарадват тия хора! Ако искате, може да си запазите и по едно копие от писмата, да видим какво сте писали, но това вече зависи от вашата добра воля. Аз искам да опитам честността ви. Ще приложите вашата честност в действие. Може да се извинявате, че нямате време, че не сте разположени и т.н. Не, ще пишете – нищо повече!

Та казвам: досега вие писахте теми, четохте, учихте лекции, но какъв е резултатът от всичко това? Научихте нещо, но практика и приложение се изисква вече! От тия писма, които ще напишете на вашите братя и сестри в провинцията, те ще се ползват, ще се радват и ще си кажат: „Отде дойде тази светла мисъл на софиянци, да споделят с нас нещо от това, което са чули и разработили в себе си?“ Нека писмото ви бъде късо, но съдържателно. Може да напишете или десет-петнадесет реда, или една страница, или две страници – колкото ви се подаде. Вие започнете да пишете и вдъхновението ще дойде.

Има един вътрешен закон в Живата Природа, според който, щом човек научи нещо, той трябва да помага и на другите. В това седи служенето на Бога. От изобилието, което има човек, трябва да потече и към другите. Като напишете едно такова писмо, вие ще почувствате малка радост, че сте извършили нещо добро. Аз ви давам свобода, като ви казвам, че може да напишете това писмо на някои ваши познати, на когото и да е, но непременно трябва да напишете. Никакво колебание не трябва да се проявява у вас! Който не иска да изпълни това, ще си излезе от класа. Как? – Невидимият свят ще ви изпъди. Той е много строг: големите ви грешки прощава, но малките – никога! В Невидимия свят по отношение на вас съществува следният закон: ако вие имате един дълг от десет милиона лева, те са готови да ви го платят, но ако имате един дълг от пет лева, те ще ви заставят вие сами да си го платите. В малките дългове от пет, десет, двадесет, сто лева, никой няма да ви помогне, вие сами ще си ги платите; що се отнася до големите ви дългове – от пет, десет и повече милиона, Невидимият свят ще ви помогне. За големите работи ви помагат, а за малките

никой не помага. Такъв е законът в Духовния свят. Там се извършват големи работи, велики дела, а малки – никога. И тъй, понеже великите работи се вършат на Небето, малките работи са останали за Земята. Ето защо от вас не се изискват големи работи, но малки. Вие ще направите малките работи, а на Небето ще направят големите работи – и така Небето и Земята ще се допълват.

Вие знаете адресите на различните градове, нали? Тази тема е свързана с една малка глоба от два лева за марка, които ще излязат от джоба ви. Но вие нали се поздравявате с формулата: *Доброта, Истина, Красота – това е Любовта*, а щом е така, започнете от Доброто. Да напишете едно писмо на някои ваши близки, които чакат да чуят нещо ново, нещо красиво, това вече е едно малко добро.

Нека вземем триъгълника ACB . Какви отношения може да има в този триъгълник? Първото отношение може да бъде отношение между точките A , B и C , които представляват върховете на дадения триъгълник. Значи ще имаме отношението: $A:B$; $B:C$; $C:A$. Второто отношение ще бъде между страните на триъгълника, а именно: $AB:BC:CA$. Третото отношение ще бъде между ъглите на този триъгълник: $ABC:BCA:CAB$. Всички тия точки, страни и ъгли са само предположения. Всъщност съществуват ли в геометрията такива отношения?

Отговор: *За да има отношения, изисква се още един триъгълник.*

Триъгълникът ACB е само проекция, а реалността е извън него. Каква е разликата между третото отношение и първите две? Когато вземем ъгъла ABC , в този случай точката A ръководи нещата; когато вземем ъгъла BCA , точката B ръководи нещата; и най-после, когато вземем ъгъла CAB , точката C ръководи нещата. Отделно взети, точките A , B и C са центродеятелни точки. Или когато изговорим ъгъла ABC , това показва, че точките B и C се отправят към точката A .

Когато изговорим ъгъла BCA , точките C и A се отправят към точката B ; и когато изговорим ъгъла CAB , точките A и B се отправят към точка C . От реда на буквите заключаваме кой от трите върха е най-деятелен и останалите точки отправят дейтелността си към него.

Всички тия букви са отношения, които трябва добре да се разбират. Те могат да се заместят и с числа. В геометрията като наука точките и буквите представляват сили и се изразяват само в проекции, а в живата геометрия, дето участва умът, те представляват разумни същества, разумни центрове, които едновременно имат отношения един към друг. Какъв извод може да извадите от следната пропорция $A:B=B:C$? Какво означава тя в геометрията?

Отговор: Ако ъгълът B е мярка, тогава разбираме, че $A:B=C:B$. Това става само при равностранныя триъгълник.

Какво означава равенството? – Равенство значи Свобода. Както в равенството работят сили, така и при свободата силите имат еднакви права. Това, което равенството го дава, и свободата го дава. Значи при равенството и при свободата силите работят еднакво. Когато хората имат еднакви права, тогава те са равни, имат и свобода.

Какво разбирате от второто отношение между страните на триъгълника?

Отговор: *Преди всичко предполага се да имаме още един триъгълник, взет като мярка. Тогава ще имаме отношението $AB:BC:CA=A_1B_1:B_1C_1:C_1A_1$.*

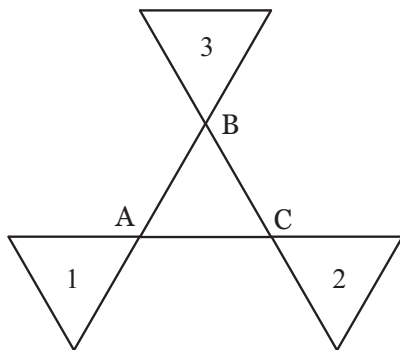
Значи човек, за да работи разумно, се предполага, че има още едно разумно същество като него. Какво ще кажете и за третото отношение?

Отговор: *Тъй както е написано това отношение, то показва отде започва измерването на периметъра: дали от точка A , дали от B , или от C .*

Какво означава периметърът? – Това са условия, граници, при които човешката деятелност може да се простре. В живата геометрия периметърът на разните фигури показва условията, при които човек може да работи, защото всеки

ъгъл от триъгълника може да се проектира не само навътре, но и навън. Тогава, след като всички линии се проектират навън, ще имате една фигура извън условията.

Отговор: Тогава триъгълниците 1, 2 и 3 ще имат отношение към централния триъгълник ABC, взет като марка.

Триъгълниците 1, 2 и 3 са условията, при които централният триъгълник може да се изрази. Както виждате, много разсъждения се изискват, за да разберете какво представлява равностранният триъгълник. Този е законът, с който може да работите. Последното отношение представлява ума, сърцето и волята, взети заедно.

Всяка жива сила има известна площ, върху която може да се прояви. Да кажем, че имате един килограм вода, която превръщате в пара. Може ли тази пара да се събере в същото шише, в което по-рано се е събирала водата?

Отговор: *Не може.*

Какъв обем ще заеме сега парата?

Отговор: *Това може да се изчисли математически.*

Какъв обем трябва да има котелът, в който се поставя парата, без той да се пръсне, а при това парата да извърши известна работа?

Отговор: *И това може да се изчисли.*

Следователно, когато у вас се съберат тъй наречените *инертни сили*, които са сгъстени, но могат да се разреждат

и да стават по-активни, тогава обемът им се разширява. Ето защо вие трябва да знаете всяка ваша идея, като минава във възходящо състояние, какво пространство ще заеме, при какви условия ще може да се реализира. Една идея не може да се реализира на всяко място. Например вие не можете да изпълните един Бетховенов концерт във, когато вали силен дъжд. Дъждът ще развали вашия концерт. Значи изисква се сухо време или специално здание за този концерт. И тъй, за реализирането на всяка идея се изискват особено място и особени условия. Вие трябва да пригответе тия условия в себе си. В какво седят благоприятните условия? – Да не допускате в себе си никакво съмнение, никакво колебание, никаква отрицателна мисъл. Най-малкото съмнение у вас предизвиква пропускане на съзнанието ви и вашата идея е пропускана вече. Тогава енергията на вашата идея, ако е вода, ще изтече навън; ако е пара, пак ще излезе навън, без да извърши определената работа.

Та когато казваме, че не трябва да се съмнявате, ние подразбираме нещо много реално – шишето ви трябва да бъде много здраво, нийде да не е пукнато. Защо? – За да не изтече водата – нищо повече! Ако се съмнявате, това показва, че формата, в която е вложена вашата идея, е пукната и в такава форма не можете да задържите идеята си. Когато казваме, че трябва да имате вяра, подразбираме да имате един извор, от който постоянно да наливате своето шише. Под думата *вяра* всички ще разбирате мястото, отдето може да черпите сили в живота си, за да реализирате своите идеи. Всяка идея може да се реализира само тогава, когато има един източник, който ѝ помага. Затова всички величини в живота трябва да се превърнат на сили.

И сега ще знаете какво нещо представлява съмнението от окултно гледище и защо не трябва да го подхранвате. Съмнението разрушава всички благородни форми, които имате, а всяка благородна форма е необходима, за да се реализира една ваша възвишена идея. Следователно разруши ли се формата, идеята, сама по себе си, остава нереализирана. Щом идеята остане нереализирана, у вас

се явява или сърдечен, или умствен, или волеви упадък, а може би и упадък на Духа. Когато човек реализира една своя идея, той подхранва в душата си нещо добро и възвишено. Пропукването на котлите всякога създава някакви пакости.

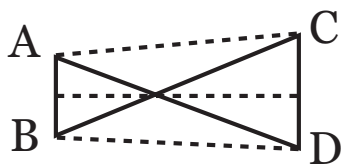
Ако представите в ума си един равностраничен триъгълник, всяка страна в него е жива и в движение. Страните на триъгълника са път на живи същества. Ако можете да си представите триъгълника в такова положение, в душата ви веднага ще стане голяма промяна. Всички тия линии трябва да се превърнат на светлина и да се чувства, че от тази светлина излиза разумност. Схванете ли така равностраничния триъгълник, тогава ще разберете какво е отношението между страните му. Равностранният триъгълник представлява отношение между същества от висшия разумен свят. Само между разумни същества може да има правилни отношения на свобода. Ако аз виначертая един равностраничен триъгълник, това значи, че съм написал едно писмо в Духовния свят. Ако ви изпратя до един мой приятел, като ви кажа да му предадете един лист, на който съм начертал равностраничен триъгълник, знаете ли какво означава това? Туй е най-добрата препоръка за вас. Вместо да пиша на приятеля си, че приносящият това писмо е отличен човек, че вие може да разчитате на него, че той има прекрасен ум, благородно сърце и възвишена воля, равностраничният триъгълник определя точно всичко това. Като изпратя някому писмо, в което съм начертал един равностраничен триъгълник, това представлява съкратена реч. Който получи такова писмо, точно и ясно ще разбере какъв е човекът, който го носи. За да се изложи съдържанието на това писмо на обикновен език, това значи да се напишат най-малко двадесет коли. За в бъдеще ще се пишат такива писма. Те имат и това преимущество пред обикновените писма, че ако попаднат в ръцете на външни хора, незапознати с този символичен език, те няма да разберат нищо. Само така могат да се скрият много неща. В това отношение геометрията е наука, която скрива великите мисли от обикновените хора. Който може да разкрива и разбира символичните знаци в геометрията, той заслужава да ги знае; който не може да ги

разкрива, той не заслужава да знае нищо за тях. И ако този човек пита какво означава еди-кой си знак, ще му кажем: „Това, което виждаш, е достатъчно за тебе.“

Аз бих ви препоръчал да наблюдавате небето вечерно време, когато е ясно. Излизайте вечерно време във и наблюдавайте звездите на небето около половин час, за да намерите между тях един равноностранен триъгълник. И нека всеки от вас забележи добре де е намерил този триъгълник, между кои звезди, в коя посока, и т.н. Това ще бъде една малка задача за вас. След това някоя вечер ще излезем всички заедно на една малка екскурзия на открито, ще разглеждаме небето и ще видим всеки от вас в коя посока е намерил своя равноностранен триъгълник. После ще ви поговоря нещо върху тия естествени равностранни триъгълници. Така ще размишлявате върху отношенията на звездите едни към други, върху тяхното значение, и т.н. Това ще бъде едно хубаво упражнение за вас.

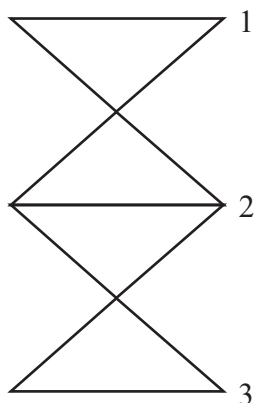
И тъй, тази вечер ви дадох две задачи: да напишете по едно писмо на Общия и на Специалния клас и да наблюдавате вечерно време звездите, докато намерите един равноностранен триъгълник. Не мислете, че ще се освободите само с по едно писмо. Не, ще пишете често такива писма. Тия задачи ще бъдат за вас хубаво разнообразие, понеже еднообразието е вредно за човека. Аз забелязвам, че у вас има събрана доста енергия, която не знаете как да пласирате. С тия задачи и упражнения, които ви давам като малки ценни опити за вас, вие ще пласирате част от своята енергия.

Всички знаете от физиката как стават отраженията на предметите. За да се изобрази един предмет в окото, стават ред пречупвания на светлината. Например ако пред

окото седи един предмет CD , то лъчите, които излизат от точките C и D , не вървят в прави линии CA и DB , но минават по друго направление, през друга среда, като образуват линиите CB и DA . Светлинните вълни, които идат от Слънцето, по права

посока ли вървят, или претърпяват някакво пречупване? – Пречупват се. Съвременните физици не са изчислили колко пречупвания са претърпели те, докато стигнат до окото. Как мислите, слънчевите лъчи претърпяват ли различни промени, докато влязат в окото? – Претърпяват, понеже минават през различни среди. Съвременната наука говори само за пречупванията, които стават в окото, а от тях ние съдим за пречупванията, които стават отвън. Когато един лъч минава от по-гъста в по-рядка среда, той се пречупва по един начин, а когато минава в по-гъста среда, пак се пречупва, но по обратен начин на първия. Тъй щото в окото стават няколко пречупвания, главно три, а физиците говорят само за едно пречупване. Най-първо образът в реалния свят е прав, после се получава обратен образ и при третото пречупване

е пак прав. От лещата на окото образът минава в тия клетки, които образуват умствения център, в който се получава идеята за този образ. Тези клетки са специалисти по математика. Те правят известни пречупвания на светлината, за да превъзмогнат външната реалност. Само ние не мислим. И тия малки същества, клетките, мислят. Аз ще се спра друг път подробно върху въпроса кой мисли у нас.

Сега ще ви представя няколко отношения, от които можем да съставим една пропорция. Мисленето на подсъзнанието има отношение към съзнанието: $II:C$; мисленето на съзнанието има отношение към самосъзнанието: $C:CC$; мисленето на самосъзнанието има отношение към свръхсъзнанието: $CC:C_1C_1$. Оттук изваждаме следната пропорция: $II:C = CC:C_1C_1$. Мисленето на подсъзнанието е Божествен процес. Както в подсъзнанието, така и в съзнанието много същества мислят. Например ти съзнаваш, че трябва да изучиш известен предмет. Какво трябва да направиш? – Ще се заемеш да изучиш известни автори и от тях ще пласираш нещо в

съзнанието си. Хора, които съзнават това нещо, винаги ходят на групи. Светът на подсъзнанието представлява група от още повече същества. Самосъзнанието е единичен процес – там човек не съзнава какво са мислили другите, но съзнава само какво той мисли. Свръхсъзнанието е също тъй единичен процес – там човек съзнава какво Бог мисли. Значи подсъзнанието и съзнанието са групови, множествени процеси, а самосъзнанието и свръхсъзнанието са единични процеси. Оттук имаме следната пропорция: $C_i C_i : P = CC : C$. Всеки от вас ще опита и двата вида процеси. Най-първо ще живееш в подсъзнанието, а после в свръхсъзнанието, защото те са Божествените процеси в човека. То значи: първо ще мислят възвишените духове, после ангелите и най-после Бог. След това тия процеси ще се отразят и върху нас. Тогава ние ще се допитаме до всички онези, които са мислили като нас – това е процесът на съзнанието; след него ще си дадем заключение какво ние мислим вече. По този начин ще се образува цял един кръг. В това седи философията на живота.

Та казвам: подсъзнанието е групов процес, в който се разглежда какво мислят Великите духове; съзнанието е групов процес, в който се разглежда какво мислят окръжаващите човека, ближните му, както и цялата човешка раса; свръхсъзнанието е единичен процес, в който се разглежда какво Бог мисли; самосъзнанието е единичен процес, в който се разглежда какво мисли човекът сам. Някой път казвате: „Трябва да бъдем съзнателни!“ Това се отнася до другите хора. Когато казвате, че трябва да бъдете самосъзнателни, това се отнася до самите вас.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

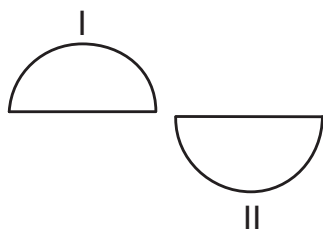
ВДЛЪБНАТА И ИЗПЪКНАЛА ЛЕЩА

Двадесет и втора лекция
15 март 1925 г.

ВДЛЪБНАТА И ИЗПЪКНАЛА ЛЕЩА

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Прочете се резюме от темите „Отличителните черти на отивистата реч“.

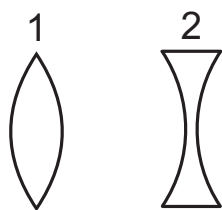
Фиг. 1

Начертайте на дъската два полукръга: единият да бъде изпъкнал, а другият – вдлъбнат, корубест. Ще направим известни разсъждения върху тия два полукръга (I и II, на Фиг. 1). Ако се движите по повърхността на първия полукръг, какви ще бъдат отношенията ви? Или ако налеете вода върху повърхността на същия полукръг, какво ще стане с водата?

Отговор: *Ще се разлее.*

Ами какво ще стане с водата, ако я налеете върху вдлъбнатата леща?

Отговор: *Тя ще се събере.*

Фиг. 2

Тогава според закона на аналогията казваме: всички енергии, които се разпръскват, се движат по изпъкнала повърхност, а всички енергии, които се събират, се движат по вдлъбната повърхност. Изпъкналите лещи дават малки образи, а вдлъбнатите – големи образи.

Реплика: *Във физиката се изучават изпъкнали (1) и вдлъбнати (2) лещи (Фиг. 2). Далекогледите употребяват очила с изпъкнали лещи, а късогледите – с вдлъбнати лещи.*

Когато енергията на човека се разлива, в какво състояние се намира той? – В изпъкнало състояние. Вие още не можете да

схващате аналогията, която съществува между физическите и духовните прояви. Ако се качите на един висок планински връх, който представлява изпъкнала леща, ще можете ли там да седите тъй спокойно, както в някоя долина? – Има моменти, когато може да седите спокойно, но ако времето е бурно, не може да седите на този планински връх. При сегашното развитие на човечеството вие не може да седите дълго време на планинските върхове. Някои хора искат да си направят колибка на един от планинските върхове и там да живеят, но казвам: още не може да живеете на планинските върхове, не е дошло времето за това. И във времето на Христа учениците Му пожелаха да направят три шатри на планината, но Христос им каза: „Не е дошло още времето за това.“ И те трябваше да слязат от планината.

Високите върхове представляват Умствения свят, дето слизат идеите. Вашите идеи, които имате, могат да изопачат ума ви, да ви свалят в долината. Високите върхове същевременно представляват и човешката гордост. Когато човек се изкачи на някой висок връх, той не иска да знае за хората, не мисли за тях, но щом дойде бурята, слиза в долината и започва да търси хората. На високия връх, като изпъкнала повърхност, човек не може да се задържи във време на буря, но слиза в долината, във вдлъбнатата леща; вдлъбнатата леща, долината, съответства на човешкото сърце.

Въздухът може да обвива еднакво както изпъкнала повърхност, така и вдлъбната – за него не е нужна паница. Той може да се движи свободно, дето иска. За водата обаче въпросът седи другояче. Водата казва: „Паница е нужна за мене.“ Следователно за сърцето трябва паница, форма, в която да излее съдържанието си. Значи на ума трябва височина, а на сърцето – вдлъбнатина, дълбочина, но има понякога опасност за човека – да не се удави в тази вдлъбнатина, в тази паница. Казвате: „Как, аз, големият човек, да се удавя в една паница!“ Казвам: представи си, че ти, големият човек, с великите идеи, имаш форма на мравка. Ако те туря в една паница с вода, няма ли да се удавиш? – Ще се удавиш, разбира се, и нищо няма да остане от тебе.

Окултистите поддържат, че човекът в първите времена на своето развитие е достигал до височина сто метра. После височината му се е намалила до тридесет и пет метра, докато днес го виждаме да достига на височина един и половина-два метра най-много, което показва, че материята му се е съгъстила. За в бъдеще ще се съгъсти още повече. Някой си английски автор привежда един разказ из живота на английските астрономи. Около четиридесет и петата година на миналия век един астроном наблюдавал със своя телескоп небето и пространството около него. Това било във времето, когато холерата и чумата върлували в Англия в голяма степен. По едно време, както наблюдавал небето, вижда в пространството един грамаден човек, с километри височина, който се движел много бавно. Този астроном наблюдавал дълго време, но грамадният човек не изчезвал от полето на телескопа. Отдръпнал се настрана, изчистил лещите на телескопа, пак погледнал – грамадният човек седи. Най-после астрономът помислил, че това е някаква илюзия на мозъка, че е заболял от нещо или че очите му са замрежени и т.н. Отдалечава се от телескопа, разтърква добре очите си, поразхожда се малко, за да се освободи от илюзорния образ, и пак поглежда през телескопа – грамадният човек още стои насреща му. Тогава той извиква десет души астрономи, между които и една жена, и им казва: „Открих нещо много важно, искам да се произнесете и вие, преди да го споделя с вас.“ Първият астроном започва да гледа през телескопа и наблюдавал дълго време. Отстранява се от телескопа, търка очите си, пак наблюдава, но и той нищо не казва, мисли, че се лъже. Изреждат се след него и останалите осем души, но никой нищо не казва: мислят, че се намират пред някакъв фалшив, недействителен образ. Най-после дохожда ред и на жената. Тя се приближава при телескопа, поглежда през него и веднага казва: „Виждам на небето един грамаден човек!“ Едва сега астрономът се убедил, че това, което и той виждал, не е илюзия. Когато холерата и чумата престанали, същият астроном забелязал, че грамадният човек изчезнал от небето. Днес кой би повярвал на този разказ?

Та казвам: когато забележите, че вашата енергия се разпилява, ще знаете, че причината се крие в ума ви. Когато се дразните, докачате, не можете да търпите този-онзи, вие усещате, че нещо ви дразни отвътре. Това показва, че енергията ви се разпилява и вие се намирате във въздухообразно състояние, у вас настанва голяма сухота. При сухите състояния всякога има безплодие. В този случай, за да оплодотворите организма си, влага ви трябва. Някои хора страдат от много влага. Хора, които страдат от сухота, имат сухи ръце; тия, които страдат от много влага, имат влажни ръце – и двете състояния у човека са крайности. При голямата влага се раждат известни недъзи като гниене, разлагане и др. Когато в сърцето на човека дойде много влага, там не могат вече да се развиват и растат никакви благородни чувства, освен някакви дребни, малки животинки. И при голямата сухота спира животът на всички възвишени идеи и мисли.

Сега вие трябва да приложите закона на хармонията както в себе си, така и в окръжаващата среда, за да не дохождате нито до състояние на сухота, нито до състояние на влага. Знаете ли какво значи хармония? – Хармонията изисква, като се срещнат двама приятели, всеки от тях да оцени добрите черти в характера на своя приятел. Виждате ли благородното в характера на другите хора, вие лесно ще създадете помежду си искрени отношения. За да се приближите към някой човек, първото нещо, което се изисква от вас, е да намерите една добра черта в неговия ум или в неговото сърце: било някаква съществена мисъл, която го движи, или някакво благородно чувство, или някаква способност. Като намерите една добра черта, върху нея ще градите вашите отношения.

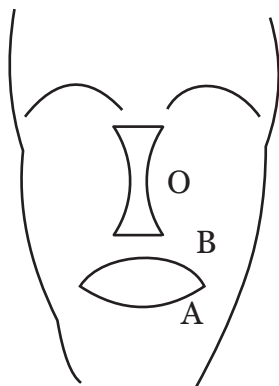
Тук, в Школата, се събират два вида ученици, от две различни категории. Едните живеят по върховете, а другите – в долините. Или, с други думи казано, едните ядат от изпъкнали паници, а другите – от вдлъбнати. Като се съберете заедно, ще почнете да се смеете едни на други. Тия, които ядат от вдлъбнати паници, ще кажат на другите: „Яде ли се от изпъкнали паници?“ Последните пък ще ги запитат: „Ами от вдлъбнати паници яде ли се?“ Едните ще се намерят

в положението на щъркела, а другите – в положението на лисицата, за които се говори в баснята „Щъркел и лисица“.

Вие трябва да знаете следното нещо: това, което съществува у другите хора в изобилие, съществува и у вас, макар и в малко количество. Между всички хора има едно преливане, една обмяна. Това се забелязва и във външните отношения. Някога ти ще говориш, а други ще те слушат; друг път ти ще слушаш, а други ще говорят. Някои хора мислят, че могат да говорят или да мълчат, когато те искат. Не, човек не може всякога да говори, не може и всякога да мълчи. Вие трябва да разбирате тия две състояния, трябва да разбирате какво означава говоренето и какво – мълчанието. В разумния живот мълчанието е необходимо, за да видим какво говорят другите хора, каква е тяхната разумност. Когато ние говорим, другите следят каква е нашата разумност. Значи когато аз слушам, искам да разбера доколко ти си разумен; когато аз говоря, ти ще разбереш доколко аз съм разумен. Тъй щото ти ще ми говориш, за да те позная; после аз ще ти говоря, за да ме познаеш. След това и аз ще мълча, и ти ще мълчиш, за да познаем и разберем нещата.

Първото нещо: от всички хора се изисква взаимно уважение. Човек трябва да уважава и себе си, и другите хора. Взаимното уважение – това е една от най-благородните черти, която човек трябва да развие на Земята. Вие не можете да говорите за Любов, от вас не се изисква да се обичате, защото Бог е, Който обича, но от вас се изисква взаимно уважение. Върху взаимното уважение почива Разумният живот. Ако си туряте един на друг различни епитети, това няма да ви ползва. Вие ще мязате на онзи българин от Варненско, който отишъл при един турчин да си купи чехли. След като премерил всички чехли в дюкяна, тръгнал да си отива, не могъл да намери по мярката си – кракът му бил много голям. Турчинът казал след него: „Калъпсъз!“ – то значи: няма калъп за твоите крака. Българинът чул този епитет, разгневил се, обърнал се към турчина и му казал: „Сен-калъпсъз!“ – ти си човек без калъп. Питам: какво спечелиха тия двама души, като размениха този епитет помежду си? – Нищо не спечелиха.

Елитетите не разрешават никакви въпроси. Единственото нещо, което спомага за разрешението на въпросите, е да възстановите помежду си отношенията на взаимно уважение. Вие трябва да развиете тази черта във вашия характер, по която да се отличавате. Не само привидно, външно да имате това уважение, но да развиете тази черта вътре в себе си – вътрешно да имате уважение един към друг. Само по този начин вие ще придобиете нежност и разумност.

От паницата (II) на *Фигура I* можем ли да направим нещо? – Можем. Като турим тази паница в две различни положения – в обикновено положение и после с дъното нагоре, ще образуваме долната и горната устна на устата АВ. Значи, като се отвори устата, имаме две паници или, както физиците казват, имаме две двойноизпъкнали лещи, през които лъчите минават и се пречупват. И действително устата пречупва много неща. На какво може да уподобите двувдлъбнатата леща

О? – На човешкия нос. Горната част на носа при веждите е широка, после се стеснява и долната част отново се разширява. Питам: щом устата и носът представляват лещи, службата им еднаква ли е? Ако светлината излиза от средата на двойноизпъкналата леща и върви към повърхността А, тя се разпръсва. Значи всичко, което излиза вън от устата, се разпръсва. Ако пък светлината излиза от центъра на една двувдлъбнатата леща, на която уподобихме носа, тя се събира. Значи движението в носа е навътре – всичко се събира в него. По този начин става и дишането. Движението в носа от вън на вътре е по-силно, отколкото движението от вътре на вън. Следователно двуизпъкналата и двувдлъбнатата леща приемат сили от два различни свята. Защо ни е потребна паница в живота? – За ядене, да събира храната. Щом моята паница събира яденето, тя има смисъл. Кои линии в живота са за предпочитане – изпъкналите или вдлъбнатите?

Отговор: *Зависи от случаите.*

Когато искате да отбиете известна енергия от пътя ъ, трябва ви изпъкнала форма. Така постъпва и Природата. Ако замерите някое дете с камък, то, без да знае законите на физиката, вдига лакътя си и така образува изпъкнала линия, с която се предпазва от камъка. Отде знае детето този закон? – Природата го учи. Същите тия изпъкнали линии, изпъкнали форми имат голямо приложение при закона на вярата. Вие знаете, че през пространството минават много отрицателни мисли, които, ако не можете да ги отбиете, ще ви причинят голяма вреда. За да се предпазите от тях, ще ги отбивате чрез закона на вярата.

И тъй, на първо място ще прилагате законите на вашия ум и на вашето сърце, но трябва да помните, че нечистотиите се събират в паници. Нечистотиите не се събират в изпъкнали форми. Там дъждът измива всичко, а вятърът го отвява. В това отношение изпъкналите форми са по-чисти, но в тях вода не може да се събира.

Реплика: *В изпъкналите форми се събира електричество, а във вдлъбнатите – магнетизъм.*

Да, така е. Електрическата енергия е толкова необходима за тялото, колкото и магнетичната. За в бъдеще вие ще изучавате каква енергия се събира във всяка част от тялото. Вие трябва да изучавате и законите как да трансформирате енергията от един орган в друг. Всички заболявания на организма се дължат на нееднаквото разпределение на енергиите в него, вследствие на което и кръвообращението не става правилно. Електричеството постоянно тече по повърхността на сърцето и благодарение на него то се свива и разпуска, като разнася кръвта по цялото тяло. Премахнат ли се тия живи електрически токове от сърцето, веднага неговото движение спира. Индусите разбират този закон и правят ред опити с движението на сърцето. Например те отнемат тия електрически токове от сърцето и то спира движението си; след това отново ги възстановяват и движението на сърцето започва. В това отношение човешкото сърце представлява един извор. Докато водата в този извор не е подпушена,

сърцето действа нормално; подпуши ли се водата му някъде, и движението на сърцето спира. Някои хора се плашат, като забележат, че сърцето им започва да бие по-усилено или пък спира движението си. Не, това е една илюзия на електрическите токове, които текат в сърцето. Когато нервната енергия, в която електричеството взема участие, престане да се регулира от сърцето, явява се сърцебиене; започне ли сърцето отново да регулира тази нервна енергия, и движението му става нормално.

И тъй, видяхте вече разликата между изпъкналите и вдлъбнатите лещи. Първите са необходими за ума, а вторите – за сърцето. Вие трябва да се научите да разпознавате и да владеете състоянията на ума си. Дойде ли у вас колебание, съмнение, трябва да знаете отде произтичат тия състояния. Те показват, че вие сте на някое високо място. Някога вие сте уверени в своите идеи, но дойдете ли в съприкосновение с по-силен ум от вашия, вие започвате да се колебаете, да се съмнявате. Силният ум представлява висок връх, който може да ви влияе. Този ум ви изкачва на високия връх, но понеже сте тънко облечени, започвате да треперите – колебаете се дали ще издържите на тази височина. Казвам: един по-силен ум може да ви разколебае във вашите убеждения, а на по-слаб ум вие може да противодействате; едно по-силно сърце може да ви повлияе, а на по-слабо сърце вие може да противодействате; по-силна воля от вашата може да ви повлияе, а на по-слаба вие можете да противодействате. Закон е: и вие да влияете, и на вас да влияят. В този закон няма нищо лошо. Всички хора се намират под този закон. Никой не може да се избави от влияние. Всеки човек, с когото влизате в съприкосновение, може да ви повлияе. Хиляди хора ни влияят и Природата ни влияе, а най-после и Бог ни влияе. Той се подписва отгоре и работата се свършва. В края на краищата всеки човек ще излезе на спасителния бряг. Кога? – Когато върви в разумния път – по пътя на своя светъл ум и по пътя на своето разумно сърце. Тогава той ще бъде в съгласие с цялата Природа, в съгласие с всички добри и разумни същества от по-висш свят, и най-после – в съгласие

с Бога. Щом сте в такова пълно съгласие, и мъчнотиите в живота ви, и учението ви, и всяка работа, която започвате, ще разрешавате добре и ще ви върви лесно.

Питам: какво е сегашното ви състояние? – Каквата работа и да започнете, нищо не излиза от нея. Ако река да направя опит, ще се убедите, че е така. Например давам петдесет хиляди лева на десет души – да видя какво ще направят с тях. След четири-пет месеца те ще дойдат при мене и ще ми дадат точна сметка как са изхарчили парите. Сами ще видят, че нищо не са направили, а са изхарчили парите за ядене, за дрехи и т.н. Защо не са успели? – Понеже всеки иска да бъде главен майстор, да получава голяма заплата, да се храни и облича добре. Така че дали с дърводелство ще се заемат, или с друга някаква работа, в резултат парите ще бъдат изхарчени, а налице няма да има никаква работа. В това отношение външният свят работи по-добре. Не е въпросът за парите, но казвам, че по същия начин вие прахосвате и живота си. Всеки ламти за много. Някой иска да стане учен човек, да напише една книга, да се прослави с нея. Ако той вложи всичкото си знание в тази книга, какво ще спечели? Стремешт на човешката душа не седи в писане на книги. Ако ти изпратиш една добра мисъл на някой човек, който е отпаднал духом, и с това го повдигнеш, туй е реалното в живота. Една добра мисъл, едно възвишено чувство струват повече, отколкото сто тома, написани от някой човек. Често тия написани книги не дават нищо на човека, когато една декламация може да произведе цял преврат в душата на някого. Всяко нещо струва толкова, колкото ефективност има в него; няма ли ефективност, нищо не струва.

Великите идеи в света се добиват само с усилен труд от страна на човешката душа, на човешкото сърце, на човешкия ум и на човешката воля. Ще знаете, че само тия неща са съществени за вас, които вие сами може да направите. Във вашия Дух има вложени много възможности, много идеи, но не ги излагайте външно, защото ще настане една празнота у вас. Реализирайте ги, вижте какъв резултат ще имате от тях и тогава говорете, тогава ги излагайте и на външни хора. Докато

не ги реализирате, те не са чисто злато, не са ефективни – те са фалшиви пари. Природата не търпи фалшиви неща. Изкажете ли нещо, което не е проверено, ще почувствате в себе си празнота, безсмислие. Ето защо трябва да говорите само проверени работи. Ако ти си велик човек, няма защо да казваш на хората това. Кому са казали Хималаите, че са най-високите планини на света? – Никому. Ангелите и архангелите слязоха ли от Небето да кажат на хората, че са Велики същества? Не – те мълчат, нищо не говорят за себе си. Обаче те имат велико съзнание за своето предназначение и от изобилието, което имат, всеки момент изпращат на съществата по-долу от тях, без да говорят някому за това.

Първото нещо, което се изисква от вас, е да не задържате излишна енергия в себе си. Какво разбирам под думите *излишна енергия*? Например разгневил си се, пуснал си пояса си, ходиш натук-натам през целия ден, чакаш само да дойде някой и да ти каже нещо. Веднага изваждаш нож срещу този човек и му казваш: „Чакай, сега ще ти кажа на тебе!“ – Не, това е напразно харчене на енергията. Казвате: „Какво да правим в такива случаи?“ Аз ще ви дам метод как да се справяте с тази излишна енергия. Който от вас се разгневи, да вземе мотиката и да отиде на Изгрева да копае земята. По този начин и земята ще ви бъде благодарна. Излишната енергия ще отиде в земята и ще свърши някаква работа. Като покопаете десет-петнадесет-двадесет минути, всичката излишна енергия ще се пласира в земята и вие ще се почувствате облекчен, спокоен, ще имате приятно разположение на духа. Това е метод за трансформиране на излишната енергия. Трансформирате ли тази енергия, турете мотиката на рамо и си идете вкъщи.

Друг ден сте меланхолични – това е пак излишна енергия. Вземете мотиката, излезте вън от града и започнете да копаете. След половин час най-много меланхолията ще изчезне. Тогава турете мотиката на рамо и хайде – обратно вкъщи! Гневът, неразположението, меланхолията – това е все излишна енергия, която трябва да изпратите в земята. Като трансформирате тази енергия, вместо нея ще дойде у

вас нещо възвишено и благородно. Ние можем да направим този опит, да видим какви резултати ще имаме. Ще купим тридесет-четиридесет мотички и ще разпределим едни от тях за гневливите, други – за меланхоличните, трети – за неразположените духом, и т.н. – за всяко състояние ще има и съответна работа. Някои може да секат дърва, а не само да копаят, но все-таки физическа работа се изисква за трансформиране на тия състояния. При тия състояния няма да ви караме да готвите, но ще излезете да работите на чист въздух. Какъвто и да сте – цар, философ, поет – тия състояния ще дойдат, затова трябва да знаете как да се справяте с тях. За в бъдеще ще имате още по-големи неразположения, но вече ще знаете как да се лекувате. Гладстон⁷, един от видните държавници в Англия, е трансформирал тия свои състояния чрез физическа работа. Всички, които се занимават умствено, имат излишна енергия, която, ако не трансформират чрез физически труд, ще им създаде големи злини. Онези пък, които се занимават с физически труд, често страдат от преумора, която създава други злини. Ние не сме за преумората, не сме и за безделието. Ние сме за малкия труд, но съзнателен.

И тъй, винаги ще държите ума, сърцето и волята си в изправно състояние! Как? – За да държите ума си в изправно състояние, ще спазвате правилото, което ви дадох – взаимно уважение. Този център се намира в задната част на главата. По този начин ще предизвикате тази енергия да отиде към горната част на мозъка ви и с това ще се събудят у вас много възвишени мисли и чувства. Понеже тази енергия е въздухообразна, тя ще обхване целия ви мозък, а оттам ще се предаде и на целия ви организъм, и вие ще придобиете приятно разположение на духа.

Казвам: не се спирайте пред мъчнотиите в живота! Някои хора, като се намерят в трудно положение, не знаят какво да правят. Ето защо в каквото положение и да се намирате, изживявайте вътрешно състоянията на другите хора, та един ден, ако изпаднете в тежко положение, да можете лесно да се справяте. Вие трябва да имате една положителна философия

в живота си и да знаете, че като ученици на Окултната школа ще ви прекарат през всички мъчнотии. Някои ще кажат: „По-добре да не бяхме влизали!“ – Не, и да не сте влизали, пак ще ви прекарат през мъчнотии, за да изпитат характера ви. Сега разбирате ли каква е философията на живота? Щом изучавате тази философия, няма какво да се смущавате. Поопитните от вас със своите мисли и желания ще насърчават по-слабите – в това седи силата на човека. Само така ще се създаде между вас отлична атмосфера и отношения на взаимно уважение. Тогава и списанието ви „Житно зърно“⁸ ще върви добре.

У американците има една добра черта – там всички студенти сами се поддържат. Бедните студенти прислужват на своите богати другари във време на обяд, а после и те се нахранват. След това измиват паниците и си отиват. Като се срещнат бедните и богатите студенти вън, те се разговарят заедно, разхождат се, равни са помежду си, няма никаква разлика между тях. Дойде ли време за ядене, богатите сядат пред масите, а бедните им прислужват. Бедните студенти работят и други работи – изобщо те изкарват прехраната си с труд. Те считат за унижение да ги храни някой, без да са работили. Някои от бедните студенти, ако са в пансион, разнасят писмата на своите другари, бият звънеца, слагат масите и т.н. Те не ядат, ако не са заслужили прехраната си. Това е една похвална черта у американците, която обаче липсва у славяните. Славяните казват: „Как, с черен труд ли да се занимавам? Това не го допуска моето достойнство!“ В това отношение аз бих желал ние да подражаваме на американците. Ние трябва да възприемаме хубавите неща, отдето и да идат те.

Моето желание е сега вие да се отличавате с взаимно почитание помежду си. Ако вие успеете в това, половината от целта на вашата работа е постигната. След това трябва да работите за постигането на други неща, но важно е в първо време взаимното почитание. Всички науки, както и всички изкуства изанаяти, са само външни неща, физически различия – те са само средства, а Животът има по-висока цел.

Аз бих желал вие, като ученици на тази велика Школа, да се разбирате помежду си вътрешно. Вие не трябва да се интересувате един от друг външно, но всеки трябва да се стреми по вътрешен начин да облекчи страданията на брат си, без той да знае това нещо – туй е безкористие. Така ще дойдете до новата философия в живота. Всички вие трябва да бъдете носители на новата философия!

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

СЛЪНЧЕВИТЕ ТРАНСФОРМАТОРИ

Двадесет и трета лекция
29 март 1925 г.

СЛЪНЧЕВИТЕ ТРАНСФОРМАТОРИ

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Размишление

Сега ще ви запитам дали някой от вас е броил колко косми има на главата си? Казват, че човек има на главата си около двеста и петдесет хиляди косми. По този случай ще ви дам следната малка задача: да преброите колко косми имате на главата си. За тази цел, ако има някой от вас, който е решил да реже косата си, нека стори това, като се върне сега у дома си, и да раздаде по една малка част от космите си на всеки одного от вас, за да ги преброите внимателно. Вие сте около деветдесет души, които трябва да вземете участие в броенето, за да се улесни задачата ви. В тази задача ще опитате търпението си. До следната неделя да преброите космите, а после, като отидем някой ден на Витоша, ще ги изгорим.

За идущия път, като тема (№20), ще пишете върху най-обичното число за вас, т.е. за числото, което считате най-щастливо за вас. Например какво впечатление ви правят числата 16, 17, 18?

Отговор: *Не харесваме тия числа.*

Ами като чуете числото 19, как ви се отразява?

Отговор: *То е хубаво число.*

Защо? – Не знаете. Както виждате, вие не можете да си дадете отчет защо едни числа са хубави за вас, а други не са хубави, но чувствате, че това е така. Защо числото 17 не ви харесва? И двете цифри, които го съставляват, са свещени. Трябва да знаете, че когато човек не е в хармония със себе си и с Бога, ако пристъпва към свещените числа, той не може да бъде разположен. Ако човек не е в хармония с тия числа, те са опасни за него. Сборът от цифрите на числото 17 е 8, а числото 8 е най-строгата майка в света.

Въпрос: *Какво е числото 13?*

Самото число не е лошо, но резултатите на това число са лоши. Изобщо числата от 1 до 10 са красиви, а във втората група числа, от 10 до 100, започват малките противоречия. В тази група числа се намесва и човекът. Кои числа се считат според астрологията за мощни, силни?

Отговор: *Там мощни, силни числа са тия, които се считат за мъжки, каквито са числата 1, 4, 7, 8 и т.н.*

Каква разлика има между късите и дългите пръсти на човека? Според хиромантията хора, на които пръстите са къси, имат силно развит обобщителен ум, те не са хора на подробностите; хора с дълги пръсти имат силно развит аналитичен ум, те са хора на фактите, на данните, обичат подробностите. Какво отношение има между дългите и късите пръсти и характера на човека? Изобщо хора с къси пръсти обичат повече обобщенията. Тяхната ръка почти се приближава към елементарната. Колкото повече се развива умът на човека, толкова и пръстите му стават по-дълги. Дали пръстите на човека са къси или дълги, това зависи и от височината му. Ако у един човек с височина сто и петдесет сантиметра показалецът е дълъг седем сантиметра – това е къс пръст. При тази височина ако средният пръст е осем сантиметра, а безименният е седем и половина сантиметра – това са къси пръсти. При среден ръст на човека средният пръст на ръката трябва да е девет-девет и половина -десет сантиметра дължина. При къси пръсти се случва някой път средният пръст да е дълъг шест сантиметра. Понякога показалецът може да бъде десет-дванадесет-тринадесет сантиметра дълъг – той е дълъг пръст. Всеки от вас трябва да измери пръстите си, да знае колко са дълги. Те могат да се измерват и отвън, и отвътре, но от кокалчетата се мерят. Пръстите представляват умствения живот у човека; дланта – чувствения живот, а горната част на ръката – материалния живот. Това е едното деление на ръката, но има и друго деление, то е следното: цялата китка представлява умствения живот; от китката до лакътя – чувствения живот, а от лакътя нагоре – материалния живот. Всеки пръст отделно също тъй

може да се раздели на три части. И в лицето има също такава деление на три части: чело, нос и брада. Навсякъде в тялото има същото деление на три части.

При сегашните условия, в които се намирате, както и при тези на вашето развитие, коя идея считате за най-важна? Не е въпросът какво пишат философите по това, нито какво ви се проповядва, но коя идея е най-важна според вас?

Затова пишете още и върху следната тема (*№21*): *Най-важната идея за мен*. Ще пишете конкретно върху най-важната идея, която занимава ума ви. Има идеи, които вие не можете да изразите, защото те са скрити у вас, още не са оформени. Причината за това е, че тия идеи са много близо до вас и не могат да се схванат ясно. Ако някой предмет се намира много близо до фотографическия апарат, той ще схване само една част от него, но не и целия предмет.

И тъй, когато известен предмет е много близо до нашето съзнание, той не може да се обхване цял, а се обхваща само част от него. Някой човек казва: „Аз имам известна идея, но не мога да я изкажа.“ Какво означава това? – Че тази идея е много близо до него. Понякога тази идея е много далече от човека и тогава той пак не може да я схване и изкаже. Следователно идеята на всеки човек трябва да бъде на такава дистанция от него, че да може ясно да се очертава в съзнанието му, т.е. в неговия апарат. Ето защо човек трябва да се постави на такова положение, че да може ясно да схваща идеите в своето съзнание и да ги изучава. Законът в моралния, в Духовния свят е следният: когато искате да изучавате идеите на този свят, вие трябва да си избирате съответно място и положение. Например мнозина от вас мислят, че са морални, че са силни. Питам: как проверихте това? Ще кажете, че сте взели участие в едно състезание с трима-четирима души и сте ги надвили, излезли сте победител. Да, но в друго състезание, между пет-шест души, вие излизате победен. Значи вашата сила е относителна, вашият морал е относителен. Това показва, че вие сте създали тази идея за себе си, като сте се изучавали само от една страна, от едно положение.

Та казвам: морален, силен човек е този, който във всички състезания излиза победител. Моралният закон е такъв. Докато човек не се обезсърчава и продължава да върви напред, той е силен; щом се обезсърчи и престане да върви напред, той е слаб човек.

Ще имате предвид следното нещо: когато едно ваше желание се проявява непрекъснато, то е силно; когато волята ви действа постоянно, тя е силна. Действията у човека трябва да бъдат постоянни и непрекъснати. Допуснете, че на една гладка повърхност, на която няма никакви съпротивления, е поставена кола, зад която вие духате непрекъснато. Какво ще стане с колата? – Ще тръгне. Това са закони, върху които почиват възможностите за постигането на известни идеи в живота на човека. Вие може да изчислите даже след колко духания колата ще тръгне.

Реплика: В Германия учени професори са направили следния опит: един от тия професори влязъл в един сал при идеално тиха вода и започнал да върти пръстена на ръката си дълго време, без прекъсване. След деветчасово въртене на пръстена салът започнал да се движи сам по водата.

Отгук може да извадите следния закон: искате ли да направите някое добро, вземете пръстена на Доброто и го въртете непрекъснато няколко часа: у вас ще се яви мисълта, че това, което по-рано беше невъзможно за вас, сега е възможно, може да го направите. И действително вие го направяте. Като движите постоянно в ума си мисълта за Доброто, най-после вие ще се почувствате силни да го направите.

Днес хората сами си противодействат, сами унищожават своите идеи. Например някой казва: „Аз ще направя еди-какво си нещо.“ След малко се размисли и казва: „Тази работа не е за мене, не мога да я направя.“ После се яви друго желание за нещо добро, но той пак се отказва и така разваля всичките си работи. Не, човек трябва да постоянства върху Доброто, което е намислил да направи. У всички съвременни хора има един навик от миналото – да се движат по наклон, което

движение съвпада с движението на Земята. Затова именно вие сте готови да реализирате всички ваши идеи, на които ритмическият пулс съвпада с този на Земята. Всички ония идеи пък, които се намират в противоположно направление с движението на Земята, предизвикват у вас обратно действие. Истинската наука обаче седи в това – да доведе човека до положение да постави своята мисъл, своите идеи в съгласие с ритмуса на Слънцето. Всеки човек, който постоянно мисли за ниви, за къщи, за материални блага, а иска да бъде духовен, няма да успее в това, защото той с мисълта си е в ритмуса на Земята. По този начин той не може да постигне това, което желае. Той не трябва да се отказва от земния живот, но трябва да престане да мисли за Земята. Щом иска да проникне в духовното, трябва да мисли за Слънцето и да го проучва.

Защо някой човек е нещастен в своя живот? – Причината за неговото нещастие се крие в идеята, с която майка му го е посрещнала на този свят. Например ако някое дете се роди в събота, майка му казва: „На това дете няма да му върви в живота, всичко ще му отива на зло – в събота се роди то.“ Питам: какво ще очаквате от това дете, на което майката още от рождението му е внушила тази идея? Това дете, като порасне, само за Сатурн ще мисли. Действително влиянията на Сатурн са вредни за човека. Около него се събират ред отрицателни елементи от Сатурн – например оловото, които му се отразяват вредно. Когато планетите са в лошите си аспекти, те упражняват лошо влияние върху хората. Затова всички трябва да се стремите към Слънцето като към главен фактор в живота ви. То ще ви помогне да изправите всички ваши погрешки. Ритмусът на Слънцето, или сутринните слънчеви лъчи, са най-благоприятни за човека. Правете сами наблюдения върху тия изказани мисли, за да се усили вашата вяра. Това са факти, но докато един факт не се провери, той не може да действа върху вас.

Направете следния опит: когато имате хрема, мислете за Земята и вижте какъв ще бъде резултатът; след това обърнете направлението на вашата мисъл към Слънцето, да се съедините със слънчевата енергия, и пак наблюдавайте

за резултата. В първия случай хремата ви ще се излекува мъчно, а във втория случай ще изчезне скоро. Когато имате каквото и да е неразположение, правете този опит, за да се убедите в силата на слънчевата енергия. За Слънцето има две схващания: едни го схващат външно – те разбират само външното, видимото Слънце; други разбират вътрешното, духовното Слънце в човека – към това Слънце ще отправите мисълта си.

В Слънцето има един голям трансформатор, който изпраща слънчевата енергия по цялата Земя. Освен това в Слънцето има и специални трансформатори за всеки човек на Земята, чрез които трансформатори всеки човек приема специално изпратената до него слънчева светлина и енергия. Всеки от вас, ако възприеме тази светлина, може да знае кога е изпратена. Вие не можете всякога да възприемате тази светлина, нито знаете в кой момент е изпратена, затова трябва да учите. Представете си, че в момента, когато пристига специалната за вас светлина, вие сте затворени у дома си или сте някъде на представление, или на концерт – какво ще стане тогава? – Вие ще възприемете само общата светлина от Слънцето, която иде до всички, но не и тази, която се изпраща специално до вас. Защо? – Защото у всеки човек има един трансформатор, който приема специалната за него светлина от Слънцето, и ако той е зает с някаква работа и не може да възприеме тази светлина, тя се връща обратно, без никакъв резултат за самия човек. Щом тази светлина се върне назад, човек през целия ден чувства в себе си едно голямо лишение, като че е изгубил нещо много ценно. Така е, когато човек не е навреме на мястото, отдето трябва да получи тази Светлина, която му носи Живот. Жива е тази Светлина! Тя е наречена *прана*. В това отношение съзнанието на всеки едного от вас трябва да бъде будно, за да знае часа, когато ще пристигне неговата светлина, и да може да я възприеме. Ако сте заети с някаква работа, то като наближи моментът, когато вашата светлина иде, вие ще почувствате едно приятно разположение да излезете малко извън стаята. Каквата работа и да имате, излезте вън, за да възприемете

тази светлина. Постойте във пет-десет минути, най-много половин час, докато тази светлина премине.

Сега вие ще кажете: „Чудно нещо, за всеки човек да има специален трансформатор от Слънцето!“ Да, това са наредби на Живата Природа. Всичките нейни действия са отмерени и верни. Тя се грижи за материалите, за капиталите, които дава на всички същества, и държи точна сметка за тях. Тя не се интересува от вас като за господари или слуги, нито за вашата личност, нито за вашата индивидуалност, нито за вашето особено схващане, но тя се интересува за вложените във вас нейни капитали. Затова вие трябва да възприемате изпратената специално за вас светлина и ако разбирате закона, ще изпратите тази светлина обратно до Слънцето чрез трансформатора, който е у вас, и с това ще покажете на Слънцето, че сте поумнели. Това е същото положение, в което се намират учениците в училищата: най-първо учителите задават задачи за решаване и учениците, като ги решат, връщат тетрадките си обратно на учителите, за да видят, че са работили върху тях.

Следователно, ако вие изпратите чрез вашия трансформатор получената от Слънцето светлина обратно до него, това показва, че вие сте възприели тази светлина; ако не я изпратите обратно, отгоре знаят за вас, че вие не сте били будни в момента, когато е идвала светлината при вас, и не сте я възприели. В тяхната статистика е отбелязано точно колко пъти сте възприели тази светлина и колко пъти не сте я възприели.

Въпрос: *Де трябва да възприемем тази светлина?*

Това е една от великите тайни на Природата. Човек трябва да бъде умен, интелигентен и добър, за да схване времето и мястото, дето ще възприеме тази светлина. Птиците например знаят добре това нещо. Докато птицата не трансформира своята светлина, не отива на работа – тя седи на някой клон, чака да дойде нейната светлина; щом възприеме това, което е определено за нея, тя хвърква от клона и започва работата си. Значи птиците знаят тази тайна на Природата, а човек не я знае – той я е изгубил и тепърва трябва да се заеме да я намери.

Псалмопевецът казва: „На ранина, Господи, ще Те потърся; на ранина, Господи, ще Те намеря.“ Този стих изнася в поетическа форма момента, когато Животът иде, т.е. когато иде специалната за всички същества Светлина. Ние не говорим за общата Светлина, а за специалната, за *моята* Светлина. Аз се интересувам само от онази книга, която носи нови елементи, нови познания за мене; аз се интересувам само от онези цветя, които обръщат моето внимание; аз се интересувам само от онези извори, които ме ползват. По този начин ние навлизаме от частното към общото, при което отделните опитности се съединяват и образуват общите опитности. Ако искате животът ви да върви, както трябва, бъдете будни за тази Светлина. Пък ако желаете да се лутате, спете, колкото искате. Обаче трябва да знаете, че не е позволено да разправяте на други кога иде вашата светлина. Това е един свещен момент в живота ви, който ще задържите само за себе си. Ако разправяте на хората за вашите специфични работи, ако им кажете, че Слънцето изпраща специфична светлина за вас в еди-кой си час, хората, като не разбират този закон, ще ви изпратят своите нечисти мисли и с това ще попречат на вдъхновението или на разположението ви. Що се отнася до общата светлина, за нея може да говорите, колкото искате.

Това, което ви говорих за Слънцето, съставлява една трета от цялата Истина. Същото нещо се отнася и до Духовното Слънце у човека, както и до Божественото Слънце у него. Значи в живота на човека всеки ден има три важни момента, които, ако той може да долови, ще се развива нормално. Като ставате сутрин, най-първо се запитвайте какво трябва да правите днес, защо сте дошли на Земята, и т.н. Има ли нещо неестествено в това? Учителят не се ли пита какво ще преподава днес? Лекарят не се ли пита кои болни ще посети днес? Като казвам, че всяка сутрин човек трябва да се запитва защо е дошъл на Земята и какво трябва да върши, това се отнася до човека вън от всички негови частни занятия. За човека има нещо по-важно от работата на лекаря, от училището на ученика, от нивата на орача, от учителството

на учителя, а то е следното: за какво е дошъл човек на Земята и какво има да върши днес. Разреши ли човек този въпрос за деня, той го е използвал правилно. Човек всеки ден ще разрешава този въпрос, но не в един и същи час. Ако той най-първо разреши този въпрос, всичките му работи на Земята ще се уредят добре.

Тази вечер вие научихте нещо ново, което ще ви смущава. Например като ставате сутрин, ако сте неразположени, ще кажете: „Днес не можах да възприема моята светлина, затова не съм добре.“ Значи отсега вече ще има още нещо, което ще ви смущава. Знаете ли на какво мяза вашето положение? Вие сте дали някому обещание да се срещнете днес, в еди-колко си часа, но сте забравили това и през целия ден си вършите другите работи. Като се приберете вечерта, вие си спомняте за обещанието, което сте дали, но вече е късно, не може да го изпълните и започвате да съжалявате. По същия начин вие често ще забравяте за момента, в който иде вашата Светлина, ще го пропускате, но знайте, че ако държите мисълта си спокойна и тиха, вие винаги ще може да възприемате тази Светлина. Щом я възприемете, вие ще бъдете радостни и весели. Дойде ли Радостта у вас, благодарете, че сте могли да я възприемете. Тази Светлина ще придаде нещо към вашето умствено и духовно развитие.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

ЗАКОНЪТ НА ВНУШЕНИЕТО

Двадесет и четвърта лекция
5 април 1925 г.

ЗАКОНЪТ НА ВНУШЕНИЕТО

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Размишление

Прочетоха се работите върху темата „Най-любимото число за мен“.

Какво подразбират в математиката под думата *единица*?

Отговор: *Единицата се взема като единица мярка за измерване на нещата. Тя нито ги увеличава, нито ги намалява.*

Значи *единицата* е мярка, а сама по себе си е не съизмерима. Ако имате $1 + 1 + 1 + 1 = 4$, какво означава четворката в дадения случай? Четворката е резултат, който показва, че *единицата* е взета като мярка четири пъти. В какво седи красотата на този резултат?

Да допуснем, че имаме едно житно зърно. То представлява *единицата*, която сама по себе си е не съизмерима. Ако първия път посеем това житно зърно в добра почва, втория – в още по-добра, третия път – в още по-добра, и най-после четвъртия път – в най-добра, какъв ще бъде резултатът при това четирикратно посяване на житното зърно? – То ще се подобрява все повече и повече. Може ли да се изчисли с колко ще се увеличава житното зърно при всяко ново посаждане?

Отговор: *Може да се изчисли.*

Обаче ние казваме, че *единицата* нито се умножава, нито се намалява. Тогава продължава ли се *единицата*? Увеличението подразбира продължение. Представете си, че имате една ока вълна, която трябва да изпредете. Ако я изпредете по-дебело, краятът ще бъде по-къс; ако я изпредете по-тънко, краятът ще бъде по-дълъг. Значи вълненият краят може да се продължи или скъси, без да се измени тежината

му – зависи от това, как ще се употребят силите на единицата. Да знае човек как да използва за всеки даден момент силите, които са вложени в единицата, това представлява един важен вътрешен закон. Какво представлява числото две?

Отговор: *В математиката числата се разглеждат чисто количествено. Числото две е известно количество, което показва, че единицата е взета два пъти. То може да се вземе като квадрат на единицата.*

Има много положения, от които се разглеждат числата. Ако приемем, че единицата е едно разумно, съвършено същество, то само по себе си ще заема различни положения. Всички положения, които влизат в неговото съдържание, може да означим с различни числа. И тъй, във физическия свят единицата е мярка за нещата. Питам: коя е единицата мярка в Умствения свят, с която се познава дали известна мисъл или идея е права? Коя е единицата мярка за човешката интелигентност и за човешката разумност? Известно е, че числата в математиката биват рационални и ирационални, т.е. съизмерими и несъизмерими. И тогава, от чисто философско гледище, ние казваме: еди-кой си човек е ирационален, т.е. несъизмерим, неразумен, несъвместим. Но има друго твърдение, според което ирационалните числа за Земята са рационални за един по-възвишен свят. В такъв случай несъизмеримите числа, несъизмеримите идеи от по-възвишения свят са мярка за съизмеримите числа и идеи на Земята. Всяка идея, която е несъизмерима, непостижима, е единица мярка за измерване на всички други идеи. Значи първичната несъизмерима идея е мярка за всички други идеи.

По този начин именно се обяснява как човек сам може да прави разлика между две свои състояния на радост и на скръб. Когато изпитвате някакво състояние на радост или на скръб, трябва ли да дойде при вас някой професор да ви учи какво е радост и какво – скръб? – Не, вие сами знаете какво е радост и какво е скръб. Ако скърбите, може ли някой да ви убеждава, че това, което чувствате, не е скръб? Той може да ви говори само за това, че резултатите на скръбта са добри, но

в дадения случай скръбното състояние за вас е много реално. В окултната психология или в психологията на живота също тъй имате и двете състояния: състояние на скръб и състояние на радост. Едното състояние е положително – *А*, и с него се мерят другите състояния – то се взема като единица мярка. Второто състояние – *Б*, то е състоянието на скръб, отрицателно състояние. Тия две състояния се сменят едно с друго: след радостното състояние неизбежно ще дойде състоянието на скръб и обратно – след скръбното състояние ще дойде радостно състояние. Тази смяна в състоянията се забелязва и в Природата: след състоянието *А* иде състоянието *Б*; и след състоянието *Б* иде състоянието *А*. Тия смени означават състоянията на човешкия Дух. Такива са законите на Природата. Състоянието *А* представлява пролетта на живота и тогава човек се радва, защото има добри условия отвън; състоянието *Б* представлява зимата на живота и тогава човек скърби, защото външните условия са неблагоприятни: той няма дърва, няма средства за прехрана и т.н.

Питам: по колко време траят скръбните и радостните състояния в живота на човека? Ако състоянието *А* трае една минута, и състоянието *Б* ще трае една минута; или ако състоянието *Б* трае две минути, и състоянието *А* ще трае две минути. Понякога се случва едно малко изключение между тези две състояния. Например състоянието *А* може да трае една минута, а състоянието *Б* – две минути. Значи при трайността на тия състояния имаме следните възможни случаи: 1:1; 1:2; 2:2 и 2:1. Това са само външни условия, това са само фази на живота. Коя е мярката, с която се измерват тия състояния? Как се определя радостта и скръбта? В радостта и в скръбта има една микроскопическа частица от материята, която може да се измери само в трансценденталния свят. С особени везни се измерва каква милионна част от грама съставляват скръбите и радостите в живота.

Ще ви дам един пример, от който да си съставите идея каква е тази малка част от материята, която причинява скръбите и радостите. В едно шише с вместимост един килограм туряте чиста вода и само една капка червена боя,

която силно се разрежда; от тази разреждана течност изваждате една капка и я поставяте в друго шише от един килограм вместимост, пълно с чиста вода; от второто шише вземате пак една капка течност и я поставяте в трето шише, пълно с един килограм чиста вода. По този начин продължавате да пренасяте от разрежданата течност в други шишета, около тридесет на брой, пълни с чиста вода. В хомеопатията се казва, че след тридесетото разреждане на една капка от известен разтвор всяка капка от последния, дадена на някой болен, може да го излекува. Можете ли да изчислите каква част от материята се съдържа в последната вода след тридесетото разреждане на капката, като се знае, че всяка капка съдържа една стотна част материя от милиграма?

Отговор: *Като се извади една капка от първото шише, тя ще съдържа $1/1\ 000\ 000$ част от първичната материя, а след тридесетото деление капката ще съдържа $1/1\ 000\ 000^{30}$.*

При това доказано е, че колкото е по-разреден известен разтвор, толкова по-ефикасно действа. Такова малко число, т.е. такава малка част от материята, представляват радостите и скърбите в живота на човека. Но макар и да е микроскопическа тази част от материята, тя моментално внася промяна в психиката на човека.

Казвам: малките, микроскопическите идеи в живота са по-силни, отколкото великите. Този, който започва с малките работи, винаги има по-добри резултати от онзи, който започва с големите, с великите работи. Забележете: всички ония, които започват с големи работи, свършват в живота с фалит; тия пък, които започват с малки работи, винаги успяват. По същия начин действа и Природата: тя започва с микроскопическото и постепенно го увеличава. Така е расла Земята, така израстват и растенията. Ето защо всички ще се стремите не само да мислите така, но и да прилагате този велик закон в живота си, да си служите с него.

Ще ви задам следния въпрос: може ли да се обичат числата?

Отговор: *Известна симпатия се поражда към дадено число, но защо и как става това, не знаем.*

Може ли да се обичат скъпоценните камъни?

Отговор: *Може. Те са хубави и привличат погледа.*

Може ли да се яви някъде светлина, ако няма условия, поле, дето да се проектира тази светлина? Ще се спрем на този въпрос от чисто физическо гледище. Ако имате един апарат – кинематограф, но платно нямате, ще могат ли да се проектират картините? – Няма да могат. Има ли нещо в скъпоценния камък, върху което могат да се проектират идеите? Например вие се радвате на един скъпоценен камък, носите го на ръката си, защото е спомен от баща ви или майка ви. Обаче ако бяхте сам в света, този скъпоценен камък нямаше да ви радва. В този случай хлябът, който ядете, и водата, която пиете, нямаше да ви радват. Сега вие ядете и пиете все заради някого – за майка си и за баща си например, защото те искат вие да растете. Това показва, че всички хора са под закона на внушението. Майка ви е яла и пила, и вие ядете и пиете по закона на внушението и не можете да избегнете това. Ако майка ви не беше яла и пила, и вие нямаше да ядете и пиете. Всичко това става по закона на внушението. Всички неща се предават по внушение. Някой ще каже: „Какво ще стане с нас, ако не ядем и не пием?“ Не е въпросът в това, но аз искам да ви наведе на мисълта, че идеите, чувствата и действията на човека се предават и възприемат чрез внушение. Ако на една идея, зачената в нас, внушим да не яде и пие, тя ще умре. Както майката може да внушава на своята дъщеря или на своя син, така и вие можете да внушавате на вашите идеи. Щом у вас се зароди една идея и я храните, т.е. давате ѝ да яде и да пие, тя ще се развива, ще дава плод и ще ви слуша. Всеки човек трябва да слуша!

И тъй, ще размишлявате върху внушението. Често някои хора казват: „Аз ям, защото искам.“ Не, вие не сте свободни в това, нямате свободна воля. Всички ядат по внушение. И когато внушението се изтощи свършено, в човека се изгубва желанието за ядене и той казва: „Нищо не искам

да ям!“ Значи намали ли се силата на внушението, човек се изтощава и апетитът му постепенно отслабва и се намалява. Даже и продължителността на човешкия живот на Земята се определя от закона на внушението. От майката зависи колко години да живее детето А. Колкото години е определила на детето си да живее, толкова и ще живее. Ако майката каже, че иска нейното дете да живее петдесет-шестдесет години на Земята, то не може повече да живее. Това е крайният предел за неговия живот на Земята. Някоя майка казва: „Нека моят син поживее до шестдесет години, че да бъда и аз жива да си го погледам и да му се порадвам.“ Някоя майка не определя да поживее синът А до сто и двадесет години. Тя намира, че това е премного, няма нужда от толкова дълъг живот на Земята. Най-много определя до сто години и там спира. Затова хората сега живеят малко на Земята.

Продължителността на живота зависи от самия човек. Някои хора, като слизат от Невидимия свят, сами си внушават колко време трябва да живеят на Земята. Защо си внушават? – Защото, като дойдат на Земята, те забравят колко трябва да живеят. Всеки живее толкова години, колкото той сам си е определил. Този въпрос е свързан с ред още въпроси и подробности, но основният закон е, че много от нашите навици се дължат на внушението. Следователно време е вече човечеството да мине от фазата на внушението във фазата на вдъхновението. Вдъхновението е Божествен закон. То изразява Божествения живот. При закона на внушението може да се яви някой човек с по-силно внушение от твоето и да ти въздейства или пък да неутрализира твоето внушение. Вдъхновението обаче е нещо по-високо от внушението. Никой не може да въздейства на вдъхновението – то е постоянно и винаги расте. На онези хора, които си внушават, животът им е непостоянен и променчив; на тия пък, които се вдъхновяват, животът им е постоянен. Такива хора могат да учат без усилия. Внушението е човешки метод. Когато искаш да учиш, ти трябва да си внушаваш, че можеш да учиш, докато най-после придобиеш това, което желаш. Това е все още придобивка чрез насилие. Дойдете ли до закона на

вдъхновението, там започва истинският живот, чрез който може да се създаде вашият характер. Почне ли човек да работи със закона на вдъхновението, той навлиза в една нова област – в областта на хармонията.

Мнозина от вас си внушават да постигнат различни неща, но не успяват, нямат резултати от своите опити. Например лягате вечерно време и си внушавате да станете рано, но се успявате. Защо нямате резултат? – Това се дължи на неразбиране на природните закони, на неправилно съгласуване с природните течения. Ако искате да се ползвате от окултната хигиена, трябва да спазвате следното правило: искате ли да ставате сутрин рано, лягайте си вечерно време в девет или десет часа. Ако си лягате в единадесет часа вечер или в дванадесет, или в един часа след полунощ, вие не можете да спите спокойно и няма да можете да се ползвате от праната в Природата. Защо? – Защото преди вас са легнали да спят много птици, кокошки, млекопитаещи животни, деца и по-възрастни хора, които използват праната в атмосферата и за вас остава по-малко, или по-право недостатъчно количество. Съвременните аристократи, които си лягат много късно и заспиват късно, едва към три или четири часа сутринта, по което време се събуждат много животни, хора, наближава изгряването на Слънцето и в атмосферата се набира повече прана, те заспиват към четири часа сутринта и спят до десет часа преди обед. Щом знаете това, спазвайте правилото: дойде ли девет или десет часа вечер, лягайте си, за да може организъмът ви да погълне тази прана, която е останала още свободна във въздуха. Разбира се, понякога може да се случат изключения от това правило, но аз виждам, че много от вас са турили изключенията като правило, а това не трябва да бъде така. Искате ли да учите, ставайте сутрин в три или четири часа. Какво говори „Високият идеал“? – Да хванете най-голямата си слабост и да воювате с нея. Само така ще се прояви силата ви.

Казвам: всички недъзи, които имате, са богати условия да се прояви силата ви. Те представляват кривата посока, по която е тръгнала водата във вашия живот. Затова ще хванете

тази вода и ще я впрегнете в колелото на вашата воденица да мели брашно, да върши работа. При изключения няма да се смущавате, ще си легнете и в единадесет часа, и в дванадесет часа, в колкото ви се налага. Ще знаете, че умният човек се нуждае от по-малко сън, а глупавият – от повече. Умният човек употребява по-малко време за учене; глупавият употребява много време. Паметливият ученик, като прочете веднъж урока си, той го е запомнил вече; ученикът, който има слаба памет, много пъти трябва да чете урока си, да иждивява по три-четири часа, и скоро го забравя. Щом човек има недъзи, ще знае, че е станало отбиване на енергията от правилния ъ вървеж, поради което, чрез закона на внушението, трябва да я върне в правия ъ път. Не е лесна работа, наистина, да се бори човек със своите недъзи! Не е лесно да изправяш един наклон в твой живот, даден от родителите ти. Да изправиш работата на баща си и на майка си, това е най-трудната работа, която ти предстои в живота. Но изправиш ли веднъж тази погрешка, ти си гениален човек в своята воля и устойчивост. Ако не можеш да изправиш погрешката си, това показва, че си крайно слаб човек.

Сега аз забелязвам у всинца ви една вътрешна нерешителност: не можете да приложите окултната наука. Допуснете, че в известна част на почвата има един извор, който не може да си пробие път навън, не може да извира. Какво показва това?

Отговор: *Че почвата е рохкава.*

Може ли да наречем извор това, което не изтича навън?

Отговор: *Не може.*

Де отива водата на този извор?

Отговор: *Потъва надолу в Земята.*

Питам: какво нещо е мисълта? – Извор. Де тече вашият извор, вашата мисъл? Де е водата му?

Отговор: *И тя потъва някъде дълбоко в почвата.*

Не, освен че не потъва, но никъде не се явява. Това, което вие считате за мисъл, не е тази мисъл, за която аз ви говоря. Вашата мисъл се намира в твърдо състояние, както водата, която замръзва на някои места във вид на сняг и лед.

Щом започнат снеговете и ледовете да се топят, изворите протичат; събуди ли се съзнанието у човека, изворите трябва да протекат, мисълта трябва да си пробие път!

Друго положение: ако някой извор е грамаден, но е потънал някъде дълбоко в Земята, и хората го уловят и впрегнат да кара колелото на някоя воденица, трябва ли той да се обезсърчава от тази работа?

Отговор: *Не трябва да се обезсърчава.*

Тази вода в движението си може да върти и сто воденични камъка. Този извор губи ли нещо от себе си? Той ще даде нещо от себе си, но и ще придобие нещо – едновременно дава и взема. Понякога вие се боите да не би вашата мисъл, като излезе на повърхността, да се изгуби. Не, има една естествена мисъл, която вие трябва да пуснете да тече. Тя е Божествената мисъл, която вие трябва да обработвате, да ѝ пробивате пътя да си тече. Обаче има и една специфична мисъл, която е за вас. Не смесвайте вашата мисъл с Божествената мисъл. Когато дойдете до Божествената мисъл, вие ще я пуснете свободно да върви. Дайте ход на Божествената мисъл! Някои могат да ви кажат, че сте глупави, неразумни хора и т.н. Не обръщайте внимание на хорските приказки! Човек, който обръща внимание на всички кучета, които го лаят, той никога няма да стигне на мястото, дето отива. Ако той рече да се спира и да се запитва защо кучетата лаят, защо магаретата реват, защо свините грухтят, защо петлите кукуригат, какво ще излезе от неговото пътуване? Човек трябва да си каже: „Кучетата нека лаят, магаретата нека реват, свините нека грухтят, петлите нека кукуригат – аз ще си вървя в пътя, ще си отивам по работа.“ Това е Божественото у човека. Пък щом се дойде специално до човешката мисъл, тя тече в тесен кръг. Там човек може да обръща внимание на всичко, което става около него. Дойдете ли до Божествената, до Първичната мисъл, дайте ѝ ход. Божествената мисъл винаги трябва да протича през съзнанието на човека. Щом Божественото се проявява нормално и правилно, и човешкото ще се развива правилно; и обратно, щом Божественото не се развива правилно, и човешкото няма да се развива правилно.

И тъй, вие трябва да имате една велика Божествена идея в себе си, която трябва да разбирате много добре. Вие не трябва да разправяте тази идея на света – тя е само за вас. От нея вие ще черпите своята сила и мощ. Що се отнася до вашите специални мисли, тях може да поверявате на вашите приятели, на този, на онзи, и те ще ви се радват. Казвам: Божествената мисъл за всеки даден случай е единица мярка, с която се определят човешките мисли. На друг език казано: Божествената мисъл е Първичната мисъл, която е вложена в душата на всеки едного. Едно нещо трябва да имате предвид: да се пазите от внушенията, от влиянията на света. Влиянията на външния свят могат да ви се отразят така, че да попречат на правилното ви развитие. Сегашният свят си служи много с внушението. То се употребява като хипнотическа сила. Влезете ли в света, ще срещнете само внушения, правила, закони, ограничения и т.н. Пазете се от тази мрежа на света, за да не спрете развитието на Божественото в себе си.

Представете си, че някой ваш приятел настоява да направите нещо за него. Ако кажете, че не можете да го направите, вие губите. Ако идеята му не е права и кажете, че ще я изпълните за него, пак губите. Как трябва да постъпите като окултни ученици?

Отговор: *Ако идеята му е Божествена, ще му услужим.*

Ще му кажете: „Аз съм готов да направя всичко, което е добро.“ Никой не може да те задължава да направиш това, което не е добро. Например някой ти каже да хвъркаш във въздуха. Как ще направиш това? – Невъзможно е. Птица не си, криле нямаш да хвърчиш. Каже ли ти обаче да ходиш по земята – това е възможно да го направиш. Каже ли ти да влезеш във водата да живееш – и това е невъзможно за тебе. Какъв отговор трябва да дадете на тия две желания от страна на вашия приятел?

Отговор: *Ще му кажем той пръв да ни покаже как се хвърчи във въздуха и как се живее във водата.*

За следния път искам от вас най-разумен отговор на тия два въпроса. Не се изисква голяма философия за това. Ако

ви дойде на ума някой хубав отговор, добре; ако не дойде никаква мисъл в ума ви, оставете въпроса без разрешение. Не можете ли да решите някоя задача, не я започвайте даже. Според окултните закони не се позволява да почнеш една работа и да я оставиш наполовина недовършена. Започнеш ли една задача, реши я докрай. Не можеш ли да я разрешиш, ще кажеш: „Не съм готов още за тази задача.“ Когато бъдеш готов, ще я започнеш. Ще видим идния път колко души от вас са готови с отговора на въпроса как може да се хвърчи във въздуха и как може да се живее във водата.

Сега аз ще ви помогна в отговора на тия въпроси, за да не се смущавате. Ако ви кажа да влезете в някоя гостна стая с вашия кон и с вашата каруца, ще можете ли да направите това? Ако разбирате буквално, вие не можете да влезете по този начин в никоя стая. Но въпросът не седи в буквалното разрешение. Вие ще влезете с коня и с каруцата си в двора: коня ще оставите в дама, каруцата – под стряхата, а вие сам свободно ще влезете в стаята.

Реплика: *Значи човек може да хвърчи във въздуха с мисълта си, но не и със своето физическо тяло.*

Да хвърчиш с мисълта си, това реално нещо ли е? Ако ви кажа да се качите с мисълта си над някой голям облак и да видите какво има там, ще можете ли да направите това? Или ако ви кажа да отидете мислено на Мусала да проверите какво е времето там и да се върнете да ми кажете, ще можете ли да направите това? Ако можете да ми дадете точни сведения, значи действително сте били на Мусала и вашето летене с мисълта е реално. Не можете ли да ми отговорите точно какво е времето на Мусала, хвъркането с мисълта не е реално нещо. Действително човек може да лети с мисълта си над облаците, но за това се изискват редица упражнения и вътрешна подготовка. Индусите са изучавали този закон; те са правили много опити с мисълта си. Западните народи още не са изучили това изкуство – да хвъркат с мисълта си. То не е недостъпно за човека, но работа се изисква в това направление, изисква се концентриране на мисълта.

Имайте предвид следното правило: всички мисли и чувства, които са недостъпни за вашия ум и сърце, оставяйте навън, не ги приемайте в себе си, докато не ги проверите. Всяка мисъл и всяко чувство, които не са проверени от ума и сърцето на човека, внасят смущение в него. Затова пазете вътрешното спокойствие на вашия ум и на вашето сърце.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

ВЛИЯНИЕ НА ВЪТРЕШНАТА СВЕТЛИНА

Двадесет и пета лекция
12 април 1925 г.

ВЛИЯНИЕ НА ВЪТРЕШНАТА СВЕТИНА

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Размишление

Прочете се резюме върху темата „Най-обичното ми число“.

Прочетоха се работите върху темата „Най-важната идея за мен в дадения случай“.

Как обясняват съвременните физици процеса на зрението? Как се получава образът в окото?

Отговор: При първото пречупване на светлината, която иде от предмета, образът е в обратно положение. При второто пречупване на светлината образът е в право положение.

Защо образът е в обратно положение, това е тайна на самия нерв. Значи при получаване на образи в окото стават две пречупвания на светлината. Второто пречупване се извършва от самия нерв. Ясновидците схващат няколко пречупвания на светлината. За да се получи образът в окото, светлината минава през две лещи: когато светлината мине през първата леща, тя се пречупва и образът се получава в обърнат вид, затова тази леща може да се нарече неразумна; когато светлината мине през втората леща, тя се пречупва и образът е в право положение, затова тази леща може да се нарече разумна.

При осветляването на някой предмет вие схващате главно неговата външна форма. Понякога светлината така се отразява върху предмета, че вие схващате от него и един вътрешен отпечатък.

Реплика: *Това нещо е вече вън от физическия закон, то е нещо психическо.*

Туй се дължи на вътрешното зрение на човека. По този начин именно се вижда формата на етерния двойник у човека. Щом етерният двойник на човека има форма, това показва, че съществува астрална светлина, чрез която се възприемат формите и образите на тела или предмети, които с физическото зрение не се виждат.

Въпрос: *Физическите очи вземат ли участие при виждане на предмети от Астралния свят?*

В човешкото око има една мрежа на ретината, чрез която се възприемат само образи от физическия свят. Зад ретината на окото има друга мрежица, която възприема образи от Астралния свят. Тя вибрира на по-чувствителните вълни от астралната светлина. Зад астралната мрежица пък има друга мрежица, която възприема образи от Умствения свят. Следователно всяка една от тия три мрежици възприема специални лъчи от разните светове. Например астралните и умствените лъчи на светлината минават и през първата мрежица, дето впечатленията от физическия свят се приемат, но не се спират там. Какви усилия е направил човекът, докато е успял да сформира първата мрежица на своето око!

Реплика: *Това прилича на безжичния телеграф. В пространството например циркулират много електрически вълни, обаче тия, които излизат от даден център, се възприемат само от съответен на него център, като преминават през други центрове, без най-малко докосване до тях.*

Забелязано е, че колкото повече се навлиза в Духовния свят, предметите стават по-малки, формите им се намаляват. Значи формите от висшите светове имат това свойство, че могат бързо да се разширяват и смялят. Във физическия свят например човек мъчно може да разшири своята форма. Този процес тук става много бавно.

Та когато се говори за възпитанието на чувствата, подразбираме, че правилните чувства са причина за правилното сформирание на мрежите в окото. Колкото по-добре са сформирани тези мрежици, толкова по-добре ще се схващат лъчите на светлината от по-горните светове. Ако чувствата у човека са дисхармонични, тези мрежици не могат да се

сформират. Засега е проучена само външната част на окото. Има известни части от окото, които още не са проучени. И мозъкът още не е добре проучен.

Реплика: *В ретината на окото има седем мрежици, функцията на които още не е известна.*

Тези мрежици засега се намират в едно пасивно състояние; те трябва да се турят в контакт със светлината, за да могат да функционират. Ако не турите две лещи във фокусно разстояние, те не могат да действат. Това показва, че живите лещи трябва постоянно да се нагласяват. Такова нагласяване трябва да съществува и между хората. Често вие казвате, че човекът е сам в света. Никой човек не е сам. Вземете например някой професор, който преподава на студентите си. На пръв поглед прави впечатление, че той се разговаря сам. Не, той се разговаря със студентите си по особен начин, като им преподава. Те, след като го слушат дълго време, започват да го разбират. Професорът се разговаря със студентите си външно, а те с него – вътрешно. Ако студентът е способен, досетлив, той се разговаря с професора си и след като професорът слезе от своята катедра; ако студентът е неспособен и не разбира професора си, остава сам за дълго време.

Ето защо и мрежиците, или трансформаторите в окото на човека, трябва да се турят във фокусно разстояние, или да се турят в действие, за да могат да възприемат специалната за тях светлина. Във физиката има ред явления, които не могат да се обяснят с известните досега физически закони, затова те остават необяснени. Обаче природен закон е този, който може да обясни всички явления, които влизат в неговата област. Има ли едно явление, което даден закон не може да обясни, той вече се отнася към правилата. В това отношение съвременните учени хора имат само правила, те още нямат закони. Законите трябва да обясняват всички явления, които влизат в тяхната област, и да докажат отношенията, които съществуват между тия явления. Природата има свои правила и закони, на които нашите мисли, чувства и действия трябва да се подчиняват. Ето защо чувствата, мислите и действията ни трябва да бъдат хармонични. Някой казва:

„Защо чувствата ни трябва да бъдат хармонични?“ – За да виждате добре. „Защо мислите ни трябва да са хармонични?“ – За да слушате добре.

И вухото на човека има също такива пластинки, мрежици за възприемане на различните видове слухови вълни. И в това отношение се изисква проучване на ухото и на слуха. Същото нещо се забелязва и в обонянието, и във вкуса на човека, т.е. в неговия нос и език. Във всеки човек, който иска да говори на един жив, изящен език, трябва да са развити висшите центрове на говора. Също тъй у него трябва да е развито чувството на схващане и различаване на най-тънките и деликатни звукови вълни. Всяка дума, разгледана от духовно гледище, има свои специфични краски. Например думата *любов*, произнесена с най-малък брой вибрации, произвежда червен цвят. Това не е любов, но форма на едно животинско чувство. Произнесе ли се думата *любов* във висш смисъл, с по-голям брой вибрации, тя произвежда бял цвят. Висшата Любов, която има висши трептения, произвежда в душата на човека бяла, мека светлина. Цветът на Любовта е абсолютно бял. Цветът на Истината е необикновено светъл. Този цвят е непоносим за сегашния физически свят.

Какво приложение има сега за вас знанието за тия цветове и за трептенията, които се произвеждат от думите при изговарянето им? Вие трябва да се стремите към висши трептения, към висши движения, защото от вашите добри чувства, мисли и действия зависи не само здравословното състояние на вашия организъм, но от тях зависи и вашето бъдещо развитие. Човек трябва да се стреми всячески да коригира своите чувства и мисли. Злото не е в това, че през вас е минало някое горчиво чувство или някоя горчива мисъл. Обаче те не трябва да се задържат за дълго време у вас. Те могат да дойдат, да преминат през вас, но ако не ги задържите, няма да ви причинят никаква вреда. Задържите ли ги в себе си, те ще ви разрушат. Влезе ли в сърцето ви някакво горчиво чувство, или в ума ви някаква горчива мисъл, спрете се пред тях, изследвайте ги като учен човек и ги изхвърлете навън. По този начин вие трябва сами да се самовъзпитавате.

И тъй, вие трябва да си служите със светлината, да изучавате нейните свойства и закони, понеже тя е жива и оказва благотворно действие върху човека. Съвременните хора още не могат да си представят, че светлината е жива. Ние живеем в живата светлина, а тази, за която говорят физиците, представлява подсъзнанието на живата светлина. В съзнанието на светлината по отношение на вас има същите фази, каквито и във вашето съзнание: фаза на подсъзнание, на самосъзнание и на свръхсъзнание. Вие трябва да изучавате влиянията на светлината. Разгледайте например влиянията на светлината върху който и да е плод. В първо време плодът е стипчив и кисел, съдържа повече киселини. Като узрее, той става сладък. Значи светлината със своето влияние е в състояние да превърне киселинността и стипчивостта в сладчина. Питам: кой е причината за това превръщане – светлината или самият плод?

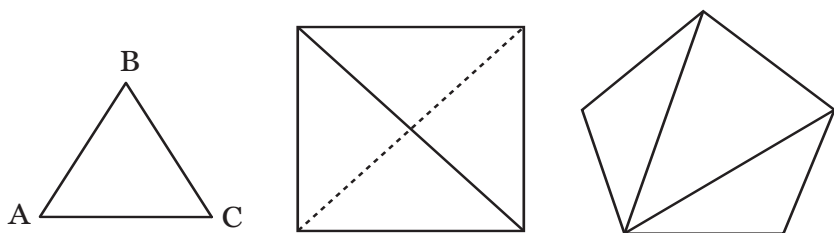
Отговор: *Понеже всеки плод не става сладък, значи в плода се крият известни способности да става сладък, но това превръщане става само в присъствието на светлината. Други учени приемат, че светлината заедно с някои ензими, взети в минимални количества, са причина за превръщането на вкуса у плода.*

Вкусът на плода зависи от клетките, които го съставляват. Някога ще се спра върху един биологичен закон, за да видите как клетките са се диференцирали. Някой път в плодовете се среща едно нехармонично съчетание, вследствие на което някои плодове са дребни и кисели. Например има круши, на които плодовете са едри и сладки, а на други плодовете са дребни, кисели и стипчиви. Как обясняват ботаниците това нещо?

Отговор: *То се обяснява донякъде със светлината, която, като минава през различни среди, образува различни енергии, които действат върху плодовете по различен начин. Изобщо забелязано е, че плодове, които са расли на сянка, са кисели.*

Както растенията, така и животните са минали през разни стадии на развитие. При всички тия условия те са придобили известни навици, които са запазили и до днес.

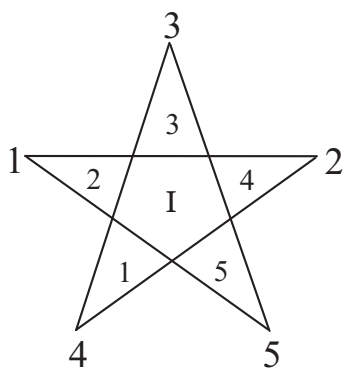
Изучавали ли сте какво влияние оказват планетите върху плодовете? Изучавали ли сте например под влиянието на кои планети се намират сладките, горчивите, киселите или стипчивите плодове? Всички тия плодове се намират под влиянието на различни планети. Това съставлява една отвлечена област за изучаване. Така има известни научни теории или идеи, които представляват недосегаеми кули. Малцина са смелите хора в света, които биха могли да се качват на тия високи кули, защото те не са от по хиляда метра височина, но понякога достигат и до няколко хиляди метра височина. Като се говори за възвишени идеи в света, на някои хора се забъркват умовете. Те казват: „Докажете ни това!“ Всеки човек обича да се качва на по-ниски места, но на високи места малцина се качват.

Фиг. 1

На чертежа (Фигура 1) имате триъгълника ABC , четириъгълник и петоъгълник. Какво представлява триъгълникът в Природата? – Той представлява съзнателният живот на човека, т.е. пътят на душата в Божествения свят. Четириъгълникът означава слизането на душата в материалния свят, дето изучава законите на развитието. Квадратът е място на борба. Тук човешката душа се намира на два полюса. Ако в квадрата се прекара един диагонал, получават се два триъгълника с обща основа. Квадратът означава още и семейството: бащата, майката, синът и дъщерята (Б. М. С. Д.). Той представлява завършена форма на дома, на семейството.

Петоъгълникът представлява правилата, законите и методите, по които едно общество може да се ръководи. Ако

Фиг. 2

с един от върховете му съединим всичките останали върхове на петоъгълника, получават се три триъгълника. В пентаграма има пет малки триъгълника и един петоъгълник в средата, обърнат с върха надолу. Там човек всякога ще се намери в противоречие с Божественото в себе си. Законът е такъв. Вие едновременно не можете да бъдете в хармония и с Божествения, и с физическия свят. Ако сте в хармония с физическия свят, ще бъдете в противоречие с

Божествения свят; ако сте в хармония с Божествения свят, ще бъдете в противоречие с физическия свят. Да бъдете едновременно в хармония и с двата свята, това е невъзможно. Това не е абсолютно невъзможно, но при сегашните условия, в които се намира човек, е невъзможно. Защо е невъзможно? – Защото в човека има едновременно две течения: едното течение отива надолу – към Земята, а другото течение отива нагоре – към Слънцето. Всички философи, мъдреци и Учители на човечеството твърдят, че човек едновременно не може да угоди и на физическия, и на Божествения свят. Щом искаш да угодиш на Божествения свят, ще обърнеш пентаграма с върха нагоре; искаш ли да угодиш на физическия свят, ще обърнеш пентаграма с върха надолу. Триъгълникът (3) с върха нагоре представлява Божествения свят, а двата триъгълника надолу (1 и 5) представляват физическия свят. Ако обърнеш Божествения свят надолу, а физическия свят нагоре, тогава ти ще бъдеш справедлив спрямо света, но несправедлив спрямо вътрешния закон, и ще изпаднеш в противоречие с Божествения свят в себе си. Тия два принципа са в самия човек. Някои искат да изхвърлят петоъгълника от себе си. Това не може да стане по никой начин.

Ако се разгледа шестоъгълника, и в него има преплетени триъгълници, но той се отнася до макрокосмоса, докато

пентаграмът се отнася до човешкия живот. Само в пентаграма вие може да намерите правилния израз на вашия индивидуален живот към вас и към обществото, както и различните начини, по които трябва да постъпвате във всеки даден случай. Лицето, с което още имате някакви отношения, ще поставите на върха, горе, в числото 3. Върховете на пентаграма ще се движат тъй, че целият пентаграм ще бъде в постоянно движение. Най-първо ви предстои да намерите де е поставено лицето, с което ще имате известни отношения – дали в точка 1, 2, 3, 4 или 5 на пентаграма. Числата по върховете показват положителните или отрицателните принципи, които действат в човека за всеки даден момент. И тогава спрямо този човек вие ще действате с добродетели, съответни на това място. Ако този човек се намира на мястото при числото 2, вие ще действате спрямо него с Мъдрост, а не с доброта. Той има знания и затова оттам ще започнете с него. Ако този човек се намира при числото 1, върху него трябва да се действа с Любовта, да се смекчи сърцето му, защото единицата е най-силният, най-суровият принцип, който трябва да се смекчи. Ако някой човек се намира при тройката, ще му се въздейства чрез Истината, защото той обича Свободата. Когато някой човек се намира при четворката, ще му се въздейства с Доброто. Ако се намира при петорката, ще му се въздейства с Правдата, с правото.

Следователно с всеки човек ще се постъпва специално, според това, на коя страна в пентаграма се намира той. По същия начин ще действате и спрямо себе си, защото всякога не сте на едно и също място в пентаграма. Някога се намирате при числото 1, друг път – при 2, после при 3 и т.н. При това числото 3 не е всякога връх на пентаграма. Някой път числото 1 става главен център, друг път – числото 2, или 4, или 5 и т.н. Съобразно това движение и вие трябва да нареждате отношенията си спрямо хората. Че това е така, ние виждаме от отношенията ни например към малките деца. Докато детето е малко, вие му давате бонбончета, милвате го по главата, по лицето, но като порасне, като стане ученик в гимназията или студент в университета, отношенията ви към

него се изменят като към възрастен човек. Това показва, че неговият пентаграм се е завъртял. Тъй щото вашите чувства, вашите отношения както към самия вас, така и към другите хора, постоянно се изменят.

Значи центровете 1, 2, 3, 4 и 5 в пентаграма постоянно се движат, менят местата си. Щом известен център се измени по отношение на Слънцето, образува се дъгообразно движение, а не движение по права линия. Обаче докато новият център се сформира и заеме своето положение, в съзнанието ви ще станат известни пертурбации. Докато тази дъга се движи, т.е. докато измине ъгъл, равен на 72° ($360:5=72$), вие ще усещате тия пертурбации. Някога тази смяна ще бъде във възходяща, а някога – в низходяща степен; ще зависи от това, в каква посока се движите – нагоре към Слънцето или надолу към Земята. Ако посоката ви е надолу към Земята, значи движението става във вътрешния петоъгълник, обърнат с върха надолу – *Фигура 2, (1)*; ако посоката е нагоре към Слънцето, значи движението става по върховете на пентаграма, чийто връх е обърнат нагоре. Щом силите дойдат в нормалното си положение, започва ново движение, нова пертурбация и т.н. Това са движения на прилив и отлив, които стават периодически.

Пентаграмът представлява велики, разумни течения в Живата Природа – течения на светлината, които индусите наричат *прана*. Те ги наричат още *движения на праната* или *течения на Живота*. Това са пет велики центрове, в които стават велики процеси. Те представляват пет положителни и пет отрицателни сили. Възходящите или положителните се намират по върховете на петоъгълника, обърнат с върха си нагоре, а низходящите, т.е. отрицателните, се намират във вътрешния петоъгълник, обърнат с върха надолу – *Фигура 2, (1)*. Аз бих желал още тази вечер всеки от вас да определи на коя страна или на кой връх от пентаграма се намира в дадения момент, според както са наредени числата по върховете. Това отношение не е абсолютно, то е само една фаза в живота ви за дадения случай. Ще определите мястото си в пентаграма, според както се чувствате сега, през време на лекцията.

Ще ви дам и друго определение на числата по върховете на пентаграма. Числото 1 представлява Божествената страна. Оттам движението върви към върха 2, дето е човекът. От върха 2 движението отива към върха 4 – повторно отиване към Бога, но вече конкретно проявен в обществото. От върха 4 движението отива към върха 3. Тройката е неутрално число, което показва отношение към самия себе си. Числото 3 е домът, отношението на човека към неговите приятели, към неговите близки, но не и към народа или към външните хора. Най-после движението слиза към числото 5. Тия центрове имат и други обяснения. Например числото 1 представлява общия принцип, с който човек започва. В числото 2 се включват методите, с които човек трябва да работи. Във всеки метод обаче има ред изключения, на които човек се натъква. И другите числа имат свои обяснения, които ще ви дам друг път.

Ако разгледате Пентаграма (*Фигура 3*), ще забележите, че е вписан в един кръг, който ученикът трябва да извърви. В кръга са означени образите на няколко предмета: сабя, чаша,

Фиг. 3

книга, светилник и тояга или жезъл. Сабята показва, че всеки човек иска да бъде силен, но силният човек понякога може да извърши и някакво престъпление. След силата ученикът пристъпва към чашата с горчивото съдържание, което той трябва да изпие. Като изпие горчивото съдържание в чашата, той минава към книгата, която трябва да чете и изучава. За да чете от тази книга, светилник му трябва. Светилникът представлява

човешкият разум, който му показва какво е написано в книгата на Природата. Най-после ще му се покаже законът – тоягата или жезълът. Природата му дава своята тояга и

казва: „Чети в моята жива книга и знай, че всичките твои стремежи трябва да бъдат обърнати към Бога!“ При това сабията трябва да бъде в хоризонтално положение, а не нагоре; тоягата трябва да бъде изправена нагоре, към Бога, което показва стремеж към Бога. След това иде ново положение за ученика – да влезе през вратата на Добродетелта, отдето ще започне посвещението му. Най-после идат ред други стадии в неговия път. Всичките добродетели представляват пътя, през който човешката душа трябва да мине.

Фиг. 4

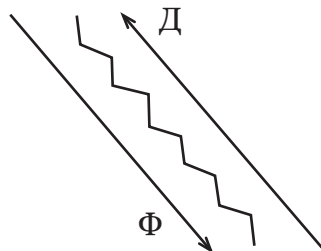
Сега да вземем например една точка *A* (Фигура 4). В колко посоки може да се движи тя в пространството? – Тя може да се движи по права и по крива линия. Вземете след това три точки *A*, *B*, *C*. Какви ще бъдат техните движения? Ако точката *A* се движи по посока на точката *B*, другите точки не ще могат да вървят в нейната посока по простата причина, че ще се намерят в противоречие помежду си. Две точки не могат да се движат едновременно в една и съща посока. Ето защо втората точка *B* ще се движи в перпендикулярна посока по отношение на движението на първата точка *A*. Значи точката *B* ще се движи нагоре към *C*, което дава широчина. Третата точка *C* не може да се движи нито по посока на първата точка *A* – по права линия, нито по посока на втората точка *B* – по плоскост, но ще се движи перпендикулярно на плоскостта, а именно в посока *CD*. И тъй, тези три точки образуват тяло. Те се движат едновременно в три различни посоки.

По този начин вие имате физическия, астралния и умствения живот на човека. Физическият живот се движи по права линия, астралният живот се движи в плоскост, а умственият живот се движи перпендикулярно на плоскостта, а именно в кубова посока. Така се образува счупената линия *ABCD*. Всяка точка от тази линия представлява центрове,

върхове, сили. Тия върхове означават известни влияния отвън и отвътре, които въздействат върху движението, като го отклоняват в една или друга посока. Тия върхове се разглеждат още като различни среди, които пречупват движението.

Допуснете, че вие имате една благородна идея – искате да станете музикант. До двадесет и първата си годишна възраст вие поддържате това желание, но като се убедите, че то е невъзможно за вас, отказвате се от желанието си и ставате търговец. Значи като не се реализира желанието да станете музикант, то слиза надолу. Това показва, че желанието ви не е било оформено. Обаче всеки човек трябва да знае какво може да стане от него. Друг човек пък желае да стане земеделец или търговец, но като не успява в това си желание, в него се заражда идеята да проповядва – той взема точно обратна посока на движение. Следователно вашите желания определят посоката на движението ви.

Духовният човек винаги трябва да се движи нагоре, в посока *Д*, а физическият човек трябва да се движи в обратна посока – надолу – *Ф* (Фигура 5).

Фиг. 5

В такъв случай по посоката на движението е лесно да се определи какъв е човекът. Щом човек знае какво е състоянието му в даден случай, той може да определи какво ще бъде неговото състояние в следния момент. Например ако днес сте били крайно весели, утре ще имате точно обратното

разположение на духа; ако днес имате една възвишена мисъл и вярвате, че ще разрешите всички задачи в света, утре ще имате точно обратното състояние. Обаче това са фиктивни положения, не са естествени. Някой път човек мисли, че е много силен, че всичко може да направи, а друг път мисли, че е слаб, че нищо не може да направи. Това са две лъжливи състояния, които ние наричаме състояния на проекции.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

УСПОРЕДНИТЕ ПЪТИЩА

Двадесет и шеста лекция
14 юни 1925 г.

УСПОРЕДНИТЕ ПЪТИЩА

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Размишление

Прочете се резюме от темите „Най-важните идеи на учениците от класа“.

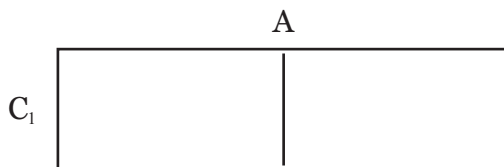
За следния път ще пишете върху темата (№22) *Ролята на положителните и отрицателните сили.*

Какво трябва да се разбира под думите *отричане, отрицателни сили*?

Как превеждате думите *анод и катод*?

Отговор: *Те са названия на електрическите полюси. Анод и катод са гръцки думи. Анод означава горе, а катод – долу.*

Сега да оставим значението на тези думи, но да разгледаме от чисто материално гледище какво представлява движението.

Ако вземете една плоскост C_1C_2 , може ли да има движение в нея? – Вън от нея може да има движение, но в самата плоскост

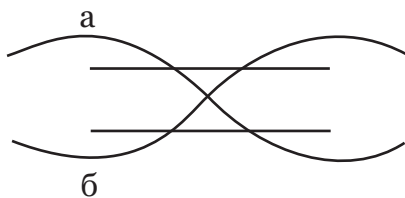
движение не може да има, защото всичките $\vec{A}$ сили се намират в равновесие. Какво трябва да стане с нея, за да има движение? – Трябва да се измени положението на полюсите C_1 и C_2 , за да се образува движение към екватора A . Вие може да мислите, че Северният полюс е на единия край на земната ос, а Южният полюс – на другия край. Не, всяка частичка от материята, колкото малка и да е, има свой северен и

свой южен полюс, и тези полюси се допират един до друг в екватора на самата частичка. Връзката между двата полюса е криволинейна – тя е меридианът. Тази връзка е наклонена към полюсите и по нея силите са уравновесени. В Природата няма абсолютно хоризонтална плоскост, но всякога има поне един малък наклон, за да става движение.

Някога хората искат да имат спокойно състояние, никой да не ги смущава, те искат да бъдат уравновесени, да бъдат меридиан. Това състояние е приятно, но за малко време, а после става непоносимо. Затова, за да има движение, всякога трябва да става преместване на полюсите. Тогава енергията ще се съсредоточава в екватора. Питам: де е екваторът на човешкото тяло? – При слънчевия възел, под лъжичката. В животните екваторът се намира под стомашния мозък (от гръбначния стълб до опашката) и затова у животните тази част е най-активна. Нека всеки от вас да определи точно де е неговият екватор. Той е в най-подвижната част у човека – в кръста. Екваторът у човека се мести постоянно. Само в идеалния човек той има точно определено място. Когато човек е уравновесен, мястото на неговия екватор е постоянно. В такъв човек има пълна хармония между неговия ум, неговото сърце и неговата воля. Всички мъчнотии за него са само стимул за работа. Той смята мъчнотиите в живота си за привилегии.

Следователно движение може да има само при наклон. Ако горната част на някоя плоскост се издигне и образува върхове и долини, през тази плоскост могат да минат реки и да я направят плодородна. Без това плоскостта бива пуста, мяза на пустинята Сахара. Върхът е мястото, дето хората почиват. Те се изморяват, докато стигнат до него. Когато човек почива, това показва, че е минал през мъчнотии. Мъчнотиите – това са високите върхове, а високите върхове винаги са подбудителните причини в живота на човека. Буквата *М* в думата *мъчение* се състои от два върха, между които се намира екваторът. Тук всичките енергии се сливат в центъра. Какво показват двете успоредни линии в буквата *М*? – Те представляват границите на едно разумно същество.

Само разумните същества се движат по успоредни линии, а всички други същества се движат по линии, които не са успоредни. Следователно дето има успоредни линии в света, там работи някоя висша интелигентност. Само две разумни същества могат да вървят успоредно. Ако двама души вървят успоредно, те са разумни; ако пътищата им се пресичат, те не са разумни. Пресечените линии не показват движение на разумни същества, а движение на обикновени хора. Щом две линии се пресичат, това показва, че две същества се сливат и образуват едно същество. Пеперудата независима ли е от гъсеницата? Две разумни същества ли са те? – Не.

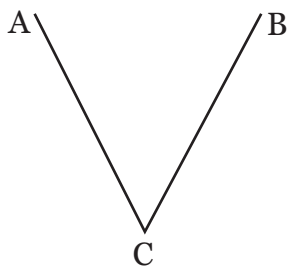
Гъсеницата и пеперудата се сливат и образуват едно същество, обаче стремежите им са различни. В гъсеницата има две същества. Едното от тях работи в материалния свят – то е коренът на нейния живот. Като свърши своята работа, то образува кривата линия – а; след него започва да работи второто същество, като образува втората крива линия – б. Това видоизменение на успоредните линии показва, че става трансформиране на енергиите. Двете същества в гъсеницата се сливат и образуват пеперудата.

Същото нещо става и в Природата: щом двама души дойдат в стълкновение, образува се едно същество, между тях става пресичане. Вие трябва да спазвате този закон. Ако две ваши желания се кръстосат, те изгубват силата си и остава само едно желание. Обаче за да може да работите, непременно трябва да имате две желания, които да вървят успоредно. Скръбта и радостта са двете желания, необходими за живота ви. Вие не искате да скърбите, но скръбта всякога показва, че сте изгубили нещо. Следователно тя е един от методите на Природата, чрез който ще намерите изгубеното. Ако ти нямаш скръб, не можеш да намериш изгубеното и никога няма да имаш радост. Скръбта е висок планински връх, от който се стича вода за оплодяване на низините. Тя

става причина да се прояви животът в плоскостта, който ще донесе радост и веселие.

И тъй, скръбта, която слиза отгоре, носи радостта. Така трябва да схващате скръбта. Тя не е мъчение, а метод на Природата, чрез който може да се намери радостта. Радостта пък е цел, към която трябва да се стремим. Следователно скръбта и радостта са тясно свързани, те не съществуват поотделно в Природата. Това е правилното схващане за радостта и скръбта. Всяка изгубена радост носи скръб, чрез която пък се намира радостта. Скръбта напомня на човека, че е изгубил нещо, и му посочва де е то. Ако се намираш в трудно положение, скръбта ще ти помогне да излезеш оттам. Като имаш скръб, ти ще работиш, ще търсиш, докато намериш загубеното, т.е. с търсене човек всичко намира. Ти ще намериш загубеното само при голяма вътрешна скръб – това е истинската скръб. Аз не говоря за скръбта, която вие имате от преувеличаване на нещата. Вие може да турите под микроскоп едно малко същество и да го увеличите много пъти, но всъщност това не е неговата естествена големина; това същество под микроскоп е голямо, но отвън е невидимо – това не е скръб. Вие не трябва да имате външна скръб, но дълбока вътрешна скръб. За скръбта ние съдим по ефекта, който тя произвежда в нас.

Какво нещо са успоредните линии? В Природата има ли успоредни линии? – Има. Може да се върви само по успоредни линии. Вие трябва да определите какви линии описвате, като вървите с някого. Когато две успоредни линии се пресичат от трета, какво се образува? То значи: какво ще се образува, ако

пътят, който изминават две разумни същества, се пресече от трето разумно същество? – Ще се образуват осем ъгли. Едни от тези ъгли са кръстосани, други – съответни. И едните, и другите са равни помежду си. Какво показват те?

Питам: успоредните линии пресичат ли се? – Те се пресичат в безкрайността. Ако точката C е образ

на безкрайността, тогава правите линии AC и BC , които се пресичат в точка C , ще бъдат успоредни. Следователно третата линия, която пресича двете успоредни, също така е успоредна

с тях. Тя се представя такава в тесаракта, но при третото измерение ние я виждаме като пресечна линия. Тези разсъждения са във от обикновените. Ако една линия пресича две

успоредни, какво ще стане във физическия свят? Представете си, че тези две успоредни линии са брегове на някоя река, която тече.

Те очертават бреговете Δ , които представляват разумни същества. Третата линия представлява моста, през който се преминава реката. Мостът, като разумно същество, представлява връзка между бреговете, които започват да мислят. Щом трета линия пресича две успоредни, това показва, че тези две разумни същества мислят правилно. Тогава, ако искам да изразя, че трима души живеят правилно, хармонично помежду си, ще напиша две успоредни линии, пресечени с една трета. – Този знак показва, че тези хора разумно разрешават всички задачи. И в музиката имаме подобен знак, който се казва диез – знак за повишение на тоновете. Когато се изследват геологически някои пластове, пресечени с трети, това показва, че тук са работили разумни същества и са оставили своя знак. Геологът трябва да открие това сам и да го знае. Такива сечения има и по ръцете на човека. С тях се занимава хиромантията. Те говорят за разумна работа.

И тъй, всяка пертурбация, всяко препятствие, всяко изменение в живота на когото и да е – това е една малка придобивка на жива енергия. Така трябва да схващате нещата. Всяко малко изменение означава, че вие вървите по една възходяща линия. Този род разсъждения са необходими за всички хора по следните съображения. В човешкия живот често стават наводнения и насипи: някой път бреговете на вашия живот на известни места се подронват, други места се насипват, а често стават и срутвания. Тъй че, без да искате, течението се подпушва. Понякога стават толкова големи

подпушвания, че се явява песимизъм у вас или извратени мисли, които отклоняват правилния път на мисълта. Затова вие трябва с вяра да отклонявате изопачените мисли, които идват до вас, защото те могат да изменят посоката на живота ви. Ето защо вие трябва да се домогнете до разумния начин на мислене. Мисълта ви трябва да е будна и силна! Тъй че трябва ви вяра и правилен начин на мислене. Вярата държи съзнанието будно, а правата мисъл – ясно. Вие трябва постоянно да се насърчавате, защото сегашните условия носят тъй наречените *обезсърчителни вълни*. И в сънното, и в будното състояние на човека към него пристигат мисли, които повече го спъват, отколкото да го подтикват към добро – това са само привидни спънки.

Казвам: най-първо вие трябва да се стремите да образувате в себе си успоредни линии, т.е. линиите на разумността. Всички трябва да се стремите към разумност. Разумността трябва да бъде цел в живота ви! Не казвайте, че ще бъдете разумни, но постъпвайте разумно.

Сега ще ви дам една доста трудна задача. В разстояние на една седмица, като вървите из улиците и някой беден ви поиска пари, бръкнете в джоба си и колкото пари имате, дайте му ги! Да допуснем, че имате сто лева в джоба си – всичките ще дадете и ще останете без пет пари. Трудна задача! Ето как ще поставя задачата ви: през тази седмица всеки от вас ще носи в джоба си по сто лева, докато срещне някой беден, който ще иска помощ. Вие ще му ги дадете изведнъж; няма да се колебае, нито ще избягвате просяците. Пък ако никой не ви поиска помощ, парите ще останат за вас. Ако ви поискат помощ още първия ден, ще дадете стотен лева и с това задачата ви е разрешена; не успеете ли първия ден, ще носите парите до края на седмицата. Когато учителят задава задачи, грижи ли се учениците откъде ще вземат тетрадки, пера и мастило? Като дадете парите на просяка, който е определен за вас, ще го попитате за името му и де живее. Този, на когото трябва да дадете парите, няма да седи на земята, но ще стане прав и така ще ви посрещне. Той е човекът, на когото Невидимият свят е пошепнал, че вие имате такава задача и го изпращат да

му дадете тия сто лева. Той е определен от Невидимия свят. Ако искате, може да направите опита още през тази седмица. Ако пък сте заети, може да го отложите за идната седмица. Парите ще носите в десния си джоб, а когато ги давате, ще бръкнете с лявата ръка и с нея ще ги подадете. Всички хора носят парите си в левия джоб, а бъркат с дясната си ръка; вие ще направите обратно: ще извадите парите с лявата ръка от десния си джоб. Вие няма да търсите просяка: той сам ще ви намери, сам ще дойде при вас – той е ваш познат.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

ПРОЯВЛЕНИЯТА НА УМА

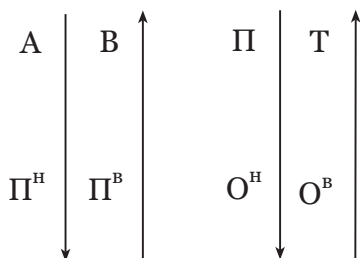
Двадесет и седма лекция
21 юни 1925 г.

ПРОЯВЛЕНИЯТА НА УМА

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Размишление

Прочетоха се работите върху темата „Ролята на положителните и отрицателните сили в Природата“.

Фиг.1

За да имате ясна представа за силите, които действат в човека, аз ще ги представя графически, посредством прави линии. Положителните и отрицателните сили биват два вида: положителни сили в низходяща степен ($P^H A$) и положителни сили във възходяща степен ($P^B B$); отрицателни сили в низходяща

степен ($O^H P$) и отрицателни сили във възходяща степен ($O^B T$). Силите, които имат възходящо направление, всякога творят; силите, които имат низходящо направление, понеже се движат в гъста материя, всякога разрушават.

Сега ще ви дам друго разпределение на силите в човешкия ум. Според живота на човека и дейността на неговия ум различаваме естествен, природен, разумен, морален, личен и индивидуален ум. Естественият ум се занимава с прости факти. Природният ум е творчески, събирателен. Неговото място е в средата на челото. Разумът в човека е висшето проявление на умствените му сили. Моралните сили на ума се изразяват в моралния живот на човека. Личните и индивидуалните сили на ума се изразяват в личния и индивидуалния живот на човека.

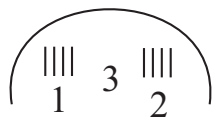
При естествения живот човек не чувства никакви страдания, никакви нещастия – нищо не може да го засегне.

Той е дете на Природата: тъй дребно, тъй малко, че може да минава през всичките дупки на Природата, без тя да го улови. Естественият ум е приготвление за природния. При природния живот човек започва да твори, да събира и Природата вече започва да му иска сметка за всичко сторено. Вследствие на това клетките в организма се събират в общества и започват да функционират съзнателно. Това се дължи на женския елемент, на женския принцип в Природата, който събира и действа, проявява се от вътре на вън. В природния ум се намира подсъзнанието на човека. На трето място иде разумният живот, в който влиза самосъзнанието на човека. Моралният живот на човека се отнася към една морална област, дето той е свързан със същества, които по развитието си седят по-високо от сегашните хора. Дойдете ли до индивидуалния живот на човека, трябва да подразбирате това състояние, когато човек иска да се прояви като самостоятелно същество, което търси своето щастие, своето благо. В моралния живот човек има общение не само със съществото, при което живее, но и с цялата Разумна Природа.

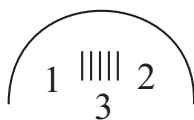
Щом дойдете до личния живот на човека, той вече се проявява в обществото като личност. Направете един опит – да видите ще можете ли да различите в себе си своя естествен ум. Задапознаете това вашето състояние, трябва да се освободите от всяка грижа: трябва да си представите, че сте едно малко дете, или още повече, една малка буболечица, божя кравица, и че се движите с нейното съзнание, с нейното разбиране за живота, с нейните нужди. Ще можете ли да се смалите така? Ще кажете, че не можете. Питам: ако едно възвишено същество, или един ангел, който е завършил своята еволюция, идва да ви ръководи, той не е ли една малка божя кравица? Както виждате, този ангел, това възвишено същество, се смалява. Ето защо и вие трябва да направите този съзнателен опит: да влезете в положението на божата кравица най-много за пет минути. Най-добър момент за опита е времето, когато мислите за големи, за велики работи. Наблюдавайте тогава какво може да направите, ако сте в съзнанието на тази малка

божа кравица. Защо е нужен този опит? – Защото всеки човек, който не може да слезе в положението на една божя кравица, той не ще може да се качи и в положението на един ангел. Когато у вас се заражда желание да слизате надолу, вие изучавате вече великия закон на инволюцията; след това вие ще бъдете готови да се качвате нагоре и да изучавате великия закон на еволюцията. Вие не трябва да забравяте тези два процеса на развитие, през които е минал човекът. Инволюционният процес помага на еволюционния процес във вашето развитие. Вие постоянно трябва да помните тия два процеса, които стават у вас. Когато искате да превърнете едно неприятно чувство в приятно, искате например да превърнете злостата или омразата в положително чувство, вие трябва да слезете във вашия естествен ум или във вашия индивидуален живот. Само при такова състояние ще може да трансформирате събралата се отрицателна енергия у вас. Такива са законите на Висшата Разумна Природа.

И тъй, вие вече сте минали първия етап на вашия ум, т.е. минали сте през естествения ум. Сега сте в природния, в творческия ум, дето са складирани всички ваши възпоменания, мисли и желания на миналото. В разумния живот изобщо преобладават кривите линии. Те се виждат ясно по челото на разумния човек. По него се забелязват много изпъкналости.

Фиг.2

Фиг.3

На тия хора, у които е развит природният ум, предната част на челото им – *Фигура 2 (3)*, понякога е вдлъбната, а някой път е издадена – *Фигура 3*

(3). Вдлъбнатината произтича от това, че двете страни на мозъка (1, 2) са повече развити – *Фигура 2*; понякога става обратното: челото в средата е много издадено (3), а двете му страни (1, 2) са вдлъбнати – *Фигура 3*. Такива хора са много паметливи: те могат да учат добре история, добри историци са, хубаво помнят събитията и датите им.

Фиг.4

Ако се раздели челото на три части, долната част представлява естествения ум (*e*), средната – природния ум (*n*), а горната – разума (*p*). Вдлъбнатината на челото у всички хора не е точно в средата.

Хората, у които челото е вдлъбнато в средата, спадат към категорията на отрицателните типове във възходяща степен на природния ум. В тях работи творческият ум. Те имат логика, но като разсъждават, ползват се от опитността, която са добили. На хора, у които естественият ум е силно развит, средната част на челото им именно е силно издадена навън. Те са от положителните типове, които, като се съберат с хора от първата категория, стават много активни – те вадят ножа си и навсякъде си пробиват път. Това са две състояния, необходими за Природата. На дадена височина в Природата всякога отговаря и дадена низина. Това, което срещаме в Природата, има отражение в целия човек, а специално и в неговия череп. В това отношение именно хората взаимно се допълват.

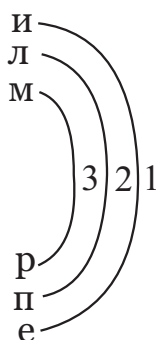
И сега, като се изучават гънките в мозъка на човека, забелязва се, че те не са еднакви у всички хора. При подробно изучаване на човешкия мозък ясно се вижда голямото различие в нагъването на мозъчното вещество у различните хора. Малко естественици днес изучават човешкия мозък тъй, както трябва. Освен това, нужно е частично изучаване на челата на хората. За интелигентността на човека например не се съди от целия мозък, а само от неговото чело, или по-право – от съответния център, който заема определено място и част на челото. За да се достави необходимата материя за създаване органа на правата мисъл, от човека се изисква нормален, природосъобразен живот. Само така човек ще стане добър проводник на чистата природна мисъл. Ето защо съвременните хора трябва да развиват, да обработват своя мозък. Когато се разработва човешкият мозък, в първо време се забелязва набиране на известна енергия, която прави човека нервен, привидно недоволен от живота. Това

стягане, това ограничение, което и вие изпитвате, създава у вас подтик да вървите нагоре. Сега вие искате да се разширявате. Не, вие имате достатъчно разширение – сега ви е нужно движение нагоре. Нагоре трябва да се движите! Движението ви нагоре ще се отрази и върху вашето чело. То ще почне да се развива правилно, т.е. гънките на мозъка ще почнат да се разработват.

Казвам: вие трябва да наблюдавате кога се намирате в естествено състояние на вашия ум, кога действа природният ум, кога – разумът, и кога – моралните сили на мозъка. Понякога всички качества или сили на ума се проявяват едновременно. Такива хора се наричат нормални. За да бъде човек нормален, необходими са тия шест елемента на ума. Тази е нормата, с която ние мерим постъпките на хората. Когато естественият ум, природният ум, разумът, моралните сили, личният ум и индивидуалният ум у човека функционират правилно, ние имаме правилно или нормално развит човек в умствено отношение. Щом едно от тия качества липсва у някой човек, ние имаме вече отклонение от нормата.

Разумната Природа разполага с ред начини и методи, когато иска да изправи хората, когато иска да посочи грешките им. Например, ако ти направиш една малка погрешка в естествения ум, тя ще ти напомни само, леко ще те накаже, като ти изпрати слаба хрема. Ако грешката ти е в природния ум, тя ще ти изпрати треска, придружена със силна температура. Ако грешката ти е в разума, тя ще ти изпрати болестта коремен тиф или петнист тиф. Колкото по-нагоре се качваш и грешиш, толкова и болестите, които Природата ти изпраща, са по-лоши. Ако грешиш при моралните чувства, ще страдаш от такава ужасна неврастения, каквато медицината не познава. Ако грешиш в личните чувства, много ще се дразниш. Тогава Сатурн ще има влияние върху тебе и ти ще виждаш само обратните, отрицателните черти на живота. И най-после, ако грешиш в индивидуалния си живот, няма да постигнеш нищо от това, което желаеш.

И така, всеки човек, който иска да успява в живота си, трябва да има тия шест ключа на ума, понеже те са свързани с известен род сили, необходими за неговото развитие. За да бъде човек морален, трябва да има тия сили, организирани в себе си. За да бъде човек разумен, трябва да има тия сили, организирани в себе си. За да прояви човек правилно природния си ум, трябва да има тия сили, организирани в себе си. Такива хора се отличават с едно естествено благоразумие. Те имат добра обноска спрямо всички хора и винаги са любезни. Хора, у които е добре развит естественият ум, те се проявяват като деца: те наблюдават нещата отгоре, повърхностно, не отиват много надълбоко. Такива хора разсъждават плитко, но не са глупави.

Фиг.4

Направете един опит за известно време, да проверите в себе си какви чувства изживявате, и ги определете към коя категория умствени сили се отнасят. Тревожите се нещо например. Вижте към коя категория спадат вашите тревоги.

Отговор: *Към личните чувства.*

Когато се засегнат личните ви чувства, ще се лекувате с природния си ум (1); когато се засегнат индивидуалните ви чувства, ще се лекувате с естествения си ум (2); когато се засегнат моралните ви чувства, ще се лекувате с разума (3). Проявите на ума са свързани две по две помежду си. Като се знае това нещо, то може да се използва като начин за правилно трансформиране на енергиите у човека.

Забележете: в много от животните, у кучетата например, личните чувства са силно развити. И когато някое куче иска да подчертае своето достойнство, то завива опашката си на колело. Това показва, че то е доволно от себе си. Обаче хванете ли опашката му, то веднага се озъбва, показва, че е недоволен. Защо прави така? – Понеже чрез гръбначния му стълб става силно изтичане на енергия. Това изтичане на енергията започва от главата, минава през гръбначния

стълб и отива към центъра на Земята. Така става с всички млекопитаещи. Следователно при всяко побутване на животните ние ги подпушваме, при което в тях се образува едно болезнено, неприятно състояние. Този процес става и с човека, само че подпушването у него се произвежда в носа. У кучето става в опашката, а у човека – в носа. И затова българите често казват за някого: „Надул нос!“ Щом се подпуштите и енергията ви се събере на върха на носа, как ще се лекувате? Има един психически начин за лекуване. Щом се подпушиш или си недоволен от нещо, хвани носа си и кажи: „Няма нищо!“ Не се ли отпушиш, пак хвани носа си от горе до долу с ръката три-четири пъти, изговори гласно името си и кажи: „Няма нищо!“ Можеш да хванеш носа и с двете си ръце. По този начин ти ще утихнеш. Та казвам: направете този опит, когато сте в раздразнено състояние, да видите дали законът ще проработи. Това е опит за лесно трансформиране на енергиите. Другояче може да се мине цяла седмица, докато силите ви се уравновесят. Когато течението на силите у човека става правилно, нормално, човек чувства в себе си лекота, радостно чувство, като че от гърба му се е снел някакъв товар.

Добре е, ако учителите в училищата практикуват този метод върху своите ученици. Когато някое дете в училището се раздразни, нека учителят поглади леко носа му и каже: „Няманищо!“ Този метод има отличновъзпитателновъздействие върху децата. Той представлява начин за отпушване на пътищата, през които тече енергията. Направите ли един малък масаж на носа си, и енергията протича. Ако някой от вас е подпушен, като се върне у дома си, нека направи този опит. Защо трябва да масажирате носа си? – Понеже носът е един връх на човешкото лице, на който понякога се събира излишно количество електричество и магнетизъм, които го подпушват. Когато излишните енергии се събират в мозъка, артериалната и венозната система се подпушват, много венозна кръв се събира в слепоочната област и пулсът започва да бие усилено. Когато имате такова подпушване, ще вземете малко квас и от вечерта ще го наложите на

слепите си очи. На сутринта ще бъдете вече в нормално състояние – подпушването се е трансформирало. Опасни са подпушванията в гърдите, защото те произвеждат охтика. Подпушването в стомаха предизвиква неправилно храносмилане. Само пълните хора страдат от коремоболие. Те имат излишна енергия, която трябва да се отнеме. На слабите хора, когато се подпушат, трябва да се предаде енергия – те страдат от недоимък на енергия. Значи сухият човек може да отнема енергия от пълния. Онзи човек, на когото мозъкът е подпушен, трябва да се лекува от някой дебел, пълен човек със здрав, светъл мозък, за да му предаде енергия. Ако при него отиде някой хилав, сух човек с болен мозък, той ще стане двойно по-хилав.

На онези от вас, които се готвят за лекари, бих препоръчал да спазват следните правила при лекуването: ако вие сте пълен и лекувате някой сух, болен човек, като лекар сте на място, ще можете да го излекувате; но ако и болният е пълен като вас, вие не ще можете да го излекувате, затова трябва да вземете със себе си някой ваш другар – здрав, но слаб по натура. Той ще ви придружава като асистент, ще вземе дясната или лявата ръка на болния, ще я подържи малко и така ще му помогне. Правете опити, за да се убедите в истинността на тази теория. Ако някой пълен човек страда от коремоболие, нека повика един свой близък познат – слаб, но здрав човек, и го помоли да тури дясната си ръка на слънчевия му възел, да я подържи така пет-десет минути, и коремоболието ще изчезне. Пък ако някой сух човек страда от главоболие, нека намери някой пълен, здрав човек, и го помоли да подържи челото му при слепите очи с едната или с двете си ръце, и главоболието ще изчезне. По този начин хората могат взаимно да си помагат.

Казвам: Природата обича енергиите ѝ да вървят правилно. Между Земята и човека винаги трябва да става правилна обмяна. Освен между Земята и човека, обмяна трябва да става и между Слънцето и човека. Човек всякога трябва да спазва връзката си с центъра на Земята и с центъра на Слънцето. Между Духовния свят и човека също

тъй трябва да има правилна обмяна на енергиите. Човек може да влезе в Духовния свят само след като се изчисти от излишъка на своите енергии. Те не са нужни за неговото развитие. Когато човек има някакъв дефект в своя разум, той ще бъде тесногръд; може да бъде морален човек, но ще е фанатик, какъвто е бил апостол Павел преди обръщането си в християнството. Апостол Павел бил философ човек, но тесногръд, и затова преследвал всички, които не вярвали и не разбирали Божественото, както той го разбирал. След възприемане на Христовото учение той поправил погрешката си. Обаче много хора и до днес подражават на апостол Павел, който казва: „Всичко считам за измет, за да позная Христа.“ То значи: всичко считам за измет, за да позная Любавта.

Каква е разликата между личния и индивидуалния живот? – Когато човек се индивидуализира, т.е. живее индивидуален живот, той навлиза вътре в себе си, мисли за себе си. Личният живот има отношение повече към външните хора. Такъв човек се спира повече върху това, какво мислят другите хора за него. Човек със силно развит личен живот, като напише една книга, ще мисли какво ще кажат критиците за него. Изчезне ли обществото пред такъв човек, и личният живот изчезва. Индивидуалният живот е по-дълбок от личния. При личния живот човек търси доброто мнение, приятелството на цялото общество, не се задоволява с един приятел. Такъв човек почти няма приятели. Хора, които базират живота си върху личния ум, не могат да завързват приятелство. Те могат да правят познанство, но не и приятелство. Само човекът на индивидуалния живот може да завързва приятелство и да задържа приятелите си. Ако индивидуалният, личният и моралният живот са правилно развити у човека, може да става дума за приятели и приятелство. Ако индивидуалният ум у човека е нормално развит, тогава и личният, и моралният ум ще бъдат нормално развити – те са свързани помежду си. Ако личният живот на човека е силно развит, главата му отзад на темето е висока. Ако моралният живот на човека е силно развит, темето на главата отгоре е високо издигнато. При личния живот семейните чувства са слабо развити. Такъв

човек води чергарски живот, няма свой дом. У него е силно развит стремежът към пътешествия, обаче от скитничество човек малко се учи.

При естествения живот челото на човека или е вдлъбнато навътре, или е издадено навън. Хора, у които челото е вдлъбнато навътре, са като деца: те нямат външни наблюдения, но интуитивно, вътрешно схващат нещата. Наблюдателността у човека се образува, след като се развие природният ум. Тогава естествените чувства имат подобри изрази. Някои смесват природния с естествения ум и казват: „Този човек има отличен природен ум.“ Всъщност те подразбират неговия естествен ум. Ако природният ум е нормално развит някой човек, той е досетлив. У художниците и у музикантите природният ум е силно развит, защото музиката спада в областта на природния ум. Математиката пък спада в областта на естествения ум. Следователно онзи, който иска да бъде математик, същевременно трябва да бъде и музикант. Ако той не е музикант, не може да бъде и математик. Математиката представлява корените на музиката. Естественият ум започва от математиката и върху нея се гради музиката. Значи тя е основа. Върху музиката се гради разумният живот. Върху разумния живот се гради въображението – област, на която трябва да се даде ново име. Аз я наричам гениалността у човека. Някои смесват гениалността у човека с творчеството. Не, у гениалния човек няма творчество в този смисъл, какъвто съвременните хора разбират. Гениалният човек изразява само онова, което Живата, Разумната Природа е създала, сътворила. Той е огледало на тази Природа. Въображението, гениалността у човека е почвата, върху която се създават най-хубавите, най-красивите неща в живота. Когато умът на човека е силно развит в тази насока, забелязват се вълни, които се отразяват по цялото му тяло и оставят известни оттенъци. Това са все течения, които идват от Живата Природа, минават през ума на човека, през гръбначния му стълб и слизат надолу. В човека постоянно циркулират два вида течения: от горе на долу и от долу на горе. Ако хората не подпушваха теченията на силите

в Природата, досега щяха да бъдат избавени от много злини. В съвременните народи, в съвременното човечество тия сили са подпушени и като следствие от това се явяват войните.

Та казвам: никога не се стремете към унищожение. Нищо в Природата не може да се унищожи. И в живота нищо не трябва да се унищожава, но само да се трансформира. Не се противопоставяйте срещу проявленията на Природата. Няма по-интелигентно, по-умно същество от Природата! При това тя ограничава съществата. Вие не можете да я подчините, но тя ще ви се наложи, тя ще ви ограничи. Същият закон се отнася и до човека. При всичката негова интелигентност и той трябва да си наложи известни ограничения, и то по съвсем други закони. Никой не може да седи над Природата. Тя налага ограничения на всички същества не от зла воля, но по необходимост. Те са в реда на нещата. От тия ограничения зависи и вашето правилно развитие. Защо става това, има ред причини. Вие трябва да вложите всичкото си доверие в Разумната Природа, в нейния ум, в нейния промисъл. Мислите ли, че в Природата няма разум, всички разумни същества, които влизат в нея, колективно ще се опълчат срещу вас и ще ви въздействат, докато се поправите. Това не върши самата Природа, но законите и силите в нея, срещу които вие реагирате. Вие искате да ги подчините на себе си, но тя ви казва, че слабият трябва да се смирява.

Нищо в Природата не може да се унищожи! В теософската литература често се цитира изречението: „Убий всяко желание в себе си!“ Това е неправилен превод на едно от индуските изречения, който говори за неразбиране на окултизма. В индуската литература мисълта е съвсем другояче поставена. Няма защо човек да убива желанията си. Апостол Павел в посланията си употребява почти същите думи: „Да умъртвим тялото си.“ Аз вземам думата *умъртвяване* в смисъл на трансформиране на енергията. Ние трябва да смекчаваме, да намаляваме силната деятелност на експулсивната енергия, а не да я унищожаваме. Така постъпваме и когато искаме да намалим силното течение на водата, която завлича и унищожава всичко, каквото срещне на пътя си – ние изменяме

наклона $\ddot{A}$ – да стане по-малък, за да се ползват всички от нейните блага. По същия закон, ако насочите силна струя вода върху цветята на една градина, вие ще ги изкорените. За да се намали нейната енергия, вие трябва да турите на пътя едно препятствие. Искате ли да дадете силен напор на водата, махнете наклона $\dot{A}$, премахнете препятствието от пътя $\dot{A}$ и всички капчици ще се съберат в кръг, ще стане силно изтичане на водата.

Следователно, когато искате да измените вашия живот, ще увеличавате или намалявате наклона, а според това ще се увеличава или намалява струята на вашата енергия. Вие можете или да разпръснете своята енергия в много капчици, или да я съберете в една силна струя. Преди да измените наклона на енергията си, ще трябва да се спрете, да обмислите добре как да постъпите. Често казвате: „Аз не мога да търпя това безчестие!“ – и започвате да се гневите, да негодувате. Това показва, че сте събрали всички капки в една силна струя. Какво трябва да направите, за да се освободите от гнева? – Разпръснете тази струя – тя е излишна. В случая тя само ще ви повреди, ще загубите мира си. Преди всичко това ваше състояние е хипнотическо. Отвън никой не може да направи човека безчестен! Ако той мисли за себе си, че е такъв, то е друг въпрос, но ако той не е безчестен, целият свят може да говори за него, каквото иска, той няма да стане такъв. Ако аз сам не се съдя, никой не може да ме съди! Съденето подразбира да осветлиш съзнанието на някого, за да изправи погрешките си. Такъв е законът. Ако вие искате да съдите някого, трябва да седите поне три пръста по-високо от него, и тогава ще можете да го съдите. Може да ме съди само онзи, който седи по-високо от мене. Само великият художник учител може да даде мнението си за някоя хубава картина, но начинаещият ученик няма право да дава мнението си. Затова нека не ви смущава мнението на другите. Вие ги изслушвайте, но не отбивайте струята на вашата енергия от своя път.

Всеки човек има едно мнение за себе си, по-близо или по-далече от Истината. Някога ти мислиш, че си даровит човек.

Вярно е това, но щом си даровит, постарай се да напишеш едно малко стихотворение – за себе си само, без да го изнасяш пред другите. След два-три дена пак го прочети и виж дали ти причинява радост: ако ти причинява радост, ти си даровит човек. Четеш ли го и на другите хора, те да го харесат – хубавото ще изчезне. Който те слуша да четеш своето малко стихотворение, ще каже: „Колко е глупаво!“ Той те измерва с други майстори и си мисли: „Колко по-хубави стихотворения от това съм чел!“ Така е, но като твоего стихотворение именно той не е чел. Колкото и да е глупаво това стихотворение, то е unicum и като него няма друго; то е нещо особено, друг не може да каже същото нещо, макар и глупаво. И в глупавото стихотворение има философия. Вие имате особена представа за сегашните гениални хора. Сегашните гениални хора един ден ще минават за прости хора, а сегашните прости хора ще станат за в бъдеще гениални хора. Това може да се докаже с факти. Същото нещо виждаме и в самата Природа, затова не се обезсърчавайте, вървете напред!

Някои хора, като правят погрешки, виждат им се „квадратни глупости“. Щом техните погрешки са „квадратни глупости“, това е добро, защото върху тях може да се съгради цяла философия. Питам: Разумността, Мъдростта могат ли да бъдат квадратна глупост? – Не, разумността не може да бъде квадратна, но глупостта може да бъде квадратна. Чули ли сте да казват за някой човек, че говори квадратни умности? Има ли такова изречение? – Не. Само за простите хора обаче казват така. Както виждате, простите хора прилагат математиката много добре. За тях се казва, че говорят „квадратни глупости“. Но и глупостите са относителни неща.

Каква е разликата между глупавия и умния човек? Единствената разлика седи в следното: глупавият не съзнава, че е глупав; умният или съзнава, че е глупав, или съзнава, че е умен. Ако запитам най-глупавия човек какво има на Слънцето, той ще ми отговори, че не знае. Ако запитам най-умния какво има на Слънцето, той ще каже: „Господ знае това.“ Този човек е умен, защото знае, че ако той не може да отговори на този въпрос, Господ ще отговори. Право е, че

Господ знае, а обикновеният човек още не знае. Ако запитат умния човек колко заплата получава, той ще каже: „Моята заплата, заедно с тази на председателя, е десет хиляди лева.“ Ако зададете на глупавия същия въпрос, той ще каже: „Моята заплата е шестдесет лева месечно.“ Първият мисли, че като прибави парите на председателя към своите, това ще го повдигне пред очите на другите хора. Глупавият отговаря направо на въпроса, без да мисли. Глупавият отговаря бързо, без да мисли. Умният, преди да отговаря, мисли. Една българска пословица казва: „Два пъти мери, веднъж крой!“ Аз казвам: два пъти обмисли, веднъж кажи. Така постъпва разумният човек.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

СМЯНА НА СЪСТОЯНИЯТА

Двадесет и осма лекция
28 юни 1925 г.

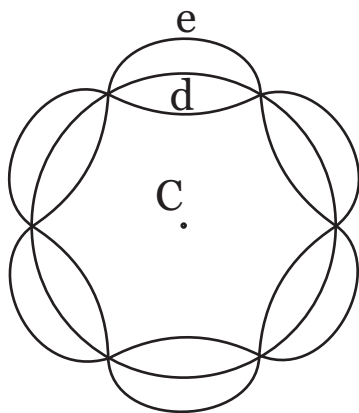
СМЯНА НА СЪСТОЯНИЯТА

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Прочете се резюме от темите „Ролята на положителните и отрицателните сили в Природата“.

За следния път ще пишете върху темата *Произход на песимизма*(№23).

След нея ще пишете върху темата *Обезсърчение на младите* (№24). Как мислите, от какво се обезсърчават младите? Старият човек се обезсърчава, когато забележи, че силите му го напускат, изоставят го. Питам тогава: защо и младият човек, който е в разцвета на силите си, се обезсърчава? Помислете добре върху този въпрос и тогава пишете.

Фиг. 1

На *Фигура 1* имате кръга *С*. Около него се движат други два кръга *d* и *e*, но при движението си техните окръжности ту се огъват навътре, ту изпъкват навън. Как може да се обясни огъването и изпъкването на тия две окръжности? Ако въпросът се отнася до механическите процеси в Природата, те лесно се обясняват; що се отнася до процесите, които стават в човешкия организъм, те са сложни, трудно обясними. Обаче трябва да се знае следното нещо: както природните процеси, така

и тия, които стават в човешкия организъм, имат един и същ произход.

Да допуснем, че някое същество, някой човек например се намира в едно Божествено състояние. Това негово състояние е равно, навсякъде е гладко и може да се изобрази с формата на един кръг – *C*. Такъв човек има мир, спокойствие, идеен живот, стремеж към Бога. Не се минава много време и този човек се отклонява от Бога, изгубва своя стремеж към идеен живот и състоянието му вече се изменя. В него стават пертурбации вследствие на зародилите се чувства на злоба, омраза, завист и т.н. Тия пертурбации са причина за огъването и изпъкването на окръжностите *d* и *e*. Каквото и да се говори на такъв човек, той е все на противоположно мнение. До вчера е намирал, че светът е хармоничен, че между хората има любов, а днес отказва това. Кой са дълбоките причини, които са заставили този човек да говори и да мисли вече по такъв начин? – Това се дължи на пертурбациите, които стават в неговото сърце.

И сега, за да се уверите в истинността на това твърдение, вие може да направите един малък психологически опит. Дайте например една хубава ябълка на някое дете и след малко я вземете от него. Какво става в сърцето на това дете? – Когато му давате ябълката, то се радва, но щом я вземете назад, в сърцето му става една пертурбация и гледате – това дете вече не е разположено. Трябва ли да стават такива пертурбации в сърцето на когото и да е? Ако детето беше разумно, щеше да каже: „Тази ябълка не беше моя. Еди-кой си господин ми я даде и аз се радвам за това. После той си я взе – и за това трябва да му благодаря, няма защо да се наскърбявам.“ Такива състояния се срещат и у възрастните хора. Понякога на човека се отнемат някои неща, за които той може да е съзнавал, а може и да не е съзнавал, че не са негови, и той започва да страда, става недоволен, неразположен. Разумният живот седи в това именно: винаги да съзнавате, че когато ви се отнема една ябълка, тя не е била ваша, и да не се смущавате.

Ще ви дам още един пример. Някой млад поет напише едно стихотворение от три-четири куплета и се радва, пази го, крие го в себе си. Обаче един ден той го изпраща

в някоя редакция да се напечата и там то потъва нейде в коша на захвърлените писма и изчезва. Този поет е вече неразположен, недоволен. Защо? – Отнеха му радостта. Какво може да възпее един млад поет?

Отговор: *Любовта*.

Той виждал ли е Любовта? Не я е виждал, но все пак нещо го подтиква да пише. Тъй както гладът ни кара да ядем, жаждата – да пием, нуждата от сън – да спим, така и нещо ни подтиква да пишем, да четем и да учим. Ние не сме абсолютно свободни. Например дойде сънното състояние върху вас, налегне ви сън и вие заспавате. Преди да дойде сънят, вие казвате: „Никой не може да ме застави да направя това или онова – аз съм свободен човек.“ Дойде ли обаче сънят, вие не можете да му се противопоставите, лягате на леглото си и спите шест-седем часа. Сънното състояние у човека е резултат на неговите чувства, а не на мислите му. Чувствата приспиват човека. И когато паметта и мисълта на хората отслабват, чувствата са причина за това. Когато чувствата идват отвън, те са силен стимул за човешката мисъл, но когато идват отвътре, те спират мисълта на човека и той става на каша, всичко в него се разслабва. Забележете: у всички хора, които са слабоумни, чувствата вземат надмощие. Те са причина за слабостта в ума, за слабата памет на човека. Волята на такива хора се проявява под влиянието на чувствата. При това положение чувствата завличат волята много далече, там, дето човек не е искал да отива. Новата психология казва, че чувствата са независими от волята.

Ще ви задам въпроса: на какво се дължи свободата? Или: кой човек може да бъде свободен? – Свободата почива на един естествен закон. За да разберете какъв е този закон, ще ви представя следната аналогия. Ще уподобя човека на мехур, пълен с въздух. Ако на този мехур се закачи едно парче желязо с тежест сто килограма, какво ще стане с този мехур? Свободен ли е сега този мехур да се движи във въздуха като по-рано? – Не, той ще потъне надолу, ще падне. И сега този мехур като съзнателно същество мисли, разсъждава, казва: „Аз съм свободен, нищо не ме засяга, нищо не може да ме свали

долу.“ Питам: защо сега слизаш надолу? – Не мога, някаква тежест е закачена на мен, нещо ме тегли надолу. Казвам: тежестта, която тегли човека надолу – това са неговите желания. И затова, щом човек се освободи от желанията, които го теглят надолу, той излиза на повърхността, както мехурът, пълен с въздух. Докато умът на човека работи, той е свободен; дойдат ли желанията у човека, той става роб на тия свои желания: не може вече правилно да мисли, изгубва всякаква свобода. Човек може да бъде свободен само при една чиста, права мисъл. Значи свободната воля се проявява в най-рядката среда. Ако затворите един светилник в дебела, желязна обвивка, ще може ли той да прояви светлината си навън? – Не може. Естественият закон, при който човек може да добие свободата си, е законът на правата, на чистата мисъл.

Казвам: хората не трябва да се спъват от своите човешки чувства. И те съставляват една велика сила, чиито качества трябва да познавате. Човешките чувства не са постоянни, те не траят дълго време. Щом попаднете под влиянието на някое човешко чувство, то може да ви владее час, два, може да ви владее ден, два, три или повече, а някога по няколко месеца или една година, и след това ще ви напусне. Напусне ли ви, вие сте вече свободен. В това време вашият ум работи правилно и вие извличате една опитност от чувството, което беше ви завладяло. След това ще попаднете на друго чувство, което непременно ще бъде по-възвишено от първото. Чувствата трябва да бъдат в хармония с мислите. Не са ли в хармония, вземат ли надмощие над мислите у човека, той не може да мисли право. След това мислите в този човек ще вземат надмощие и той постоянно ще се намира в неустойчиви състояния. И тъй, трябва да знаете, че чувствата всякога заробват човека. За да се освободи човек от това робство, той трябва съзнателно да работи върху себе си. Чувствата представляват енергия, събрана от хиляди години в Природата. У кого ще попаднат тия енергии – за това Природата не се интересува. Важното е тия енергии да се пласират някъде и да се използват разумно. Когато някой

човек попадне под влиянието на един или на друг род от тези енергии, Природата ги туря на гърба му и казва: „Днес ти ще използваш тия енергии, докато намеря друг, на когото да ги стоваря.“ С това Природата прави ред опити, от които и вие се учите. Има ли нещо лошо в тия опити? Трябва ли да се сърдите на Природата за това? Колкото и да се сърдите, тя не обръща внимание. Има ли нещо лошо, ако майката даде една ябълка на своето дете и после я вземе назад? „На детето му става мъчно“, казвате вие. Това не значи нищо. Ние сме децата, на които Природата дава нещо, което обичаме, и после го взема назад.

Скръбта у човека се дължи на това, че му вземат предмета, който обича; радостта пък се дължи на това, че му дават нещо, което обича. Например вие имате малко, пет-шест-годишно братче, което е мъдро и много интелигентно. Вие му се радвате, обичате го. Един ден обаче Природата го взема. Това ви създава големи страдания, голяма скръб и запитвате: „Защо трябваше да ни дадат това дете, щом си замина тъй скоро?“ – Това дете трябваше да дойде на Земята и скоро след това да си замине, за да можете вие чрез страданията си за него да се повдигнете в по-висок свят. Като мислите за него, вие се качвате на по-високо стъпало, отивате там, дето е то.

Казвам: който не иска да потъва в дълбочините на морето, ще държи желанията си вън от себе си, без да се свързва с тях, и така ще ги разглежда. Ако някой завърже на крака ви една торбичка със сто килограма злато и ви пусне в морето, от тежестта вие ще потънете на дъното. Знаят ли хората, че на крака ви има закачена торбичка със сто килограма злато, десет водолази ще се спуснат да ви търсят из морето, да вземат торбичката със злато, а вас да спасят. Вземат ли златото, вие ще бъдете свободен и като мехур ще излезете на повърхността на водата. Тия ваши желания са външни, положителни, и се намират вън от кръга *C* (*Фигура 1*), а вътрешните желания са отрицателни, негативни, и се намират в кръга *C*. Негативните желания произвеждат недоволство в човека или от самия него, или

от окръжаващата среда, и затова той не може да работи. За да се освободи от недоволството и за да придобие подтик, сила да работи, той трябва да премине в положителните желания, дето ще може да се развива. При недоволството човек потъва в гъста материя, дето и желанията му се усилват повече. Сами по себе си обаче отрицателните желания се сменят с положителни, защото и те излизат извън Божествения кръг *C* и се превръщат в положителни. Затова човек трябва да учи търпението. Дойде ли ви някое тежко състояние на гняв, недоволство или друго нещо, въоръжете се с търпение. Няма да минат пет-десет-петнадесет-двадесет минути или най-много половин час, и вашето състояние ще се смени. Недоволният човек със своето нетърпение иска да измени вътрешния ред в Природата, вследствие на което тя го улавя и го поставя вътре в кръга, в по-ограничителни условия. Този кръг тогава става по-широк, с повече отрицателни желания. Опитал ли се човек и втори път да реагира срещу Разумната Природа, тя го туря пак в кръга *C*, който става още по-голям. Ето защо човек трябва да се научи да търпи, за да може недоволството само по себе си да се смени с доволство. Вие мислите, че ако не се борите, отрицателните ви състояния ще траят цял живот. – Не, както положителните, тъй и отрицателните състояния у човека се сменят, не траят дълго време.

Сега, като минавате през допирните точки на идеалния кръг *C*, по този начин вие ще изучите и законите, по които се движи този кръг. С такива кръгове (*e* и *d*) се обясняват и законите на музиката. Тия преплетени кръгове в музиката обясняват издигането и понижаването на тоновете. Значи с тия кръгове човек едновременно ще изучава както идейните чувства, така и понижаването и издигането на тоновете.

Казвам: от младите сега се изисква търпение, а не индиферентност. Младият не трябва да се смуцава, но да е уверен, че всички състояния у човека могат лесно да се сменят. Вие можете математически да изчислите след колко време точно едно лошо състояние ще се смени в добро. Колкото по-интензивно е страданието, недоволството и съмнението у човека, толкова по-скоро то ще се смени.

Казват за някого: „Този човек има голяма вяра.“ Наскоро обаче той изпада в безверие. Значи той има вярвания, а не вяра. И затова колкото повече и по-интензивни вярвания има човек, толкова по-скоро ще изпадне в безверие. На всички съвременни хора е необходима абсолютна, положителна вяра, защото минават през фазата на постоянните смени. У младите хора страданията са по-кратковременни, защото радостта взема надмощие у тях. Затова младите хора бързо и лесно се лекуват. Често у старите хора вътрешните кръгове траят по-дълго време. Понякога те изкуствено създават тия кръгове, понеже желанията им са силни. Ако се случи някой стар човек да е свободен от негативни чувства, той се пренася в своите положителни чувства на миналото и с тях живее. Положителните чувства на младите са насочени към бъдещето. От това не се ползват нито младите, нито старите. Закон е: положителните и отрицателните чувства трябва да присъстват едновременно в живота на човека. Животът на човека представлява кръг, по окръжността на който се преплитат положителни и отрицателни чувства и желания (*Фигура 1*).

Човек може да изчисли математически колко време ще трае известно негово желание, като вземе предвид известни данни, а именно: дължината на двата диаметъра на повърхността на лоба, широчината и височината на челото, дължината на носа и широчината на брадата. Понеже формата на главата у човека постоянно се мени, съобразно с това се менят трайността и интензивността на желанията. Като казвам, че формата на главата се мени, подразбирам, че това става през разните фази на живота. Който се занимава с френология, както и с изучаване на черепа на човека, ще забележи, че в тия места от черепа, дето мисълта се проявява най-активно, там костта е най-тънка. Интензивният живот на човека обаче не се проявява всякога в една и съща област на черепа. Това показва, че дейтелността на човешката мисъл се сменя през разните фази на човешкия живот. Например, ако някой човек е разрушителен, главата при ушите му е широка. Такъв човек, като се разгневи, не се успокоява лесно.

Ако главата на някой човек е дълга, а при ушите е тясна, той не се гневи много и гневът му скоро минава. Желанията на човека са динамически сили, скрити в неговото подсъзнание, които след време се изразяват като чувство или като мисъл. Всяко желание трябва да се впрегне на работа. Затова, като ви дойдат някои страдания или радости, наблюдавайте се спокойно и се самоизучавайте!

Един стар свещеник, около шестдесет-шестдесет и пет годишен, ми разправяше следната своя опитност: „В първите години на живота си аз не обичах страданията и по всякакъв начин се стараех да ги избягвам. Обаче каквото и да правех, ставаше точно обратното: страданията все повече и повече се увеличаваха. Най-после аз си казах: слушай, приятелю, какво си видял ти, че бягаш от страданията? Отсега нататък ще дойдат истинските страдания! Пригответи се да ги приемеш с радост и да ги носиш мъжки! От този момент аз обикнах страданията, но те взеха да се отдалечават от мене. Докато ги избягвах, те ме преследваха; щом престанах да ги избягвам, те ме напуснаха.“ Питам: какво лошо има в това, да страда човек? Какво лошо има в това, че някой ви казал някоя обидна дума? Защо трябва да страдате от това? Или защо трябва да се радвате, когато някой каже, че много ви обича, че е готов да даде живота си за вас? Кое е по-реално в тия два случая: обидните думи, които ви е казал някой – че ви мрази, или пък думите на този, който казва, че ви обича? И в двата случая вие чувате само думи. Едно е важно за вас, че при тия случаи вие проверявате следния важен закон за уравновесяване на енергиите в Природата: когато някой ви мрази, Разумната Природа ще изпрати друг, който ви обича; и обратно: когато някой ви обича, Разумната Природа ще изпрати друг, който ви мрази. Каже ли ви някой, че ви мрази, кажете си: „Аз се радвам за това, защото сега ще дойде този, който ме обича.“ Каже ли ви някой, че ви обича, ще знаете, че след малко непременно ще дойде този, който ви мрази. Същото нещо се отнася и до другите области на живота и науката. Например някой поет напише едно хубаво, идейно стихотворение, което всички харесват. Второто стихотворение непременно

ще бъде лошо, без идея, което само опетнява ума на този поет, без да му придава нещо.

Сега от всичко казано дотук у вас трябва да остане един основен закон, с който да противодействате на отрицателните желания и чувства, които се зараждат у вас. Не е достатъчно само да им противодействате, но трябва да издържате на тях; не е достатъчно само да издържате, но вашата мисъл трябва да расте и да се развива; при това не трябва само мисълта ви да се развива, но и душата ви да се разширява, а Духът ви да укрепва – само така ще имате прояви на истински човек. Мнозина казват: „Ние сме млади още – като остареем, тогава ще мислим за тия работи.“ – Не, ако вие не поумнеете като млади, и като стари няма да поумнеете. Който е умен като млад, и като стар ще бъде умен. Тогава човек се намира на положителната страна в своя живот. Ако някой човек е глупав като млад, и на старини ще бъде глупав. Той се намира на негативната страна в своя живот.

Често младите обичат да отлагат нещата. Например дойде ви някоя добра мисъл, да направите нещо, и вие казвате: „Това нещо не мога да го направя сега.“ Питам: на какво основание се надяваш да го направиш друг път? – „Не зная, така мисля.“ – Тогава мисли, че сега ще можеш да го направиш, и се заеми с тази работа. Когато казвате, че нещо е невъзможно, това подразбира, че вие искате да го направите съвършено, и то изведнъж, а това именно е невъзможно. Например възможно ли е за човека да изживее наведнъж всички свои състояния от детинството си до стогодишната си възраст? – Това нещо е невъзможно. Колкото и да си го представяте като допустимо, според сегашните закони на Космоса то е невъзможно. Това е въпрос на времето. Засега на всинца ви предстои да изучавате закона за смяна на вашите състояния, а един ден, като станете вещи, учени хора, ще можете изведнъж да се освобождавате от отрицателните състояния. Сега ще се освобождавате от тия състояния чрез търпение. И тъй, засега ще се научите да свързвате отрицателните форми с положителните. Дойде ли ви някое нещастие, веднага го свържете с противоположното нему – щастието.

Казвам: кръгът *С (Фигура 1)* представлява общия живот на човека, а малките кръгчета по окръжността му представляват хармоничните и нехармоничните или положителните и отрицателните състояния, през които човек минава в живота си. Важна мисъл от тази лекция за вас е мисълта за търпението. Ще търпите, докато известно отрицателно състояние се смени по един естествен начин. През това време може да плачете, да скърбите, да ви подлагат на унижения – всичко издръжте и си кажете: „За добро е това. Днес аз страдам, скърбя, но друг някой се радва. Сега аз съм дежурен, на пост съм поставен – да дигам с рамото си игото на човечеството. Утре ще се сменя, друг ще поеме тази работа.“ Ако можете съзнателно да си наложите търпение, това показва, че сте ученици на Новото учение. Търпението е жизненият еликсир на душата. То не може да се постигне лесно. Жертви, воля се изисква за това! Търпението е вътрешно качество на човешката душа, което ние наричаме *будна мисъл*, или *будност на съзнанието*. Никой не може да изкара търпеливия човек от неговото положение, защото той се намира на един възел, дето силите са в равновесие. Сам човекът може да наруши това свое състояние – никой друг. За да не наруши своето равновесие, той постоянно трябва да се държи на повърхността на водата, да не потъва надолу. Всички съвременни хора имат тази опитност: да потъват във водата и отново да изплуват. Колко пъти те са потъвали и изплували на повърхността на водата! Ако човек не преминава от нехармоничните в хармоничните състояния на своята душа, каквото знание и да има, ще го загуби: ако е музикант, ще изгуби изкуството си; ако е художник, ще изгуби тази дарба. Дойде ли човек до своите хармонични чувства и желания, той ще бъде доволен от всичко, което му се дава. И тогава мислите и чувствата му ще се развиват правилно и той ще живее в закона на Свободата.

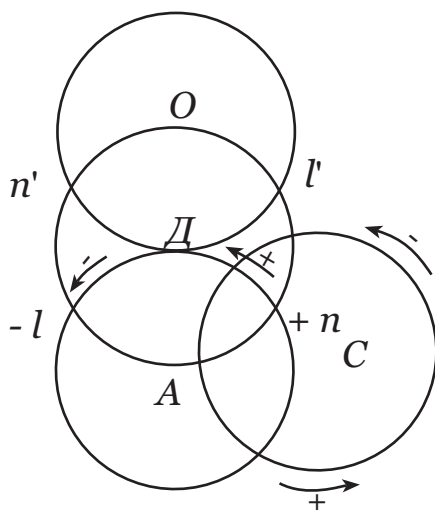
Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

ПРЕХОДНИ СЪСТОЯНИЯ НА СЪЗНАНИЕТО

Двадесет и девета лекция
5 юли 1925 г.
(първият ден на Трети младежки събор)

ПРЕХОДНИ СЪСТОЯНИЯ НА СЪЗНАНИЕТО

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Фиг. 1

На *Фигура 1* имате един кръг *A*. Този кръг представлява едно положително същество, което е разширило съзнанието си до известна степен. Ако това същество влезе във връзка с друго същество, например със съществото *D*, което представлява друг кръг, тогава кръгът *D* ще пресече кръга *A* в две точки на неговата периферия, а именно в точките $-l$ и $+n$. Какво ще бъде качеството на енергиите, които ще протичат през точките l и

n ? – Енергията, която ще протече през точката l , ще бъде отрицателна и низходяща, а енергията, която ще протече през точката n , ще бъде положителна или възходяща – затова отбелязваме точките с буквите $-l$ и $+n$.

Ако съществото, което представлява кръга *A*, влезе във връзка с друго същество, изразено чрез кръга *C*, ще стане смяна на енергиите: положителните енергии ще станат отрицателни, а отрицателните ще станат положителни. Ако кръгът *C* се свърже с друг кръг, енергиите пак ще се сменят и т.н. Сега важният въпрос е как става тази смяна на енергиите. Всички сте наблюдавали в себе си тази смяна на енергиите, но не знаете коя е причината за това нещо. Например ставате сутрин с едно положително желание: чувствате се силен,

смел и решителен, лесно решавате всички въпроси – каквото кажете, направите го, съзнанието ви се разширява, стреми се към безкрайността. Обаче следобед става смяна на вашите енергии, вие минавате в негативно състояние и казвате: „Нищо няма да излезе от тази работа.“ Съзнанието ви започва да се смалява. Сутринта енергията ви се е движילה от ляво към дясно, по посока $+n$ – възходящо състояние, качване нагоре. Следобед енергията ви се е движילה от дясно към ляво, по посока $-l$ – низходящо състояние, слизане. Колкото повече съзнанието се разширява, толкова повече и връзките му се увеличават. Тогава кръгът A ще влезе във връзка и с кръга O , с който ще се пресече в точките l' и n' . Тия кръгове нямат нищо общо помежду си. Техните центрове се намират все по периферията на другите кръгове. Например центровете на кръговете A , D , O , C са все на периферии. В такъв случай, когато в математиката говорим за кръг, в който има стремеж да увеличава радиуса си до безкрайност, центърът на този кръг ще се намира навсякъде. С такъв кръг именно си представяме развитието на човешкото съзнание.

И тъй, общият Център, през който минава Животът, се намира навсякъде. Засега ние знаем само живота на периферията, а какво представлява същинският Живот в Центъра, това не знаем. Туй е великата тайна на Природата. Защо? – Защото Центърът на кръга, който представлява общия, целокупния Живот като център на безкрайно голям кръг, се намира навсякъде. Това показва, че човешкото съзнание може да се разширява и после по обратен път да се смалява. Сутрин съзнанието се разширява, вечер се смалява като мех. И музиката се дължи на подобно разширение и свиване или смаляване. Човек пее и свири, когато се разширява. Престане ли разширяването, престава музиката, заглъхва песента. Щом гайдата се свие, и свиренето не се чува.

Какво показва пееенето и свиренето? – Докато човек пее и свири, енергиите у него са положителни и възходящи; престане ли да пее и да свири, енергиите преминават в отрицателни и низходящи. В такъв човек се събират разрушителни енергии и той изпада в един свят на безпорядък и дисхармония.

Този свят е свят на неразумност. Ето защо всички окултни школи препоръчват пеенето и свиренето като средства за тониране, за излизане от известно дисхармонично или отрицателно състояние. Изпаднете ли в някое низходящо състояние, постарайте се, макар и по изкуствен начин, да си създадете разположение за пеене или свирене. По естествен начин може да пее и да свири само този човек, който има някакъв висок идеал в своята душа. Този човек пее за своето отечество, за светли бъднини, за ангелите, за Бога – за всичко велико и красиво в света. Няма ли някакъв идеал в душата си или някаква идея в ума си, той не може да пее.

Окултният ученик, като пее и свири, той е проникнат от някаква идея. Някои хора започват да пеят, вдъхновяват се, но изведнъж дойде съмнението и те казват: „Защо ли ще пеem? Какво ще придобием с тази песен?“ – и престават да пеят. Песента е говор на душата. Не преставайте да пеете! Какво означава например тонът *la*? – Той е основният тон на Живота. Дойдете ли до въпроса какво нещо е Животът, вземете тона *la* и пейте. Кажете си: „Сега ще размишлявам върху Живота.“ След това вземете тона *si*. Какво означава този тон?

Отговор: *Астролозите го свързват с планетата Меркурий.*

Значи той представлява природният ум на човека. Това са хора с търговски наклонности, които често изпадат в песимизъм. Дойде ли човек до това положение, трябва да мине от тона *si* към тона *la*, т.е. към живота. В такъв случай човек трябва или да слезе един тон надолу, да дойде в тона *la*, или да се качи много нагоре, да вземе *la* в една гама по-високо. Когато се отива от по-ниските към по-високите тонове, има едно качване, отиване нагоре, възходящо движение, което определя Духовния живот; когато се слиза от по-високите към по-ниските тонове, има едно слизание надолу, низходящо движение, което определя материалния живот – живота на корените.

Казвам: всеки човек, който разрешава някоя задача от материален характер, непременно трябва да слезе долу.

Растението например, за да мине в по-горно състояние, трябва да се зарови в земята, да премине известни пертурбации и тогава да излезе на повърхността. Тонът *si* сам по себе си е миньорен, затова, докато дойде до тона *la*, който е много по-горен, ще мине през редица страдания. И тонът *la* от своя страна няма да спре на своето място, но ще мине през *si* и ще дойде в *do*, което значи, че вибрациите на живота ще се видоизменят в по-високи, ще се повдигнат.

Музиката може да се употреби за трансформиране на различните състояния у човека. Например ако някой човек е много активен, за смяна на своето състояние той ще употреби миньорната гама; ако пък е чрезмерно пасивен, той ще си послужи с мажорната гама. Изобщо пеете ли, свирите ли, трябва да имате идея защо правите това. Това не значи, че ще станете музиканти или че ще използвате музиката като професия, но вие трябва да имате идея: да знаете защо ви е музиката и да я използвате като разумна проява в Природата. Някои ще кажат: „Музиката е човешко изобретение, тя не съществува в Природата.“ Питам: ако това е вярно, тогава славейт де се е учил да пее? В коя музикална школа на света славейт е следвал пеене? Ще кажете: „Малкото славейче се е учило от своите родители.“ – Добре. Ами те как и де са учили? Кой е учил първия славей да пее? – В Природата има известен шум, известни звуци, предизвикани от бученето на вятъра, от плискането на морските вълни, от течението на водата в реките и т.н. Понякога в тия звуци, в този шум има хармония, понякога той е дисхармоничен. Приятна музика, приятна хармония има в шумоленето на листата по дърветата, леко разлюлявани от вятъра! Приятна музика се образува и от течението на водите, които се удрят в камъчетата! Хармонично е шумоленето на водата в планинските извори! Всеки сам може да си произведе такава музика. Изберете си една вадичка с бистра, чиста вода, турете в нея няколко камъчета от различна големина, съчетайте ги в особен ред, така че водата, като минава покрай тях, да се създават хармонични звуци. Човек трябва да знае как да съчетава

тоновете, за да създава от тях музика. Мнозина считат тия прояви на Природата за случайни, неразумни.

Питам: как се познава разумният живот? Кръговете А, Д (*Фигура 1*) показват, че в тях живеят разумни същества. Понеже пространството *ln* е непроходимо, тия същества като разумни са турили над него мост, за да могат да минават от единия бряг на другия. Значи те имат помежду си пътни съобщения. Какво показва това? – Че те са разумни същества. Щом влезете в една страна и видите, че тамошните жители са направили мостове на реките, това показва, че те са разумни. Няма ли мостове, те не са разумни същества.

Въпрос: *Ангелите нуждаят ли се от мостове?*

Цялото Небе е свързано с мостове и ангелите вървят по тях. Какво представляват всъщност крилата на ангелите? – Мостове. Когато някой ангел иска да мине през непроходима местност, той простира крилата си вместо мост и минава по него. Техните крила представляват прекрасни мостове. Тъй щото, когато между две разумни същества има пътни съобщения, това показва, че те са разумни.

Сега всички съвременни хора трябва да работят, за да образуват помежду си мостове. Днес всички пътища, всички съобщения и мостове между хората са прекъснати. Вследствие на това те се намират в едно колебливо, в едно преходно състояние. Сега напредналите Същества строят мостове за съобщение на физическия с Духовния свят. Могат ли хората да си служат с тия мостове, много от въпросите, които днес ги смущават, ще се изяснят. Например някой човек възприема една идея от Разумната Природа и желае да я реализира, да я прокара в обществото. Ако мостовете между физическия и Духовния свят са възстановени, хората от това общество ще разгледат тази идея, ще я проучат добре и ако е навременна, те ще я приложат без никакъв спор помежду си.

Моята задача е да ви обърна вниманието и на въпроса за храненето. Често мнозина запитват: „Добре ли е да имаме обща кухня, или всеки сам да се храни?“ Казвам: разумните хора се хранят заедно, братски, а неразумните хора се хранят поотделно, единично. При решаване на разните въпроси

хората трябва да се ръководят от Живата Разумна Природа – както постъпва тя, така трябва и те да постъпват. Например човешкият организъм е сбор от милиарди клетки, които живеят заедно и се подчиняват на един общ господар. Всички имат общ стомах, обща кухня, и затова всички заедно се хранят. Десет милиарда същества се нареждат около общата трапеза, започват да се хранят братски и всички заедно вземат участие в общата работа. Какво ще стане с организма, ако всяка клетка започне сама да си приготвя храна? – Ще се внесе разцепление в общия организъм. Правата идея изисква да се стремите към общност. Трудът е общ само между разумните същества. Ще кажете: „В този случай индивидуалността ще изчезне, ще се загуби.“ – Не, разумният човек и в общата работа ще запази своята индивидуалност, защото той ще заеме точно това място, което Бог му е определил. Всеки човек трябва да възприеме тази идея и да я развие и разработи в себе си. Желателно е всички млади братя и сестри, като дохождат в София, да разискват върху този въпрос, всички да вземат участие в кухнята. Само при общата работа хората изглаждат известни недоразумения, грапавини помежду си, а от друга страна се опознават по-добре. Общият живот е Божествен живот. Общата работа е работа за Бога.

Мнозина се питат: „Как се изразява Божественият живот?“ – Чрез Разумността. Да бъдеш разумен, значи да бъдеш благороден и отстъпчив. Разумният живот изисква взаимни отстъпки: единият отстъпва и другият отстъпва. Например имаме една торба с пари. Поставяме тази торба пред някой разумен човек, той я погледне, заминие си и казва: „Сега не ми трябва пари“; мине друг разумен човек покрай нея, казва същото; мине трети разумен човек – и той я отминава: всички си отстъпват взаимно. Дойде ли четвърти, комуто са нужни пари, бръква в торбата, взема нужната сума и оставя торбата на мястото. Друг път този човек минава покрай торбата, отваря я, оставя в нея известно количество злато и си заминава. Така постъпват разумните хора. Мине ли някой неразумен човек покрай торбата, веднага се спира, замисля се и казва: „Будали са тия, които са оставили тази

торба с парите наред път. Я да я задигна аз!“ Задига я той и я използва само за себе си. Това е култура на кражбата. Торбата е само един образ, с който искаме да изразим отношенията, които съществуват в разумния свят.

Някой ще запита: „Как трябва да постъпя, ако намеря една торба с пари на пътя си?“ Вие не трябва да постъпвате като онзи беден човек, който отишъл при един богат да му иска пари назаем. Той отива един ден при богатия и му казва: „Моля ти се, послужи ми, имам нужда от пари!“ Богатият му дава ключа и казва: „Вземи ключа, отключи касата, извади колкото пари ти са нужни, и като си послужиш, върни тия пари на мястото им.“ Бедният човек взема ключа, отваря касата и изважда нужната сума. Колкото пъти му потрябвали пари, той вадил от касата, но нищо не внасял. Отива тогава при богатия човек и му казва: „Вземи ключа от касата, парите се свършиха, нищо не остана в нея.“ Това показва, че ти само си вземал, а нищо не си турял – така не може да има пари в касата. Ако искате да имате пари в касата, едновременно трябва да вадите и да туряте в нея нещо. Каква идея може да имате, ако всички искате само да вземате, а нищо да не влагате? Всеки трябва да взема толкова, колкото внася – в това седи разумният живот. Някой взема хиляда лева да си послужи. След това той трябва да върне тия хиляда лева на мястото им. Тъй щото всеки сам ще води своя тефтер, без да става нужда да дохожда инспектор да ревизира сметките му. Природата държи точна сметка за всички приходи и разходи.

Казвам: каквото и да прави човек, в края на краищата ще се натъкне на важния въпрос как да уреди живота си. Като отговор на този въпрос Природата представя една малка програма, а именно взаимната жертва. То значи у всички хора да има желание взаимно да си помагат, като при това тази взаимопомощ да започне от този, който най-много се нуждае. Взаимната жертва – това е Божественият път, към който човек трябва да се стреми. Когато хората се стремят към взаимна отстъпчивост, взаимна жертва и солидарност, навсякъде в живота ще има прогрес – и в науката, и в

изкуствата. Ако някой човек е с положителен темперамент n , трябва да дружи с такъв, който има отрицателен темперамент l , за да могат силите и на двамата взаимно да се балансират. Като се съберат тия двама души заедно, ще могат добре да работят: n е господар, който дава, а l е слуга, който работи. Какво ще се получи в резултат? – От тази вълна ще се получи вече готов плат. Този плат ще го купи някой човек с положителен характер. Защо не може да го купи човек с отрицателен характер? – Защото отрицателните хора сами си приготвят платовете, но не ги купуват, нито ги прилагат в живота си. Когато човек има някое отрицателно състояние, той изпитва в себе си една приятност, че може да работи, без да издава това свое състояние навън. Положителните натури пък проявяват своето чувство навън.

Окултният ученик трябва да разбира и прилага живата математика в живота си, колкото трудна и да е тя. Той трябва да прави редица опити в това направление. Искан ли човек да изправи някоя своя погрешка, или да трансформира едно свое неразположение, той трябва, преди всичко, да разбира своите вътрешни състояния. Когато изпаднете в някое песимистично настроение, трябва да знаете, че пътищата към направлението, по което се движите, са прекъснати – поставена ви е някаква пречка, някакво препятствие. Скръбта, страданията, мъчнотиите, обезсърченията в живота на човека показват, че по посоката на неговото движение са поставени спънки, които прекъсват съобщенията. Този човек няма отворен път. Какво трябва да направи този човек, за да отвори пътя си? – Има два начина, по които той ще може да си направи мост. Представете си, че този човек е купил един килограм чисто дървено масло, което иска да занесе на своя приятел. Но преди да е успял да му го занесе, той получава от своя приятел едно оскърбително писмо. Този човек се спира сега и се замисля какво да направи с маслото. Две възможности има: или да хвърли шишето с маслото на земята, или да го задържи за себе си. Коя от двете постъпки е за предпочитане? Ако той хвърли шишето с маслото на земята и го строши, това подразбира: „За да може да съществува между

нас двамата приятелство, ти трябва да слезеш на Земята, да научиш законите на смирението.“ Ако пък задържи шишето с маслото за себе си, с това той иска да каже на своя приятел: „Ти не заслужаваш това масло. И да ти го дам, не можеш да го използваш, както трябва. Затова аз ще задържа маслото за себе си, понеже се надявам да изправа тази погрешка.“ Как ще изправи погрешката? – От маслото, което задържи за себе си, този човек ще приготви едно вкусно, богато ядене, и ще покани своя приятел на обед. Той, като дойде, ще си хапне добре, ще се задоволи и ще съзнае погрешката си. Ще каже: „Приятелю, извини ме, че ти написах такова оскърбително писмо. Аз бях на крив път.“ По този начин работата ще се оправи и двамата приятели ще бъдат радостни и весели. А това не е нищо друго, освен поставяне на мост между тези двама приятели. Мостът възстановява техните отношения. От чисто практическо гледище за предпочитане е шишето с маслото да остане у вас, отколкото да го хвърляте на земята. Затова казвам на всинца ви: не трошете шишетата си!

С какво се отличават младите хора, младото поколение? – То търси лесния път. Младите искат да постигнат своите идеали изведнъж. Например ако някой млад се заеме да свири едно трудно класическо парче, той иска изведнъж да го изсвири, без много труд и усилия. Но представете си, че Природата изисква от този млад човек сам да си направи инструмента, сам да си създаде музикалната пиеса и най-после сам да я изсвири. Колко време, каква дълбока концентрирана мисъл се изисква от този човек, за да може той да създаде инструмента, да композира пиесата и след това да я изсвири! Всеки човек може да стане учен, това е въпрос на времето само, но за това се изисква усилена дейтелност, без колебание и страх.

Сега, ако искате да проверите истинността на всичко, казано дотук, трябва да направите поне един опит, но без подозрение, без съмнение. Изключите ли съмнението и подозрението от ума си, на сто опита ще имате само едно изключение. Ако човек има вяра, той ще може само за един месец, вместо за цяла година, да разреши и проучи

и най-сложните математически задачи. Мнозина мислят, че ученето е трудна работа. Ученето е трудно само тогава, когато в ума на човека има малко Светлина. Причината, дето някои хора не могат да учат, седи в това, че те не мислят право, не разсъждават добре. Следователно те имат малко Светлина в ума си. Който има много Светлина, той учи лесно, добре. Светлината усилва енергията на мозъчните клетки. Умът на човека се нуждае от повече вътрешна светлина. Тази вътрешна светлина се добива само чрез вярата. Съмнението, подозрението загасват вътрешната светлина. Например решиш някоя задача, но се усъмниш нещо: веднага спираш задачата, не знаеш накъде да вървиш – в ума и в съзнанието ти настанва мрак и заблуждение. След време отново се вдъхновиш, придобиваш вяра и започваш да работиш нататък. Така работиш четири-пет години върху задачата и най-после я свършваш. Дойде твоят професор, учен и способен човек, преглежда задачата ти и намира една малка погрешка в десетичните числа. Нищожна, малка е погрешката, но трябва да се поправи. Питам: тази малка погрешка изменя ли вашето естество? Прави ли ви морално по-лоши, отколкото сте били по-рано? – Не. Ако обаче направите тази грешка в живота си, тя ще се отрази зле върху характера ви. Ако дадете пари на някоя вдовица и към определената сума прибавите една стотна част от стотинката, какво ще спечели вдовицата от този малък придатък? – Нищо няма да спечели. Но имате ли такава малка част от енергията на някоя разумна природна сила, тя ще има грамаден ефект и с нея ще можете да дигнете Земята нагоре в пространството. Що се отнася до парите, стотинката не играе никаква важна роля, но ако стомилионната част от стотинката представлява някаква силова линия на Живота, тя ще има грамаден ефект.

Следователно малките подтици, които имате в живота си, изразени в мисли, чувства, желания, знания, са все такива силови линии с грамаден ефект в своите действия. Често казвате: „Тия неща са малки, нищожни.“ Казвам: в малките, в дребните, в нищожните неща седи величието

на човека. Щастieto на човека иде от момента, когато той започва да обръща внимание на малките силови величини в живота си. Например яви се у вас малкото желание да ставате сутрин рано и да размишлявате, но като се събудите сутринта, поогледате се наоколо, усещате, че в стаята ви е студено, и веднага отлагате желанието си за друг път. Казвам: щом е дошло това благородно желание у вас, не отлагайте, изпълнете го веднага. Станете рано, измийте се, облечете се и започнете молитвата си. Изпълните ли това малко желание, от този момент ще започне и вашето повдигане. Ако отложите или напълно отблъснете това желание, от този момент ще се зародят всичките ви нещастия. Когато човек се моли, трябва да бъде прав, бодър. Никога не се молете седнали. Когато здравият човек се моли на Бога, неговото естествено положение е да бъде изправен на краката си: главата му да бъде свързана с центъра на Слънцето, а краката му – с центъра на Земята. Ако някой лежи на гърба си и иска да се моли, няма да може – ще го нападнат кошмарни състояния, защото земните енергии подпушват гръбначния му стълб. Когато поставят човека с лице към земята и го бият отгоре, той може да се моли добре, защото пак се намира в зависимост от Слънцето.

Казвам: най-важно за всички е да се свързвате с положителните сили в живота. Съмнението, подозрението и ред отрицателни състояния могат да дойдат у вас, но вие не се стремете да ги изкоренявате. Оставете реката да си тече, не правете бентове по нея! По същия начин не се стремете да изкоренявате злото, което също като реката е едно течение. По-лесно е човек да вземе няколко греди, да ги тури като мост над реката и да мине по тях, отколкото да мине с колата си под бента на реката. Съвременните хора са подпушили днес много реки, направили са бентове, но какво са спечелили от това? – Редица нещастия. Отсега нататък мостове трябва да се правят, а не бентове. Никой не може да подпушва, да спира силите на Природата. Върху тях трябва да се поставят мостове, разумни съобщения. Двете течения – *l* и *+n*, положителното и отрицателното, трябва да

бъдат в ръцете на човешкия разум: той трябва да ги владее. Когато едно разумно същество от Духовния свят иска да премине от едно състояние в друго, хваща двете дръжки – на положителната и отрицателната сила, които веднага взаимно се унищожават, и то се качва нагоре в пространството; като смени състоянието си, оставя тия две дръжки. По този начин всички хора могат да трансформират състоянията си. Хванете ли с вяра положителното и отрицателното в живота си, вие ще преминете от другата страна на реката като по мост. Постъпвате ли така, няма да има мъчнотия в живота ви, която да може да ви спъне. Всички мъчнотии могат да се преодолеят с вяра.

Често казват за някого: „Този човек е много груб.“ За друг някого казват: „Този човек е много благороден, деликатен в отношенията си.“ Коя е причината за това различие? Защо единият е груб, а другият – мек, деликатен? – Това се дължи на материята, от която са създадени техните тела. Материята, от която е направено човешкото тяло, е разнообразна. Колкото един човек е по-груб, толкова по-голям брой от неговите клетки са от низш животински произход; колкото човек е по-мек, по-деликатен, толкова по-голям брой от неговите клетки са от по-висок органически произход.

И тъй, сега от младите се изисква нова, положителна вяра. В какво седи тази вяра? – Вяра без съмнения! Съмнението да седи отвън, вярата – отвътре! Страхът – отвън, Любавта – отвътре! Глупостта – отвън, Мъдростта – отвътре!

Сега ще ви представя няколко положения за размишление. Представете си, че вие сте слуга при един горд, честолобив и своенравен господар, но имате силно желание да учите. Как ще изкажете своето желание пред господаря си, за да се съгласи той да му работите и същевременно да ви издържа в училището?

Второто положение: вие сте беден човек, търсите някаква служба, но нямате от никого препоръка. Отивате при някой господар, искате да ви назначи на работа. Как трябва да се представите пред него, да изявите своята работоспособност?

Третото положение: вие сте болен човек. Преглеждат ви

няколко лекари и всички констатираха, че страдате от тежка, неизлечима болест. Въпреки всичко това у вас има силно, непреодолимо желание да живеете, да бъдете здрави. Какво трябва да направите?

Отговор: *Да се обърнем към Бога.*

Да, с обръщането си към Бога човек ще може да разреши всички задачи, всички мъчнотии в своя живот.

Упражнение: Всички прави! Движение на ръцете нагоре, после – надолу, след това – в кръг. При тия движения ще произнасяте бавно следното изречение: *Доброта и смирение всичко решават в света*. Като кажете думата *доброта*, ръцете горе, *при смирение* – ръцете долу; *при всичко решават в света* – ръцете в кръг. След това бавно се изнасят напред и после се спускат надолу.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

УЧТИВИЯТ ЧОВЕК

Тридесета лекция
19 юли 1925 г.

УЧТИВИЯТ ЧОВЕК

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Прочетоха се работите върху темата „Произход на песимизма“.

Песимизмът има две отрицателни качества по същество. Кой са тия качества?

Отговори: *Липса на вяра. Гордите хора са песимисти.*

Песимистът е наблюдателен човек. Той, като гледа на мрачната, отрицателната страна на живота, неговият ум е буден именно в това отношение. Слабата страна на песимиста седи в това, че той се поддава на чужда воля – това нещо тормози неговата психика. Будност на ума към отрицателното и несамостоятелна воля са двете качества на песимиста. Вследствие на тия две качества той е в постоянна борба. Коя е чуждата воля, която оказва давление върху него и го тормози? – Природата. Защо? – Понеже той постоянно критикува Природата. По този начин именно той влиза в стълкновение с нея. Той иска да бъде абсолютно свободен и да ѝ се налага, да ѝ стане господар. Природата обаче му показва, че той не е и не може да бъде свободен човек. Как му показва това? – Като го мачка, обвързва и с това го прави така зависим, както и тя е зависима. Природата е много интелигентна, тя дава възможност на всички хора, а специално и на песимистите, да мислят. Който се опита да влезе в борба, в стълкновение с Природата, да иска да стане абсолютно свободен, абсолютно независим човек, той непременно ще стане песимист. Да иска човек Абсолютна свобода, Абсолютна независимост, подразбира той да бъде абсолютно мъдър и силен. Свобода без Абсолютна Мъдрост и сила е невъзможно нещо. Такава свобода е немислима.

Първатабукванадуматапесимизъм,букватаП,е съставена от три прави линии. Буквата П представлява бременен човек с идеи. Двете успоредни линии показват, че песимистът

има буден ум и стремеж. Напречната, перпендикулярната линия показва, че неговият ум среща спънки, препятствия в своя път. Тези препятствия са чуждата воля, пред която неговата воля, неговата деятелност спират. Тогава той започва да мисли какво да прави, как да излезе от това положение. Вследствие на това у него става раздвояване на съзнанието, образува се буквата *Е* – втората буква на думата *песимизъм*. Буквата *Е* представлява раздвоен кръг – закон на размножение. Законът на размножението показва, че някой човек се е намерил в затруднение и се стреми да излезе от това положение. Например някой човек има всичко три-четири килограма ечемик, а отглежда много пиленца и кокошки. Какво ще прави тогава? – Ще се намери в голямо затруднение, ще търси начин как да премахне това препятствие, да увеличи количеството на храната. Многото желания у човека говорят, че той се намира в закона на размножението. Той трябва да има достатъчно храна, за да поддържа своите желания. Буквата *С* – третата буква на думата *песимизъм*, означава закон на промените. Човекът на промените е като този, когото го боли корем, и затова се обръща ту на едната, ту на другата страна. Може ли обаче да се излекува един човек, който постоянно се върти? Четвъртата буква *И* от думата *песимизъм* е съставена от две успоредни линии, съединени с трета. Тази буква показва посоката, по която се движи песимистът. При такава посока той правилно може да разреши своята задача. Когато двете успоредни линии се продължат, те ще образуват в пространството криви линии в две противоположни посоки. Песимистът е човек, който в сравнение с оптимиста се намира в по-висок стадий на развитие. Песимистът представлява растение, докато оптимистът представлява минерал. Песимистът има завързали плодове, но още неузрели, и затова се бои да не би ветровете да ги обрулят.

Сега ще разгледаме значението на думата *оптимизъм* – *optimismus*. Буквата *О* представлява един затворен кръг. Буквата *П* представлява бременен човек, затворен в себе си, готов за работа, готов за живота. Оптимистът се намира при

по-благоприятни условия, отколкото песимистът. Носът на песимиста е тънък и завит надолу. Малко хора биват истински песимисти. Тия, които минават за песимисти, само играят такава роля на сцената: те са песимисти при известни настроения. Обаче ако човек дълго време играе тази роля, той може да придобие чертите на песимиста. У песимиста преобладава венозната кръв, а у оптимиста – артериалната кръв. Следователно, ако у песимиста се измени съставът на кръвта, изменя се и състоянието му. Щом се увеличи артериалната кръв у човека, изменя се и състоянието му – той става оптимист. Песимистът е много страхлив човек – той се плаши от бъдещето, от всеки поглед на хората. Той е голям безверник, но същевременно е суеверен: вярва във вторниката като ден на несполуки, в петъка като ден на щастие и в ред други неща.

Ще ви задам следния въпрос: кое е характерното качество на разумния, на съзнателния живот? – В съзнателния живот има един важен закон, който гласи: завсяка енергия, затворена в каква и да е форма, има определено време за развитие. На това основание всеки човек трябва да използва енергиите, които са вложени в неговия организъм, в съответното за тях време. Не отлагайте техния период на развитие. Всяко отлагане внася дисхармония в правилното развитие на човешкия ум и на човешкото сърце. А всяка дисхармония нарушава единството както в отделния човек, така и между всички хора изобщо. Единството се нарушава тогава, когато съществата, на които Природата е дала неограничена Свобода, не развиват силите, които имат в себе си. Тия същества, като не работят, те стават положителни, а когато стават положителни, ражда се дисхармония. Например всички хора искат да бъдат свободни: да бъдат свободни подразбира да бъдат активни, да бъдат активни подразбира да знаят посоката на своето движение. И наистина, човек трябва да бъде активен, но във възходяща и положителна насока.

Представете си, че правата линия представлява почвата, на която изниква животът с всички свои желания. Същевременно тази права линия представлява и съзнанието

– неговата деятелност и посока. То може да се определи като мисъл, като стремеж, като желание или като волеви акт. В такъв случай всяко желание, всяка мисъл, които искате да постигнете, непременно трябва да ги посадите в почвата, за да изникнат. Почвата на мислите и желанията е от една страна животът, а от друга страна – човешкото тяло. Тъй посадени желанията и мислите на човека, те могат да растат и да се развиват, да пускат корени и клони, листа и цветове, докато най-после дадат и своите плодове. Истинските желания и мисли трябва да бъдат във връзка с правилното развитие на човешкото тяло. Например, ако човек не знае как да движи ръцете си, ще има съвсем други резултати от тия, които би имал, ако знаеше да движи ръцете си правилно. Някой казва: „Аз мога да движа ръцете си на всички посоки.“ Питам: знаеш ли да движиш ръцете си правилно, хармонично? Например можете ли да движите лъка на цигулката, дето ви падне по дъската? – Не. Има точно определено място, дето трябва да се движи лъкът: по кои струни, как да се движи и т.н. Като гледате отворите, отдушниците на цигулката, смеете се, намирате ги смешни, намирате, че не са на място поставени. Казвам: често и вашите отдушници не са подобри от тия на цигулката. Значи още при построяването на някой инструмент човек трябва да прилага известни познания и закони. Например точно определено е през коя част на цигулката трябва да минава лъкът, за да произвежда хубави, чисти тонове.

Същото нещо се отнася и до проявяването на човешката мисъл, на човешките чувства и човешката воля. За правилната мисъл, за правилното чувство и за правилното действие на човека има определени закони, на които те трябва да се подчиняват. Често у вас се заражда някое желание, искате да го реализирате и то така силно ви стимулира, че вие не можете да си намерите покой, искате веднага да пристъпите към реализирането му. Казвам: не бързайте да го реализирате веднага. Спрете се малко, отложете неговото реализиране за ден, два, и когато всичко у вас утихне, започнете да го реализирате бавно и постепенно. Само така човек ще може от своите желания да съгради нещо постоянно и устойчиво.

По същия начин ще постъпвате и с вашите мисли. Дойде ви някоя мисъл да направите нещо – не бързайте веднага да я реализирате. Обмислете работата добре, вижте дали тя ще има влияние върху съграждането на вашия ум, на вашия живот, и ако се убедите, че тя ще ви ползва, пристъпете към нейното реализиране. Работете тихо и спокойно! Някой казва: „Аз не мога да работя тихо и спокойно, аз съм бърз по естество.“ Казвам: когато Природата ни дава изобилно своята енергия, тя изисква от нас да бъдем активни, бързи, за да оползотворим всичката ѝ енергия. Понякога обаче Природата пести своята енергия. Тя дава по малко енергия и изисква от съществата, които са свързани с нея, да бъдат внимателни, да пестят енергията, която е вложена в техния организъм.

И тъй, причината за песимистичните състояния, които се зараждат у младите и у старите хора, се дължи главно на неразумното използване на енергията на техния организъм, вследствие на което наставя преждевременно изтощение на силите им. Например някой човек дава галаобяд на своите приятели и по този случай изхарчва всичките си средства. След това за цяла седмица той остава без пари и гладува. При това положение той изпада в песимизъм. Друг някой младеж, който следва в странство, получава от баща си пари за цял месец и той веднага отива на пазар и си купува ред нужни и ненужни вещи: пръстен, мушама, връзка, колан, билет за концерт, за театър и т.н. След два-три дена се оглежда натук-натам, няма пари в джоба си. Какво да прави цял месец без пари? Току виж, този млад човек изпадне в песимистично настроение. Питам: защо бешенужна мушамата на този човек? Казвате: „Все щеше да стане нужда да отиде на екскурзия.“ – Защо му беше нужен пръстен? – „Е, след четири-пет години все ще му дотрябва пръстен.“ – Не, и без пръстен може. Сега срещам млади хора, които ходят гологлави. Казват, че това било хигиенично. По едно време някои млади ходеха и боси. Добра идея е тази, но тя не можа да си пробие път.

Казвам: по витрините на Природата има много неща за продан. Между тия неща има отлични мисли, отлични чувства за продан, но питам: мислите ли, че всички тия

неща, които може да си купите, заслужават да бъдат купени. Всички вещи по витрините на Природата не са еднакво ценни. Много от тях, красиви на външен вид, примамливи за очите, не заслужават парите си и не трябва да се купуват. Представете си, че двама млади селяни, богати момчета, тръгват за София да правят покупки. Единият от тях се спира пред някой земеделски магазин, купува семена от круши, ябълки, череши и други овощни дървета и си отива в селото. Вторият гледа по витрините на един, на друг магазин, докато най-после влиза в няколко от по-хубавите магазини и си купува шапка, връзка, мушама, бели обувки, лачени обувки, пръстен, часовник и т.н. След това и той си отива в селото. Питам: в края на краищата кой от двамата млади селяни е използвал по-добре парите си? – Разбира се, че този, който е накупил семената. Така и в Природата има много механични мисли и желания, подобни на тия лачени и бели обувки, пръстени, часовници и тем подобни. Например някой млад поет написва някое стихотворение, предлага го на този, на онзи да го четат, иска всички да се произнесат за него, че е гениално. Каква гениалност има в това стихотворение? То е подобно на лачените обувки, които са хубави, докато са нови и лъскави. Щом прогледат, всичката им красота изчезва. По същия начин и много от идеите на младите и на старите проглеждат и те стават песимисти и се отчайват от живота.

Казвам: едно ценно качество, което липсва у младите, е взаимното почитание и уважение, което произтича дълбоко от душата. Ако търсите външна учтивост, външно уважение, това ще срещнете донякъде у младите, но то е повърхностно качество, което скоро изчезва. Срещнете ли един човек, който има дълбоко уважение към другите, всички ще го считат за слаб човек и ще се качат на главата му. Учтивият човек, който уважава и почита хората, преди всичко е кротък, внимателен, зачита времето на другите, не го отнема без работа, не го запълва с празни приказки. Щом отиде при някой човек да поговори с него, той внимателно го запитва: „Моля ви се, можете ли да ми дадете пет минути от вашето време, да поговоря малко с вас?“ И като получи разрешение

да поговори, той влиза вътре, казва какво му е нужно, и точно след пет минути си излиза. Човек трябва да цени както своето време, така и времето на другите хора. Даже и при брата си да отиде, той ще иска позволение да говори с него пет минути; ако не е свършил работата си, ще иска още пет минути позволение; ако му трябва още пет минути, пак ще поиска, докато свърши работата си, но никога няма да злоупотреби с времето на своите близки.

Второто качество на учтивия човек е да изслушва другите хора така, както изслушва себе си. Дойде ли някой при такъв човек да сподели с него своята идея, той веднага ще влезе в неговото положение, и от това гледище го изслушва. Ако говорителят е учтив, и той ще влезе в положението на този, който го изслушва, и няма да злоупотреби с неговото време. Човекът, който е лишен от учтивост, като ви срещне един път, ще гледа напълно да ви използва. Той е глупав човек, не взема предвид, че ще стане нужда да ви срещне и втори, и трети път. Учтивият, разумният човек обаче, като ви срещне един път, той знае, че ще ви срещне и втори, и трети път, затова гледа да запазите добро мнение за него, както и той за вас. Всеки човек трябва да има добро мнение за другите, защото в това именно се крият хубави образи, които пречистват ума на човека. За възпитанието на човешкия ум, на човешкото сърце и на човешката воля са необходими красиви, хармонични образи. Който иска да се повдигне, трябва да предизвика в ума си един добър, умен и силен човек. Такъв човек създава красиви, хармонични образи, а тези образи дават стимул за дейност, стимул към доброто и великото в света.

Третото качество на учтивия човек е, че той се абстрахира от себе си. За мярка на нещата той не взема себе си, но ги разглежда обективно, защото силите, които се проявяват в човешкия характер, са въвн от него – те са в самата Природа. Силите, които са дадени на човека, представляват капитал, с който той още не борави напълно. Малка част от хората са засегнали съществения неща в своя живот. Например развил ли е човек в себе си чувството на самообладание? Може ли той

при всички неуспехи в живота да запази присъствието на духа си, като че нищо не е станало? Какво прави студентът, като се яви на някакъв изпит в университета и пропадне на този изпит? – Много от сегашните студенти изгубват присъствието на духа си. Обаче тия неуспехи са уроци, дадени от Живата Природа. Ако вие вървите в съгласие със законите на Живата Природа, тя ще просвети ума ви и така ще усили паметта ви, че никой професор не ще може да ви скъса. Не вървите ли в съгласие със законите на Живата Природа, паметта ви ще бъде слаба и много пъти ще ви излага – няма да ви бъде в помощ. Учтивият човек живее в хармония с Природата и нему тя помага. Красиво е, когато Природата се интересува от студента и ученика и му помага при всички изпити.

Един американски проповедник ми разправяше следната своя опитност в това отношение. Той работил усилено цяла седмица върху проповедта, която щял да държи в църквата, но в деня, когато трябвало да държи тази проповед, потърсил в джобовете си бележките, обаче останал изненадан, когато не ги намерил – забравил ги въкъщи. Качва се на амвона, мъчи се да си припомни нещо върху проповедта – не може. Исква да си припомни заглавието на проповедта – не може. Чуди се какво да прави. Намислил по едно време да каже на слушателите си, че не е разположен, та ще отложи проповедта си за следната неделя. Обаче тъкмо в това време вратата на църквата се отваря и влиза един човек. С влизането на този човек изведнъж умът на проповедника се просветлява, цялата проповед се възстановява и той започва да говори, като че ли чете. Питам: каква връзка има между влизането на този човек в църквата и проповедта на проповедника? – Този човек се явява като допълнителна личност, изпратена от Невидимия свят да помогне на проповедника. С явяването си този човек донася Светлината, която беше необходима за проповедника. Следователно, ако искате да ви помогне даже и онзи човек, който е на противоположния полюс на живота, трябва да бъдете в хармония със законите на Разумната Природа. Този човек, макар и отдалече, ще стане отражение на вашите идеи и ще ви помогне. Прекъсне ли човек връзката си с Разумната

Природа, съзнанието му потъмнява, той забравя всичко и остава сам в света. Ето защо човек трябва да се стреми да бъде под влиянието на Разумната Природа, да усеща, че нейното присъствие е близо до него.

И тъй, за да се уверите във всичко, което ви се говори, трябва да правите малки, микроскопически опити. Например, когато забравите някоя идея, която е минала през ума ви, направете опит да се свържете с Живата Природа и по този начин да възобновите тази идея в ума си. През това време наблюдавайте часовника си – за колко време ще си спомните забравената идея. Този опит може да ви отнеме една, две и повече минути, един, два или двадесет и четири часа – това нищо не значи. Времето ще покаже какви препятствия съществуват между вас и Живата Природа. Затова именно всеки човек трябва да се стреми да премахне ненужните противоречия, които се явяват в ума и сърцето му. Има известни противоречия, които са в реда на нещата, а има такива, които човек сам си създава. Често някой човек казва: „Аз не искам да зная за никого.“ Питам: коя е причината за това нещо?

Отговор: *Навярно за този човек хората представляват в някои отношения пречки, от които той иска да се освободи.*

Идеята, че човек трябва да се освободи от пречките, е права, но има нещо неправилно в тази мисъл. Ще ви обясня с един пример де се крие неправилността на тази идея. Представете си, че вие сте седнали да се занимавате, учите нещо, но в двора си имате кочина, дето отглеждате прасе, което един ден ще продадете, за да можете от парите му да се поддържате. Обаче това прасе постоянно квичи в кочината и ви пречи да се занимавате. Какво трябва да направите? – Два начина има, по които вие ще можете да се освободите от тази пречка. Първият начин е да се концентрирате силно, да забравите околната обстановка и да си учите. Вторият начин е да пуснете прасето на свобода – да се разхожда из двора, да не квичи. Кой от двата начина е по-добър: да пуснете прасето на свобода или вие да се концентрирате, а прасето да

остане в кочината и да квичи? Ако го държите в кочината, вие ще бъдете по-спокойни, няма опасност да се загуби; ако го пуснете на свобода, ще ви безпокои мисълта, че то може да се загуби. Питам: оправдателно ли е положението студент да държи прасе в кочината си?

Да се върнем към въпроса за учтивостта. Каква роля играе учтивостта в обществото? Братята и сестрите в семействата учтиви ли са едни спрямо други? В какво трябва да се превърне учтивостта?

Отговор: *В искреност.*

Ами искреността в какво трябва да се превърне?

Отговор: *В любов.*

Не, много стъпала трябва да се преминат, докато се стигне до Любовта. През колко стъпала трябва да се премине, за да се дойде от учтивостта до Любовта? Как се създава Любовта? Например срещате някой човек и веднага го обиквате, считате го за близка вам душа. Защо го обикнахте? – Причината не е маловажна. Тя се крие някъде в далечното минало. Може би този човек някога се е пожертвал за вас, за вашето повдигане. Може би днешното ви благосъстояние се дължи на него. Днес, като го срещате, вие изпитвате голяма благодарност към него за всичко това, което той е направил за вас. Този човек, от своя страна, нищо не иска от вас. Той е безкористен, радва се на положението, в което ви среща днес. Следователно онзи, който ни обича, той всякога ни се радва. Не можете да обичате човека, който не ви се радва. Човекът, който ви се радва, той има не само добро мнение за вас, но той носи и най-хубавите, най-красивите образи за вас в душата си. При омразата пък е точно обратното. Човекът, който ви мрази, той не ви се радва и няма добро мнение за вас. Неговата душа е пълна с най-лоши образи, с най-лоши мисли за вас. И тогава вие трябва да правите големи усилия, за да преодолеете всички тия отрицателни сили, които той отправя към вас.

Казвам: учениците на Окултната школа трябва да бъдат идеалисти, души с висок идеал, за да могат да създадат отлични, красиви образи и отношения помежду си. Всеки човек трябва да има нещо красиво в себе си, за което хората

да го обичат. Още повече: всеки човек трябва да има нещо красиво в своята душа, за което и Бог да го обича. За какво може Бог да обича човека? За какво може професорът да обича своя студент? – За неговите способности, за обичта му към науката и за вниманието му към предмета на неговия професор, както и към него самия. Когато обаче някой студент е невнимателен към предмета на някого от своите професори, той не го учи и професорът се отнася към този студент с пренебрежение и го къса на изпитите. На същото основание, когато някой човек се стреми с всичката си душа да бъде носител на Божията Любов, Мъдрост и Истина, и Бог е крайно внимателен към него.

И тъй, колко степени има от учтивостта до Любовта? Аз не говоря за такава любов, каквата много от съвременните хора разбират, но говоря за Любовта като сила, като принцип, от който произтича Животът. Някои казват: „Нали професорът, учителят трябва да се занимава и със слабите студенти и ученици?“ – Със слабите, с неспособните студенти и ученици трябва да се занимават добродетелните хора, а не и умните. Умният, ученият професор няма време да се занимава с неспособните ученици. Често някои студенти и ученици имат известни дефекти в умствено отношение, затова, колкото и да учат, те учени хора няма да станат – ще станат обикновени хора. Такъв човек не може да бъде студент на някой гениален професор. Преди години при мене дойде един учител от Разград и ми каза: „Аз имам силно желание да следвам по музика. Ще си купя една цигулка и ще започна да се уча.“ Казвам му: „Ти не можеш да станеш музикант. Природата не те е надарила с такива дарби.“ – „Ами какво може да излезе от мене?“ – ме запита той. – „Ти можеш да бъдеш добър земеделец.“ И наистина той се предаде на тази работа и успяваше добре. Изобщо Природата иска да постави човека в правия път – всеки да се заеме с такава работа, за каквата е надарен. Музиката не е призвание за всички. Колко души от тия, които се предават на музиката, са излезли добри композитори или творци музиканти? Ако е въпрос да се създаде една проста, обикновена композиция, това мнозина могат да направят, но що се отнася до нещо

велико – малцина са такива музиканти. Значи Природата е задържала великите длъжности за малцина хора. За всеки век тя има всичко десет високи длъжности за великите хора. Трябва да се явят двама гениални хора, за да се роди един светия в света, а за да се създадат условия за един велик Учител, трябва да се родят десет светии.

Ето защо всички трябва да работите усърдно в сегашния си живот, за да си създадете благоприятни условия за бъдещето. Да допуснем, че вие излизате вън от стаята си, за да наблюдавате звездите по небето. След като наблюдавате по този начин небето месец-два, астроном ще станете ли? – Няма да станете астроном, но все пак ще придобиете нещо ново. Наблюденията, които правите по небето, ще внесат някакви неопределени идеи, които след време обаче ще се уяснят. Значи дълго време трябва да се наблюдава и изучава небето, за да се разбере какво носи то за човека. Някои казват: „От толкова години изучаваме новите идеи и още не сме ги изучили напълно.“ Казвам: много години, много векове още има да ги изучавате, докато ги изучите и разберете напълно. От толкова години насам съвременните учени изучават небето, но още не знаят дали има живот на Слънцето, на Марс, на Венера и на другите планети. Те знаят какви елементи има на тия планети или каква светлина имат те, но какъв е техният органически състав, какви организми живеят там – това още не е известно.

Питам ви: каква идея ви занимава сега? Какво каза Диоген⁹ на Александър Велики, който го запитва: „Какво искаш да направя за тебе?“ Диоген му отговори: „Не ми засенчвай светлината, която не можеш да ми дадеш.“ Същото е и с вас. Когато се намирате пред някоя велика идея, Александър Велики не седи ли пред вашата бъчва и не ви ли засенчва Слънцето? Ако у някой човек се яви силно желание да стане знаменит актьор, трябва ли той да се занимава с тази идея? Не, тази идея е Александър Велики, който седи пред неговата бъчва и му засенчва светлината на Слънцето. Оставете Слънцето свободно да ви огрява. Или трябва ли да ви занимава идеята да станете голям пехливанин, та на когото се натъкнете, да го победите? С великите идеи трябва

да се занимавате само през свободното си време. Преди петнадесет-шестнадесет години един български учител тръгва за Америка, но спира в Париж за известно време, докато научи френски език, който му бил необходим за Америка. Обаче, за да изкара прехраната си, той се настанил в една евангелска църква на служба, заел се да управлява ръчката на органа, за да може да свири. Един ден, като движел така ръчката на органа, замислил се за своите велики планове в Америка и забравил да движи ръчката на органа, вследствие на което той спрял да свири. Веднага органистът отива зад органа, побутва го и му казва: „Или ще движиш ръчката, или ще те уволним! Какво се забравяш?“ Сега Природата е турила в ръката на всеки човек по една такава ръчка и докато свири органът, никой няма право да мисли за нищо друго, освен за работата си. Пусне ли ръчката, и органът спира. Престане ли свиренето, всеки може да мисли, каквото иска. Значи, докато създавате характера си, вие трябва да мислите само за тази ръчка; съградите ли характера си, ще се освободите от движението на тази ръчка и вече свободно може да мислите, за каквото искате. За какво може да мисли ученикът, който свири пред своя учител? – Само за упражненията си, които от ден на ден стават все по-сложни и по-сложни. Щом свърши необходимите упражнения, той може вече да си позволи да свири, каквото иска. Той може да си позволи всякакви волности. Великите работи в света са волности, с които могат да се занимават само гениалните умове. Обикновените умове обаче се занимават с обикновени, с елементарни упражнения.

И тъй, през тази година всички трябва да придобиете качеството на взаимно уважение и почитание един към друг. Учтивостта, уважението е вътрешно, морално качество на човека. Който уважава хората, уважава и себе си. И който уважава себе си, уважава и хората. Това правило трябва да поставите като основа в живота си. Стреми ли се човек към това правило, той се намира в правия път на общото развитие на Живота.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

СВОБОДНИ ДВИЖЕНИЯ

Тридесет и първа лекция
26 юли 1925 г.

СВОБОДНИ ДВИЖЕНИЯ

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

Прочете се резюме от работите върху темата „Произход на песимизма“.

Прочетоха се работите върху темата „Защо младите се обезсърчават?“

Кои енергии се наричат свободни? Има ли свободни енергии в Природата?

Отговор: *Според съвременното естествознание свободни енергии не съществуват.*

В такъв случай какво представлява свободната воля? Какво подразбираме, когато някой човек каже, че има свободна воля?

Отговор: *Човек е свободен само в избора си.*

Отде произлиза коренът на думата воля?

Отговор: *От латинския глагол „волло“, който значи „искам“. Волята подразбира искане.*

В българския език думите *вир*, *извирам* имат същия корен, какъвто и думата *воля*. Коренът на думата *воля* означава подтик на съзнателния живот, т.е. свободен подтик на живота. Само в разумния живот има свободен подтик. В този живот човек може да се проявява свободно, т.е. по всички правилни начини на разумните действия. Свободата не подразбира отрицателни, произволни действия. Това не е свобода, това е ограничение.

Вие, младите, как разбирате свободната воля? От ваше гледище отде започва проявата на свободната воля? Каква свобода иска младият човек? Представете си, че вие сте дете, което иска да бъде свободно. Какво ще иска това дете от баща си и от майка си? Или представете си, че вие сте ученици в гимназията. Какво бихте искали от учителите си, за да бъдете свободни? Вие ще искате повече свободно време, малко упражнения, малко занятия, и ще се радвате на тази свобода.

Ако учителите наредят програмата съобразно свободата, която учениците желаят, все ще има нещо в програмата, от което те ще останат недоволни. Ако оставят учениците сами да си нареждат програмата, тя ще бъде относително добра, а не в идеалния смисъл на думата. Много от учениците казват: „Понеже програмата се прави повече от стари, от възрастни хора, затова има доста дефекти.“ Ако пък програмата се прави само от млади хора, същотъй ще има известни дефекти, само че в друго отношение. Възрастните застават на едно становище, а младите – на друго становище – точно противоположно на първото. Възрастните хора забравят своите младини и работят само въз основа на своята опитност. Те казват: „Ние имаме житейска опитност, много неща сме преживели и опитали.“ Някой човек е на сто и двадесет години, мисли се за много умен. Това не показва, че този човек е много умен. Той може да е стар и пак да е първокласен глупец. И младият човек прави глупости, но когато старият направи някаква глупост, тя е първокласна глупост. Каква глупост например може да направи старият човек?

Отговор: *Да се влюби например. Косата му побеляла напълно, а той влюбен.*

В бялата коса няма ли любов? Права е идеята ви, че е смешно да видите стар човек влюбен, но в какво седи смешното положение? Старият човек с побелялата глава представлява зима, а през зимата човек не може да ходи с тънки дрехи. Зимата не може да даде на човека тия блага, които лятото му дава. Смешно е да се говори, че благата, свойствени на лятото, могат да се използват и през зимата. Какво иска да каже човек, когато изнася идеята, че старият не бива да се влюбва? – Това подразбира, че старият не трябва да иска нищо от онзи, когото обича. Неговата любов трябва да бъде свършено безкористна. Смешното положение, в което изпада старият човек, когато се влюбва, седи в това, че въпреки всичката опитност, която той има, все пак е користолюбив, иска да се заплати за любовта му. Тогава кое е най-мъдрото нещо, което старият може да направи?

Отговор: *Да насърчава и да помага на младите в доброто.*

Как ще определите само с няколко думи съществените различия между младия и стария човек?

Отговор: *Старият човек има житейска опитност и мъдрост. Младият няма житейска опитност, но е силен, разполага с много енергия.*

Старият човек е много чувствителен. Когато той говори, гласът му трепери. Той е особено чувствителен към услугите, които му правят, и благодари за всяка услуга, за всяко внимание, отправено към него. Ако някое дете му услужи или помогне в нещо, той излива душата си от благодарност. Тази именно черта на стария човек – благодарности и признателност – го прави любим на всички. Той мяза на дете. Характерната черта на младия човек, на детето, е неговата услужливост. Ако две малки деца си играят и стане нужда да се помогне на по-малкото от тях, по-голямото веднага ще му се притече в услуга. Ако по-голямото дете е тригодишно, а по-малкото – на една година, по-големичкото ще вземе малкото на ръце и ще го носи. Дойде ли някое по-голямо и от двете, то ще им услужва. Когато някое дете може да услужва, то не се пита трябва ли да услужи на по-малките, на по-слабите от себе си. То веднага се заема за услуги. Ето защо старият човек, когато се нуждае от услуга, винаги се обръща към децата. Той знае, че те са готови на услуга и вършат това с любов и разположение. Всеки човек трябва да запази тази черта през целия си живот.

Да се услужва – това е велик подтик в живота на човека. Услугата е проява на Божественото в човека. Докато човек има подтик да помага, да услужва, Божественото начало работи в него. И когато човек е признателен и за най-малката услуга, която му се прави, това е също тъй Божествено проявление. Да услужваш – това значи да имаш връзка с началото на живота, а да бъдеш благодарен и признателен за услугите, които ти се правят, това значи да имаш връзка с края на живота. Като се съединят тия две връзки, човек постига най-важното в своя живот – служене на Бога. Ето защо човек трябва да бъде готов за услуги и да е признателен за услугите, които му правят. Всеки човек, млад или стар, трябва да има тия качества.

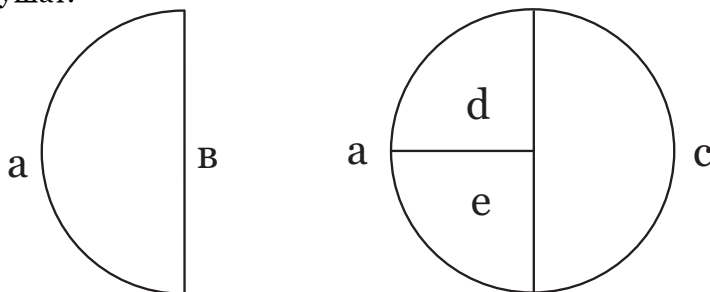
За следния път ще пишете върху темата *Ролята на водорода, кислорода, азота и въглерода в Природата (тема №25)*. Имате четири начина за разработване на тази тема, но вие ще пишете, както знаете. Кое е важното свойство на водорода? – Той гори, но не поддържа горенето. При горенето си дава вода. Значи той е носител на влагата, съдържа в себе си магнетизъм. Водородът е най-лекият от всички газове.

Кое е най-важното свойство на кислорода? – Той поддържа горенето, но сам не гори. Кислородът е носител на Живота, на топлината. Кое е най-важното свойство на азота? – Той не гори, нито поддържа горенето. По този начин, с присъствието си във въздуха, той укротява буйното действие на кислорода. Азотът действа благотворно върху нервната система. Въглеродът е най-важният елемент, който взема участие в строежа на организмите. Той е твърдо вещество. В такъв случай, в алхимически смисъл, водорода ще свържете с водата; кислорода – с огъня, със светлината; азота – с въздуха, а въглерода – с почвата.

Вие, младите, трябва да създадете в себе си една алхимическа лаборатория, за да трансформирате в нея своите излишни енергии. Понякога младите съдържат в себе си в излишък един от тия елементи, а понякога имат недоимък от един от тия елементи. Например, когато кръвообращението на човека не става правилно, въглеродът се натрупва в кръвта във вид на въглероден двуокис и я прави нечиста. Когато електрическата и магнетичната енергия не текат правилно в човешкия организъм, тогава в нервната система се натрупва излишък от азот, вследствие на което става подпушване в организма. Това подпушване предизвиква задушаване, затрудняване функциите на дихателната система, и човек често заспива.

Когато се говори за свободни движения, подразбираме механически процеси. Те се извършват под налягането на някаква външна воля. В първо време свободните движения са механически, неорганизирани, но впоследствие те могат да се оформят, да се организират, да се превърнат в разумни

движения. Тия неща стават и в човешкия организъм, затова човек трябва да знае закона за трансформиране на енергиите. При изучаването на окултната химия човек трябва да научи метода за примиряване на силите. Щом стане подпушване на известни канали, трябва да се намери начинът да се отпуснат.

За изяснение на тази идея ще ви дам следния пример. Вие имате майка и баща, които много обичате. При това вие сте богати и желаете да отидете в странство да учите. Обаче родителите ви ви обичат много и не искат да се разделят с вас. Вие започвате да се борите: от една страна скърбите за родителите си, от друга страна желанието ви да учите в странство е много силно. По едно време решавате да избягате, но понеже сте морален човек, спирате се пред това решение. Първото решение образува движението *a*. После се спирате, образувате движението *в*. Значи става спиране на първото движение – процесът се прекратява. Това показва, че реализирането на вашето желание зависи от други някои фактори, и то именно от два фактора – *d* и *e*: бащата (*d*) и майката (*e*). Първата половина за реализирането на вашето желание зависеше само от вас. Следователно човек трябва да изучи закона, който уравновесява или определя отношенията му с майката и с бащата. Той трябва да дойде с тях в споразумение, за да може да реализира своите идеи.

И тъй, за да се приложи този закон, човек трябва да знае, че не е сам в живота. Каквато мисъл и да му дойде в главата, той трябва да помни, че е във връзка с Живата Природа. Например, когато някой човек иска да свърши една работа, той трябва да

има предвид, че не е единственият фактор за свършването на тази работа. Той сам може да направи само един полукръг – полукръга α : проявява един жест, но цялата работа не може да я свърши. Сам човек не може да опише целия кръг. Значи в първия момент той ще се прояви, ще опише половината кръг, след което веднага ще се спре – ще дойде разсъдъкът, който ще го постави в колебание: да предприеме ли дадено решение, или не. После се намесват други два фактора – майката и бащата, които представляват разумността. Щом се проявят и те, образуват втората половина на кръга, т.е. образуват полукръга σ . Както виждате, описването на окръжността представлява проекции, които вие трябва да изучавате и изчислявате. В левия полукръг се ражда деятелност, замисъл, а в десния полукръг нещата се реализират. Привидно изглежда, като че дясното полушарие представлява запас от енергии, които постепенно се неутрализират. Всъщност обаче в дясното полушарие се решават разумните неща, а от лявото полушарие се отправят навън енергии за реализиране на разумните решения. Най-първо дадено движение, дадена енергия се проявява вън от човека и после се прекратява; след това този човек се заема с уреждане на отношенията си към живота, към Разумната Природа; после той започва да мисли, докато най-после реализира своите решения, като тръгва в пътя на своите идеали.

В Природата има два разумни пътя, по които човек може да реализира своите идеали: единият път е праволинеен, а другият – криволинеен. При правия път времето се съкращава, а енергията се изразходва; при криволинейния път времето се изразходва, а енергията се пести. Силният човек избира правия път, по който пести време, а изразходва енергия; слабият човек избира криволинейния път, по който изразходва време, а пести енергия. Младите хора обикновено бързат. Казвам: който е силен, нека бърза; който е слаб, бавно да върви, да пести енергията си. Някой казва: „Бързам много, притеснен съм, искам по-скоро да свърша работата си.“ – Ти си избрал правия път, но щом се притесняваш, слаб си. Силният човек не знае какво е притеснение. Той върши работата си тихо, спокойно, с голяма приятност. Силният човек усеща

удоволствие, приятност, като вдигне един чувал от сто килограма тежест на гърба си. Обаче ако слабият се опита да вдигне този тежък товар на гърба си, веднага започва да се притеснява. Следователно, когато започнете една работа, при която духът ви се притеснява, това не показва, че не можете да свършите тази работа, но че методът, който сте избрали за свършването ѝ, не е прав. Вие сте избрали праволинейния метод, а трябвало е да изберете криволинейния. С това Природата иска да ви каже: „Слабият не трябва да върви в праволинейния път, а трябва да криволичи в пътя си.“ Значи слабият човек трябва да пести енергията си, а силният човек трябва да пести времето си. И двете неща са еднакво важни: и енергията, и времето.

Въпрос: Ако човек не се е изпитал, може ли предварително да познае дали е силен, или слаб?

Може. Човек има едно вътрешно чувство в себе си, чрез което за всеки даден случай може да познае какъв метод трябва да употреби. Когато говорим за реализиране на желанията, трябва да се знае кои желания трябва да се реализират и кои не трябва. Има желания, които човек непременно трябва да реализира – това са неговите първични желания на душата, вложени от самото начало на неговия живот. След тях идват второстепенни, третостепенни и още редица незначителни желания, които последни трябва да чакат своето реализиране. Ако човек реализира на пръв план своите първични желания, и животът му ще върви в своя естествен път. Такъв човек е свободен, не се дразни, има разположение на духа и силите в неговия организъм са уравновесени. Понякога човек е недоволен, когато не може да постигне някое свое желание. Не, преди всичко той трябва да знае необходимо ли е да се реализира това негово желание, или не е необходимо.

Първото нещо: човек трябва да определи в себе си дали е необходимо да реализира известна мисъл, известно чувство или известна постъпка. Щом се определи в това отношение, после ще види по кой от двата начина ще трябва да ги реализира: по праволинейния път – пътя на силния човек, или по криволинейния път – пътя на слабия човек.

Постъпвате ли така, нещата винаги ще стават правилно и вие ще имате много помощници в живота си. Разумната Природа ще ви изпрати в помощ от Невидимия свят приятели, които ви обичат. Тия помощници се наричат *ангели, служебни духове*, които се притичват в услуга, в помощ на всеки човек, който постъпва разумно. Който реализира своите първични желания, всякога получава помощ. Виждате ли, че някой човек успява да постигне своите желания, ще знаете, че той се е заел да реализира своите първични желания, затова и Невидимият свят му помага. Човек трябва да бъде добър и умен, за да му помагат и приятелите. Закон е: възвишеният Невидим свят помага само на добрите и на умните хора в света. Защо им се помага? – Защото и те скоро ще станат работници, за да помагат на по-малките от тях. Всеки иска да има помощници, да му помагат, но и той от своя страна трябва да помага на по-слабите от себе си. Който иска да му помагат, и той трябва да помага!

Когато говорим за свободни движения, за свободни действия, ние подразбираме свобода в тяхното започване и завършване. Например човек иска да изкаже една идея. Най-първо той трябва да е решил дълбоко в себе си може ли да изкаже тази идея, или не може. Реши ли веднъж, че трябва да я изкаже, да не се спира, да не се подпушва – нека я изкаже свободно, естествено, тъй както тя живее в него. Някой ще възрази: „Отде ще знаем как да я изкажем?“ – Да оставим този въпрос настрана. Когато една идея живее дълбоко в душата на човека, той ще намери начин как да я изкаже – и то по най-естествен, най-правилен начин. Два метода има за изказване на нещата: праволинеен и криволинеен. Като наблюдавате проявите на децата, у тях има такива свободни движения. Който не разбира закона за свободните движения, той се дразни, когато наблюдава проявленията на децата. По същия начин и мухите се проявяват свободно, независимо. Тъкмо вие се занимавате с някой сериозен въпрос, четете нещо, току изведнъж една муха кацне нейде по лицето ви. Вие се дразните, сърдите се, но тя с това иска да каже, че ви обича. Обич е това, няма нищо лошо в мухата.

И тъй, между учениците на Окултната школа се препоръчват естествени постъпки, естествена обхода. Всичко изкуствено да се отбягва! На всеки език има издадена книга за добрата обхода, за добрите отношения и доброто поведение на хората едни спрямо други: как трябва човек да говори, как да се държи, какво поведение да има между близки и външни лица и т.н. Трябва да се спазват ред правила за благоприличие, за етикеция между хората. Наблюдавайте дипломата: още като влиза в някой салон, започва да се кланя надясно-наляво, да се ръкува вежливо, да се разговаря с всички. Като го наблюдавате, мислите, че този човек храни пълно уважение към всички тия хора. Той е фин, деликатен, внимателен към другите хора, но всичко това е външно, не е вътрешно. Естественият човек обаче външно не е тъй фин, не е тъй деликатен, но затова вътрешно той е мек, учтив, благ. Понякога естественият човек изглежда външно груб, но това е само привидно отношение.

В естествения човек няма нищо пресилено. Той постъпва естествено, с етикеция, която отговаря на неговото естество. Всеки трябва да се стреми към тази естествена етикеция, да бъде самобитен, да не подражава на другите. Например някой човек ви направи един поклон, но така естествено, че никой не може да го имитира. Самобитната постъпка не може да се повтаря, нито да се имитира, защото излиза изкуствена. Всяка изкуствена постъпка или всяко изкуствено отношение отблъсква. Когато някой човек е роден музикант, музиката у него е самобитна. Този пък, който е изучавал музиката, той не може да подражава на музиката на първия. Първият музикант, роден с музика в душата си, носи това качество в самото си естество. Ако пък човек добива музикалността в душата си чрез свирене, чрез упражнение на някой инструмент, той трябва дълго време да работи, да се упражнява, докато това качество стане плът и кръв на неговото естество, та да може естествено да го изнася и прилага в живота си. Ето защо най-първо човек трябва да започне да работи със самобитните си качества, които са вродени в него, с малките си таланти, и по този начин да разработва по-големите си дарби, за които се изисква усилена работа, труд и постоянство.

И тъй, за да изучите и приложите в живота си новата философия, която ви се преподава, трябва да бъдете свободни хора и отворени души. Може ли човек, на когото ръцете са вързани, да учи, да бъде свободен? – Не може. За да може човек да разрешава мъчнотиите на своя живот, той трябва да бъде свободен в морално отношение. Когато човек пожелае да постигне нещо, веднага пред него се изпречва една мъчнотия и той казва: „Това нещо е непостижимо за мене.“ Един учен човек казва на едно малко дете: „Можеш ли да носиш Земята на гърба си?“ – „Мога.“ – „Как ще можеш? Ти си толкова малко дете!“ – „Ще видиш, че мога.“ То отива в града, купува си едно кълбо от картон, което има форма на Земята, туря го на гърба си и отива при учения, като му казва: „Какво е това на гърба ми? – Земята. Значи, както виждате, аз мога да нося Земята на гърба си.“ Ученият човек се учудва от думите на това умно дете и му казва: „Щом можеш да носиш Земята на гърба си, ти можеш да разрешаваш и други важни научни въпроси.“ Следователно, когато някой човек каже, че нещо е непостижимо за него, той трябва да постъпи като детето, което носи на гърба си Земята от картон, и ще види, че непостижимото за него става постижимо. Обаче от този човек се изисква умение, правилен начин на постъпване.

Мнозина казват за някого: „Този човек е учен, знае много неща.“ Казвам: от сто години насам във Френската академия на науките са постъпили деветдесет и девет теории за създаването на света и всички първоначално са бивали приети, а отпосле са отхвърляни и замествани с по-нови, с по-верни. Питам: щом този човек е учен, знае много неща, нека каже коя от всички тия теории е вярна, най-близка до Истината. На времето си всяка теория е била меродавна, вярна, но постепенно с напредване на науката във всяка теория се явяват факти, които тя вече не може да обясни, и постепенно се замества с нова теория, по-вярна, по-близка до Истината. Затова, когато се казва за някой човек, че е учен, той не е в пълния смисъл на думата учен човек. В този смисъл всеки човек може да бъде учен. Великите Учители и адептите знаят същността на нещата, но те не изнасят теории. Ако попитате един велик Учител какво има на Слънцето,

той, макар и да знае какво има там, няма да разправя, но ще ви каже: „Аз ходих на Слънцето и проверих всичко. Ако не ми вярвате, мога да ви разкажа как се отива дотам, та сами да проверите нещата.“ Наистина за такова пътешествие се изисква дълго време, но щом въпросът се отнася до науката, това нищо не значи.

Като отидете на Слънцето, сами ще проверите има ли там живот, или няма. Ако там има живот, ще видите какви същества живеят на него, и т.н. За това се изисква само време, концентриране на мисълта и силна воля, която да преодолява трудностите и мъчнотиите. Мнозина не се интересуват от въпроса, има ли живи същества на Слънцето, или няма, защото те не са в състояние да използват енергията на тия същества. Когато се пробуди висшето съзнание на тия хора и те дойдат в контакт с разумните същества на Слънцето, тогава ще могат да използват всичко хубаво от тях, ще се ползват от тяхната енергия и ще я прилагат разумно в живота си. Ще кажете: „Не е дошло още времето за това.“ – За някои е дошло, за някои не е дошло. Тия, за които времето е дошло, нека да се свържат със съществата на Слънцето и да се ползват от тяхната култура!

И тъй, ще знаете следното нещо: скръбта иде от Земята, а радостта – от Слънцето. Истината се ражда на Небето, а Доброто – на Земята. Щом скърбите, ще знаете, че земните енергии имат преобладаващо влияние върху вашия живот. Скръбта и страданията не унищожават човека, но внасят в него доброта, понеже Природата работи и чрез земните енергии. Важно е за човека да се справи с тия енергии и да ги използва за свое добро. Чрез страданията и радостите човек изучава закона за трансформиране на енергиите.

Сега какво ще ми отговорите, ако запитам всеки едно от вас какво желае да направят съкласниците му за него?

Отговор: *Да го обичат, да му услужват. Да му направят някое добро, когато той се намира в нужда.*

Ще ви приведа един пример за добро, направено по един красив начин. Един студент имал добър приятел, но много беден момък. Вижда го веднъж в студен зимен ден

със скъсани обувки. Отива той на пазара, купува едни нови обувки и търси начин как да му ги даде, без да го изложи, за да не накърни чувствата му. Обикаля около дома му, когато той не е вкъщи, и забелязва, че прозорецът на неговата стая е отворен. Набързонаписва с изменен почерк следната бележка: „Тези обувки са твои. Ако ги вземеш, ще направиш голямо удоволствие на този, който ги подарява.“ Хвърля кутията с обувките и избягва. В каквото отношение и да се прави добро, трябва да е така изнесено, че да се щадят човешките чувства, т.е. да не се унижава човешкото достойнство. Добре е, когато прозорецът в стаята на приятеля ви е отворен. Ами какво ще правите, ако прозорецът на стаята е затворен? – Досетливият човек трябва да намери начин и при това положение да направи доброто, което е намислил.

Ще ви дам още един пример за добро дело. Един студент среща приятеля си много обезсърчен, дори отчаян, готов на крайни постъпки. Той отива в дома си и веднага написва на приятеля си едно прочувствено, сърдечно и насърчително писмо, като му обяснява смисъла на страданията, благата, които те носят на човека, и т.н. Изпраща писмото до приятеля си и му отправя добри мисли и пожелания. Приятелят му прочита внимателно писмото и състоянието му веднага се изменя. Той се замисля върху писмото и напълно се съгласява със съветите, дадени от другаря му. Писмото било тъй умно, тъй убедително написано, че всичко, което приложил от него, дало добри резултати. По този начин той излязъл от трудното положение, в което се намирал, и благодарил на приятеля си. Както виждате, това е един хубав подарък от приятел.

Казвам: като ученици на великата Окултна школа желая на всички да бъдете автори на такова писмо до някой ваш отчаян и обезсърчен приятел, с което да го насърчите и да го извадите от затрудненото положение, в което е изпаднал.

Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.

ПРИЛОЖЕНИЯ

РЕЧНИК НА ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

- Владам* (остар.) – притежавам, владеея
Гортан (рус.) – гръклян, ларинкс
Епитрахил (църк.) – вид богослужебна дреха
Жидкост (рус.) – течност
Иждивявам (ост.) – изразходвам
Краски (рус.) – цветове
Лестница (рус.) – стълба
Мир (рус.) – свят
Монада – прост, вечен, неделим духовен първоелемент на Битието; единица
Непреривно (рус.) – непрекъснато
Ока (тур.) – мярка за дължина, равна на 1.225 кг или на 1.282 кг
Пермутация (лат.) – размятане, смяна
Пертурбация (лат., книж.) – смущение, разстройство в установения ред или ход на нещата
Полушарие (рус.) – полукълбо, мозъчна хемисфера
Посторонно (рус.) – странично
Предложение (рус.) – изречение
Самооблъзвавам се (рус.) – самозалъгвам се, самоизмамвам се
Требник (църк.) – богослужебна книга, която съдържа молитви, изпълнявани при служба или обред от частен характер: изповед, панихида, кръщение и др.
Трен (фр.) – влак
Слог (ост.) – сричка
Уд (ост.) – крайник, член, отделен орган от тяло
Чувства – в смисъл на *сетива*
Ярд (англ.) – английска мярка за дължина, равна на 91,4 см, дели се на три фута

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ **Готфрид Лайбниц** (1646-1716) – немски философ рационалист, математик, дипломат и юрист. Като математик разработва диференциалното и интегралното смятане, извежда н.нар. трансцендентни функции. Като физик въвежда понятието *жива сила*. Работи над изобретяването на парната машина и създава механична сметачна машина. Като философ пише върху теологията и философията на езика. Съчинява философска монадология, като нарича атомите монади и смята, че във всяка от тях е заложена цялата Вселена.

² **Франсоа Волтер** (1694-1778) – френски писател и философ от епохата на Просвещението. Свободомислещ по дух, той се противопоставя както на абсолютизма в управлението на Луи XV, така и на религиозната доктрина на йезуитите, заради което е затварян в Бастилията, а част от живота си прекарва като емигрант в Англия. Бил е директор на Френската академия. Сред най-известните му творби са новелата „Кандид“ и трагедията „Едип“.

³ **Лев Толстой** (1828-1910) – руски писател и мислител, родоначалник на движението *толстоизъм*, изградено върху идеологията на ненасилието и несъпротивлението на злото. Сред най-известните му романи са „Война и мир“, „Възкресение“, „Анна Каренина“.

⁴ **Свети Августин Блажени** (354-430) – в римокатолицизма е познат като един от Отците на Църквата, патрон е на Августинския монашески орден и се счита за учител на Запада. Философските му трудове са повлияни от стоицизма и платонизма, засяга идеите за волята на човека и за времето, което според него съществува само в сътворената Вселена. Развива доктрината, че Бог е извън времето и пространството.

⁵ **Питагор** (582-496 г. пр.Хр.) – древногръцки математик и философ, създател на окултно-философската Питагорейска школа. Още като младеж се обучава при мемфиските жреци в Египет и във финикийските храмове в Тир и Вавилон. Основава своята школа в Кротон, Южна Италия, около 530 г. пр.Хр. Питагор приема числата

като основа на нещата и изследва числовите отношения във всички области на човешкия живот, с тях обяснява и прераждането на душата. Открива т.нар. Питагорова теорема, която гласи, че в правоъгълния триъгълник сборът от квадратите на дължините на катетите е равен на квадрата на дължината на хипотенузата ($a^2+b^2=c^2$).

⁶ **Сократ** (470-399 г. пр.Хр.) – древногръцки философ, създал нов клон на философията, наречен *етика*. Противопоставя се на софистите, според които няма Абсолютна истина и всичко може да се докаже чрез логически съждения. Заради свободомислието му срещу него е образуван процес, Сократ е осъден на смърт чрез отравяне и той сам изпива чашата с отровата.

⁷ **Уилям Гладстон** (1809-1898) – английски политически и държавен деец, идеолог на Либералната партия, избран четири пъти за министър-председател на Великобритания. След Априлското въстание надига глас срещу жестокото му потушаване и осъжда зверствата на Османската империя.

⁸ **„Житно зърно“** – става дума за списание „Житно зърно“, което излиза от 1924 г. до 1944 г. и е считано за официален орган на Бялото Братство.

⁹ **Диоген Синопски** (412-323 г. пр.Хр.) – древногръцки философ, наричан Циника заради дръзкото си и предизвикателно поведение по отношение на установените обществени порядки. Живееел като аскет в делва близо до един храм. Известен е с честността и свободолюбието си. В основата на философските му възгледи е идеята за завръщането към природната простота. Създава понятието *космополитизъм*.

ПИСМЕНИ ТЕМИ

1. Новите схващания на ученика

Тема №1: „Отношение между психология, логика и етика“

3. Възпитателната сила на страданията

Тема №2: „Първата отличителна черта на мисълта“

„Една от основните черти на младия“

4. Условия, лежащи в триъгълника

Тема №3: „Основните мисли на първата лекция от тази година“

6. Светлина и знание. Музика

Тема №4: „Основните мисли от втората тазгодишна лекция“

7. Съсредоточение

Теми №5: „Разлика между подсъзнателните, съзнателните и самосъзнателните действия“

„Хармоничните черти на подсъзнателните, съзнателните и самосъзнателните действия“

„Отношението на растенията, животните и човека в техните движения“

Тема №6: „Защо Природата е създала благоуханието у цветята?“ или „Каква роля играе благоуханието у цветята?“

8. Великата погрешка

Тема №7: „Ролята на свръхсъзнанието“

9. Що е единица. Числа и действия

Тема №8: „Предназначението на гръбначния стълб в човешкия организъм“

10. Божественото буталце

Тема №9: „Защо човек се ражда и умира?“

11. Закон за внушение и закон за равновесие

Тема №10: „Произход на съзнателните и подсъзнателните движения у човека“

12. Направление на енергиите

Тема №11: „Какво зная аз?“

Тема №12: „Трите стълба на знанието“

14. Двете възможности

Тема №13: „Най-важната буква в азбуката“

15. Изпитите на ученика. Житното зърно

Тема №14: „Разлика между фантазия и въображение“

16. Чудните предположения

Тема №15: „Кое е първото растение, което се е появило на Земята?“

18. Високите места и чистият въздух

Тема №16: „Кой е най-мекият и най-коравият уд в човека?“

19. Най-важното

Тема №17: „Най-важният мускул в човешкия организъм“

20. Честността

Тема №18: „Отличителните черти на отзивистата реч“

21. Равностранният триъгълник

Тема №19: Всеки ученик да напише едно писмо за Специалния и едно за Общия клас в който да е град от провинцията.

23. Слънчевите трансформатори

Тема №20: „Най-обичаното от нас число“

Тема №21: „Най-важната идея за мен“

26. Успоредните пътища

Тема №22: „Ролята на положителните и отрицателните сили“

28. Смяна на състоянията

Тема №23: „Произход на песимизма“

Тема №24: „Обезсърчение на младите“

31. Свободни движения

Тема №25: „Ролята на водорода, кислорода, азота и въглерода в Природата“

УПРАЖНЕНИЯ И ОПИТИ

1. Новите схващания на ученика

- Опит със забиване на игла в ръката.
- Опит за контролиране на мислите ни.
- Три правила за приложение при работа с ума, сърцето и волята.

4. Условия, лежащи в триъгълника

- Опит за лекуване чрез внушение.

5. Ролята на противоречията. Влияние на планетите

- Задача учениците да се наредят хармонично според астрологичните съответствия.
- Учениците да нарисуват чертежа на орбитите на планетите в цветовете.
- Упражнение да се обхванат мислено с ръце всичките планети.

6. Светлина и знание. Музика

- Опит сутрин, на обед и вечер да се произнеса думата *въдъхновение*.

7. Съсредоточение

- Задача да се наместват десет геометрически фигури така, че да се образува човек.

11. Закон за внушение и закон за равновесие

- Упражнение за самовнушение.
- Задача да си изберем по една дума за всеки ден от седмицата и да я повтаряме сутрин, на обед и вечер по сто пъти.

12. Направление на енергиите

- Упражнения:
- Умствен начин за уякчаване на волята.
- Умствени опити за надделяване над страха.
- Опит за справяне с гнева.
- Упражнения с движение на ръцете и с формули.
- Упражнение с ръцете и с отправяне на мисълта нагоре.

14. Двете възможности

- Опит да се заповядва на космите на главата.

15. Изпитите на ученика. Житното зърно

- Опит да се получи слънчевия спектър чрез стъклени призми.
- Житен режим за учениците със слаб стомах и със слаби гърди.
- Опит с жито: да се прехвърля от едната ръка в другата.

16. Чудните предположения

– Задача да се разглеждат десет житни зърна, за да се придобие идея за житото.

17. Новото възпитание и самовъзпитание

– Упражнение да отбелязваме през нощта колко пъти се обръщаме в леглото.

19. Най-важното

– Задача всеки да си измисли ново име по определени правила, което само той ще си знае.

20. Честността

– Опит за четири седмици за прилагане на честността, справедливостта, интелигентността и благородството.

– Упражнение за изправяне на гръбнака.

21. Равностранныят триъгълник

– Задача да се наблюдава небето през нощта и да се търси кои звезди образуват равностраничен триъгълник.

22. Вдлъбнатата и изпъкнала леща

– Метод за справяне с излишната енергия чрез физическа работа.

23. Слънчевите трансформатори

– Задача учениците да преброят колко косми има на главата.

– Опит за лекуване чрез насочване на мисълта към Слънцето.

24. Законът на внушението

– Задача да се отговори на въпроса как може да се хвърчи във въздуха и как може да се живее във водата.

25. Влиянието на вътрешната светлина

– Учениците да определят мястото си в Пентаграма.

26. Успоредните пътища

– Задача да дадем 100 лева на някой бедняк, ако ни ги поиска.

27. Проявленията на ума

– Опит за лекуване при подпушване с хващане на носа.

– Опит да влезем в положението, в съзнанието на една божя кравица.

29. Преходни състояния на съзнанието

– Задача да се размишлява върху три житейски положения и да се реши как трябва да се постъпи.

– Упражнение с движение на ръцете и с формула.

ФОРМУЛИ И УТВЪРЖДЕНИЯ

1. Новите схващания на ученика

- Само светлият път на Мъдростта води към Истината!
- Тя постоянно ни весели!

2. Природа и геометрия

- Любовта ражда Доброто.
- Доброто носи за нас Живот, Светлина и Свобода.

5. Ролята на противоречията. Влияние на планетите

- „Всичко, каквото Бог е вложил във Вселената, благото, което е определил за нас, да дойде и да се реализира в нашата душа!“

11. Закон за внушение и закон за равновесие

- „Аз няма да се боря със себе си, но ще бъда в хармония със себе си; аз няма да бъда в противоречие с Природата, но ще бъда в хармония с Природата; аз няма да бъда в противоречие с Бога, но ще бъда в хармония с Бога.“

12. Направление на енергиите

- „Аз мога да направя всичко, което моят ум ми продиктува.“
- „Аз мога да направя всичко, което моето сърце ми продиктува.“

19. Най-важното

- „Доброта, Истина, Красота – това е Любовта.“

29. Преходни състояния на съзнанието

- „Доброта и смирение всичко решават в света.“

Учителя Петър Дънов

МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС
НОВИТЕ СХВАЩАНИЯ НА УЧЕНИКА

година четвърта

Редактор	<i>Спаска Миховска</i>
Художник	<i>Даниела Тодорова</i>
Предпечат	<i>Иван Джеджев</i>

Издателство „Бяло Братство“
София, ул. „Ген. Щерю Атанасов“ 6
Тел: (02) 668 955; 9 634 313
www.bialobratstvo.info
www.beinsadouno.org